

TS'ÔNG-SHŨ KYI 创 世 记

NYING-PO T'U-WŌ
宁 波 土 话

GYIU-IAH-SHŨ
旧 约 书

FÆN NYING-PO T'U-WŌ
翻 宁 波 土 话

FENG P'IN P'IN
分 篇 打 篇。

YIH-PIN CŬ SIANG-TE-GO TSIH-TSŌNG
页 边^[1] 注 相 对 个 节 章。

DA-ING PENG-KOH TENG WÆ-KOH SING-SHŨ-WE
大 英 本 国 等 外 国 圣 书 会

ING-GO
印 个。

1899.

[1] 原书错印为 YIN-PIN

ZÔNG-HÆ

上海

ME-WÔ SHŪ-KWUN

美华书馆

ING-SHIH

印刷。

TS'ÔNG-SHŪ KYI. 创世记

Ts. I.

Ky'i-ts'u Jing-ming ts'ông-zao t'in teng di Di m-neh soh-go siang-mao tu z
起初神明创造天等地。² 地旡得^[1]啥个相貌，都是

hyü-k'ong-go 'ong-shü min-teng heh-en Jing-ming-go Ling yüing-dong læ shü-go min-teng
虚空个。洪水面顶黑暗。神明个灵运动来水个面顶。³

Jing-ming wô Kæ yiu liang-kwông liang-kwông ziu yiu-de Jing-ming k'en keh
神明话：「该有亮光。」亮光就有了^[2]。⁴ 神明看箇^[3]

liang-kwông z hao Jing-ming ziu feng-c'ih liang teng en læ Jing-ming eo liang z Nyih-li
亮光是好，神明就分出亮等暗来。⁵ 神明讴亮是日里，

eo en z Yia-li Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang keh z deo ih-nyih
讴暗是夜里。有夜头，有天亮，箇是头一日。

[1] m-neh, 现代宁波话说 mhiq7, 一般作「旡没」, 本字或为「旡得」。

[2] de, 现代宁波话说 lei2, 通作「了」, 本字或为「著」。

[3] keh, 指示词。现代宁波话说 kīq7, 一般作「该」, 本字为「个(箇)」。

6 Jing-ming yi wô Shü cong-nyiang kâ yiu ky'üong-ts'ông s-teh shü teng shü hao
神明又话：「水中央该有穹苍，使得水等水好
feng-leh-k'æ Jing-ming ziu zao-c'ih ky'üong-ts'ông feng-k'æ ky'üong-ts'ông 'ô-deo-go shü teng
分勒开。」7 神明就造出穹苍，分开穹苍下头个水等
ky'üong-ts'ông zông-deo-go shü ziu yiu de Jing-ming eo ky'üong-ts'ông z T'in Yiu
穹苍上头个水。就有了。8 神明讴穹苍是天。有
yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-nyi nyih
夜头有天亮，箇是第二日。

9 Jing-ming yi wô T'in-'ô-go shü kâ jü-long læ ih-t'ah s-teh sao-go
神明又话：「天下个水该聚拢来一埕，使得燥个
di-fông hao lu-c'ih-læ ziu yiu-de Jing-ming eo sao-go di-fông z Di eo
地方好露出来。」就有了。10 神明讴燥个地方是地。讴
jü-long-tong-go shü z Hæ Jing-ming k'en-k'en z hao-go Jing-ming yi wô
聚拢东个水是海。神明看看是好个。11 神明又话：
Di-nyang kâ sang-c'ih ts'ing-ts'ao teng kyih ts-go su-ts'æ wa-yiu ko-ts jü we kyih
「地埕该生出青草等结籽个蔬菜，还有果子树，会结
koh-cong ko-ts læ di min-teng ko-ts li-hyang yiu weh ziu yiu-de Di-nyang ziu
各种果子来地面顶，果子里向有棚。」就有了。12 地埕就
sang-c'ih ts'ing-ts'ao teng koh-cong kyih ts-go su-ts'æ wa-yiu koh-cong kyih ko-ts-go jü-moh
生出青草等各种结籽个蔬菜，还有各种结果子个树木，
ko-ts li-hyang yiu weh Jing-ming k'en-k'en z hao-go Yiu yia-deo yiu t'in-nyiang
果子里向有棚。神明看看是好个。13 有夜头，有天亮，
keh z di-sæn nyih
箇是第三日。

14 Jing-ming yi wô T'in-k'ong-li kâ yiu sæn kwông hao feng-c'ih nyih yia yi hao
神明又话：「天空里该有散光好分出日夜。又好
tso z-tsih nyih-ts nyin-kang-go kyi-'ao yi hao fah-c'ih kwông læ t'in-k'ong-li tsiao-djoh
做时节，日子年庚个记号。15 又好发出光来天空里照着
di-nyang ziu yiu-de Jing-ming ziu zao-c'ih liang-go do-do kwông do-go kwông hao
地埕。」就有了。16 神明就造出亮个大大光。大个光好

dzih nyih siao-go kwông hao dzih yia yi zao-c'ih sing-siu læ 17 Jing-ming fông gyi læ
 值日，小个光好值夜。又造出星宿来。
 t'in-k'ong-li hao tsiao-djoh di-yiang 18 yi hao dzih nyih dzih yia feng-c'ih liang teng en
 天空里好照着地垵。又好值日，值夜，分出亮等暗。
 Jing-ming k'en-k'en z hao-go 19 Yiu yia-deo yiu t'in-liang keh z di-s nyih
 神明看看是好个。有夜头，有天亮，箇是第四日。

20 Jing-ming yi wô Shü-li kæ sang-c'ih hyü-to weh-go tong-si tiao yia kæ læ
 神明又话：「水里该生出许多活个东西，鸟也该来
 di zông-deo-go t'in-k'ong-li fi-læ-fi-ky'i 21 Jing-ming ziu ts'ông-zao koh-cong do-do ng
 地上头个天空里飞来飞去。」神明就创造各种大大鱼
 teng shü-li sô sang-c'ih-go hyü-to weh-go tong-si wa-yiu koh-cong fi-gying Jing-ming k'en-k'en
 等水里所生出个许多活个东西，还有各种飞禽。神明看看
 z hao-go 22 Jing-ming coh-foh peh gyi-lah wô Ng-lah hao meo-meo-zing-zing
 是好个。神明祝福拨其拉话：「尔拉^[1]好茂茂盛盛
 to-ky'i-læ c'ong-mun hæ-li-go shü fi-gying læ di-li hao to-ky'i-læ 23 Yiu
 多起来，充满海里个水。飞禽来地里好多起来。」有
 yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-ng nyih
 夜头，有天亮，箇是第五日。

[1] ng-lah 「尔拉」，第二人称复数，你们。现代宁波话说 naq8，
 写作「僚」。

24 Jing-ming yi wô Di kæ sang-c'ih koh-cong weh-go tong-si lin pah-yiang
 神明又话：「地该生出各种活个东西，连百样
 sang-k'eo djong-dzi yia-siu keh-sing ziu yiu-de 25 Jing-ming ziu zao yia-siu
 牲口、虫豸、野兽箇星。」就有了。神明就造野兽
 keh-le sang-k'eo keh-le teng di-yiang-li djong-dzi keh-le Jing-ming k'en-k'en z hao
 箇类，牲口箇类，等地垵里虫豸箇类。神明看看是好
 go
 个。

26 Jing-ming yi wô Ah-lah hao zao nying siang-mao ziang ah-lah ka hao djü
 神明又话：「阿拉好造人，相貌像阿拉介。好治
 hæ-li-go ng t'in-li-go tiao lin sang-k'eo teng 'en-t'in-ô di-fông wa-yiu væn-pah
 海里个鱼，天里个鸟，连牲口，等咸天下地方，还有凡百

di-yiang-li bô-go djong-dzi
地垠里爬个虫豸。」²⁷ Jing-ming ziu tsiao Zi-go siang-mao ts'ông-zao nying læ
神明就照自个相貌创造人来。

ts'ông-zao ziang Jing-ming-go siang-mao ka ping-ts'ia ts'ông-zao gyi-lah ih-nen ih-nyü
创造像神明个相貌介。并且创造其拉一男一女。²⁸

Jing-ming s foh-ky'i peh gyi-lah Jing-ming teng gyi-lah wô Ng-lah hao meo-meo-zing-zing
神明赐福气拨其拉。神明等其拉话：「尔拉好茂茂盛盛

to-ky'i-læ c'ong-mun di-yiang cü-voh gyi yia hao djü hæ-li-go ng t'in-li-go tiao
多起来。充满地垠制服其。也好治海里个鱼，天里个鸟，

teng di-zông 'ang-dong ih-ts'ih weh-go tong-si Jing-ming yi wô Ngô s-peh ng
等地上行动一切活个东西。」²⁹ 神明又话：「我赐拨尔

pin-di we kyih ts-go su-ts'æ teng yiu weh-go ko-ts jü tu k'o-yi tso ng-go
遍地会结籽个蔬菜，等有棚个果子树。都可以做尔个

ky'üoh-zih
吃食。」³⁰ Wa-yiu væn-pah di-yiang-li tseo-siu t'in-k'ong-li fi-gying teng di-zông-go
还有凡百地垠里走兽，天空里飞禽，等地上个

djong-dzi ih-ts'ih weh-go tong-si Ngô s-peh gyi-lah ts'ing-ts'ao tso ky'üoh-zih ziu
虫豸，一切活个东西，我赐拨其拉青草做吃食。」就

yiude
有了。」³¹ Jing-ming k'en-k'en Gyi væn-pah sô zao-go tong-si tu hao-leh-kying Yiu
神明看看其凡百所造个东西都好勒紧。有

yia-deo yiu t'in-nyiang keh z di-loh nyih-de
夜头，有天亮，箇是第六日了。

Ts. II.

Z-ka-go t'in teng di lin gyi-lah væn-veh tu djün-djün-be-be
是介个天等地连其拉万物都全全备备。² Tao di-ts'ih nyih
到第七日

Jing-ming sô zao-go yi-kying wun-kong sô-yi di-ts'ih nyih long-tsong wun-kong ts'eo ziu
神明所造个已经完工。所以第七日拢总完工之后就

en-sih-de
安息了。」³ Jing-ming coh-tsæn di-ts'ih nyih peh gyi tso tseng-ky'i-go nyih-ts ing-we
神明祝赞第七日，拨其做尊起个日子。因为

keh-ih-nyih væn-veh tu zao-dzing Jing-ming ziu en-sih-de
箇一日万物都造成，神明就安息了。

4 Ts'ông-zao t'in-di-go læ-lih Yiæ-'o-wô Jing-ming zao t'in-di keh z-'eo læ
创造天地个来历。耶和華神明造天地箇时候，来
'ô-veng
下文。5 Di-t'u wa feh-zing sang-c'ih ts'ao-moh yia m-neh fah-c'ih su-ts'æ
地土还弗曾^[1]生出草木，也𠵼得发出蔬菜。
Yiæ-'o-wô Jing-ming feh-zing loh-yü læ di-yiang-li kang-cong-go nying yia m-neh tæh-tsih
耶和華神明弗曾落雨来地垠里，耕种个人^[2]也𠵼得。单只
vu-lu dzong di-yiang sing-zông ts-jing pin-di min-teng
雾露从地垠升上滋润遍地面顶。7 Yiæ-'o-wô Jing-ming do-leh di-go
耶和華神明驮勒地个
hwe-dzing zao nying pô seng-ky'i c'ü-tsing gyi bih-deo-kwun nying ziu yiu weh-ming go
灰尘造人^[3]，把生气吹进其鼻头管。人就有活命个
ling-weng
灵魂。

[1] 不曾

[2] *Peng-veng wô Üô-tông*. 本文话亚当。（原注）

[3] *'Ôh-wô Üô-tông*. 或话亚当。（原注）

8 Yiæ-'o-wô Jing-ming læ Yiæ-din tong-pin cong ih-go yün ziu pô sô zao-go
耶和華神明来埃田^[1]东边种一个园，就把所造个
nying fông-læ keh-deo
人^[2]放来箇头。9 Yiæ-'o-wô Jing-ming s-teh di-t'u fah-c'ih ih-ts'ih hao-k'en
耶和華神明使得地土发出一切好看
hao-ky'üoh-go jü-moh yün cong-nyiang yiu ih-cü weh-ming-go jü wa-yiu ih-cü sih-teh
好吃个树木。园中央有一株活命个树，还有一株识得
jün-ôh-go jü
善恶个树。10 Yiæ-din di-fông yiu ih-da 'o liu-c'ih-læ hao kyiao keh-go yün dzong
埃田地方有一埭河流出来好浇箇个园。从
keh-deo feng-k'æ s-ts'ô-sang
箇头分开四汊生。

[1] 现译为「伊甸」

[2] *'Ôh-wô Üô-tông*. 或话亚当。（原注）

11 Deo-ih-da kyiao-leh Pi-seng dön-ky'ün liu-cün Ha-fi-lah keh di-fông c'ih
 头一埭叫勒比逊。团圈流转哈腓拉。箇地方出
 kying-ts
 金子。12 Gyi kying-ts ting hao yia yiu cü-ts teng pih-nyüoh
 其金子顶好。也有珠子等碧玉。13 Di-nyi kyiao-leh
 Gyi-hyüing dön-ky'ün liu-cün Kwu-jih di-fông
 其训，团圈流转古实地方。14 Di-sæn kyiao-leh Hyi-ti-kyih liu-tao
 第三叫勒希底结，流到
 Üô-jih-go tong-pin di-s kyiao-leh Pah-lah
 亚述个东边。第四叫勒伯拉。15 Yiaë-'o-wô Jing-ming pô keh-go nying
 耶和华神明把箇个人[1]
 fông-læ Yiaë-din yün-li hao kang-cong kwun-siu
 放来埃田园里好耕种管守。16 Yiaë-'o-wô Jing-ming feng-fu keh-go
 耶和华神明吩咐箇个
 nying wô Yün li-hyang-go ko-ts ng tu hao ze-i ky'üoh Tsih-yiu sih-teh
 人[2]，话：「园里向个果子，尔都好随意吃。17 只有识得
 jün-ôh jü-go ko-ts ng feh-k'o ky'üoh ziah-z ky'üoh-ts keh nyih ng pih-ding we
 善恶树个果子，尔弗可吃。若是吃仔，箇日尔必定会
 si
 死。」

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

[2] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

18 Yiaë-'o-wô Jing-ming yi z-ka wô Nying doh-zi læ-kæn m-neh hao Ngô
 耶和华神明又是介话：「人[1]独自来间旡得好。我
 we tso ih-go te-siu hao pông-dzu gyi Yiaë-'o-wô Jing-ming dzong di-t'u zao-c'ih keh-sing
 会做一个对手好帮助其。」耶和华神明从地土造出箇星
 din-li-go tseo-siu t'in-li-go fi-gying ling-tao Üô-tông min-zin k'en gyi eo soh-go
 田里个走兽，天里个飞禽，领到亚当面前，看其讴啥个
 ming-z væn-pah weh-go tong-si ming-z tu tsiao Üô-tông sô eo-go Keh-sing sang-k'eo
 名字。凡百活个东西名字都照亚当所讴个。20 箇星牲口，
 fi-gying yia-siu Üô-tông tu c'ü gyi ming-z tsih-yiu Üô-tông wa m-neh te-siu pông-dzu
 飞禽，野兽，亚当都取其名字。只有亚当还旡得对手帮助
 gyi Yiaë-'o-wô Jing-ming s-teh Üô-tông sah-kao kw'eng-joh kw'eng-joh z-'eo Jing-ming
 其。21 耶和华神明使得亚当煞觉困熟。困熟时候，神明
 do-c'ih ih-keng leh-ba-kweh ziu pu-hao gyi-go nyüoh
 驮出一根肋排骨，就补好其个肉。22 Yiaë-'o-wô Jing-ming pô sô
 耶和华神明把所

do-c'ih-go Üô-tông keh-keng leh-ba-kweh zao ih-go nyü-nying ling gyi tao Üô-tông di-fông 23
驮出个亚当箇根肋排骨造一个女人，领其到亚当地方。

Üô-tông wô Keh z ngô kweh-deo-go kweh-deo z ngô nyüoh-go nyüoh ing-we dzong
亚当话：「箇是我骨头个骨头，是我肉个肉。因为从

nen-nying-go sing-zông do-c'ih-go keh-lah eo gyi Nyü-nying Sô-yi ih-go nying hao
男人个身上驮出个，箇勒讴其女人。」²⁴ 所以一个人好

li-k'æ gyi tia-nyiang ts'ing-gying gyi ts'i-ts keh liang-go dzing-we ih-t'i Keh liang
离开其爹娘，亲近其妻子。箇两个成为一体。²⁵ 箇两

fu-ts'i ziu-z dô-kô c'ih-sing-lu-t'i yia m̃-kao p'ô wông-k'ong
夫妻^[2]就是大家出身露体，也吓告怕惶恐。

[1] 'Ôh-wô Üô-tông. 或话亚当。（原注）

[2] 'Ôh-wô Keh liang-go nying, ziu-z Üô-tông teng gyi ts'i-ts dô-
kô. 或话，箇两个人，就是亚当等其妻子大家。（原注）

Ts. III.

Yiæ-'o-wô Jing-ming sô zao ih-ts'ih weh-veh z dzô ting diao-bi Gyi teng nyü-nying
耶和华神明所造一切活物，是蛇顶调皮。其等女人

wô Yün li-deo keh-sing jü næn-dao Jing-ming feng-fu ng-lah tu feh-k'o ky'üoh
话：「园里头箇星树，难道神明吩咐尔拉都弗可吃

ma Keh nyü-nying teng dzô wô Yün li-deo jü-go ko-ts ah-lah tu hao
吗？」² 箇女人等蛇话：「园里头树个果子，阿拉都好

ky'üoh Tsih-yiu yün cong-nyiang keh-cü jü-go ko-ts Jing-ming wô Ng-lah feh-k'o
吃。³ 只有园中央箇株树个果子，神明话：『尔拉弗可

ky'üoh gyi yia feh-k'o moh gyi sæn-leh we si Dzô teng nyü-nying wô
吃其，也弗可摸其，省勒会死。』」⁴ 蛇等女人话：

Ng vi-pih we si-go Jing-ming hyiao-teh ng-lah ky'üoh-ts keh-nyih ngæn-tsing ziu
「尔未必会死个。⁵ 神明晓得尔拉吃仔箇日，眼睛就

liang we ziang Jing-ming ka sih-teh jün-ôh Keh-tsau nyü-nying k'en-k'en keh-cü jü z
 亮，会像神明介识得善恶。」⁶ 箇遭女人看看箇株树是
 hao-ky'üoh hao-k'en yi hao ky'i-mo neng-keo kô-ts'eo ts'ong-ming ziu tsah-tin ko-ts
 好吃好看，又好企慕能够加凑聪明，就摘点果子，
 ky'üoh-de yi peh gyi-go dziang-fu dziang-fu yia dô-kô ky'üoh-de Keh liang-go nying
 吃了。又拨其个丈夫。丈夫也大家吃了。⁷ 箇两个人
 ngæn-tsing k'æ-de dzæ-s teh-cü c'ih-sing-lu-t'i ziu pô vu-hwô-ko yih gao-tæn-long tso
 眼睛开了，才始得知出身露体，就把无花果叶绞带拢做
 gyüing ky'i Keh nyih lang-ing z'eo gyi-lah t'ing-meng Yiaë-o-wô Jing-ming sing-hyang læ
 裙去。⁸ 箇日冷阴时候，其拉听闻^[1]耶和华神明声响来
 yün li-hyang tseo-tseo Üô-tông teng gyi ts'i-ts iu-læ yün-go jü-vong-li iao bi-ko
 园里向走走。亚当等其妻子幽来园个树缝里，要避过
 Yiaë-o-wô Jing-ming-go min-zin Yiaë-o-wô Jing-ming eo Üô-tông teng gyi wô Ng læ
 耶和华神明个面前。⁹ 耶和华神明诤亚当等其话：「尔来
 'ah-li Gyi wô Ngô ih t'ing-meng Ng-go sing-hyang læ yün-li p'ô
 何里^[2]？」¹⁰ 其话：「我一听闻尔个声响来园里，怕
 c'ih-sing-lu-t'i ziu iu-ko-de Gyi wô Jü wô ng z c'ih-sing-lu-t'i
 出身露体，就幽过了。」¹¹ 其话：「谁话尔是出身露体？
 Ngô sô kying ng feh-hyü ky'üoh-go jü ng ky'üoh-ko-de ma Üô-tông wô Ng
 我所禁尔弗许吃个树，尔吃过了吗？」¹² 亚当话：「尔
 p'e-peh ngô-go nyü-nying gyi coh-tin keh-cü jü-go ko-ts peh ngô sô-yi ky'üoh-de
 配拨我个女人，其给点箇株树个果子拨我，所以吃了。」
 Yiaë-o-wô Jing-ming teng nyü-nying wô Ng sô tso dza-go yia Nyü-nying wô
¹³ 耶和华神明等女人话：「尔所做咋个耶？」女人话：
 Dzô yiu-oh ngô sô-yi ky'üoh-de Yiaë-o-wô Jing-ming ziu teng dzô wô Ng
 「蛇诱惑我，所以吃了。」¹⁴ 耶和华神明就等蛇话：「尔
 kyi-jün ka tso z pi væn-pah-go sang-k'eo yia-siu yü-kô ziu tsiu-mô ng iao du-bi
 既然介做，是比凡百个牲口野兽愈加受咒骂。尔要肚皮
 tseo-lu ih-sang-ih-si ky'üoh hwe-dzing Ngô we s-teh nyü-nying teng ng kyih ün-dziu
 走路，一生一世吃灰尘。¹⁵ 我会使得女人等尔结怨仇，
 nyü-nying-go 'eo-dæ teng ng-go 'eo-dæ yia dô-kô kyih ün-dziu Gyi tsiang-læ we sông ng-go
 女人个后代等尔个后代也大家结怨仇。其将来会伤尔个
 deo ng tsiang-læ we sông gyi-go kyiah-'eo-keng Yi teng nyü-nying wô Ngô we
 头，尔将来会伤其个脚后跟。」¹⁶ 又等女人话：「我会
 djong-djong kô-ts'eo ng yiu sing-yüing-go næn-deo ng sang ng-nô pih-ding ky'üoh-kw'u ng
 重重加凑尔有身孕个难头，尔生儿因必定吃苦。尔

tsiang-læ we voh dziang-fu kæ-kwun dziang-fu tsiang-læ we kwun-li ng Yi teng Üô-tông
将来会服丈夫该管，丈夫将来会管理尔。」¹⁷ 又等亚当

wô Ng kyi-jün t'ing ts'i-ts-go shih-wô ky'üoh Ngô sô kying ng feh-hyü ky'üoh-go jü
话：「尔既然听妻子个说话，吃我所禁尔弗许吃个树，

keh-lah di-t'u we-leh ng ziu tsiu-mô ng ky'üoh gyi-go t'u-ts'æn pih-iao ih-sang-ih-si
箇勒地土为了尔受咒骂，尔吃其个土产，必要一生一世

sing-kw'u Ts'-bang yia-ts'ao we fah-c'ih-læ peh ng ng tsiang-læ iao ky'üoh din-li-go
辛苦。¹⁸ 刺棚野草会发出来拨尔。尔将来要吃田里个

su-ts'æ Min-k'ong 'en-c'ih-t'ô-liu hao yiu ky'üoh-zih teng-tao ng kwe-t'u ing-we ng
蔬菜。¹⁹ 面孔汗出汤流好有吃食，等到尔归土。因为尔

z dzong di-t'u c'ih-læ-go ng z-go hwe-dzing dzing-gyiu iao kwe-tao hwe-dzing ky'i
是从地土出来个。尔是个灰尘，仍旧要归到灰尘去。」

Üô-tông c'ü gyi ts'i-ts ming-z Yüô-wô ing-we gyi z væn-pah weh-nying-go ah-nyiang
²⁰ 亚当取其妻子名字夏娃^[3]，因为其是凡百活人个阿娘。

Yiæ-'o-wô Jing-ming tso bi-go i-zông peh Üô-tông teng gyi ts'i-ts c'ün
²¹ 耶和华神明做皮个衣裳拨亚当等其妻子穿。

[1] t'ing-meng 「听闻」，现代宁波话说 thin min，一般作「听
明」。

[2] 'ah-li，现代宁波话说 aq li，一般作「阿里」，本字为「何
里」。

[3] Ziu-z Weh-ming ka-shih. 就是活命解说。（原注）

Yiæ-'o-wô Jing-ming z-ka wô Næn-kæn gyi nying z yi-kying ziang ah-lah ka
²² 耶和华神明是介话：「难间其人是已经像阿拉介

we sih-teh jün-ôh k'ong-p'ô gyi yin-dzæ sing-c'ih siu yia tsah keh weh-ming jü-go ko-ts
会识得善恶，恐怕其现在伸出手，也摘箇活命树个果子，

ky'üoh-ts üong-yün weh keh-lah Yiæ-'o-wô Jing-ming eo gyi tseo-c'ih Yiæ-din yün peh gyi
吃仔永远活。」箇勒耶和华神明诃其走出埃田园，拨其

kang-cong gyi sô c'ih-læ-go di-t'u Ziu ken-c'ih keh-go nying yi læ Yiæ-din yün tong-pin
耕种其所出来个地土。²⁴ 就赶出箇个人，又来埃田园东边

lih-leh Kyi-lu-ping wa-yiu ho-yin-go pao-kyin yüih-læ yüih-ky'i lah-djü weh-ming jü keh-da
立了基路宾， 还有火延个宝剑捫来捫去拦住活命树箇埭
lu
路。

Ts. IV.

Üô-tông teng gyi ts'i-ts Yüô-wô dong-zông Yüô-wô yiu sing-yüing sang Kæ-ing ziu
亚当等其妻子夏娃同床， 夏娃有身孕， 生该隐^[1]， 就
wô Næn-kæn ngô yiu ng-ts ziu-z Yiaë-'o-wô pao-yiu ngô teh-djoh-go Yi
话：「难间我有儿子， 就是耶和華保佑我得着个。」² 又
sang gyi ah-di Üô-pah Üô-pah k'en yang Kæ-ing kang din Tao 'eo-deo Kæ-ing do-leh
生其阿弟亚伯。亚伯看羊， 该隐耕田。³ 到后头该隐驮勒
t'u-ts'æn ky'i hyin peh Yiaë-'o-wô Üô-pah yia hyin gyi deo-sang-go siao-yiang lin yang-yiu
土产去献拔耶和華。⁴ 亚伯也献其头生个小羊， 连羊油。
Yiaë-'o-wô k'en cong-i Üô-pah teng gyi tsi-veh dæn-z feh cong-i Kæ-ing teng gyi-go
耶和華看中意亚伯等其祭物。⁵ 但是弗中意该隐等其个
tsi-veh Keh-lah Kæ-ing do-nyiang sang-ky'i min-k'ong pin-seh Yiaë-'o-wô teng Kæ-ing
祭物。箇勒该隐大样生气， 面孔变色。⁶ 耶和華等该隐
wô Ng dza-we sang-ky'i min-k'ong pin-seh Ng ziah-z 'ang-jün næn-dao feh kyü
话：「尔咋会生气， 面孔变色？」⁷ 尔若是行善， 难道弗举
ng zông ma Ng ziah-z tsoh-ôh ze-nyih ziu voh-læ meng-k'eo Gyi pih-iao voh ng
尔上吗？ 尔若是作恶， 罪孽就伏来门口。其必要服尔
kæ-kwun ng we djü gyi 'Eo-deo Kæ-ing teng ah-di Üô-pah kông-kông k'eo-k'eo
该管， 尔会治其。」⁸ 后头该隐等阿弟亚伯讲讲， 扣扣
tseo-tao din-li Kæ-ing ziu lih-ky'i long-sah gyi ah-di Üô-pah
走到田里， 该隐就立起弄煞其阿弟亚伯。

[1] *Kæ-ing-go i-s Ziu-z teh-djoh.* 该隐个意思就是得着。（原注）

9 Yiaē-ʼo-wô teng Kæ-ing wô Ng ah-di Üô-pah læ ʼah-li Gyi wô
耶和華等該隱話：「爾阿弟亞伯來何里？」其話：

Feh-hyiao-teh ngô næn-dao z kwun ah-di go ma Yi wô Ng tso soh-go
「弗曉得，我難道是管阿弟個嗎？」¹⁰ 又話：「爾做啥個

z-ken ko-de Ng ah-di-go hyüih yiu sing-hyang dzong di-yiang-li eo Ngô Næn-kæn
事干過了？爾阿弟個血有声响从地垓里讴我。¹¹ 難間

di-yiang k'æ-k'eo t'eng-loh ng ah-di-go hyüih ziu-z ng ts'ing-siu sô liu-c'ih-go keh-lah ng
地垓開口吞落爾阿弟個血，就是爾亲手所流出個。箇勒爾

be di tsiu-mô Ng kang-din z-ʼeo di feh-k'eng teng ng c'ih-lih ng læ shü-kæn-zông
被地咒罵。¹² 爾耕田時候，地弗肯等爾出力。爾來世上

pih-iao tso lôn-g-dông ts Kæ-ing teng Yiaē-ʼo-wô wô Ngô ying-vah jih-dzæ
必要做越趙子。」¹³ 該隱等耶和華話：「我刑罰實在

djong-djong tông-feh-ky'i Ng kyih-mih ken ngô c'ih keh di-fông feh-hyü tsæ kyin Ng-go
重重，當弗起。¹⁴ 爾今末趕我出箇地方，弗許再見爾個

min ngô læ shü-kæn-zông kyijün tso lôn-g-dông ts k'ong-p'ô p'ong-djoh-go nying iao long-sah
面。我來世上既然做越趙子，恐怕碰着個人要弄煞

ngô Yiaē-ʼo-wô teng gyi wô Long-sah Kæ-ing go pih-iao kô ts'ih-be ziu
我。」¹⁵ 耶和華等其話：「弄煞該隱個必要加七倍受

ying-vah z-ka Yiaē-ʼo-wô s kyij'ao peh Kæ-ing sæn-leh p'ong-djoh gyi go long-sah
刑罰。」是介耶和華賜記號撥該隱，省勒碰着其個弄煞

gyi
其。

16 Kæ-ing ziu tseo-c'ih li-k'æ Yiaē-ʼo-wô min-zin deng-læ Yiaē-din tong-pin Nô-teh
該隱就走出離開耶和華面前，庵來埃田東邊挪得

di-fông Kæ-ing teng ts'i-ts dong-zông gyi ts'i-ts yiu-sing sang Yi-noh Gyi zao ih-zo
地方。¹⁷ 該隱等妻子同床，其妻子有身生以諾。其造一座

dzing-ts c'ü gyi di-ming tsiao ng-ts Yi-noh-go ming-z Yi-noh sang Yi-lah Yi-lah
城子，取其地名照兒子以諾個名字。¹⁸ 以諾生以拉。以拉

sang Mi-wu-yüô-li Mi-wu-yüô-li sang Mô-t'u-sah-li Mô-t'u-sah-li sang Lah-mah
生米戶雅利。米戶雅利生瑪土撒利。瑪土撒利生拉麥。¹⁹

Lah-mah dæ liang-go ts'i-ts ih-go ming-z Üô-da ih-go ming-z Si-lah Üô-da
拉麥抬兩個妻子，一個名字亞大，一個名字洗拉。²⁰ 亞大

sang Yüô-pah ziu-z deng-læ tsiang-bong-li k'en sang-k'eo nying go tsu-tsang Gyi ah-di
生雅八，就是庵來帳篷里，看牲口人個祖宗。²¹ 其阿弟

ming-z Yiu-pah ziu-z keh-sing dæn-gying c'ü dih-ts nying-go tsu-tsang Si-lah sang
名字猶八，就是箇星彈琴吹笛子人個祖宗。²² 洗拉生

T'u-pah-kæ-ing ziu-z keh-sing dong-ziang t'ih-ziang go s-tsu T'u-pah-kæ-ing tsi-me
土八该隐，就是箇星铜匠、铁匠个始祖。土八该隐姊妹
ming-z Nô-mô Lah-mah teng gyi liang-go ts'i-ts Üô-da Si-lah wô Yüong
名字拿玛。²³ 拉麦等其两个妻子亚大、洗拉话：「用
t'ing-meng ngô sing-hyang Lah-mah go ts'i-ts yüong liu-sing ngô-go shih-wô ngô long-sah
听闻我声响，拉麦个妻子，用留心我个说话。我弄煞
ih-go nying ing-we gyi tang-sông ngô ziu-z ih-go 'eo-sang ing-we gyi 'æ ngô-go
一个人，因为其打伤我，就是一个后生，因为其害我个。
Ziah-z long-sah Kæ-ing iao kô ts'ih-be ziu ying-vah ka long-sah Lah-mah pih-iao kô
²⁴ 若是弄煞该隐要加七倍受刑罚，介弄煞拉麦，必要加
ts'ih-jih-ts'ih be
七十七倍。」

Üô-tông yi teng gyi ts'i-ts dong-zông sang ng-ts c'ü gyi ming-z Shih ing-we gyi
²⁵ 亚当又等其妻子同床生儿子，取其名字设，因为其
wô Jing-ming tsæ s-peh ngô ng-ts hao dæ Kæ-ing sô sah-diao-go Üô-pah Shih yia sang
话神明再赐拨我儿子，好代该隐所杀掉个亚伯。²⁶ 设也生
ng-ts c'ü gyi ming-z Yi-no-z Keh-go z-'eo nying ky'i-deo æ-gyiu Yiaæ-'o-wô-go
儿子，取其名字以挪士。箇个时候人起头哀求耶和華个
ming-deo
名头。

Ts. V.

Üô-tông-go shü-dæ kô-pu læ 'ô-veng Jing-ming ts'ông-zao nying-go z-'eo tsiao
亚当个世代家谱来下文。神明创造人个时候，照
Jing-ming-go siang-mao ka ts'ông-zao gyi c'ih-læ Ping-ts'ia ts'ông-zao-ih-nen ih-nyü wa-yiu
神明个相貌介创造其出来。² 并且创造一男一女，还有
ts'ông-zao gyi keh nyih Jing-ming s foh-ky'i peh gyi-lah c'ü gyi-lah ming-z Üô-tông
创造其箇日，神明赐福气拨其拉，取其拉名字亚当^[1]。

[1] Ôh-tsia Nying. 或者人。（原注）

3 亚当年纪一百三十岁生儿子照其自个相貌，取其
ming-z Shih 名字设。4 亚当生设以后有八百年，还生儿子因。5 亚当
ziu-shü kyi-pah sän-jih shü si-de
寿岁九百三十岁，死了。

6 设年纪一百零五岁生以挪士。7 设生以挪士以后有
pah-pah ling-ts'ih nyin wa sang ng-ts nön
八百零七年，还生儿子因。8 设个寿岁九百十二岁，
si-de
死了。

9 以挪士年纪九十岁生该南。10 以挪士生该南以后有
pah-pah jih-ng nyin wa sang ng-ts nön
八百十五年，还生儿子因。11 以挪士寿岁九百零五岁，
si-de
死了。

12 该南年纪七十岁，生玛勒列。13 该南生玛勒列以后
yiu pah-pah s-jih nyin wa sang ng-ts nön
有八百四十年，还生儿子因。14 该南寿岁九百零十岁，
si-de
死了。

15 玛勒列年纪六十五岁，生雅列。16 玛勒列生雅列
yi-'eo yiu pah-pah sän-jih nyin wa sang ng-ts nön
以后有八百三十年，还生儿子因。17 玛勒列寿岁八百
kyiu-jih-ng shü si-de
九十五岁，死了。

18 Yüô-lih nyin-kyi ih-pah loh-jih-nyi shü sang Yi-noh 雅列年纪一百六十二岁，生以诺。 19 Yüô-lih sang Yi-noh 雅列生以诺

yi-'eo yiu pah-pah nyin wa sang ng-ts nön 以后有八百年，还生儿子因。 20 Yüô-lih ziu-shü kyi-pah loh-jih-nyi shü 雅列寿岁九百六十二岁，
si-de 死了。

21 Yi-noh nyin-kyi loh-jih-ng shü sang Mô-t'u-sah-lah 以诺年纪六十五岁，生玛土撒拉。 22 Yi-noh sang 以诺生

Mô-t'u-sah-lah yi-'eo teng Jing-ming læ-wông yiu sæn-pah nyin wa sang ng-ts nön 玛土撒拉以后等神明来往有三百年，还生儿子因。 23 Yi-noh 以诺
læ shü-kæn-zông sæn-pah loh-jih-ng nyin Yi-noh teng Jing-ming læ-wông 'eo-deo m-neh 来世间上三百六十五年。 24 以诺等神明来往。后头晓得

læ-tong ing-we Jing-ming ta-leh ky'i-de 来东，因为神明带勒去了。

25 Mô-t'u-sah-lah nyin-kyi ih-pah pah-jih-ts'ih shü sang Lah-mah 玛土撒拉年纪一百八十七岁，生拉麦。 26 Mô-t'u-sah-lah 玛土撒拉

sang Lah-mah yi-'eo yiu tsih-pah pah-jih-nyi nyin wa sang ng-ts nön 生拉麦以后有七百八十二年，还生儿子因。 27 Mô-t'u-sah-lah 玛土撒拉
ziu-shü kyi-pah loh-jih-kyiu shü si-de 寿岁九百六十九岁，死了。

28 Lah-mah nyin-kyi ih-pah pah-jih-nyi shü sang ng-ts 拉麦年纪一百八十二岁，生儿子， 29 c'ü gyi ming-z 取其名字

Nô-üô z-ka wô Ah-lah siu-li-go lao-kw'u we-leh Yäe-'o-wô tsiu-mô-go 挪亚^[1]，是介话：「阿拉手里个劳苦，为了耶和华咒骂个
di-t'u keh-go ng-ts pih-ding we en-ŵe ah-lah 地土，箇个儿子必定会安慰阿拉。」 30 Lah-mah sang Nô-üô yi-'eo yiu 拉麦生挪亚以后有

ng-pah kyi-jih-ng nyin wa sang ng-ts nön 五百九十五年，还生儿子因。 31 Lah-mah ziu-shü ts'ih-pah ts'ih-jih-ts'ih shü 拉麦寿岁七百七十七岁，
si-de 死了。

[1] Nô-üô i-s Ziu-z en-ŵe. 挪亚意思就是安慰。（原注）

32 Nô-üô nyin-kyi ng-pah shü Nô-üô sang Sin 'En Yüô-feh
挪亚年纪五百岁。挪亚生闪、含、雅弗。

Ts. VI.

Nying læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ z-'eo yia yiu sang nön-go Jing-ming-go ng-ts
人 来世间上多起来时候，也有生因个，² 神明个儿子
keh-pæn k'en-kyin nying-go nön hao-k'en tsiao sing-li sô ky'i-mo-go dæ gyi tso ts'i-ts
箇班看见人个因好看，照心里所企慕个抬其做妻子。

Yiæ-'o-wô wô Ngô-go Ling feh-we djông-djông teng nying tsang-leng gyi z-go
³ 耶和華話：「我个灵弗会常常等人争论，其是个
nyüoh-sing ts'ia kw'un-'æn-gyi ih-pah-nyæn nyin
肉身。且宽限其一百廿年。」

Keh-go z-'eo yiu dziang-do nying læ shü-kæn-zông 'eo-deo keh-sing Jing-ming-go ng-ts
⁴ 箇个时候有长大人 来世间上。后头箇星神明个儿子
teng nying-go nön dong-zông sang-c'ih ng-ts z hao-lao ziu-z kwu-z-tsin yiu ming-sing-go
等人个因同床，生出儿子，是好佬，就是古时节有名声个
nying
人。

Yiæ-'o-wô k'en-k'en shü-kæn-zông nying ôh-kwun-mun-ying gyi væn-pah sing-li
⁵ 耶和華看看世间上人恶贯满盈，其凡百心里
dzeng-tih-go sing-siang tsih-z tsoh-ôh Yiæ-'o-wô ao-hwe Zi zao-c'ih nying læ di-zông
存的个心想只是作恶。⁶ 耶和華懊悔自造出人 来地上，
sing-li iu-meng Yiæ-'o-wô wô Ngô sô ts'ông-zao-go nying iao djü-mih gyi læ
心里忧闷。⁷ 耶和華話：「我所创造个人，要除灭其来
di-zông ziu-z nying teng tseo-siu djong-dzi fi-gying keh-sing ing-we ts'ông-zao gyi Ngô
地上，就是人，等走兽、虫豸、飞禽箇星。因为创造其我
ao-hwe-de Tsih-yiu Nô-üô læ Yiæ-'o-wô-go ngæn-zin teh-djoh eng-we
懊悔了。」⁸ 只有挪亚来耶和華个眼前得着恩惠。

9 Nô-üô 'ang-jih læ 'ô-veng Nô-üô læ keh shü-dæ tso djün-be nying kong-yi go
挪亚行实来下文。挪亚来箇世代做全备人，公义个
ning Nô-üô teng Jing-ming læ-w'ong Nô-üô sang sæn-go ng-ts ziu-z Sin 'En
人。挪亚等神明来往。10 挪亚生三个儿子，就是闪、含、
Yüô-feh
雅弗。

11 'En shü-kæn-zông læ Jing-ming-go min-zin z pin-wæ-de tao-c'ü
咸世间上来神明个面前是变坏了，到处
gyiang-wang-pô-dao Jing-ming k'en-k'en shü-kæn-zông tu pin-wæ de ing-we 'en-t'in-ô nying
强横霸道。12 神明看看世间上都变坏了。因为咸天下人
yi-kying pin-diao gyi-go 'ang-we
已经变掉其个行为。

13 Jing-ming teng Nô-üô wô Væn-pah nyüoh-sing meh-go nyih-ts yi-kying tao Ngô
神明等挪亚话：「凡百肉身末个日子已经到我
min-zin de ing-we shü-kæn-zông nying tao-c'ü gyiang-wang-pô-dao Ngô ziu lin nying lin di
面前了，因为世间上人到处强横霸道。我就连人连地，
tu iao mih-diao
都要灭掉。

14 Ng yüong pô song-jü tang ih-tsah jün jün-li hao feng-k'æ tso vông-kæn pô
「尔用把松树打一只船，船里好分开做房间，把
song-hyang li-nga tu nyi-hao Keh-tsah jün ng iao ka tang-fah jün dziang sæn-pah
松香里外都泥好。15 箇只船尔要介打法：船长三百

ah-ma kw'eh ng-jih ah-ma kao sæn-jih ah-ma Jün-li hao k'æ c'ông zông-deo
阿买^[1]，阔五十阿买，高三十阿买。16 船里好开窗。上头
hao tso ih ah-ma kao jün bông-pin hao k'æ meng feng-c'ih zông cong 'ô sæn-zeng
好做一阿买高。船旁边好开门，分出上、中、下，三层

sang Ngô pih-iao s 'ong-shü fæn-tsiang mih-diao læ di-zông t'in-ô long-tsong yiu
生。17 我必要使洪水泛涨灭掉来地上，天下拢总有
seng-ky'i-go nyüoh-sing væn-pah læ di-zông-go pih-ding we si Dæn-z Ngô teng ng lih
生气个肉身，凡百来地上个必定会死。18 但是我等尔立

Ngô-go iah ng hao teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-tsing jün-li 19
我个约，尔好等妻子、儿子、新妇，大家走进船里。
Væn-pah yiu hyüih-ky'i weh-go tong-si me-kiang liang-tsah ih-ts' ih-yüong ng pih-iao ta gyi
凡百有血气活个东西每样两只，一雌一雄，尔必要带其

tsing jün teng ng dô-kô pao-djün sing-ming 20 Fi-gying keh-le tseo-siu keh-le
进船。等尔大家保全性命。飞禽箇类，走兽箇类，
di-zông-go djong-dzi keh-le me-jiang liang-tsah teng ng dô-kô tseo-tsing pao-djün sing-ming
地上个虫豸箇类，每样两只等尔大家走进，保全性命。

21 Ng yia iao tsih-loh pah-jiang liang-ts'ao hao kong-ing ng-zi teng gyi-lah-go ky'üoh-zih
尔也要积落百样粮草，好供应尔自等其拉个吃食。」

22 Nô-üô ziu i-dzong Jing-ming ih-ts'ih sô feng-fu gyi-go ka tso
挪亚就依从神明一切所吩咐其个介做。

[1] *Ih ah-ma da-iah* Lu-pæn-ts'ih nyi-ts'ah. 一阿买大约鲁班尺二尺。(原注)

Ts. VII.

Yiaë-'o-wô teng Nô-üô wô Ng-zi teng 'o-kô hao tseo-tsing jün-li ing-we Ngô
耶和华等挪亚话：「尔自等和家好走进船里，因为我
k'en keh-go shü-dæ cong-nyiang tsih-yiu ng læ Ngô-go min-zin tso kong-yi nying Ng yüong ta
看箇个世代中 央 只有尔来我个面前做公义人。2 尔用带
kyih-zing-go sang-k'eo me-jiang ts'-yüong ts'ih-te feh-kyih-zing-go sang-k'eo me-jiang ts'-yüong
洁淨个牲口每样雌雄七对，弗洁淨个牲口，每样雌雄
ih-te Wa-yiu t'in-k'ong-li tiao me-jiang ts'-yüong ts'ih-te hao pao-djün gyi sing-ming tso cong
一对。3 还有天空里鸟每样雌雄七对，好保全其性命做种
læ 'en shü-kæn-zông Ing-we tao di-ts'ih nyih Ngô we loh-yü læ di-jiang-li s-jih nyih
来咸世间上。4 因为到第七日我会落雨来地垓里四十日、
s-jih yia s-teh Ngô sô zao væn-pah weh-go tong-si tu dzong di-zông djü-mih-diao
四十夜，使得我所造凡百活个东西都从地上除灭掉。」5
Nô-üô ziu tsiao Yiaë-'o-wô ih-ts'ih-go feng-fu ka-tso 'Ong shü læ shü-kæn-zông z-'eo
挪亚就照耶和华一切个吩咐介做。6 洪水来世间上时候，
Nô-üô nyin-kyi loh-pah shü
挪亚年纪六百岁。

7 Nô-üô teng ts'i-ts ng-ts sing-vu we-leh 'ong-shü dô-kô tseo-tsing jün-li 8
挪亚等妻子儿子、新妇，为了洪水大家走进船里。

Kyih-zing-go sang-k'eo teng feh-kyih-zing-go sang-k'eo fi-gying lin ih-ts'ih di-zông bô-go djong
洁淨个牲口等弗洁淨个牲口、飞禽、连一切地上爬个虫，

9 ts' yüong te-tang-te keng-leh Nô-üô tseo-tsing jün-li tsiao Jing-ming sô feng-fu Nô-üô-go
雌雄对打对跟勒挪亚走进船里，照神明所吩咐挪亚个。

10 Ts'ih-nyih yi-'eo 'ong-shü meh-zông di-jiang-li
七日以后洪水没上地垓里。

11 Nô-üô-go nyin-kyi loh-pah shü nyi-yüih jih-tsih keh nyih hæ-jiang-go shü-nyün
挪亚个年纪六百岁，二月十七箇日，海洋个水源

pong-k'æ t'in-c'ông p'o-leo
崩开，天窗破漏。

12 Yü tao-loh di-jiang-li s-jih nyih s-jih yia 13 Læ keh-nyih Nô-üô teng
雨倒落地垓里四十日、四十夜。来箇日挪亚等

ng-ts Sin 'En Yüô-feh teng Nô-üô-go ts'i-ts lin gyi sæn-go sing-vu tu
儿子闪、含、雅弗，等挪亚个妻子，连其三个新妇，都

dô-kô tseo-tsing jün-li-de Gyi-lah teng yia-siu keh-le sang-k'eo keh-le di-zông
大家走进船里了。14 其拉等野兽箇类，牲口箇类，地上

bô-go djong-dzi keh-le pah-jiang tiao ziu-z ih-ts'ih-go fi-gying keh-le væn-pah yiu
爬个虫豸箇类，百样鸟，就是一切个飞禽箇类。15 凡百有

seng-ky'i-go nyüoh-sing te-tang-te keng leh Nô-üô tseo-tsing jün-li Keh-sing tseo-tsing-go
生气个肉身，对打对跟勒挪亚走进船里。16 箇星走进个

nyüoh-sing yiu ts' yiu yüong tsiao Jing-ming-go feng-fu tu tseo-tsing jün-li Yäe-'o-wô ziu
肉身，有雌有雄，照神明个吩咐都走进船里。耶和華就

kwæn gyi tsing
关其进。

17 'Ong-shü læ shü-kæn-zông s-jih nyih shü fæn-zông-læ s-teh jün vu-ky'i læ di
洪水来世间上四十日。水泛上来，使得船浮起来地

zông-deo Di-zông-go shü kah-zông-læ gyih-gyi do jün læ shü min-teng t'eng-læ t'eng-ky'i
上头。18 地上个水溢上来极其大。船来水面顶余来余去。

19 Di-zông-go shü yü-kô fæn-zông-læ s-teh t'in-'ô-go kao-sæn tu be gyi tsing-meh 20
地上个水愈加泛上来使得天下个高山都被其浸没。

'Ong-shü kæ-zông kao-jü keh-sing ting-kao-go sæn jih-ng ah-ma 21 Shü-kæn-zông we dong-go
洪水盖上高如箇星顶高个山十五阿买。世间上会动个

nyüoh-sing long-tsong tsing-sah ziu-z fi-gying sang-k'eo yia-siu di-jiang-li bô-go
肉身拢总浸煞，就是飞禽、牲口、野兽、地垱里爬个
djong-dzi teng ko-tang-ko-go nying læ sao-di-li bih-deo-kwun we t'ong seng-ky'i go
虫豸，等个打个人。22 来燥地里鼻头管回通生气个，
tu si-de 'Ong-shü t'eng-diao shü-kæn-zông ih-ts'ih weh-go tong-si ziu-z nying teng
都死了。23 洪水吞掉世间上一切活个东西，就是人，等
sang-k'eo djong-dzi fi-gying keh-sing tu dzong di-zông djü-mih-diao tsih-yiu Nô-üô teng
牲口、虫豸、飞禽箇星，都从地上除灭掉，只有挪亚等
keh-sing læ jün-li-go dzing-loh-tong Di-zông-go shü fæn-tsiang ih-pah ng-jih nyih
箇星来船里个剩落东。24 地上个水泛涨一百五十日
kong-fu
工夫。

Ts. VIII.

Jing-ming kyi-teh Nô-üô teng jün-li dô-kô læ-kæn-go weh-go tong-si lin cong-sang
神明记得挪亚等船里大家来间个活个东西，连众生
keh-sing Jing-ming fah-fong c'ü-læ c'ü-ky'i di-zông-go shü ziu t'e-de hæ-li-go
箇星。神明发风吹来吹去。地上个水就退了。2 海里个
shü-nyün seh-djü t'in-c'ông kwæn-hao t'in yia feh loh-yü-de Di-zông-go shü dzin-dzin
水源塞住，天窗关好，天也弗落雨了。3 地上个水渐渐
t'e-loh-ky'i ko-leh ih-pah ng-jih nyih 'eo-deo ky'üih-leh-tin-de Tao ts'ih-yüih jih-ts'ih
退落去，过了一百五十日后头缺勒点了。4 到七月十七
keh-nyih jün deng-loh læ Üô-lah-lah sæn-teng Shü yi dzin-dzin t'e-loh tao jih-yüih læ
箇日，船庖落来亚拉腊山顶。5 水又渐渐退落到十月，来
jih-yüih ts'u-ih-go ky'i-deo yiu sæn-ting k'en-kyin-de
十月初一个起头有山顶看见了。

Tsæ ko s-jih nyih Nô-üô t'e-k'æ jün-li tso-tih-go c'ông-meng Fông-c'ih
6 再过四十日，挪亚推开船里做的个窗门。7 放出
ih-tsah lao-ô gyi fi-læ fi-ky'i teng di-zông-go shü sao Yi fông-c'ih ih-tsah
一只老鸦。其飞来飞去，等地上个水燥。8 又放出一只

beh-keh iao s-s-k'en di-zông-go shü t'e-leh feh 9 dæn-z beh-keh zing-feh-djoh
鸪鸽，要试试看地上个水退了弗。但是鸪鸽寻弗着
ding-kyiah-go di-fông ing-we pin-di wa-yiu dzing-loh-go shü ziu kyü tao jün-li Nô-üô
停脚个地方，因为遍地还有剩落个水，就归到船里。挪亚
sing-c'ih siu tsih gyi tsing jün-li læ 10 Tsæ ko ts'ih-nyih yi dzong jün-li fông beh-keh
伸出手，接其进船里来。再过七日又从船里放鸪鸽
c'ih-ky'i 11 tao yia-kw'a beh-keh kyü-læ cü-gyin-li yiu ken-læn jü sing-yih 'en-tih
出去。到夜快鸪鸽归来，嘴钳^[1]里有橄榄树新叶含的。
Nô-üô ziu hyiao-teh di-zông-go shü yi-kying t'e-loh 12 Tsæ deng ts'ih-nyih yi fông-c'ih
挪亚就晓得地上个水已经退落。再庵七日，又放出
beh-keh ziu feh tsæ kyü-tao gyi di-fông læ
鸪鸽，就弗再归到其地方来。

[1] 喙

13 Nô-üô loh-pah ling-ih shü tsing-yüih ts'u-ih di-zông-go shü sao-de Nô-üô ziu
挪亚六百零一岁正月初一，地上个水燥了。挪亚就
hyiao-k'æ jün-go kæ ih-k'en k'en-kyin di min-teng sao-de 14 Tao nyi-yüih nyiæn-ts'ih
撮开船个盖，一看，看见地面顶燥了。到二月廿七
keh-nyih di-jiang feng-sao
箇日地垵粉燥。

15 Jing-ming teng Nô-üô z-ka wô 16 Ng hao teng ts'i-ts ng-ts
神明等挪亚是介话：「尔好等妻子、儿子、
sing-vu dô-kô dzong jün-li tseo-c'ih 17 Wa-yiu teng ng dô-kô læ-kæn-go weh-go
新妇，大家从船里走出。还有等尔大家来间个活个
tong-si ziu-z fi-gying sang-k'eo di-jiang-li hô-go djong-dzi keh-sing tu hao ling gyi
东西，就是飞禽、牲口、地垵里爬个虫豸箇星，都好领其
c'ih s-teh gyi sang-jiang læ shü-kæn-zông meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Nô-üô
出。使得其生养来世间上，茂茂盛盛多起来。」18 挪亚
ziu teng ts'i-ts ng-ts sing-vu dô-kô tseo-c'ih 19 wa-yiu koh-cong tseo-siu
就等妻子、儿子、新妇，大家走出。还有各种走兽、
djong-dzi fi-gying teng di-zông hô-go tong-si yang-tang-jiang tu dzong jün-li tseo-c'ih
虫豸、飞禽、等地上爬个东西，样打样都从船里走出。

20 Nô-üô ziu we-leh Yiaë-'o-wô zao ih-zo dæn dzong kyih-zing-go sang-k'eo teng
挪亚就为了耶和华造一座坛，从洁淨个牲口，等

kyih-zing-go fi-gying li-hyang do-læ dæn-zông hyin væn-tsi Yiaë-'o-wô hyüong-djoh gyi
洁淨个飞禽里向，驮来坛上献燔祭。21 耶和华嗅着其

hyiang-ky'i Yiaë-'o-wô sing-li wô ing-we nying-go sing-siang dzong siao z ôh-go
香气，耶和华心里话：（因为人个心想从小是恶个，）

Ngô yi-'eo tsæ-feh we-leh nying tsiu-mô di yia feh-we mih-diao ih-ts'ih weh-go tong-si ziang
我以后再弗为了人咒骂地，也弗会灭掉一切活个东西，像

zin-deo sô-tso ka Di wa læ-tong z-'eo kang-cong teng siu-keh lang teng nyih tong
前头所做介。22 地还来东时候，耕种等收割，冷等热，冬

teng 'ô nyih teng yia pih-ding feh-we hyih
等夏，日等夜，必定弗会歇。

Ts. IX.

Jing-ming s foh peh Nô-üô lin gyi-go ng-ts teng gyi-lah wô yüong
神明赐福拨挪亚连其个儿子，等其拉话：「用

meo-meo-zing-zing to-ky'i læ di-ying deng-mun Væn-pah di-li-go tseo-siu t'in-li-go
茂茂盛盛多起来，地垓庵满。2 凡百地里个走兽，天里个

tiao di-zông weh-go tong-si lin hæ-li-go ng tu z kao-dæ ng-go siu-li
鸟，地上活个东西，连海里个鱼，都是交代尔个手里。

gyi-lah we do-nyiang p'ô-gyü ng Væn-pah weh-go tong-si k'o-yi tso ng-go ky'üoh-zih keh
其拉会大样怕惧尔。3 凡百活个东西可以做尔个吃食。箇

tu z Ngô s-peh ng tsing-ziang s-peh ng su-ts'æ ka Dæn-z nyüoh wa-yiu gyi-go
都是我赐拨尔，正像赐拨尔蔬菜介。4 但是肉，还有其个

sing-ming ziu-z gyi hyüih læ-tih ng feh-k'o ky'üoh Ng sing-ming-go hyüih Ngô
性命，就是其血来的，尔弗可吃。5 尔性命个血，我

pih-ding t'ao gyi wæn feh-leng tseo-siu feh-leng nying-go siu-li Ngô yia iao t'ao gyi wæn
必定讨其还。弗论走兽，弗论人个手里，我也要讨其还。

væn-pah nying dzong gyi hyüong-di-go siu-li Ngô pih-iao t'ao gyi-go sing-ming wæn Liu-c'ih
凡百人从其兄弟个手里，我必要讨其个性命还。6 流出

nying hyüih go nying-kô yia pih-iao liu-c'ih gyi-go hyüih ing-we Jing-ming z tsiao Gyi zi-go
人血个，人家也必要流出其个血。因为神明是照其自个
siang-mao zao nying-go 7 Ng-lah hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-lä s-teh di we
相貌造人个。 7 尔拉好茂茂盛盛多起来，使得地会
sang-mun
生满。」

Jing-ming yi teng Nô-üô lin gyi-go ng-ts wô Ngô teng ng lin ng tsiang-lä-go
8 神明又等挪亚连其个儿子话：「9 我等尔连尔将来个
'eo-däe lih Ngô-go iah wa-yiu teng ng dô-kô lä-tong-go keh-sing weh-go tong-si
后代立我个约。 10 还有等尔大家来东个箇星活个东西。
ziu-z fi-gying sang-k'eo yia-siu væn-pah dzong jün-li tseo-c'ih-lä-go lin
就是飞禽、牲口、野兽、凡百从船里走出来个，连
di-jiang-li-go tseo-siu lih Ngô-go iah Ngô teng ng we lih Ngô-go iah ziu-z
地垤里个走兽、立我个约。 11 我等尔会立我个约，就是，
Ngô yi-'eo tsæ-feh s-teh 'ong-shü mih-diao ih-ts'ih yiu nyüoh-sing-go tong-si yia tsæ-feh s-teh
我以后再弗使得洪水灭掉一切有肉身个东西，也再弗使得
'ong-shü wæ-diao di-jiang Jing-ming yi wô Ngô teng ng lin dô-kô lä-tong-go
洪水坏掉地垤。」 12 神明又话：「我等尔连大家来东个
keh-sing weh-go tong-si sô lih üong-yün-go iah yiu keh-go kyi-'ao Ngô pô Ngô-go heo
箇星活个东西所立永远个约有箇个记号。 13 我把我个蜃
fông-läe yüing-li tso Ngô teng shü-kæn-zông lih-iah-go kyi-'ao Tsiang-läe Ngô s-teh yüing
放来云里，做我等世间上立约个记号。 14 将来我使得云
tsô-djü di-jiang-go z-'eo yüing li-hyang ziu yin-c'ih heo lä ka-ni Ngô we kyi-teh
遮住地垤个时候，云里向就现出蜃来。 15 介呢，我会记得
Ngô teng ng lin væn-pah weh-go nyüoh-sing sô lih-go iah yi-'eo tsæ m-neh 'ong-shü mih-diao
我等尔连凡百活个肉身所立个约。以后再晓得洪水灭掉
ih-ts'ih weh-go tong-si Heo yin-c'ih lä yüing-li Ngô k'en-ts we kyi-teh keh üong-yün-go
一切活个东西。 16 蜃现出来云里，我看仔会记得箇永远个
iah ziu-z Jing-ming teng shü-kæn-zông væn-pah weh-go nyüoh-sing sô shih-lih-go
约，就是神明等世间上凡百活个肉身所设立个。」 17
Jing-ming teng Nô-üô wô Ngô teng shü-kæn-zông weh-go tong-si sô lih-go iah kyi-'ao
神明等挪亚话：「我等世间上活个东西所立个约，记号
ziu-z keh-go
就是箇个。」

18 ^{Nô-üô-go ng-ts dzong jün-li ka tseo-c'ih-go z Sin 'En Yüô-feh 'En z} 挪亚个儿子从船里介走出个是闪、含、雅弗。含是

^{Kyüô-nen-go ah-tia} 迦南个阿爹。^{Keh ziu-z Nô-üô sæn-go ng-ts gyi-lah-go 'eo-dæ sæn-k'æ} 19 箇就是挪亚三个儿子，其拉个后代散开，
^{deng-læ pin-t'in-ô} 庵来遍天下。

20 ^{Nô-üô tso cong-din-nying cong ih-go bu-dao yün} 挪亚做种田人，种一个葡萄园。21 ^{Gyi ky'üoh bu-dao tsiu} 其吃葡萄酒

^{ky'üoh-tse læ tsiang-bong-li kyi-sing c'ih-kæn} 吃醉，来帐篷里肌身出间。22 ^{Kyüô-nen-go ah-tia 'En k'en-kyin ah-tia} 迦南个阿爹含，看见阿爹

^{c'ih-sing-lu-t'i tseo-c'ih nga-deo t'ong-cü liang-go hyüong-di} 出身露体，走出外头，通知两个兄弟。23 ^{Sin teng Yüô-feh do-leh} 闪等雅弗驮勒

^{i-zông dô-kô pe læ kyin-kah-deo tao-t'e-bu tseo-ky'i kæ ah-tia-go kyi-sing gyi-lah} 衣裳大家揹来肩胛头，倒退步走起，盖阿爹个肌身。其拉

^{min-k'ong feh nyin-cün m-neh k'en-kyin ah-tia c'ih-sing-lu-t'i} 面孔弗扭转，晓得看见阿爹出身露体。

24 ^{Nô-üô tsiu sing-cün-læ fông-dzæ hyiao-teh siao ng-ts hyiang gyi sô tso-go} 挪亚酒醒转来，方才晓得小儿子向其所做个

^{z-ken ziu wô Kyüô-nen kæ ziu tsiu-mô gyi we tso nu-boh-go nu-boh voh-z} 事干。25 就话：「迦南该受咒骂。其会做奴仆个奴仆服侍

^{hyüong-di Yi wô Coh-zia Ylä-'o-wô Sin-go Jing-ming Kyüô-nen we tso} 兄弟。」26 又话：「祝谢耶和華，闪个神明！迦南会做

^{gyi-go nu-boh Jing-ming we s-teh Yüô-feh hying-wông gyi we deng-læ Sin-go} 其个奴仆。27 神明会使得雅弗兴旺，其会庵来闪个

^{tsiang-bong-li Kyüô-nen yia we tso gyi-go nu-boh} 帐篷里。迦南也会做其个奴仆。」

28 ^{'Ong-shü yi-'eo Nô-üô yi ko-leh sæn-pah ng-jih nyin} 洪水以后，挪亚又过了三百五十年。29 ^{Nô-üô-go ziu-shü} 挪亚个寿岁

^{kyiu-pah ng-jih shü si-de} 九百五十岁，死了。

Ts. X.

Nô-üô-go ng-ts Sin 'En Yüô-feh-go kô-pu læ 'ô-veng Gyi-lah 'ong-shü
挪亚个儿子，闪、含、雅弗个家谱来下文。其拉洪水

yi-'eo sang ng-ts Yüô-feh-go ng-ts Ko-mih Mô-keh Mô-dæ Yüô-fæn
以后生儿子：² 雅弗个儿子，歌篾、玛葛、玛代、雅番、

T'u-pah Mi-shih Di-lah Ko-mih-go ng-ts Üô-jih-kyi-nô Li-fah
土八、米设、提拉。³ 歌篾个儿子，亚实基拿、利法、

Do-kyüô-mô Yüô-fæn-go ng-ts Yi-li-sô Da-shih Kyi-ti To-tæn
陀迦玛。⁴ 雅番个儿子，以利沙、大失、基帝、多单。⁵

Gyi-lah 'eo-deo feng-k'æ deng-læ gying hæ-go koh-tang-koh-go di-fông koh-nying tsiao zi-go
其拉后头分开，庵来近海个，各打各个地方，各人照自个

k'eo-ing dzoh-cong vông-veng keh-sing
口音、族种、房分箇星。

'En-go ng-ts Kwu-jih Mah-si Feh Kyüô-nen Kwu-jih-go ng-ts
⁶ 含个儿子，古实、麦西、弗、迦南。⁷ 古实个儿子，

Si-pô Ha-fi-lah Sah-da Lah-mô Sah-di-kyüô Lah-mô-go ng-ts
西巴、哈腓拉、撒大、拉玛、撒提迦。拉玛个儿子，

Z-pô Ti-dæn Kwu-jih yi sang Nying-loh shü-kæn-zông tso hao-lao z gyi ky'i-deo
示巴、底但。⁸ 古实又生宁录，世间上做好佬是其起头。⁹

Læ Yiaë-'o-wô-go min-zin gyi tso üong-üong tang-liah-go Dzoh-wô z-ka wô Ziang
来耶和华个面前其做勇勇打猎个。俗话是介话：「像

Nying-loh læ Yiaë-'o-wô-go min-zin tso üong-üong tang-liah-go nying Gyi k'æ-koh læ
宁录来耶和华个面前做勇勇打猎个人。」¹⁰ 其开国来

Z-nô di-fông-go Pô-bih Yi-lih Üô-kyiah Kyiah-nyi Dzong keh di-fông c'ih-ky'i
士拿地方个巴别、以力、亚甲、甲尼。¹¹ 从箇地方出去

tao Üô-jih zao Nyi-nyi-vi Li-'o-pah dzing-ts teng Kyüô-lah wa-yiu Nyi-nyi-vi
到亚述，造尼尼微，利河伯城子，等迦拉，¹² 还有尼尼微

Kyüô-lah cong-nyiang-go do dzing-ts ziu-z Li-sin Mah-si sang Lu-ting En-nen
迦拉中央个大城子，就是利鲜。¹³ 麦西生路丁、安南、

Li-ha Neh-t'u Pah-lu Kyiah-lu Keh-t'oh keh-sing dzoh-veng Kyiah-lu sang
利哈、纳土、¹⁴ 伯鲁、甲路、葛托，箇星族份。甲路生

Fi-li-z keh ih-dzoh
非利士箇一族。

15 Kyüô-nen sang do ng-ts Si-teng yia sang Heh 迦南生大儿子西顿，也生赫，16 teng Yia-pu-z 等耶布士、
Ûô-mo-li Keh-kyüô-seh 亚摩利、革迦撒、17 Hyi-vi Ûô-kyi Si-nyi 希未、亚基、西尼、18 Ûô-wô-ti 亚华底、
Si-mô-li Ha-meh keh-sing ts-p'a 'Eo-deo Kyüô-nen keh-sing dzoh-veng yin-k'æ-ky'i 西玛利、哈默箇星支派。后头迦南箇星族份延开去。19
Kyüô-nen-go di-ka dzong Si-teng hyiang Gyi-lah ka ky'i Gyi-lah tao Kyüô-sah wa-yiu hyiang 迦南个地界从西顿向其腊介去，其腊到迦萨，还有向
Sô-to-mô Ngo-mo-lah Lah-mô Si-pin ka ky'i tao Lah-sô Keh-sing z 'En-go 所多玛、蛾摩拉、拉玛、洗扁介去到拉沙。20 箇星是含个
ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong k'eo-ing læ gyi-go di-fông teng koh-veng 子孙，都照其拉个族种，口音，来其个地方等国份。

21 Yüô-feh-go ah-ko Sin ziu-z Hyi-pah keh-dzoh-go tsu-tsong yia sang ng-ts 雅弗个阿哥闪，就是希伯箇族个祖宗，也生儿子。
22 Sin-go ng-ts Yi-læn Ûô-jih Ûô-fah-sah Lu-teh Ûô-læn 闪个儿子，以拦、亚述、亚法撒、路德、亚兰。23
Ûô-læn-go ng-ts U-z Wu-leh Gyi-t'iah Mô-jih Ûô-fah-sah sang Sah-lah 亚兰个儿子乌士、户勒、其帖、玛实。24 亚法撒生撒拉，
Sah-lah sang Hyi-pah Hyi-pah sang liang-go ng-ts ih-go ming-z Fah-leh ing-we 撒拉生希伯。25 希伯生两个儿子，一个名字法勒^[1]，因为
læ gyi-go z-'eo koh-veng feng-sæn-de gyi ah-di ming-z Iah-tæn Iah-tæn sang 来其个时候国份分散了。其阿弟名字约丹。26 约丹生
Ûô-mo-t'ah Sô-lih Ha-sah-mô-fi Yia-lah 亚摩塔、沙列、哈萨玛非、耶拉、27 Ha-to-læn U-sah 哈多兰、乌萨、
Deh-lah O-pah Ûô-pi-mô-li Z-pô 特拉、28 倭柏、亚比玛利、示巴、29 O-fi Ha-fi-lah 倭非、哈腓拉、
Iah-pah keh tu z Iah-tæn-go ng-ts Gyi-lah sô deng-go di-fông dzong Mi-sô tao 约伯，箇都是约丹个儿子。30 其拉所庵个地方从米沙到
tong-pin Si-fah keh-zo sæn Keh-sing z Sin-go ts-seng tu tsiao gyi-lah-go dzoh-cong 东边西发箇座山。31 箇星是闪个子孙，都照其拉个族种
k'eo-ing læ gyi-go di-fông teng koh-veng 口音，来其个地方等国份。

[1] *Fah-leh i-s ziu-z Feng-k'æ.* 法勒意思就是分开。（原注）

32 Zông-veng tu z Nô-üô ng-ts-go ts-p'a tsiao gyi-lah-go kô-pu teng koh-veng
上文都是挪亚儿子个支派，照其拉个家谱等国份。

'Ong-shü yi-'eo shü-kæn-zông-go koh-veng dzong gyi-lah ka feng-k'æ læ
洪水以后，世间上个国份从其拉介分开来。

Ts. XI.

'En-t'in-ô tu z ih-yiang-go k'eo-ing ih-yiang-go shih-wô 2 Dzong tong-pin
咸天下都是一样个口音，一样个说话。2 从东边

pun-ko-ky'i z-'eo læ Z-nô di-fông p'ong-djoh bing-yiang ziu deng-loh 3 Gyi-lah dô-kô
搬过去时候，来士拿地方碰着平垕，就庖落。3 其拉大家

siang-liang wô Læ ah-lah hao tso cün-deo yüong ho siao gyi c'ih-læ Gyi-lah ziu
商量话：「来，阿拉好做砖头，用火烧其出来。」其拉就

yiü cün-deo tông zah-deo yüong wa-yiu zah-yiu tông zah-hwe yüong 4 Gyi-lah yi wô
有砖头当石头用，还有石油当石灰用。4 其拉又话：

Læ ah-lah hao zao dzing-ts teng ih-zo t'ah iao gyi ting bang-djoh t'in yi hao yang
「来，阿拉好造城子，等一座塔，要其顶碰着天，又好扬

ah-lah-go ming-sing sæn-leh sæn-k'æ læ tao-c'ü di min-teng 5 Yiaë-o-wô kông-loh-læ
阿拉个名声，省勒散开来到处地面顶。」5 耶和华降落来

iao k'en keh-sing nying sô zao-go dzing-ts teng-t'ah 6 Yiaë-o-wô wô Pah-sing z
要看箇星人所造个城子等塔。6 耶和华话：「百姓是

ih-yiang-go gyi-lah shih-wô yia z ih-yiang-go næn-kæn ky'i-deo tso keh-go z-ken
一样个，其拉说话也是一样个。难间起头做箇个事干，

'eo-deo gyi-lah iao-siang tso soh-go m̃-kao hao ky'i kying-djü gyi 7 Læ Ah-lah hao
后头其拉要想做啥个，旣告好去禁除其。7 来，阿拉好

kông-loh-ky'i weng-dzeh gyi-go k'eo-ing s-teh gyi-lah shih-wô feh siang-t'ong 8
降落去，混杂其个口音，使得其拉说话弗相通。」8

Yiaë-o-wô ziu dzong keh-deo sæn-k'æ cong-nying læ tao-c'ü di min-teng gyi-lah zao dzing-ts-go
耶和华就从箇头散开众人来到处地面顶。其拉造城子个

z-ken ziu hyih-de Sô-yi keh di-ming kyiao-leh Pô-bih ing-we læ keh-deo Yiaë-o-wô
事干就歇了。9 所以箇地名叫勒巴别^[1]，因为来箇头耶和华

weng-dzeh 'en-t'in-ô nying-go k'eo-ing ping-ts'ia Yiæ-'o-wô dzong keh-deo sæn-k'æ gyi-lah læ
混 杂 咸 天 下 人 个 口 音 ， 并 且 耶 和 华 从 箇 头 散 开 其 拉 来
tao-c'ü di min-teng
到 处 地 面 顶 。

[1] *Pô-bih i-s ziu-z Weng-dzeh.* 巴别意思就是混杂。（原注）

10 Sin-go shü-dæ læ 'ô-veng 'Ong-shü yi-'eo liang-nyin Sin yi-kying ih-pah shü sang
闪个世代来下文。洪水以后两年，闪已经一百岁生
Üô-fah-sah Sin sang Üô-fah-sah yi-'eo yiu ng-pah nyin wa sang ng-ts nön
亚法撒。¹¹ 闪生亚法撒以后，又五百年，还生儿子因。

12 Üô-fah-sah sæn-jih-ng shü sang Sah-lah 13 Üô-fah-sah sang Sah-lah yi-'eo yiu
亚法撒三十五岁生撒拉。 亚法撒生撒拉以后又
s-pah ling sæn nyin wa sang ng-ts nön
四百零三年，还生儿子因。

14 Sah-lah sæn-jih shü sang Hyi-pah 15 Sah-lah sang Hyi-pah yi-'eo yiu s-pah ling sæn
撒拉三十岁生希伯。 撒拉生希伯以后又四百零三
nyin wa sang ng-ts nön
年，还生儿子因。

16 Hyi-pah sæn-jih-s shü sang Fah-leh 17 Hyi-pah sang Fah-leh yi-'eo yiu s-pah
希伯三十四岁生法勒。 希伯生法勒以后又四百
sæn-jih nyin wa sang ng-ts nön
三十年，还生儿子因。

18 Fah-leh sæn-jih shü sang Lah-keo 19 Fah-leh sang Lah-keo yi-'eo yiu nyi-pah ling kyiu
法勒三十岁生拉构。 法勒生拉构以后又二百零九
nyin wa sang ng-ts nön
年，还生儿子因。

20 Lah-keo sæn-jih-nyi shü sang Sah-loh 21 Lah-keo sang Sah-loh yi-'eo yiu nyi-pah ling
拉构三十二岁生撒鹿。 拉构生撒鹿以后又二百零
ts'ih nyin wa sang ng-ts nön
七年，还生儿子因。

22 ^{Sah-loh sæn-jih shü sang Nô-ngoh}撒鹿三十岁生拿鹤。 23 ^{Sah-loh sang Nô-ngoh yi-'eo yiu nyi-pah nyin}撒鹿生拿鹤以后又二百年，

^{wa sang ng-ts nön}
还生儿子因。

24 ^{Nô-ngoh nyiæn-kyiu shü sang T'a-lah}拿鹤廿九岁生他拉。 25 ^{Nô-ngoh sang T'a-lah yi-'eo yiu ih-pah}拿鹤生他拉以后又一百

^{jih-kyiu nyin wa sang ng-ts nön}
十九年，还生儿子因。

26 ^{T'a-lah ts'ih-jih shü sang Üô-pah-læn}他拉七十岁生亚伯兰、^{Nô-ngoh}拿鹤、^{Ha-læn}哈兰。

27 ^{T'a-lah shü-dæ læ 'ô-veng}他拉世代来下文。 ^{T'a-lah sang Üô-pah-læn}他拉生亚伯兰、^{Nô-ngoh}拿鹤、^{Ha-læn}哈兰，

^{Ha-læn sang Lo-teh}哈兰生罗得。 28 ^{Ha-læn pi gyi ah-tia sin si læ peng di-fông}哈兰比其阿爹先死来本地方，^{ziu-z Kyüô-lah-ti}就是迦勒底

^{koh R-go dzing-li}国，珥个城里。 29 ^{Üô-pah-læn teng Nô-ngoh tu dæ ts'i-ts}亚伯兰等拿鹤都抬妻子。 ^{Üô-pah-læn-go ts'i-ts}亚伯兰个妻子

^{ming-z Sah-læ}名字撒莱， ^{Nô-ngoh-go ts'i-ts ming-z Mih-kyüô}拿鹤个妻子名字密迦。 ^{Mih-kyüô teng Yi-z-kyüô tu z}密迦等以士迦都是

^{Ha-læn-go nön}哈兰个因。 30 ^{Sah-læ feh-we sang m-neh ng-ts}撒莱弗会生，^{T'a-lah ling-leh ng-ts}旡得儿子。 31 他拉领勒儿子

^{Üô-pah-læn}亚伯兰，^{teng gyi seng-ts Lo-teh}等其孙子罗得（^{ziu-z Ha-læn-go ng-ts}就是哈兰个儿子），^{teng gyi sing-vu}等其新妇

^{Sah-læ}撒莱（^{ziu-z Üô-pah-læn-go ts'i-ts}就是亚伯兰个妻子），^{dô-kô tseo-c'ih Kyüô-lah-ti koh}大家走出迦勒底国，^{R-go}珥个

^{dzing-li}城里，^{iao tao Kyüô-nen di-fông ky'i}要到迦南地方去，^{tao-leh Ha-læn ziu deng-loh}到了哈兰就庵落。 32 ^{T'a-lah ziu-shü}他拉寿岁

^{nyi-pah ling ng shü}二百零五岁。^{T'a-lah læ Ha-læn di-fông si-de}他拉来哈兰地方死了。

Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn wô Ng yüong tseo-c'ih peng-koh li-k'æ ts'ing-kyün teng
耶和華等亞伯蘭話：「爾用走出本國，離開親眷等

ah-tia oh-li tao Ngô sô ts-tin peh ng-go di-fông Ngô we s-teh ng tso do
阿爹屋里，到我所指点拨爾个地方。² 我會使得爾做大

koh-veng s-foh peh ng yang ng-go ming-sing ping-ts'ia ng we tso foh-ky'i-go
國份，賜福拔爾，揚爾个名聲，並且爾會做福氣个

keng-deo Keh-sing coh-foh ng-go Ngô yia we s-foh peh gyi tsiu-mô ng go Ngô yia
根頭。³ 箇星祝福爾个，我也會賜福拔其，咒罵爾个，我也

we tsiu-mô gyi wa-yiu t'in-ô keh-sing dzoh-veng tu we dzong ng ka teh-djoh foh-ky'i
會咒罵其。還有天下箇星族份都會從爾介得着福氣。」⁴

Üô-pah-læn i Yiæ-'o-wô-go feng-fu ka c'ih-meng-ky'i Lo-teh teng gyi dong-de ky'i
亞伯蘭依耶和華个吩咐介出門去。羅得等其同隊去。

Üô-pah-læn li-k'æ Ha-læn-go z-'eo nyin-kyi yiu ts'ih-jih-ng shü Üô-pah-læn ta-leh gyi
亞伯蘭離開哈蘭个時候年紀有七十五歲。⁵ 亞伯蘭帶勒其

ts'i-ts Sah-læ teng gyi dzih-ts Lo-teh wa-yiu læ Ha-læn sô tsih-loh-go kô-kyi sô
妻子撒萊，等其姪子羅得，還有來哈蘭所積落个家計，所

teh-djoh-go nying tu tseo-c'ih iao tao Kyüô-nen ka ky'i ziu tao Kyüô-nen di-fông
得着个人，都走出要到迦南介去。就到迦南地方。

Üô-pah-læn tseo-ko keh-go di-fông tao Jü-kyin ziu-z tao Mo-li-go ziang-jü ka
⁶ 亞伯蘭走过箇个地方到叙劍，就是到摩利个橡樹。介

z-'eo Kyüô-nen nying deng-læ keh-deo Yiæ-'o-wô yin-c'ih-læ teng Üô-pah-læn wô
時候迦南人庵來箇頭。⁷ 耶和華現出來，等亞伯蘭話：

Ngô we pô keh-go di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi ziu læ keh-deo teng yin-c'ih-læ-go
「我會把箇个地方賜拔爾个后代。其就來箇頭等現出來个

Yiæ-'o-wô zao ih-zo dæn 'Eo-deo pun-tao Pah-deh-li tong-pin-go ih-zo sæn-li tah
耶和華造一座壇。⁸ 后頭搬到伯特利東边个一座山里，搭

tsiang-bong si-pin z Pah-deh-li tong-pin z 'Æ ping-ts'ia læ keh-deo teng Yiæ-'o-wô zao
帳篷，西边是伯特利，東边是亥。並且來箇頭等耶和華造

ih-zo dæn gyiu-k'eng Yiæ-'o-wô-go ming-deo Üô-pah-læn yi dong-sing hyiang nen-pin
一座壇，求懸耶和華个名頭。⁹ 亞伯蘭又動身向南边

di-fông ka pun-ko-ky'i
地方介搬過去。

10 Keh-deo yiu hwông-nyin ing-we keh hwông-nyin li-æ sô-yi Üô-pah-læn tseo-loh
箇头有荒年，因为箇荒年厉害，所以亚伯兰走落

Yiæ-gyih koh ky'i deng Kw'a tseo-tao Yiæ-gyih-go z-'eo teng ts'i-ts Sah-læ wô Ngô
埃及国去庵。11 快走到埃及个时候，等妻子撒菜话：「我

hyiao-teh ng z siang-mao hao-k'en-go nyü-nying næn-kæn keh-sing Yiæ-gyih nying k'en-kyin ng
晓得尔是相貌好看个女人，12 难间箇星埃及人看见尔

we wô Keh z gyi ts'i-ts gyi-lah ziu we sah ngô pao-djün ng-go sing-ming
会话：『箇是其妻子』，其拉就会杀我，保全尔个性命。

13 Ka-ni ng hao wô z ngô-go ah-me s-teh ngô we-leh ng teh-djoh en-tæn yia
介呢尔好话是我个阿妹，使得我为了尔得着安耽，也

we-leh ng neng-keo pao-djün sing-ming
为了尔能够保全性命。」

14 Üô-pah-læn tao-leh Yiæ-gyih Yiæ-gyih nying k'en-kyin keh nyü-nying z ting hao-k'en
亚伯兰到了埃及，埃及人看见箇女人是顶好看。

15 Fah-lao-go da-dzing yia k'en-kyin gyi læ Fah-lao min-zin ts'ing-tsæn gyi Fah-lao ziu tsih
法老个大臣也看见其，来法老面前称赞其。法老就接

keh-go nyü-nying tao wông-kong-li We-leh gyi Fah-lao kah-nga dæ Üô-pah-læn
箇个女人到王宫里。16 为了其，法老格外待亚伯兰，

Üô-pah-læn yiu ngeo yang loh-do ts'üông li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing
亚伯兰有牛、羊、骆驼、雌雄驴子等奴仆、丫头箇星。17

Dæn-z Yiæ-'o-wô we-leh Üô-pah-læn ts'i-ts Sah-læ-go yün-kwu kông do-do tsæ-næn vah
但是耶和華为了亚伯兰妻子撒菜个缘故，降大大灾难罚

Fah-lao teng gyi ih-kô-go nying Fah-lao ziu eo Üô-pah-læn wô Ng dza-we
法老等其一家个人。18 法老就讴亚伯兰，话：「尔咋会

z-ka dæ ngô Gyi z ng ts'i-ts dza feh wô-hyang ngô dao Dza-we ts'ing-hwu gyi
是介待我？其是尔妻子，咋弗话向我道？19 咋会称呼其

ah-me s-teh ngô kyí-wu dæ gyi tso ts'i-ts Næn-kæn ng-go ts'i-ts hao
阿妹，使得我几乎抬其做妻子？难间尔个妻子，好

ta-leh-ky'i Fah-lao we-leh gyi feng-fu pah-sing Üô-pah-læn teng ts'i-ts lin
带勒去。」20 法老为了其吩咐百姓，亚伯兰等妻子，连

væn-pah sô-yiu-go tu song gyi c'ih-ky'i
凡百所有个，都送其出去。

Ts. XIII.

Üô-pah-læn teng gyi ts'i-ts lin væn-pah sô-yiu-go wa-yiu Lo-teh dô-kô tseo-c'ih
亚伯兰等其妻子连凡百所有个，还有罗得，大家走出

Yiæ-gyih tao Nen-di ky'i 2 Üô-pah-læn yiu sang-k'eo nying-ts kying-ts keh-sing ting
埃及到南地去。2 亚伯兰有牲口、银子、金子箇星顶

fu-tsoh 3 Dzong Nen-di pun-tao Pah-deh-li ziu-z zin-deo tah tsiang-bong zao tsi-dæn
富足。3 从南地搬到伯特利，就是前头搭帐篷造祭坛

di-fông læ Pah-deh-li teng 'Æ-go cong-nyiang 4 Üô-pah-læn læ keh-deo gyiu-k'eng
地方，来伯特利等亥个中央。4 亚伯兰来箇头求悬

Yiæ-'o-wô-go ming-deo
耶和華个名头。

Teng Üô-pah-læn dong-de go Lo-teh yia yiu ngeo yiang tsiang-bong 6 Keh di-fông
5 等亚伯兰同队个罗得也有牛、羊、帐篷。6 箇地方

feh-neng-keo peh gyi dô-kô deng ing-we kô-kyi to-leh-kying sô-yi dô-kô deng-feh-ko 7
弗能够拨其大家庵，因为家计多勒紧，所以大家庵弗过。7

Ping-ts'ia Üô-pah-læn k'en sang-k'eo-go nying teng Lo-teh k'en sang-k'eo-go nying dô-kô tsang-zao Ka
并且亚伯兰看牲口个人等罗得看牲口个人大家争造。介

z'eo Kyüô-nen teng Pi-li-si nying wa deng-læ keh-deo 8 Üô-pah-læn teng Lo-teh wô
时候迦南等比利洗人还庵来箇头。8 亚伯兰等罗得话：

Næn-kæn ngô teng ng m-neh hao tsang-zao ngô k'en sang-k'eo-go nying teng ng k'en sang-k'eo-go
「难间我等尔旣得好争造，我看牲口个人等尔看牲口个

nying yia m-neh hao tsang-zao ing-we ah-lah z zi-go nying Djün-ko di ky'i-feh-z læ
人也旣得好争造，因为阿拉是自个人。9 全个地岂弗是来

ng-go min-zin ma Ts'ing ng teng ngô feng-k'æ ng iao tsia-siu-pin ky'i ngô hao tao
尔个面前吗？请尔等我分开。尔要借手边去，我好到

jing-siu-pin ky'i 'ôh-tsia ng iao jing-siu-pin ky'i ngô hao tao tsia-siu-pin ky'i
顺手边去；或者尔要顺手边去，我好到借手边去。」 10

Lo-teh ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-k'en lah-dæn 'o bing-jiang tao So-r keh-da lu tao-c'ü
罗得眼睛抬起，看看约但河平垌到琐珥箇埭路，到处

di-t'u ts-ts-jing-jing tsing-ziang Yiæ-'o-wô-go hwô-yün yia ziang Yiæ-gyih di-fông ka keh
地土滋滋润润，正像耶和華个花园，也像埃及地方介。箇

z Yiæ-'o-wô feh-zing mih-diao Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah z'eo 11 Lo-teh ziu kæn-djoh
是耶和華弗曾灭掉所多玛等蛾摩拉时候。11 罗得就拣着

lah-dæn 'o djün-ko bing-yiang Lo-teh ziu hyiang tong-pin ka pun-ko-ky'i keh liang-go nying
约但河全个平垌。罗得就向东边介搬过去。箇两个人
dô-kô feng-k'æ Üô-pah-læn deng-læ Kyüô-nen di-fông Lo-teh deng-læ bing-yiang-go
大家分开。12 亚伯兰庵来迦南地方，罗得庵来平垌个
dzing-ts-li pô tsiang-bong dzin-dzin pun-ko-ky'i tao Sô-to-mô Keh-sing Sô-to-mô nying
城子里，把帐篷渐渐搬过去到所多玛。13 箇星所多玛人
tsoh-ôh væn do ze læ Yiæ-'o-wô-go min-zin
作恶，犯大罪来耶和华个面前。

14 Lo-teh teng Üô-pah-læn feng-k'æ ts'eo Yiæ-'o-wô teng Üô-pah-læn wô Ng
罗得等亚伯兰分开之后，耶和华等亚伯兰话：「尔
ngæn-tsing dæ-ky'i-læ dzong ng læ-tong-go di-fông k'en tong nen si poh Ng
眼睛抬起来，从尔来东个地方看东、南、西、北。15 尔
ih-ts'ih sô k'en-kyin-go di-fông Ngô we üong-yün s-peh ng teng ng-go 'eo-dæ Ngô
一切所看见个地方，我会永远赐拨尔，等尔个后代。16 我
we s-teh ng-go 'eo-dæ ziang di-yiang-li hwe-dzing ka to ziah-z di-yiang-li-go
会使得尔个后代像地垌里灰尘介多。若是地垌里个
hwe-dzing nying neng-keo su-leh-pin ka-ni ng-go 'eo-dæ yia hao su-leh-c'ih Ng
灰尘，人能够数勒遍，介呢尔个后代也好数勒出。17 尔
bô-ky'i yüong tseo-cün keh di-fông-go dziang teng kw'eh ing-we Ngô pih-ding we s-peh
爬起，用走转箇地方个长等阔，因为我必定会赐拨
ng
尔。」18 Üô-pah-læn ziu pun tsiang-bong tao Hyi-pah-leng deng-læ Mæn-li-go ziang-jü
亚伯兰就搬帐篷到希伯仑，庵来幔利个橡树
bông-pin læ keh-deo teng Yiæ-'o-wô zao ih-zo dæn
旁边，来箇头等耶和华造一座坛。

Ts. XIV.

1 Ka z'eo En-lah-fi tso Z-nô wông Üô-liah tso Yi-lah-sah wông
介时候，暗拉非做士拿王，亚略做以拉撒王，
Kyî-da-lao-mô tso Yi-læn wông Di-dah tso Lih-pông wông dô-kô ky'i tsing-vah Sô-to-mô
基大老玛做以拦王，提达做列邦王。2 大家去征伐所多玛

wông Pi-lah Ngo-mo-lah wông Pi-sô lah-mô wông Z-neh Si-pin wông Z-mi-bih teng
王比拉、蛾摩拉王比沙、押玛王士纳、洗扁王士米别等

Pi-lah wông Pi-lah ziu-z So-r Keh-sing ng wông jü-long læ Si-ding
比拉王。（比拉就是琐珥。）³ 箇星五王聚拢来西定

sæn-ao ziu-z Yin hæ Gyi-lah voh-z Kyi-da-lao-mô jih-nyi nyin tao jih-sæn nyin
山坳，就是盐海。⁴ 其拉服侍基大老玛十二年，到十三年

be-bun gyi de Tao-leh jih-s nyin Kyi-da-lao-mô teng gyi kyih-tông-go koh-wông læ
背叛其了。⁵ 到了十四年，基大老玛等其结党个国王来

tang-ba Li-vah-ing nying læ Üô-di-lih-kyüô nying di-fông teng Su-si nying læ Ha-mah
打败利乏音人来亚提律迦人地方，等苏西人来哈麦

di-fông Yi-mi nying læ Sô-vi-kyi-lih-ding di-fông 'O-li nying læ gyi-lah-go Si-r
地方。以米人来沙微基列亭地方，⁶ 何利人来其拉个西珥

sæn dzih-tao kw'ông-iæ siang-gying-go R-pô-læn Keh s-go wông tseo-kyü tao En-mih-pah
山，直到旷野相近个珥巴兰。⁷ 箇四个王走归到安密巴，

ziu-z Kyüô-t'ih p'ô-tsing Üô-mô-leh nying-go 'en di-fông teng deng-læ Ha-si-seng-da-mô-go
就是迦铁，破进亚玛勒人个咸地方，等庵来哈洗逊大玛个

Üô-mo-li nying
亚摩利人。

Keh-tsao Sô-to-mô wông Ngo-mo-lah wông lah-mô wông Si-pin wông Pi-lah
⁸ 箇遭所多玛王、蛾摩拉王、押玛王、洗扁王、比拉

wông Pi-lah ziu-z So-r tu tseo-c'ih læ Si-ding sæn-ao teng gyi-lah tang-tsiang
王（比拉就是琐珥）都走出来西定山坳，等其拉打仗。⁹

ziu-z teng Yi-læn wông Kyi-da-lao-mô Lih-pông wông Di-dah Z-nô wông En-lah-fi
就是等以拦王基大老玛、列邦王提达、士拿王暗拉非、

Yi-lah-sah wông Üô-liah keh s-go wông teng ng-go wông tang-tsiang
以拉撒王亚略：箇四个王等五个王打仗。

Si-ding sæn-ao yiu hyü-to zah-yiu-go di-k'ang Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah koh-wông
¹⁰ 西定山坳有许多石油个地坑：所多玛等蛾摩拉国王

dao-tseo læ keh-deo tang-ba yü-to dao-tao sæn-li-de Gyi-lah ziu pô
逃走，来箇头打败。余多逃到山里了。¹¹ 其拉就把

Sô-to-mô Ngo-mo-lah keh-sing dzæ-veh liang-ts'ao tu lo-liah-ts tseo-kyü-ky'i
所多玛、蛾摩拉箇星财物粮草，都掳掠仔走归去。¹²

Üô-pah-læn-go dzih-ts Lo-teh deng-læ Sô-to-mô gyi nying lin dzæ-veh yia be lo-liah-ky'i
亚伯兰个姪子罗得庵来所多玛：其人连财物也被掳掠去。

Yiu ih-go dao-tseo-go nying læ t'ong-cü Hyi-pah-læ nying Üô-pah-læn Üô-pah-læn deng-læ
¹³ 有一个逃走个人来通知希伯来人亚伯兰。亚伯兰庵来

Üô-mo-li nying Mæn-li-go ziang-jü di-fông Mæn-li z Yi-jih-koh teng Üô-næ-go hyüong-di
亚摩利人慢利个橡树地方。慢利是以实各等亚乃个兄弟。

keh sæn hyüong-di tu teng Üô-pah-læn lih-iah-ko-liao-go Üô-pah-læn t'ing-meng dzih-ts be
箇三兄弟都等亚伯兰立约过了个。14 亚伯兰听闻姪子被

lo-liah-ky'i ziu ling-leh gyi-zi oh-li sô iang-tong jih-lin-ko-liao-go nu-boh sæn-pah
掳掠去，就领勒其自屋里所养东，习练过了个奴仆三百

jih-pah-go nying ken-tao Dæn-go di-fông Lin-yia feng-k'æ nu-boh tang-ba gyi-lah
十八个人，赶到但个地方。15 连夜分开奴仆，打败其拉，

ken-tao Da-mô-seh tsia-siu-pin-go 'O-pô Gyi deh-cün ih-ts'ih-go dzæ-veh yi ling-leh
赶到大马色借手边个何把。16 其夺转一切个财物，又领勒

dzih-ts Lo-teh teng gyi-go tong-si lin nyü-nying lin pah-sing dô-kô kyü-læ
姪子罗得等其个东西，连女人连百姓，大家归来。

17 Üô-pah-læn sah-ba-leh Kyi-da-lao-mô lin gyi kyih-tông-go koh-wông kyü-læ z-'eo
亚伯兰杀败了基大老玛连其结党个国王归来时候，

Sô-to-mô wông tseo-c'ih tao Sô-vi sæn-ao ziu-z wông-go sæn-ao ky'i nying-tsih gyi
所多玛王走出到沙微山坳，就是王个山坳，去迎接其。18

Keh z-'eo Sah-leng wông Mah-kyi-si-teh z tso ting kao Jing-ming-go tsi-s ta-leh ping teng
箇时候撒冷王麦基洗德，是做顶高神明个祭司，带勒饼等

tsiu c'ih-læ coh-foh gyi wô Dæn-nyün keh-we t'in-di-go Cü-tsæ ting kao Jing-ming
酒出来，19 祝福其话：「但愿箇位天地个主宰，顶高神明

s foh-ky'i peh Üô-pah-læn Coh-zia ting kao Jing-ming pô ng-go dziu-dih kao-dæ ng-go
赐福气拨亚伯兰！20 祝谢顶高神明，把尔个仇敌交代尔个

siu-li Üô-pah-læn pô sô teh-djoh-go jih-kwu-teh-ih song-peh Mah-kyi-si-teh
手里！」亚伯兰把所得着个，十股得一送拨麦基洗德。

21 Sô-to-mô wông teng Üô-pah-læn wô Nying ni kwe-peh ngô tong-si ni
所多玛王等亚伯兰话：人呢，归拨我，东西呢，

ng-zi do-leh-ky'i Üô-pah-læn teng Sô-to-mô wông wô Ngô yi-kying ts-tin ting kao
尔自驮勒去。22 亚伯兰等所多玛王话：我已经指点顶高

Jing-ming Yiæ-'o-wô keh-we t'in-di-go Cü-tsæ vah-tsiu ih-kwang sin ih-kwang
神明耶和华，箇位天地个主宰，罚咒，23 一梗线，一梗

'a-ta z ng-go tong-si ngô tu feh do sæn-leh ng wô Ngô s-teh
鞋带，是尔个东西，我都弗驮，省勒尔话：「我使得

Üô-pah-læn yiu-lao Djü-leh 'eo-sang sô ky'üoh ts-nga wa-yiu teng ngô dong-de
亚伯兰有佬。」24 除勒后生所吃之外，还有等我同队

Üô-næ Yi-jih-koh Mæn-li sô ing-tông teh-djoh-go hao peh gyi-lah tsiao meng-veng
亚乃、以实各、幔利所应当得着个，好拨其拉照门份
do-leh-ky'i
驮勒去。

Ts. XV.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiaë-'o-wô hyin-ling peh Üô-pah-læn teng gyi wô
箇星事干后头，耶和華显灵拨亚伯兰，等其话：

Üô-pah-læn hao-vong p'ô Ngô tso ng-go deng-ba tso ng do-do eng-sông
「亚伯兰，好留怕，我做尔个盾牌，做尔大大恩赏。」²

Üô-pah-læn wô Cü Yiaë-'o-wô Ng pô soh-si s-peh ngô ing-we ngô m-neh
亚伯兰话：「主耶和華，尔把啥西赐拨我，因为我晓得
ng-ts tso ngô cong-kwun-go z keh-go Da-mô-seh nying Yi-li-üô-sah Üô-pah-læn
儿子，做我总管个是箇个大马色人以利亚撒。」³ 亚伯兰

yi wô Ng m-neh ng-ts s-peh ngô ka-ni sang-læ ngô oh-li-go nying we tsih
又话：「尔晓得儿子赐拨我，介呢生来我屋里个人会接
ngô-go dæ Yiaë-'o-wô yi teng gyi wô Keh-go nying feh-we tsih ng-go dæ
我个代。」⁴ 耶和華又等其话：「箇个人弗会接尔个代，

pih-ding dzong ng-zi sang-c'ih-læ-go hao tsih ng-go dæ Ziu ling gyi tseo-c'ih nga-deo
必定从尔自生出来个好接尔个代。」⁵ 就领其走出外头，

wô Deo dæ-ky'i k'en t'in Keh-sing sing-siu ng neng-keo su-leh-pin feh Yi teng gyi
话：「头抬起看天！箇星星宿尔能够数勒遍弗？」又等其

wô Ng-go 'eo-dæ pih-ding z-ka Üô-pah-læn siang-sing Yiaë-'o-wô
话：「尔个后代必定是介。」⁶ 亚伯兰相信耶和華。

Yiaë-'o-wô sön keh z gyi go kong-yi Yi teng Üô-pah-læn wô Ngô Yiaë-'o-wô
耶和華算箇是其个公义。⁷ 又等亚伯兰话：「我耶和華，

ziu-z ling ng c'ih Kyüô-leh-ti koh R-go dzing-li iao pô dông-deo di-fông s-peh ng tso
就是领尔出迦勒底国，珥个城里，要把荡头地方赐拨尔做

ts'æn-nyih Gyi wô Cü Yiaë-'o-wô ngô dza hao hyiao-teh pih-ding teh-djoh keh-go
产业。」⁸ 其话：「主耶和華，我咋好晓得必定得着箇个

ts'æn-nyih Yiaē-'o-wô teng gyi wô Ng yüong teng Ngô do sæn-nyin-go ts'-ngeo
 产业？」⁹ 耶和华等其话：「尔用等我驮三年个雌牛，
 sæn-nyin-go ts' sæn-ylang sæn-nyin-go yüong wu-ylang teng ih-tsah pæn-kyiu ih-tsah siao
 三年个雌山羊，三年个雄湖羊，等一只斑鸠，一只小
 beh-keh Ziu long-tsong do-læ te p'ô-k'æ pun-pin kah-ky'i te-deo pa-tong tsih-yiu
 鹌鹑。」¹⁰ 就拢总驮来，对破开半边夹起对头摆东，只有
 tiao feh p'ô-k'æ Yiu yia-tiao fi-loh-læ ding-leh keh-sing sang-k'eo-li Üô-pah-læn ken gyi
 鸟弗破开。¹¹ 有野鸟飞落来停勒箇星牲口里，亚伯兰赶其
 ky'i Nyih-deo kw'a loh-sæn z'-eo Üô-pah-læn sah-kao kw'eng-joh hweh-jün teh-cü
 去。¹² 日头快落山时候，亚伯兰煞觉困熟，忽然得知
 moh-ts'eh-di-en ziu p'ô-de Yiaē-'o-wô ziu teng Üô-pah-læn wô Ng hao ih-ding
 墨漆地暗，就怕了。¹³ 耶和华就等亚伯兰话：「尔好一定
 hyiao-teh ng-go ts-seng we tso c'ih-meng nying læ bih-koh voh-z gyi-lah be bao-nyiah
 晓得尔个子孙会做出门人来别国，服侍其拉。被暴虐
 s-pah nyin kong-fu Gyi-lah sô voh-z keh-koh-go nying Ngô tsong-iao p'un-tön gyi
 四百年工夫。」¹⁴ 其拉所服侍箇国个人，我总要判断其。
 'eo-deo ng-go 'eo-dæ we do-leh hyü-to dzæ-veh tseo-c'ih-læ Ng we en-en-weng-weng kyü
 后头尔个后代会驮勒许多财物走出来。¹⁵ 尔会安安稳稳归
 tsu-tsong di-fông ky'i teh-djoh dziang-dziang ziu-shü en-tsông-hao Tao di-s dæ gyi-lah we
 祖宗地方去，得着长长寿岁安葬好。¹⁶ 到第四代其拉会
 tseo-cün tao ts'-di læ ing-we Üô-mo-li nying-go ze wa m-neh mun-tsoh
 走转到此地来，因为亚摩利人个罪还旡得满足。」

17 Nyih-deo yi-kying loh-sæn heh-en z'-eo yiu c'ih-in-go ho-lu teng mang-mang
 日头已经落山，黑暗时候，有出烟个火炉等猛猛
 ho-pô læ pa-k'æ-tih nyüoh-go cong-nyiang tseo-ko Keh-nyih Yiaē-'o-wô teng Üô-pah-læn
 火把来摆开的肉个中央走过。¹⁸ 箇日耶和华等亚伯兰
 lih-iah wô Dzong Yiaē-gyih 'o tao Pah-lah keh-da do-'o Ngô pô keh-go di-fông s-peh
 立约话：「从埃及河到伯拉箇埭大河，我把箇个地方赐拨
 ng-go 'eo-dæ ziu-z Kyi-nyi Kyi-nyi-si Kyiah-mo-nyi Heh
 尔个后代。¹⁹ 就是基尼、基尼洗、甲摩尼、²⁰ 赫、
 Pi-li-si Li-vah-ing Üô-mo-li Kyüô-nen Keh-kyüô-sah Yiaē-pu-si
比利洗、利乏音、²¹ 亚摩利、迦南、革迦撒、耶布西，
 keh-sing dzoh-veng-go di-fông
 箇星族份个地方。」

Ts. XVI.

1 亚伯兰个妻子撒莱长得生养。其有一个丫头，是
Yiæ-gyih-go nyü-nying ming-z kyiao-leh Yüô-kyiah
埃及个女人，名字叫勒夏甲。2 撒莱等亚伯兰话：
Yiæ-'o-wô feh-peh ngô sang-yiang ng ts'ia teng ngô ô-deo dong-zông ngô 'ôh-tsia hao
「耶和華弗拔我生养，尔且等我丫头同床，我或者好
k'ao-djoh gyi teh-djoh ng-nô Üô-pah-læn ziu t'ing Sah-læ shih-wô Ka z-'eo
靠着其得着儿因。」亚伯兰就听撒莱说话。3 介时候
Üô-pah-læn deng-læ Kyüô-nen di-fông yi-kying jih nyin-de gyi ts'i-ts Sah-læ pô Yiæ-gyih-go
亚伯兰来迦南地方已经十年了。其妻子撒莱把埃及个
ô-deo Yüô-kyiah peh gyi dziang-fu Üô-pah-læn tso ah-yi
丫头夏甲拔其丈夫亚伯兰做阿姨。

4 亚伯兰等夏甲同床，夏甲就有身孕。其得知自
Yüô-pah-læn teng Yüô-kyiah dong-zông Yüô-kyiah ziu yiu sing-yüing gyi teh-cü zi
有身，就看轻其主母。5 撒莱等亚伯兰话：「我个加气是
giu-sing ziu k'en-ky'ing gyi cü-meo Sah-læ teng Üô-pah-læn wô Ngô-go kô-ky'i z
尔个缘故。我放丫头来尔个怀里，其得知自有身就看轻
ng-go yün-kwu ngô fông ô-deo læ ng-go gwa-li gyi teh-cü zi yiu-sing ziu k'en-ky'ing
我。但愿耶和華来尔等我中央判断。」6 亚伯兰等撒莱
ngô Dæn-nyün Yiæ-'o-wô læ ng teng ngô cong-nyiang p'un-tôn Üô-pah-læn teng Sah-læ
话：「丫头是来尔个手下，好随尔咋待其。」撒莱逼难
wô Ô-deo z læ ng-go siu-'ô hao ze ng dza dæ gyi Sah-læ pih-næn
其，夏甲就离开其面前，逃走了。
gyi Yüô-kyiah ziu li-k'æ gyi min-zin dao-tseo-de

7 耶和華个天使碰着其来旷野地方，等水源相近。
Yiæ-'o-wô-go t'in-s p'ong-djoh gyi læ kw'ông-iæ di-fông teng shü-nyün siang-gying
(箇个水源是来书珥箇埭路上。)8 其话：「撒莱个丫头
keh-go shü-nyün z læ Shü-r keh-da lu-zông Gyi wô Sah-læ-go ô-deo
夏甲，从何里来？要到何里去？」其话：「我躲避主母
Yüô-kyiah dzong 'ah-li læ iao tao 'ah-li ky'i Gyi wô Ngô to-bi cü-meo
撒莱个面前。」9 耶和華个天使等其话：「尔用归到主母
Sah-læ-go min-zin Yiæ-'o-wô-go t'in-s teng gyi wô Ng yüong kyü-tao cü-meo

di-fông ky'i hao voh gyi kâ-kwun
 地方去，好服其该管。」¹⁰ Yiaë-'o-wô-go t'in-s yi teng gyi wô Ngô
 耶和華个天使又等其话：「我
 we kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ zing-hyü-to su tu su-feh-pin Yiaë-'o-wô-go t'in-s
 会加凑尔个后代甚许多，数都数弗遍。」¹¹ 耶和華个天使
 yi teng gyi wô Næn-kæn ng yiu sing-yüing we sang ng-ts hao c'ü gyi ming-z
 又等其话：「难间尔有身孕，会生儿子，好取其名字
 Yi-jih-mô-li ing-we Yiaë-'o-wô t'ing-meng ng-go kw'u-ts'u Gyi we ziang yia
 以实玛利，因为耶和華听 闻尔个苦楚。」¹² 其会像野
 li-ts læ nying cong-nyiang gyi-go siu we ti-dih cong-nying cong-nying-go siu yia we ti-dih
 驴子来人 中 央，其个手会抵敌众 人，众人个手也会抵敌
 gyi gyi we deng-læ cong hyüong-di-go min-zin Teng gyi sô kông-go Yiaë-'o-wô
 其。其会庵来众兄弟个面前。」¹³ 等其所讲个耶和華，
 Yüô-kyiah ts'ing-hwu gyi ming-deo Ng Jing-ming z k'en ngô tong ing-we gyi wô
 夏甲称呼其名头：「尔神明是看我东。」因为其话：
 ngô soh-feh-z læ dông-deo kyin-ko Keh-we k'en ngô tong-go ma Sô-yi keh-k'eo tsing
 「我啥弗是来荡头见过箇位看我东个吗？」¹⁴ 所以箇口井
 kyiao-leh Bih-lah-hæ-læ ziu-z Kyüô-t'ih Pi-lih cong-nyiang
 叫勒别拉海莱^[1]，就是迦铁比列 中 央。

[1] Ziu-z Keh-we weh-go, we-k'en-kyin-go Jing-ming go tsing. 就

是箇位活个、会看见个神明个井。（原注）

'Eo-deo Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang ng-ts Üô-pah-læn c'ü Yüô-kyiah sô sang-go
¹⁵ 后头夏甲等亚伯兰生儿子。亚伯兰取夏甲所生个
 ng-ts ming-z kyiao-leh Yi-jih-mô-li
 儿子名字叫勒以实玛利。

Yüô-kyiah teng Üô-pah-læn sang Yi-jih-mô-li z-'eo Üô-pah-læn nyin-kyi pah-jih-loh
¹⁶ 夏甲等亚伯兰生以实玛利时候，亚伯兰年纪八十六
 shü de
 岁了。

Ts. XVII.

Üô-pah-læn kyiü-jih-kyiu shü go z'eo Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh Üô-pah-læn teng gyi
亚伯兰九十九岁个时候， 耶和华现出拨亚伯兰， 等其
wô Ngô z djün-neng-go Jing-ming ng læ Ngô-go min-zin hao tso-nying yia yüong
话： 「我是全能个神明。 尔来我个面前好做人也用
djün-be Ngô we teng ng lih Ngô-go iah we s-teh ng 'eo-dæ meo-meo-zing-zing
全备。 2 我会等尔立我个约， 会使得尔后代茂茂盛盛
to-ky'i-læ Üô-pah-læn ziu boh-tao Jing-ming yi teng gyi kông z-ka wô
多起来。」 3 亚伯兰就伏倒。 神明又等其讲， 是介话：
Ngô teng ng shih-lih Ngô-go iah s-teh ng we tso lih-koh-go tsu-tsong Næn-kæn feh
4 「我等尔设立我个约， 使得尔会做列国个祖宗。 5 难间弗
tsæ eo ng ming-z Üô-pah-læn z c'ü ng Üô-pah-lah-hen ing-we Ngô s-teh ng tso
再诬尔名字亚伯兰， 是取尔亚伯拉罕^[1]， 因为我使得尔做
lih-koh-go tsu-tsong Ngô we s-teh ng do-nyiang hying-wông dzing-we hyü-to koh-veng
列国个祖宗。 6 我会使得尔大样兴旺， 成为许多国份，
kyüing-wông keh-sing dzong ng ka c'ih-læ Ng teng ng lin ng lih-dæ-go ts-seng pih-ding
君王箇星从尔介出来。 7 尔等尔连尔历代个子孙必定
shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün-go iah Ngô we tso ng lin ng 'eo-dæ-go Jing-ming
设立我个约， 做永远个约。 我会做尔连尔后代个神明。 8
Ngô we pô ng yin-dzæ deng-tih-go di-fông ziu-z 'en Kyüô-nen di-fông tu s-peh ng lin
我会把尔现在庵的个地方， 就是咸迦南地方， 都赐拨尔连
ng-go 'eo-dæ tso üong-yün-go ts'æn-nyih Ngô yia we tso gyi-lah-go Jing-ming
尔个后代， 做永远个产业， 我也会做其拉个神明。」

[1] Ziu z Hyü-to nying-go tsu-tsong. 就是许多人个祖宗。（原注）

Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng lin ng lih-dæ-go ts-seng tsong-iao
9 神明又等亚伯拉罕话： 「尔连尔历代个子孙总要
pao-siu Ngô-go iah Ngô sô shih-lih peh ng lin ng-go 'eo-dæ keh iao pao-siu-go iah
保守我个约。 10 我所设立拨尔连尔个后代， 箇要保守个约
z-ka-go ng-go cong-nyiang væn-pah nen tu iao ziu tsiu-keh-li Ng pih-iao 'ang
是介个： 尔个中央凡百男都要受周割礼^[1]。 11 尔必要行

tsiu-keh-li tso Ngô teng ng lih-iah-go kyi-'ao 12 Ng lih-dæ-go ts-seng long-tsong sang-c'ih
周割礼做我等尔立约个记号。 12 尔历代个子孙拢总生出
pah-nyih-go nen wæn 'ôh-tsia sang-læ oh-li-go 'ôh-tsia feh-z ng 'eo-dæ z yüong
八日个男娃，或者生来屋里个，或者弗是尔后代，是用
nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go tu iao ziu tsiu-keh-li Feh-leng ng oh-li
银子从别国买来个，都要受周割礼。 13 弗论尔屋里
sang-c'ih-go 'ôh-tsia ng nying-ts ma-læ-go tu pih-iao ziu tsiu-keh-li ka-ni Ngô-go
生出个，或者尔银子买来个，都必要受周割礼，介呢我个
iah læ ng-go kyi-sing hao tso üong-yün-go iah Feh ziu tsiu-keh-li-go nen tsong-iao
约来尔个肌身好做永远个约。 14 弗受周割礼个男，总要
dön-djih gyi læ pah-sing cong-nyiang ing-we gyi z we-be Ngô-go iah
断绝其来百姓中央，因为其是违背我个约。」

[1] 割礼

15 Jing-ming yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-læ ni feh-k'o tsæ
15 神明又等亚伯拉罕话：「尔个妻子撒莱呢，弗可再
eo gyi ming-z Sah-læ z hao c'ü gyi Sah-lah [1] 16 Ngô yia we s foh peh gyi dzong
讴其名字撒莱，是好取其撒拉[1]。 16 我也会赐福拨其，从
gyi ka s ih-go ng-ts peh ng Ngô tsong we s foh peh gyi s-teh gyi tso lih-koh-go
其介赐一个儿子拨尔。我总会赐福拨其，使得其做列国个
ah-nyiang pah-sing-go kyüing-wông yia dzong gyi ka læ Üô-pah-lah-hen boh-tao siao
阿娘，百姓个君王也从其介来。」 17 亚伯拉罕伏倒，笑
ih-siao sing-li wô Ih-pah shü go nying dza neng-keo sang ng-ts ni hwông-ts'ia
一笑，心里话：「一百岁个人咋能够生儿子呢？况且
Sah-lah yi-kying kyi-jih shü næn-dao wa we sang ma Üô-pah-lah-hen teng Jing-ming
撒拉已经九十岁。难道还会生吗？」 18 亚伯拉罕等神明
wô Dæn-nyün Yi-jih-mô-li weh læ Ng-go min-zin Jing-ming wô
话：「但愿以实玛利活来尔个面前！」 19 神明话：
Feh-z-ka ng ts'i-ts Sah-lah ih-ding we sang ng-ts ng hao c'ü gyi ming-z
「弗是介，尔妻子撒拉一定会生儿子。尔好取其名字
Yi-sah Ngô teng gyi lin gyi-go 'eo-dæ we shih-lih Ngô-go iah tso üong-yün go iah 20
以撒[2]。我等其连其个后代会设立我个约做永远个约。 20
Kông-tao Yi-jih-mô-li Ngô yi-kying t'ing ng-go tao-kao de Ngô yi-kying s foh peh gyi
讲到以实玛利，我已经听尔个祷告了。我已经赐福拨其，
we s-teh gyi 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ Gyi we sang jih-nyi-go moh-pah Ngô peh
会使得其后代茂茂盛盛多起来。其会生十二个牧伯。我拨

gyi tso do-do koh-veng 21 Dæn-z Ngô teng Yi-sah we shih-lih Ngô-go iah ziu-z ming-nyin
其做大大国份。21 但是我等以撒会设立我个约，就是明年
keh-go z-‘eo Sah-lah we teng ng sang go 22 Kōng-hao ts-‘eo Jing-ming li-k’æ
箇个时候撒拉会等尔生个。」22 讲好之后，神明离开
Üô-pah-lah-hen sing-zông-ky’i
亚伯拉罕升上去。

[1] *Sah-lah i-s ziu-z Kong-cü.* 撒拉意思就是公主。（原注）

[2] *Ziu-z Fah-siao, k’en 17 ts’ih.* 就是发笑，看 17 七。（原注）

23 Keh-nyih Üô-pah-lah-hen tsiao Jing-ming-go feng-fu pô ng-ts Yi-jih-mô-li teng
23 箇日亚伯拉罕照神明个吩咐，把儿子以实玛利，等
keh-sing oh-li sang-tong-go nying-ts ma-læ-go væn-pah læ Üô-pah-lah-hen oh-li-go
箇星屋里生东个、银子买来个，凡百来亚伯拉罕屋里个
nen long-tsong teng gyi-lah ‘ang tsiu-keh-li Üô-pah-lah-hen ziu tsiu-keh-li z-‘eo
男，拢总等其拉行周割礼。24 亚伯拉罕受周割礼时候，
nyin-kyi kyiuh-jih-kyiu shü-de Gyi ng-ts Yi-jih-mô-li ziu tsiu-keh-li z-‘eo nyin-kyi
年纪九十九岁了。25 其儿子以实玛利受周割礼时候，年纪
jih-sæn shü-de 26 Keh-nyih Üô-pah-lah-hen teng ng-ts Yi-jih-mô-li dô-kô ziu
十三岁了。26 箇日亚伯拉罕等儿子以实玛利大家受
tsiu-keh-li Wa-yiu gyi keh ih-kô-go nying ‘ôh-tsia sang-læ oh-li-go ‘ôh-tsia yüong
周割礼。27 还有其箇一家个人，或者生来屋里个，或者用
nying-ts dzong bih-koh ma-læ-go yia tu ziu tsiu-keh-li
银子从别国买来个，也都受周割礼。

Ts. XVIII.

Yiæ-‘o-wô læ Mæn-li ziang jü di-fōng yin-c’ih-læ peh Üô-pah-lah-hen Nyih-deo tông
耶和华来幔利橡树地方现出来拨亚伯拉罕。日头当
tsiu-ko z-‘eo Üô-pah-lah-hen zo-læ tsiang-bong meng-k’eo 2 gyi ngæn-tsing dæ-ky’i k’en-kyin
昼过时候亚伯拉罕坐来帐篷门口。2 其眼睛抬起看见

sæn-go nying lih-læ gyi min-zin ih-k'en-kyin ziu dzong tsiang-bong meng-k'eo peng-zông-ky'i
 三 个 人 立 来 其 面 前 。 一 看 见 ， 就 从 帐 篷 门 口 奔 上 去
 nying-tsih gyi boh-tao di-jiang-li wô Cü ziah-z teh-djoh ng-go eng-we
 迎 接 其 ， 伏 倒 地 垵 里 ， ³ 话 ： 「 主 ， 若 是 得 着 尔 个 恩 惠 ，
 ts'ing ng m-nao li-k'æ ng-go nu-boh tseo-k'æ-ky'i Hao siao-shü do-tin shü
 请 尔 旣 得 好 ^[1] 离 开 尔 个 奴 仆 走 开 去 。 ⁴ 好 稍 势 驮 点 水
 gyiang-gyang ng-go kyiah ng ts'ia læ jü ti-ô tsiang-sih ih-zông Ngô we do-tin
 澆 澆 尔 个 脚 。 尔 且 来 树 底 下 将 息 一 晌 。 ⁵ 我 会 驮 点
 ky'üoh-zih hao peh ng-lah tsih-tsih lih 'eo-deo tsæ dong-sing ing-we ng tao ng nu-boh-go
 吃 食 好 拨 尔 拉 接 接 力 ， 后 头 再 动 身 。 因 为 尔 到 尔 奴 仆 个
 di-fông læ ing-tông z-ka Gyi-lah wô Ng hao tsiao ng-go shih-wô ka tso
 地 方 来 应 当 是 介 。 」 其 拉 话 ： 「 尔 好 照 尔 个 说 话 介 做 。 」 ⁶
 Üô-pah-lah-hen ziu kw'a-kw'a tseo-tsing tsiang-bong-li teng Sah-lah wô Yüong zông-kying be-bæn
 亚 伯 拉 罕 就 快 快 走 进 帐 篷 里 ， 等 撒 拉 话 ： 「 用 上 紧 备 办
 sæn si-ah si-si-go min-feng nyüoh-tæn-hao p'ang gyi tso ping Üô-pah-lah-hen
 三 细 阿 ^[2] 细 细 个 面 粉 ， 搨 带 好 ， 烹 其 做 饼 。 」 ⁷ 亚 伯 拉 罕
 yi peng-tao ngeo-gyin-li do ih-tsah công-công hao-hao-go siao-ngeo kao-dæ nu-boh gyi ziu
 又 奔 到 牛 圈 里 ， 驮 一 只 壮 壮 好 好 个 小 牛 交 代 奴 仆 。 其 就
 kw'a-kw'a be-bæn hao Yi do-leh na teng na-yiu lin be-bæn hao-go siao-ngeo pa-læ
 快 快 备 办 好 。 ⁸ 又 驮 勒 奶 等 奶 油 ， 连 备 办 好 个 小 牛 ， 摆 来
 nying-k'ah min-zin zi lih-læ gyi-lah hông-pin jü ti-ô teng-dæ gyi-lah ky'üoh
 人 客 面 前 ， 自 立 来 其 拉 旁 边 树 底 下 ， 等 待 其 拉 吃 。

[1] m-nao, 现代宁波话说 mau6、mhau5, 写作「莫」, 本字或为「旣得好」。

[2] *Ih si-ah da-iah ih teo.* 一细阿大约一斗。(原注)

Gyi-lah teng Üô-pah-lah-hen wô Ng-go ts'i-ts Sah-lah læ 'ah-li Gyi
⁹ 其 拉 等 亚 伯 拉 罕 话 ： 「 尔 个 妻 子 撒 拉 来 何 里 ？ 」 其
 wô Læ tsiang-bong-li Ih-go wô tao yüih-veng tsoh-go z-'eo Ngô we
 话 ： 「 来 帐 篷 里 。 」 ¹⁰ 一 个 话 ： 「 到 月 分 足 个 时 候 ， 我 会
 tseo-cün ng-go di-fông læ ng-go ts'i-ts Sah-lah we sang ng-ts Sah-lah læ Gyi
 走 转 尔 个 地 方 来 ， 尔 个 妻 子 撒 拉 会 生 儿 子 。 」 撒 拉 来 其

‘eo-pe tsiang-bong meng-k’eo t’ing-meng 11 Næn-kæn Üô-pah-lah-hen teng Sah-lah nyin-kyi tu z
后背帐篷门口听闻。 11 难间亚伯拉罕等撒拉年纪都是

lao-lao Sah-lah-go yüih-kying yi-kying dön-de 12 Sô-yi Sah-lah zi siao ih-siao wô
老老。撒拉个月经已经断了。 12 所以撒拉自笑一笑，话：

Ngô yi-kying lao-de cü-nying-kô yia lao-de ngô næn-dao neng-keo yiu keh-go hyi-z
「我已经老了，主人家也老了，我难道能够有箇个喜事

ma 13 Yiaë-‘o-wô teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah dza-we siao wô z
吗？」 13 耶和華等亚伯拉罕话：「撒拉咋会笑，话：『是

ngô nyin-kyi lao-de wa neng-keo ih-ding sang ng-ts ma 14 Yiaë-‘o-wô yiu soh-go
我年纪老了，还能够一定生儿子吗？」 14 耶和華有啥个

tso-feh-læ ma Tao ding-kwe-go nyih-ts ziu-z yüih-veng tsoh-go z-‘eo Ngô tsong we
做弗来吗？到定规个日子，就是月分足个时候，我总会

tseo-cün ng-go di-fông læ Sah-lah we sang ng-ts 15 Sah-lah ky’ih-hoh ziu
走转尔个地方来，撒拉会生儿子。」 15 撒拉吃恹，就

la-de wô Ngô m-neh siao Gyi wô Feh-z ng jih-dzæ
赖了，话：「我吃得笑。」其话：「弗是，尔实在

siao-ko-de
笑过了。」

16 Keh-sing nying ziu dzong keh-deo dong-sing hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky’i
箇星人就从箇头动身，向着所多玛介去。

Üô-pah-lah-hen song gyi-lah dô-kô ky’i 17 Yiaë-‘o-wô wô Ngô sô iao tso-go
亚伯拉罕送其拉大家去。 17 耶和華话：「我所要做个

z-ken næn-dao ing-mun Üô-pah-lah-hen ma 18 Ing-we Üô-pah-lah-hen pih-ding we tso yiu
事干，难道隐瞒亚伯拉罕吗？ 18 因为亚伯拉罕必定会做有

neng-ken-go do koh-veng t’in-ô væn-koh tu dzong gyi teh-djoh foh-ky’i 19 Ing-we Ngô
能干个大国份，天下万国都从其得着福气。 19 因为我

hyiao-teh gyi sô-yi gyi we feng-fu gyi ng-ts teng zi ih-kô nying s-teh gyi-lah z-djông
晓得其，所以其会吩咐其儿子等自一家人，使得其拉时常

pao-siu Yiaë-‘o-wô-go dao-li tso-nying kong-yi tsing-dzih Yiaë-‘o-wô ziu we tsiao Gyi
保守耶和華个道理，做人公义正直。耶和華就会照其

ing-hyü-go shih-wô s-peh Üô-pah-lah-hen 20 Yiaë-‘o-wô ziu wô Sô-to-mô
应许个说话赐拨亚伯拉罕。」 20 耶和華就话：「所多玛、

Ngô-mo-lah ôh-kwun mun-ying yiu do-do sing-hyang eo Ngô ka 21 Næn-kæn Ngô loh-ky’i k’ên
蛾摩拉恶贯满盈，有大大声响讴我介。 21 难间我落去看

gyi-go ‘ang-we-ko-jün z ziang Ngô sô t’ing-meng-go sing-hyang feh feh-z Ngô yia we
其个行为果然是像我所听闻个声响弗。弗是，我也会

hyiao-teh 晓得。」 22 Liang-go nying ziu nyin-cün hyiang-djoh Sô-to-mô ka ky'i Üô-pah-lah-hen
两个人就扭转^[1]向着所多玛介去。亚伯拉罕
wa lih-læ Yiæ-'o-wô-go min-zin
还立来耶和華个面前。

[1] nyin-cün, 现代宁波话说 gnieu tsoe 或 gniu tsoe, 写作「扭转」, 首字本字不明。

23 Üô-pah-lah-hen gying-long wô Kong-yi nying teng ôh-nying Ng we ih-kæ
亚伯拉罕近拢, 话: 「公义人等恶人, 尔会一概
mih-diao gyi ma 灭掉其吗 ? 24 Dzing-li ziah yiu ng-jih-go kong-yi nying næn-dao hao long-tsong
城里若有五十个公义人, 难道好拢总
mih-diao feh we-leh keh ng-jih-go kong-yi nying kw'un-shü keh di-fông ma 灭掉, 弗为了箇五十个公义人宽恕箇地方吗 ? 25 Kong-yi nying
teng ôh-nying ih-kæ sah-diao keh z Ng feh tso-go dæ kong-yi nying teng ôh-nying ih-ying
等恶人一概杀掉, 箇是尔弗做个。待公义人等恶人一样,
Ng yia feh tso-go P'un-tôn t'in-'ô-go Cü næn-dao feh-z tso-leh kong-bing ma
尔也弗做个。判断天下个主难道弗是做勒公平吗 ? 」 26
Yiæ-'o-wô wô Sô-to-mô dzing-li ziah-z p'ong-djoh ng-jih-go kong-yi nying Ngô we-leh
耶和華话: 「所多玛城里若是碰着五十个公义人, 我为了
gyi pih-ding kw'un-shü keh long-tsong di-fông
其必定宽恕箇拢总地方。」 27 Üô-pah-lah-hen we-teh z-ka wô
亚伯拉罕回答, 是介话:

Ngô se-tsih z bong-dzing teng hwe yia ken gyiu-k'eng Yiæ-'o-wô Jü-ko ng-jih-go
「我虽即是缝尘等灰, 也敢求悬耶和華。如果五十个
kong-yi nying ky'üih ng-go næn-dao we-leh ky'üih ng-go ziu mih-diao keh 'en dzing-li
公义人缺五个, 难道为了缺五个, 就灭掉箇咸城里
ma Gyi wô Ngô ziah-z læ keh-deo p'ong-djoh s-jih-ng-go kong-yi nying yia feh
吗?」其话: 「我若是来箇头碰着四十五个公义人, 也弗
mih-diao gyi Üô-pah-lah-hen tsæ teng Gyi wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh s-jih
灭掉其。」 29 亚伯拉罕再等其话: 「如果来箇头碰着四十
nying dza-go Gyi wô we-leh s-jih nying Ngô yia feh ka tso Gyi
人, 咋个?」其话: 「为了四十人, 我也弗介做。」 30 其
wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô wa iao tsæ kông Jü-ko læ keh-deo
话: 「但愿尔主旣得好哑^[1]」, 我还要再讲。如果来箇头
p'ong-djoh sæn-jih nying dza-go Gyi wô Ngô ziah-z læ keh-deo p'ong-djoh sæn-jih
碰着三十人, 咋个?」其话: 「我若是来箇头碰着三十

nying yia feh ka tso Gyi wô Ngô tsæ ken gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô Jü-ko læ
人，也弗介做。」³¹ 其话：「我再敢求 悬 耶和 华。如果来
keh-deo p'ong-djoh nyiæn-go dza-go Gyi wô We-leh nyiæn-go nying Ngô yia feh
箇头碰 着 廿个，咋个？」其话：「为了 廿个人，我也弗
mih-diao gyi Üô-pah-lah-hen wô Dæn-nyün Ng Cü m-nao ô-wông ngô tsih
灭掉其。」³² 亚伯拉罕话：「但 愿 尔主 旣得好 哑 惶，我只
tsæ kông ih-kyü shih-wô Jü-ko læ keh-deo p'ong-djoh jih-go dza-go Gyi wô
再讲 一句 说话。如果来 箇头碰 着 十个，咋个？」其话：
We-leh jih-go nying Ngô yia feh mih-diao gyi Yiaë-'o-wô teng Üô-pah-lah-hen
「为了 十个人 我也弗 灭掉其。」³³ 耶和 华等 亚伯拉罕
kông-hao ziu ky'i-de Üô-pah-lah-hen yia tseo-kyü zi-go di-fông
讲好，就去了。亚伯拉罕也 走归 自个 地方。

[1] 发怒

Ts. XIX.

Kw'a-yia z'eo liang-go t'in-s tao Sô-to-mô Lo-teh k'eo-k'eo zo-læ
快夜时候，两个天使到 所多玛。罗得扣扣坐来
dzing-meng-k'eo ih-k'en-kyin ziu lih-ky'i-læ nying-tsih gyi-lah boh-tao di-jiang-li wô
城门口，一看见就立起来迎接其拉，伏倒地 垠里，² 话：
Ngô-go Cü ts'ing ng-lah tseo-tsing ng nu-boh-go oh-li gyiang-gyiang kyiah soh-ko
「我个主，请 尔拉 走进 尔奴仆 个屋里，澆 澆 脚，宿过
yia tsao t'in-nyiang bô-ky'i tsæ dong-sing Gyi-lah wô Feh-z-ka ah-lah
夜。早天亮爬起，再动身。」其拉话：「弗是介。阿拉
tang-tsiang soh læ lu-ka-li Lo-teh sah-k'eo liu gyi-lah gyi-lah ziu tseo-cün tao gyi
打 账 宿来 路街里。」³ 罗得煞扣留其拉。其拉就走转到其
oh-li Lo-teh teng gyi bæn ih-zih tsiu p'ang m-kao-shü-go ping gyi-lah ky'üoh-de
屋里。罗得等其办一席酒，烹 旣 酵水 个 饼，其拉吃了。

4 Wa feh-zing kw'eng-go z'-eo Sô-to-mô dzing-li s-deh-lôn-ky'ün pah-sing lao-lao
还弗曾困个时候，所多玛城里四凸乱圈百姓老老

siao-siao tu we-djiu gyi oh-li eo Lo-teh teng gyi wô Kyih-mih yia-tao tao ng
少少都围住其屋里，5 讴罗得，等其话：「今末夜到到尔

di-fông-go nying læ 'ah-li Ng ta gyi c'ih-læ kao-dæ ah-lah hao nying-teh gyi
地方个人来何里？尔带其出来，交代阿拉好认得其。」6

Lo-teh tseo-c'ih tao cong-nying di-fông ziu pô mengkwæn-hao wô Hyüong-di ts'ing
罗得走出到众人地方，就把门关好，7 话：「兄弟，请

ng-lah m-nao ka tsoh-ôh Ngô yiu liang-go nön feh-zing kô nying-go peh ngô ta gyi
尔拉1得2好介作恶。8 我有两个3因，弗曾嫁人个，拨我带其

c'ih-læ ze ng-lah dza dæ gyi dæn-z ih-ngæn m-nao næn-we keh-sing nying ing-we
出来，随尔拉咋待其，但是一眼4得5好难为6箇星人，因为

gyi we-leh ka tseo-tsing ngô oh li-hyang Gyi-lah wô Ng tseo-ko yi
其为了介走进我屋里向。」9 其拉话：「尔走过。」又

wô Keh-go nying tæm-koh læ dông-deo iao p'un-tôn ah-lah soh-go næn-kæn ah-lah 'æ
话：「箇个人耽搁来荡头，要判断阿拉啥个？难间阿拉害

ng pi gyi-lah wa li'æ Ziu üong-tsi Lo-teh kw'a iao p'o-k'æ gyi-go meng Keh
尔比其拉还厉害。」就拥挤罗得快要破开其个门。10 箇

liang-go nying sing-c'ih siu læ læ Lo-teh tsing oh-li ziu kwæn-meng Ping-ts'ia s-teh
两个人伸出手来拉罗得进屋里，就关门。11 并且使得

meng-nga-go nying lao-lao siao-siao ngæn-tsing tu hah-de gyi-lah ky'ih-ky'ih lih-lih zing meng
门外个人老老少少眼睛都瞎了。其拉吃吃力力寻门

zing-feh-djoh
寻弗着。

Keh liang-go nying teng Lo-teh wô Ng dông-deo wa-yiu jü læ-tong feh 'ôh-tsia
12 箇两个人等罗得话：「尔荡头还有谁来东弗？或者

nyü-si 'ôh-tsia ng-ts nön teng væn-pah dzing-li sô yiu-go tu ta-gyi-c'ih keh-go
女婿，或者儿子因，等凡百城里所有个，都带其出箇个

di-fông Ah-lah iao mih-diao keh-go di-fông ing-we gyi-lah sing-hyang læ
地方。13 阿拉要灭掉箇个地方，因为其拉声响来

Yiæ-'o-wô-go min-zin do-do go keh-leh Yiæ-'o-wô ts'a ah-lah mih-diao gyi
耶和华个面前大大个，箇勒耶和华差阿拉灭掉其。」14

Lo-teh ziu tseo-c'ih teng ding gyi nön-go nyü-si wô Ng-lah yüong ky'i-sing tseo-c'ih
罗得就走出，等定其因个女婿话：「尔拉用起身，走出

keh-go di-fông ing-we Yiæ-'o-wô iao mih-diao keh-go dzing-li dæn-z nyü-si sôn z
箇个地方，因为耶和華要灭掉箇个城里。」但是女婿算是
hyiah-yin
謊言。

15 T'in liang-ky'i z-'eo t'in-s ts'e Lo-teh wô Ng ky'i-sing ng
天亮起时候，天使催罗得，话：「尔起身，尔
ts'i-ts-teng dông-deo læ-tong liang-go nön hao ta gyi c'ih-ky'i k'ong-p'ô ng teng dzing-li-go
妻子等荡头来东两个囡，好带其出去，恐怕尔等城里个
ôh-nyih dô-kô mih-diao Lo-teh wa nga-nga-ts'i-ts'i keh-sing nying we-leh Yiæ-'o-wô
恶逆大家灭掉。」16 罗得还挨挨際際，箇星人为了耶和華
æ-lin gyi læ-leh gyi-go siu teng gyi ts'i-ts lin liang nön-go siu ling gyi c'ih en
哀怜其，拉勒其个手，等其妻子连两囡个手，领其出，安
gyi læ dzing-nga
其来城外。

17 Kyi-kying ling gyi-lah c'ih nga-deo ziu wô Ng yüong dao-tseo hao pao-djün
既经领其拉出外头，就话：「尔用逃走好保全
sing-ming deo m-nao nyin-cün k'en ih-ngæn m-nao deng-leh bing-yiang-li iao dao-tao
性命。头旣得好扭转看，一眼旣得好庇勒平垠里。要逃到
sæn-li sæn-leh ng we me-diao Lo-teh teng gyi-lah wô Dæn-nyün ngô Cü feh
山里，省勒尔会焮掉。」18 罗得等其拉话：「但愿我主弗
z-ka Næn-kæn Ng nu-boh læ Ng min-zin teh-djoh eng-we Ng yi-kying fah-c'ih da-dz
是介。19 难间尔奴仆来尔面前得着恩惠，尔已经发出大慈
da-pe peh ngô pao-djün sing-ming ngô feh neng-keo dao-tao sæn-li k'ong-p'ô tsao-djoh
大悲拨我保全性命。我弗能够逃到山里，恐怕遭着
tsæ-næn iao si Næn-kæn keh-go dzing-ts yi siao yi gying yüong-yi dao-leh tao
灾难，要死。20 难间箇个城子，又小又近，容易逃勒到。

ky'i-feh-z siao dzing-ts ma 'o-feh peh ngô dao-tao keh-deo pao-djün sing-ming Gyi
(岂弗是小城子吗？) 何弗拨我逃到箇头保全性命。21 其
teng Lo-teh wô Keh-go z-ken Ngô yia ing-hyü ng feh we djü-mih ng sô wô go
等罗得话：「箇个事干我也应许尔，弗会除灭尔所话个
dzing-ts Ng yüong kw'a-kw'a dao-tao keh-deo ing-we ng feh-zing tseo-tao Ngô tso
城子。22 尔用快快逃到箇头，因为尔弗曾走到，我做
z-ken feh-læ sô-yi keh-go dzing-ts ming-z kyiao-leh So-r
事干弗来。所以箇个城子名字叫勒琐珥^[1]。」

[1]Ziu-z Siao-go, k'en²⁰ ts'ih. 就是小个，看²⁰七。

23 罗得走进琐珥时候，日头出起照着地垵。²⁴ 箇遭

Yiæ-'o-wô loh liu-wông teng ho læ Sô-to-mô teng Ngo-mo-lah z Yiæ-'o-wô dzong t'in-li
耶和华落硫磺等火来所多玛等蛾摩拉，是耶和华从天里

kông-loh-læ-go Keh-sing dzing-ts tao-c'ü bing-yiang dzing-li sô deng-go pah-sing lin
降落来个。²⁵ 箇星城子，到处平垵，城里所庥个百姓，连

di-t'u-go c'ih-ts'æn long-tsong djü-mih-de
地土个出产拢总除灭了。

26 罗得个妻子头扭转一看，就变勒盐个柱子。

27 亚伯拉罕早天亮立起，到其前头立来耶和华面前个

di-fông Dziao-leh Sô-to-mô Ngo-mo-lah tao-c'ü bing-yiang ih-k'en k'en-kyin di-yiang-li
地方。²⁸ 朝勒所多玛蛾摩拉到处平垵一看，看见地垵里

yiü in c'ong-zông ziang ho-lu-li in ka
有烟冲上，像火卢里烟介。

29 神明灭掉平垵里箇星城子时候，记得亚伯拉罕。

keh-lah se-tsih djü-mih Lo-teh sô deng-go dzing-ts yia kyiü Lo-teh c'ih mih-vông-go cong-nyiang
箇勒虽即除灭罗得所庥个城子，也救罗得出灭亡个中央。

30 罗得从琐珥走出，等其两个因庥来山里，因为其怕

deng læ So-r keh-lah teng liang-go nön dô-kô deng læ sæn-ngæn-li Do-nön teng siao-nön
庥来琐珥。箇勒等两个因大家庥来山岩里。³¹ 大因等小因

wô Ah-lah ah-tia yi-kying lao-de 'en-t'in-'ô yia m-nying teng ah-lah dong-zông tsiao
话：「阿拉阿爹已经老了，咸天下也旤人等阿拉同床。照

shü-kæn-zông hyiang-fông Læ ah-lah we s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu 'eo-deo teng gyi
世间上乡方。³² 来，阿拉会使得阿爹吃酒，后头等其

dô-kô kw'eng hao dzong ah-tia djün-cong-tsih-dæ Keh yia gyi-lah s-teh ah-tia
大家困，好从阿爹传宗接代。」³³ 箇夜其拉使得阿爹

ky'üoh-tsiu do-nön tseo-tsing teng ah-tia kw'eng dæn-z gyi z soh-go z'-eo kw'eng soh-go
吃酒。大因走进等阿爹困。但是其是啥个时候困，啥个
z'-eo bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Di-nyi nyih do-nön teng siao-nön wô Ngô
时候爬起，阿爹都弗得知。³⁴ 第二日大因等小因话：「我
zô-nyih yia-tao teng ah-tia kw'eng læ kyih-mih yia-tao ah-lah we s-teh gyi tsæ
昨日夜到等阿爹困。来，今末夜到阿拉会使得其再
ky'üoh-tsiu ng yia tseo-tsing teng gyi kw'eng hao dzong ah-tia djün-cong-tsih-dæ Keh
吃酒。尔也走进等其困，好从阿爹传宗接代。」³⁵ 箇
yia gyi-lah tsæ s-teh ah-tia ky'üoh-tsiu siao-nön yia teng gyi kw'eng dæn-z gyi soh-go
夜其拉再使得阿爹吃酒。小因也等其困。但是其啥个
z'-eo kw'eng soh-go z'-eo bô-ky'i ah-tia tu feh teh-cü Z-ka Lo-teh liang-go
时候困，啥个时候爬起，阿爹都弗得知。³⁶ 是介罗得两个
nön dzong ah-tia yiu sing-yüing Do-nön sang ng-ts c'ü gyi ming-z Mo-iah ziu-z
因从阿爹有身孕。³⁷ 大因生儿子，取其名字摩押，就是
næn-kæn Mo-iah keh-dzoh-go tsu-tsong Siao-nön yia sang ng-ts c'ü gyi ming-z
难间摩押箇族个祖宗。³⁸ 小因也生儿子，取其名字
Bin-üô-mi ziu-z næn-kæn Üô-meng keh-dzoh-go tsu-tsong
便亚米，就是难间亚扪箇族个祖宗。

Ts. XX.

Üô-pah-lah-hen dzong keh-deo pun-tao Nen di deng-læ Kyüô-t'ih Shü-r-go
亚伯拉罕从箇头搬到南地，庖来迦铁、书珥个
cong-nyiang täen-koh læ Gyi-lah Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu gyi ts'i-ts Sah-lah z ah-me
中央，耽搁来其腊。² 亚伯拉罕称呼其妻子撒拉是阿妹。
keh-lah Gyi-lah wông Üô-pi-mi-lih ts'a nying ky'i c'ü Sah-lah Üô-pi-mi-lih mong-li
箇勒其腊王亚比米力差人去娶撒拉。³ 亚比米力梦里，
Jing-ming ling-djoh gyi teng gyi wô Ng we-leh sô c'ü-go nyü-nying iao si ing-we gyi
神明领着其，等其话：「尔为了所取个女人要死，因为其
z nying-kô ts'i-ts Dæn-z Üô-pi-mi-lih wa feh-zing teng gyi gying-sing ziu wô
是人家妻子。」⁴ 但是亚比米力还弗曾等其近身，就话：

Cü Ng yia we mih-diao tsing-dzih-go koh-veng ma Gyi soh feh-z teng ngô wô z
「主，尔也会灭掉正直个国份吗？⁵ 其啥弗是等我话是

ah-me ma Nyü-nying yia zi wô Z ngô-go ah-ko Ngô tso keh-go z-ken sing
阿妹吗？女人也自话：『是我个阿哥。』我做箇个事干心

jih-dzæ tön-tsing siu yia kyih-zing-go Jing-ming læ mong-li teng gyi wô
实在端正，手也洁净个。」⁶ 神明来梦里等其话：

Z-go Ngô hyiao-teh ng tso keh-go ng sing z tön-tsing-go Ngô yia tsu-djü ng
「是个，我晓得尔做箇个，尔心是端正个。我也阻住尔

sæn-leh ng teh-ze Ngô keh-lah feh-hyü ng teng keh-go nyü-nying gying-sing Næn-kæn ng
省勒尔得罪我。箇勒弗许尔等箇个女人近身。⁷ 难间尔

yüong kwe-wæn keh nying go ts'i-ts gyi z-go sin-cü-nying we teng ng tao-kao s-teh ng
用归还箇人个妻子。其是个先知人，会等尔祷告使得尔

pao-djün sing-ming ziah feh wæn gyi hao hyiao-teh ng teng væn-pah z ng-go nying tu
保全性命。若弗还其，好晓得尔等凡百是尔个人，都

pih-ding we si Üô-pi-mi-lih tsao't'in-nyiang ky'i-læ ziu eo-long gyi-go dzing-ts
必定会死。」⁸ 亚比米力早天亮起来，就讴拢其个臣子，

pô keh-sing z-ken kông peh gyi-lah t'ing gyi-lah tu long-do ky'ih-hoh Üô-pi-mi-lih eo
把箇星事干讲拨其拉听。其拉都弄大吃恹。⁹ 亚比米力讴

Üô-pah-lah-hen teng gyi wô Ng dza-we z-ka tao ah-lah Ngô yiu soh-go teh-ze
亚伯拉罕，等其话：「尔咋会是介到阿拉？我有啥个得罪

ng Ng do djong-djong ze læ 'æ ngô teng ngô-go ih-koh Ng z tso feh ing-kæ tso-go
尔？尔驮重重罪来害我等我一个国。尔是做弗应该做个

z-ken dæ ngô Üô-pi-mi-lih yi teng Üô-pah-lah-hen wô Ng yiu soh-go
事干待我。」¹⁰ 亚比米力又等亚伯拉罕话：「尔有啥个

kyin-kyiu tso keh-go z-ken ni Üô-pah-lah-hen wô Ngô ts'eng-ts'eng dông-deo di-fông
见究做箇个事干呢？¹¹ 亚伯拉罕话：「我忖忖荡头地方

m-neh p'ô-gyü Jing-ming k'ong-p'ô we-leh ngô ts'i-ts iao sah-diao ngô Ing-we gyi jih-dzæ
旡得怕惧神明，恐怕为了我妻子要杀掉我。¹² 因为其实在

z ngô ah-me tso ah-tia koh ah-nyiang 'eo-deo tso ngô-go ts'i-ts Jing-ming eo
是我阿妹，做阿爹，各阿娘。后头做我个妻子。¹³ 神明讴

ngô li-k'æ ah-tia oh-li pun-læ-pun-ky'i-go z'eo ngô teng gyi wô Ah-lah tsiang-læ
我离开阿爹屋里搬来搬去个时候，我等其话：『阿拉将来

ze-bin tseo-tao soh-go di-fông ng hao ts'ing-hwu ngô ah-ko keh z ng s eng-we tao
随便走到啥个地方，尔好称呼我阿哥。箇是尔赐恩惠到

ngô Üô-pi-mi-lih pô yang teng ngeo nu-boh ô-deo keh-sing song-peh
我。」¹⁴ 亚比米力把羊等牛，奴仆丫头箇星送拨

Üô-pah-lah-hen ping-ts'ia wæn gyi-go ts'i-ts Sah-lah 15 Üô-pi-mi-lih wô Næn-kæn
亚伯拉罕，并且还其个妻子撒拉。¹⁵ 亚比米力话：「难间
ngô-go di-fông læ ng min-zin hao ze ng-go sing-siang ky'i deng Yi teng Sah-lah wô
我个地方来尔面前，好随尔个心想去庵。¹⁶ 又等撒拉话：
Ngô do ih-ts'in kw'e nying-ts song ng-go ah-ko hao peh ng lin ng dong-de-go nying tsô
「我驮一千块银子送尔个阿哥，好拨尔连尔同队个人遮
ngæn-tsing læ cong-nying min-zin Ka kông z tsah-vah gyi
眼睛来众人面前，介讲，是责罚其。」

17 Üô-pah-lah-hen ziu tao-kao Jing-ming Jing-ming i-hao Üô-pi-mi-lih teng gyi
亚伯拉罕就祷告神明。神明医好亚比米力，等其
ts'i-ts lin gyi ô-deo s-teh gyi-lah we sang-yiang Ing-we Yiæ-'o-wô we-leh
妻子，连其丫头，使得其拉会生养。¹⁸ 因为耶和华为了
Üô-pah-lah-hen ts'i-ts Sah-lah-go yün-kwu yi-kying s-teh Üô-pi-mi-lih ih-kô nying feh sang
亚伯拉罕妻子撒拉个缘故，已经使得亚比米力一家人弗生
yang-de
养了。

Ts. XXI.

Yiæ-'o-wô i gyi-go shih-wô tsiao-kwu Sah-lah ziu-z tsiao Gyi sô ing-hyü-go tso peh
耶和华依其个说话照顾撒拉，就是照其所应许个做拨
Sah-lah Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao-de Sah-lah yiu-sing teng gyi sang ng-ts
撒拉。² 因为亚伯拉罕年纪老了，撒拉有身，等其生儿子，
tsiao Jing-ming sô ding-go z-'eo Üô-pah-lah-hen c'ü Sah-lah teng gyi sang-go ng-ts ming-z
照神明所定个时候。³ 亚伯拉罕取撒拉等其生个儿子名字
kyiao-leh Yi-sah Sang-loh di-pah nyih Üô-pah-lah-hen i Jing-ming-go feng-fu teng ng-ts
叫勒以撒。⁴ 生落第八日亚伯拉罕依神明个吩咐，等儿子
Yi-sah 'ang tsiu-keh-li Gyi ng-ts Yi-sah sang-go z-'eo Üô-pah-lah-hen nyin-kyi ih-pah
以撒行周割礼。⁵ 其儿子以撒生个时候亚伯拉罕年纪一百
shü-de
岁了。

6 Sah-lah wô Jing-ming yi-kying s-teh ngô fah-sio væn-pah t'ing-meng-go tu we
撒拉话：「神明已经使得我发笑，凡百听闻个都会
teng ngô dô-kô siao Yi wô Jü neng-keo teng Üô-pah-lah-hen wô Sah-lah we
等我大家笑。」7 又话：「谁能够等亚伯拉罕话，撒拉会
peh ng-ts ky'üoh na ma Ing-we Üô-pah-lah-hen nyin-kyi lao ngô we teng gyi sang
拨儿子吃奶吗？因为亚伯拉罕年纪老，我会等其生
ng-ts Keh na-hwun do-ky'i-læ tsah-na-de Yi-sah tsah-na-go nyih-ts Üô-pah-lah-hen
儿子。」8 箇奶花大起来摘奶了。以撒摘奶个日子亚伯拉罕
bæn do-ts'æ
办大餐。

9 Yiæ-gyih nyü-nying Yüô-kyiah teng Üô-pah-lah-hen sang-go ng-ts hyi-siao gyi Sah-lah
埃及女人夏甲等亚伯拉罕生个儿子嬉笑其。撒拉
k'en-kyin ziu teng Üô-pah-lah-hen wô Ken-c'ih keh-go ô-deo teng gyi ng-ts
看见，10 就等亚伯拉罕话：「赶出箇个丫头等其儿子，
ing-we keh ô-deo-go ng-ts pih-ding feh-k'o teng ngô-go ng-ts Yi-sah dô-kô tsih-dæ
因为箇丫头个儿子必定弗可等我个儿子以撒大家接代。」
Dæn-z Üô-pah-lah-hen we-leh ng-ts yün-kwu do-nyiang iu-meng keh-go z-ken
11 但是亚伯拉罕为了儿子缘故大样忧闷箇个事干。

12 Jing-ming teng Üô-pah-lah-hen wô Ng hao-vong we-leh ng-ts teng ô-deo-go
神明等亚伯拉罕话：「尔好留为了儿子等丫头个
z-ken iu-meng Sah-lah teng ng sô wô-go long-tsang hao t'ing gyi ing-we dzong Yi-sah
事干忧闷：撒拉等尔所话个，拢总好听其，因为从以撒
ka læ-go hao sön ng-go 'eo-dæ Wa-yiu ô-deo-go ng-ts ing-we gyi z ng-go
介来个好算尔个后代。13 还有丫头个儿子，因为其是尔个
'eo-dæ Ngô yia we s-teh gyi tso ih-go koh-veng Üô-pah-lah-hen tsao t'in-nyiang
后代，我也会使得其做一个国份。」14 亚伯拉罕早天亮
lih-ky'i do-leh ping teng ih bi-dæ shü kao-fu Yüô-kyiah pe læ kyin-kah-deo eo gyi
立起，驮勒饼等一皮袋水交付夏甲，揩来肩胛头，讴其
ling-leh ng-ts ky'i Yüô-kyiah ziu dong-sing tseo-læ-tseo-ky'i læ Bih-z-pô kw'ông-iæ-li
领勒儿子去。夏甲就动身走来走去来别是巴旷野里。15

Dæ-li-go shü yüong-wun-de gyi fông siao-nying læ jü ti'ô gyi-zi tseo-ko-ky'i ts'ô
袋里个水用完了，其放小人来树底下，16 其自走过去差
ih-tsin lu ka siang-mao te-deo zo-tæn-loh wô Ngô feh-sô-teh k'en-kyin siao-nying
一箭路介相貌，对头坐带落，话：「我弗舍得看见小人
si Ziu te-deo zo-leh hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de Jing-ming t'ing-meng siao-nying-go
死。」就对头坐勒响响哭起来了。17 神明听闻小人个

sing-hyang Jing-ming-go t'in-s dzong t'in-li eo Yüô-kyiah wô Yüô-kyiah ng dza-we
声响。神明个天使从天里讴夏甲，话：「夏甲，尔咋会
z-ka hao-vong p'ô ing-we ng-go ng-ts læ keh-deo gyi sing-hyang Jing-ming yi-kying
是介？好留怕，因为尔个儿子来箇头，其声响神明已经
t'ing-meng-de Ng lih-ky'i-læ siu tông-leh keh siao-nying Ngô we s-teh gyi tso do-do
听闻了。」¹⁸ 尔立起来，手挡勒箇小人，我会使得其做大大
koh-veng Jing-ming k'æ-k'æ Yüô-kyiah ngæn-tsing k'en-kyin ih-k'eo yiu shü-go tsing ziu
国份。」¹⁹ 神明开开夏甲眼睛，看见一口有水个井，就
ky'i tsi-mun bi-dæ peh siao-nying ky'üoh Jing-ming pao-yiu keh siao-nying gyi
去箇满皮袋，拨小人吃。²⁰ 神明保佑箇小人，其
do-ky'i-læ deng-læ kw'ông-iæ di-fông tso zih-tsin go nying ²¹ Gyi deng-læ Pô-læn
大起来，庵来旷野地方，做射箭个人。²¹ 其庵来巴兰
kw'ông-iæ-li gyi ah-nyiang dæ Yiæ-gyih-go nyü-nying peh gyi tso ts'i-ts
旷野里，其阿娘抬埃及个女人拨其做妻子。

Ka z'eo Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing Fi-koh læ teng Üô-pah-lah-hen
²² 介时候亚比米力等其将军非各来，等亚伯拉罕
wô Ng væn-pah sô tso-go z-ken Jing-ming pao-yiu ng Næn-kæn ts'ing ng dziao
话：「尔凡百所做个事干神明保佑尔。」²³ 难间请尔朝
Jing-ming vah-tsiu m-nao ky'i-dæ ngô teng ngô ng-ts seng-ts tsih-yiu tsiao ngô ka-go
神明罚咒咤得好欺待我，等我儿子孙子。只有照我介个
hao-hao dæ ng ng yia z-ka dæ ngô teng ng sô tæm-koh-go di-fông
好好待尔，尔也是介待我，等尔所耽搁个地方。」²⁴
Üô-pah-lah-hen wô Ngô we vah-tsiu Üô-pah-lah-hen p'i-bing Üô-pi-mi-lih
亚伯拉罕话：「我会罚咒。」²⁵ 亚伯拉罕批评亚比米力
we-leh tsing-shü-go z-ken ziu-z Üô-pi-mi-lih-go nu-boh pô-tsin gyi
为了井水个事干，就是亚比米力个奴仆霸占其。²⁶
Üô-pi-mi-lih wô Jü tso keh-go z-ken ngô feh teh-cü ng feh-zing wô hyiang ngô
亚比米力话：「谁做箇个事干，我弗得知。尔弗曾话向我
dao dzih teng-tao kyih-mih ngô wa tsih t'ing-meng Üô-pah-lah-hen pô yang teng ngeo
道，直等到今末我还只听闻。」²⁷ 亚伯拉罕把羊等牛
song-peh Üô-pi-mi-lih liang'ô dô-kô lih-iah Üô-pah-lah-hen do ts'ih-tsah ts'-go
送拨亚比米力。两下大家立约。²⁸ 亚伯拉罕驮七只雌个
siao-yang fông-leh ih-t'ah di-fông Üô-pi-mi-lih teng Üô-pah-lah-hen wô Ng dza-we
小羊放勒一埧地方。²⁹ 亚比米力等亚伯拉罕话：「尔咋会
fông keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yang læ ih-t'ah di-fông Gyi wô Ng dzong ngô-go
放箇七只雌个小羊来一埧地方？」³⁰ 其话：「尔从我个

siu-li tsih-ziu keh ts'ih-tsah ts'-go siao-yiang hao tso te-tsing z ngô gyüih keh-k'eo tsing-go
手里接受箇七只雌个羊好做对证是我掘箇口井个。」 31

Sô-yi eo keh di-ming Bih-z-pô ing-we liang-go nying læ keh-deo vah-tsiu ko-de
所以讴箇地名别是巴^[1]，因为两个人来箇头罚咒过了。 32

Z-ka gyi-lah læ Bih-z-pô lih-iah Üô-pi-mi-lih teng gyi tsiang-kyüing Fi-koh ziu
是介，其拉来别是巴立约。亚比米力等其将军非各就
dong-sing kyü Fi-li-z di-fông
动身归非利士地方。

[1] Ziu-z Vah-tsiu-go tsing. 就是罚咒个井。（原注）

33 Üô-pah-lah-hen cong jü-moh læ Bih-z-pô læ keh-deo gyiu-k'eng Yiaë-'o-wô-go
亚伯拉罕种树木来别是巴，来箇头求悬耶和个
ming-deo keh-we üong-weh-go Jing-ming
名头，箇位永活个神明。 34 Üô-pah-lah-hen hyü-to nyih-ts tæm-koh læ
亚伯拉罕许多日子耽搁来
Fi-li-z di-fông
非利士地方。

Ts. XXII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Jing-ming s-s Üô-pah-lah-hen eo gyi wô
箇星事干后头，神明试试亚伯拉罕，讴其话：
Üô-pah-lah-hen Gyi wô Ngô læ-tong Jing-ming wô Ta-leh
「亚伯拉罕！」其话：「我来东。」²神明话：「带勒
ng-go ng-ts ziu-z ng dzih-din-go doh-yiang ng-ts Yi-sah tseo-tao Mo-li di-fông
尔个儿子，就是尔值钿个独养儿子以撒，走到摩利地方
ky'i keh-deo læ Ngô sô ts-tin ng-go sæn yüong hyin gyi tso væn-tsi
去。箇头来我所指点尔个山，用献其做燔祭。」

Üô-pah-lah-hen tsao-t'in-nyiang ky'i-sing ky'in-leh li-ts ta liang-go nu-boh teng gyi
3 亚伯拉罕早天亮起身，牵勒驴子，带两个奴仆等其

ng-ts Yi-sah p'ih-leh hyin-tsi-go za dong-sing tao Jing-ming ts-tin gyi-go di-fông ky'i
儿子以撒，劈勒献祭个柴，动身到神明指点其个地方去。

Tao di-sæn nyih Üô-pah-lah-hen ngæn-tsing dæ-ky'i yün-yün k'en-kyin keh di-fông
4 到第三日亚伯拉罕眼睛抬起远远看见箇地方。5

Üô-pah-lah-hen teng nu-boh wô Ng teng li-ts læ dông-deo teng-tong ngô teng siao-nying
亚伯拉罕等奴仆话：「尔等驴子来荡头等东，我等小人

iao tao keh-deo ky'i pa-pa ziu kyü-tao ng-lah di-fông læ Üô-pah-lah-hen ziu peh
要到箇头去拜拜，就归到尔拉地方来。」6 亚伯拉罕就拨

ng-ts Yi-sah pe-leh hyin-tsi-go za gyi-zi siu-li do-leh ho teng tao keh liang-go
儿子以撒措勒献祭个柴，其自手里驮勒火等刀，箇两个

dô-kô ky'i Yi-sah teng ah-tia Üô-pah-lah-hen wô Ngô ah-tia Gyi wô
大家去。7 以撒等阿爹亚伯拉罕话：「我阿爹！」其话：

Ng-ts ngô læ-tong Gyi yi wô Yiu ho teng za dæn-z hyin-tsi-go
「儿子，我来东。」其又话：「有火等柴，但是献祭个

siao-nyang læ 'ah-li Üô-pah-lah-hen wô Ngô-go ng-ts Jing-ming we Zi
小羊来何里？」8 亚伯拉罕话：「我个儿子，神明会自

be-bæn siao-nyang hao tso tsi-veh keh liang-go nying ziu-z-ka dô-kô ky'i-de Tseo-tao
备办小羊好做祭物。」箇两个人就是介大家去了。9 走到

Jing-ming sô ts-tin-go di-fông Üô-pah-lah-hen læ keh-deo zao ih-zo dæn pô za
神明所指点个地方，亚伯拉罕来箇头造一座坛，把柴

diah-hao-ts bo-leh ng-ts Yi-sah en-læ dæn-li-go za zông-teng Üô-pah-lah-hen
叠好仔，缚勒儿子以撒安来坛里个柴上顶。10 亚伯拉罕

sing-c'ih siu læ do-leh tao iao sah gyi-go ng-ts K'eo-k'eo Yiaë-'o-wô-go t'in-s dzong
伸出手来，驮勒刀要杀其个儿子。11 扣扣耶和华个天使从

t'in-li eo gyi wô Üô-pah-lah-hen Üô-pah-lah-hen Gyi wô Ngô
天里讴其，话：「亚伯拉罕，亚伯拉罕！」其话：「我

læ-tong Yi wô M-nao en siu læ siao-nying-go sing-zông yia m-nao
来东。」12 又话：「旡得好安手来小人个身上，也旡得好

sông-æ gyi næn-kæn Ngô hyiao-teh ng z p'ô-gyü Jing-ming ing-we ng-go ng-ts ziu-z
伤害其。难间我晓得尔是怕惧神明，因为尔个儿子，就是

ng doh-nyang ng-ts ng yia m-neh feh-sô-teh peh Ngô Üô-pah-lah-hen ngæn-tsing
尔独养儿子，尔也旡得弗舍得拨我。」13 亚伯拉罕眼睛

dæ-ky'i ih-k'en k'en-kyin 'eo-pe yiu ih-tsah yüong-nyang gyi-go koh læ jü-vong-li
抬起一看，看见后背有一只雄羊，其个角来树缝里

gah-djü-tih Üô-pah-lah-hen tseo-ky'i k'ô-leh keh-tsah yang də gyi-go ng-ts hyin-zông tso
軋住的。亚伯拉罕走去，柯勒箇只羊，代其个儿子献上做
væn-tsi Üô-pah-lah-hen ts'ing-hwu keh di-fông Yiaë-'o-wô yih-læ tao jü-kying
燔祭。¹⁴ 亚伯拉罕称呼箇地方「耶和华叶徠^[1]」。到如今
wa wô Læ Yiaë-'o-wô-go sæn-li k'eo-k'eo yiu be-hao-liao-go
还话：「来耶和华个山里扣扣有备好料个。」

[1] Ôh-wô Yiaë-'o-wô we yü-be. 或话耶和华会预备。（原注）

Yiaë-'o-wô-go t'in-s di-nyi tsao dzong t'in-li eo Üô-pah-lah-hen wô
¹⁵ 耶和华个天使第二遭从天里诤亚伯拉罕，¹⁶ 话：
Ing-we ng tso keh-go z-ken m-neh feh-sô-teh ng-go ng-ts ziu-z ng doh-ying
「因为尔做箇个事干，旡得弗舍得尔个儿子，就是尔独养
ng-ts keh-lah Yiaë-'o-wô wô Ngô ts-tin Ngô-zi vah-tsiu Pih-ding we do-nyiang
儿子，箇勒耶和华话：『我指点我自罚咒，¹⁷ 必定会大样
s-foh peh ng peh ng-go 'eo-dæ meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ziang t'in-li-go sing-siu
赐福拨尔，拨尔个后代茂茂盛盛多起来，像天里个星宿，
ziang hæ-du-go sô-nyi ping-ts'ia ng-go 'eo-dæ we teh-djoh ng dziu-dih-go dzing-meng
像海涂个沙泥。并且尔个后代会得着尔仇敌个城 门。¹⁸
Wa-yiu t'in-ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i ing-we ng yi-kying i Ngô-go
还有天下万国会 从 尔个后代得着福气，因为尔已经依我个
'ao-ling Keh-tsao Üô-pah-lah-hen cün-læ tao gyi nu-boh di-fông gyi-lah ziu
号令。』」¹⁹ 箇遭亚伯拉罕转来到其奴仆地方，其拉就
dô-kô dong-sing tseo-kyü Bih-z-pô Üô-pah-lah-hen læ Bih-z-pô deng-loh
大家动身走归别是巴。亚伯拉罕来别是巴庵落。

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nying t'ong-cü Üô-pah-lah-hen wô Mih-kyüô teng ng
²⁰ 箇星事干后头有人通知亚伯拉罕话：「密迦等尔
ah-ko Nô-ngoh sang ng-ts Do ng-ts Wu-s teng gyi ah-di Pu-s teng
阿哥拿鹤生儿子。²¹ 大儿子户斯，等其阿弟布斯，等
Kyî-meo-li ziu-z Üô-læn-go ah-tia Kyî-sih Ha-so Pih-dah Ih-lah
基母利，就是亚兰个阿爹。²² 基薛、哈琐、必达、益拉、
Pe-t'u-li Pe-t'u-li sang nön Li-pah-kyüô Keh pah-go ng-ts tu z Mih-kyüô teng
彼土利。²³ 彼土利生因利百加。箇八个儿子，都是密迦等

Üô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh sô sang-go 24 Nô-ngoh-go ah-yi ming-z Liu-mô yia
亚伯拉罕阿哥拿鹤所生个。 拿鹤个阿姨，名字流玛，也
sang ng-ts ziu-z Di-pah Kyüô-'en Da-'eh Mô-kyüô
生儿子，就是提八、迦含、大辖、玛迦。」

Ts. XXIII.

Sah-lah go nyin-kyi ih-pah nyæn-ts'ih shü keh ziu-z Sah-lah weh-tong-go ziu-shü 2
撒拉个年纪一百廿七岁， 箇就是撒拉活东个寿岁。

Sah-lah si-læ Kyi-lih-üô-pô ziu-z Kyüô-nen di-fông-go Hyi-pah-leng Üô-pah-lah-hen ziu
撒拉死来基列亚巴， 就是迦南地方个希伯仑。 亚伯拉罕就
læ we-leh Sah-lah æ-t'ong di-k'oh
来，为了撒拉哀恸啼哭。

Üô-pah-lah-hen læ gyi si-nying-go min-zin bô-ky'i teng Heh nying wô Ngô 4
3 亚伯拉罕来其死人个面前爬起， 等赫人话： 「我

tæn-koh ng-lah cong-nyiang tso c'ih-meng nying ts'ing ng peh ngô tso-veng-go di-kyi læ ng-go
耽搁尔拉中央做出门人。 请尔拨我做坟个地基来尔个
di-fông hao tsông ngô-go si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin Heh nying we-teh
地方， 好葬我个死人， 省勒我看见。」 5 赫人回答

Üô-pah-lah-hen teng gyi wô Ah-lah-go Cü ts'ing t'ing Ng læ ah-lah cong-nyiang
亚伯拉罕，等其话： 6 「阿拉个主，请听，尔来阿拉中央
tso tsing-djong go moh-pah ng hao læ ah-lah veng-di li-hyang kæn-dzeh ting hao-go ky'i tsông
做珍重个牧伯，尔好来阿拉坟地里向拣择顶好个，去葬

ng-go si-nying z ah-lah-go veng-mo m-nying we kying-djü ng peh ng hao tsông ng-go
尔个死人。是阿拉个坟墓， 旡人会禁除尔， 拨尔好葬尔个
si-nying Üô-pah-lah-hen lih-ky'i-læ dziao-leh keh di-fông-go pah-sing ziu-z Heh
死人。」 7 亚伯拉罕立起来， 朝勒箇地方个百姓， 就是赫

nying keh-dzoh kyi-sing eo-tæn-tao Teng gyi-lah siang-liang wô Ziah-z ng-go
人箇族， 肌身伕带倒。 8 等其拉商量， 话： 「若是尔个
i-s k'eng peh ngô tsông si-nying sæn-leh ngô k'en-kyin ka-ni ts'ing ng t'ing ngô teng ngô
意思肯拨我葬死人， 省勒我看见， 介呢请尔听我， 等我

gyiu-k'eng So'-eh-go ng-ts Yi-feh-leng s-peh ngô gyi din-koh-li Mah-pi-lah-go yüih
 求 悬 琐辖个儿子以弗仑，⁹ 赐拨我其田角里麦比拉个穴，
 tsoh-tsoht'ing gyi kô-din peh ngô tso ts'æn-nyih læ ng-go cong-nyiang tso veng-go di
 足足听其价钿，拨我做产业来尔个中央做坟个地。」¹⁰
 Yi-feh-leng læ Heh nying cong-nyiang zo-tih Heh-nying keh-dzoh teng væn-pah tseo-tsing dzing-meng
 以弗仑来赫人中央坐的。赫人箇族等凡百走进城门
 go tu t'ing-tong Heh nying Yi-feh-leng we-teh Üô-pah-lah-hen wô Ngô-go Cü
 个都听从。赫人以弗仑回答亚伯拉罕话：¹¹ 「我个主，
 hao-vong ts'ing'ting ng ngô song ng keh-go din yia song ng din-li-go yüih læ ngô
 好留。请听尔，我送尔箇个田，也送尔田里个穴，来我
 pah-sing min-zin song ng ka-ni ng hao tsông ng-go si-nying Üô-pah-lah-hen
 百姓面前送尔。介呢，尔好葬尔个死人。」¹² 亚伯拉罕
 dziao-leh keh di-fông-go pah-sing kyi-sing eo-tæn-tao Læ keh pah-sing min-zin teng Yi-feh-leng
 朝勒箇地方个百姓肌身伕带倒。¹³ 来箇百姓面前等以弗仑
 wô Ng k'eng-go shih-wô ts'ing'ting ngô ngô we peh ng din-kô ng tsih-ziu-ts
 话：「尔肯个说话，请听我。我会拨尔田价。尔接受仔，
 ngô hao læ keh-deo tsông ngô-go si-nying Yi-feh-leng we-teh Üô-pah-lah-hen wô
 我好来箇头葬我个死人。」¹⁴ 以弗仑回答亚伯拉罕，话：
 Ngô-go Cü ng ts'ing'ting keh-go din dzih s-pah z-k'ah nying-ts dæn-z ngô
¹⁵ 「我个主，尔请听。箇个田值四百呢喀^[1]银子。但是我
 teng ng yiu soh-go kyi-leng ni ng hao ky'i tsông ng-go si-nying Üô-pah-lah-hen t'ing
 等尔有啥个计论呢？尔好去葬尔个死人。」¹⁶ 亚伯拉罕听
 Yi-feh-leng ziu tsiao Yi-feh-leng læ Heh nying min-zin sô wô-go do-leh k'ah-shông
 以弗仑，就照以弗仑来赫人面前所话个，驮勒客商
 t'ong'-ang-go nying-ts s-pah z-k'ah tsing hao peh gyi
 通行个银子四百呢喀整好拨其。

[1] shekel, 古希伯来重量单位，约 11.25 克

Yi-feh-leng-go din læ Mah-pi-lah z Mæn-li-go te-min gyi din lin yüih
¹⁷ 以弗仑个田来麦比拉，是幔利个对面，其田连穴，
 teng din-li dön-ky'ün-go jü-moh tu ding-peh Üô-pah-lah-hen tso kyi-nyih ziu-z Heh nying
 等田里团圈个树木，¹⁸ 都定拨亚伯拉罕做基业，就是赫人
 teng long-tsong tseo-tsing dzing-meng-go nying dô-kô tso te-tsing Keh-tsao Üô-pah-lah-hen tsông
 等拢总走进城门个人大家做对证。¹⁹ 箇遭亚伯拉罕葬
 gyi ts'i-ts Sah-lah læ Mæn-li te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih Mæn-li ziu-z Kyüô-nen
 其妻子撒拉来幔利对面，麦比拉田里个穴。幔利就是迦南

di-fông-go Hyi-pah-leng Z-ka Heh nying ding keh-go din lin gyi-go yüih peh Üô-pah-lah-hen
地方个希伯仑。²⁰ 是介赫人定箇个田连其个穴拨亚伯拉罕
tso veng-di-go kyi-nyih
做坟地个基业。

Ts. XXIV.

Üô-pah-lah-hen ziu-shü dziang nyin-kyi lao-de Yiæ-'o-wô yiang-yiang z-ken yi-kying
亚伯拉罕寿岁长，年纪老了。耶和華样样事干已经
s-foh peh gyi Üô-pah-lah-hen teng gyi oh-li tso tsong-kwun-go lao kô-nying wô Ng
赐福拨其。² 亚伯拉罕等其屋里做总管个老家人话：「尔
hao en ng-go siu læ ngô do-t'e-'ô Ngô s-teh ng ts-tin keh-we t'in-zông-go
好安尔个手来我大腿下。³ 我使得尔指点箇位天上个
Jing-ming di-'ô-go Jing-ming Yiæ-'o-wô vah-tsiu ngô deng-læ Kyüô-nen nying
神明，地下个神明，耶和華，罚咒，我庵来迦南人
cong-nyiang gyi-go nön ng feh-k'o we-leh ngô ng-ts dæ gyi tso ts'i-ts Ng pih-iao
中央，其个囡，尔弗可为了我儿子抬其做妻子。⁴ 尔必要
tseo-kyü ngô peng-koh læ ngô ts'ing-kyün cong-nyiang teng ngô ng-ts Yi-sah dæ ts'i-ts
走归我本国，来我亲眷中央等我儿子以撒抬妻子。」⁵
Keh kô-nying teng gyi wô K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô dông-deo læ ngô hao ling
箇家人等其话：「恐怕女人弗肯跟我荡头来，我好领
ng-go ng-ts kyü-tao ng sô tseo-c'ih-go di-fông feh Üô-pah-lah-hen wô
尔个儿子归到尔所走出个地方弗？」⁶ 亚伯拉罕话：
Ts'in-ding ng m-nao ling ngô ng-ts tsæ kyü keh-deo ky'i T'in-zông-go Jing-ming
「千定尔旣得好领我儿子再归箇头去。⁷ 天上个神明
Yiæ-'o-wô ziu-z ling ngô c'ih ah-tia oh-li ts'ing-kyün-go di-fông teng ngô kông yi
耶和華，就是领我出阿爹屋里，亲眷个地方，等我讲，又
teng ngô vah-tsiu wô Ngô we pô keh-go di-fông s-peh ng-go 'eo-dæ Gyi we ts'a
等我罚咒，话：『我会把箇个地方赐拨尔个后代。其会差
Gyi t'in-s læ ng min-zin ky'i s-teh ng hao dzong keh-deo teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts
其天使来尔面前去，使得尔好从箇头等我儿子抬妻子。』

8 Ziah-z nyü-nying feh-k'eng keng ng læ ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken
若是女人弗肯跟尔来，介呢我讴尔罚个咒弗与尔相干，
tsih-z m-nao ling ngô ng-ts tsæ kyü keh-deo ky'i Keh kô-nying en siu læ gyi
只是晓得好领我儿子再归箇头去。』 9 箇家人安手来其
cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen do-t'e-ô tsiao gyi-go shih-wô teng gyi vah-tsiu
主人家亚伯拉罕大腿下，照其个说话等其罚咒。

10 Keh kô-nying su-djông cong-kwun cü-nying-kô-go kô-kyi ziu dzong cü-nying-kô-go
箇家人素常总管主人家个家计，就从主人家个
loh-do li-hyang kæn jih-tsah loh-do ky'i dong-sing tao Mi-sô-po-da-mi Nô-ngoh-go
骆驼里向拣十只骆驼去，动身到米所波大米，拿鹤个
dzing-li Yia-kw'a nyü-nying tseo-c'ih tang-shü-go z'eo kô-nying peh keh-sing loh-do
城里。 11 夜快，女人走出打水个时候，家人拨箇星骆驼
gyü-leh dzing-nga ih-k'eo tsing pin-yin Gyi wô Yiaë-o-wô ngô cü-nying-kô
跪勒城外，一口井边沿。 12 其话：「耶和華我主人家
Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming gyiu Ng kyih-mih tô-hwô ngô z-ken dzing-kong s eng-we peh
亚伯拉罕个神明，求尔今末朵化^[1]我事干成功，赐恩惠拨
ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen Ngô yin-dzæ lih-læ tsing pin-yin dzing-li nying-go nön
我主人家亚伯拉罕。 13 我现在立来井边沿，城里人个因
tseo-c'ih-læ tang-shü Ngô ziah teng ih-go do-kwu-nyiang wô Ts'ing ng fông-leh bing
走出来打水。 14 我若等一个大姑娘话：『请尔，放勒瓶
peh ngô ky'üoh gyi ziah wô Ng-zi hao ky'üoh ngô yia we tang-shü peh ng loh-do
拨我吃。』其若话：『尔自好吃，我也会打水拨尔骆驼
ky'üoh ka-ni gyi z Ng zin-deo ding-hao peh Ng nu-boh Yi-sah-go ngô ziu hao hyiao-teh
吃。』介呢其是尔前头定好拨尔奴婢以撒个。我就好晓得
Ng s eng-we peh ngô cü-nying-kô de
尔赐恩惠拨我主人家了。』

[1] 赐福；保佑

15 Shih-wô feh-zing kông-hao k'eo-k'eo Li-pah-kyüô kyin-kah-deo pe-leh bing
说话弗曾讲好，扣扣利百加，肩胛头揸勒瓶
tseo-c'ih-læ gyi z Üô-pah-lah-hen ah-ko Nô-ngoh-go ts'i-ts Mih-kyüô-go ng-ts Pe-t'u-li
走出来。其是亚伯拉罕阿哥拿鹤个妻子密迦个儿子彼土利
sô sang-go nön Gyi siang-mao ting hao-k'en wa z dong-nyü m-neh kô nying-ko gyi
所生个因。 16 其相貌顶好看，还是童女，晓得嫁人过。其

tseo-loh tsing-li bing tang-mun-ts tseo-zông-læ Kô-nying peng-long-ky'i nying-tsih gyi
走落井里， 瓶打满仔走上来。 17 家人奔拢去迎接其，

wô Ts'ing ng do-tin bing-li-go shü peh ngô ky'üoh Gyi wô Ngô-go cü
话：「请尔驮点瓶里个水拨我吃。」 18 其话：「我个主，

ng ts'ing ky'üoh ziu kw'a kw'a fông-leh bing læ siu-li peh gyi ky'üoh Peh gyi
尔请吃。」 就快快放勒瓶来手里拨其吃。 19 拨其

ky'üoh-hao-ts do-kwu-nyiang yi wô Ngô yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh teng-tao
吃好仔，大姑娘又话：「我也会打水拨尔骆驼吃，等到

gyi-lah ky'üoh shông-kw'a Gyi ziu kw'a-kw'a pô bing-li-go shü tao-læ zao-li yi
其拉吃爽快。」 20 其就快快把瓶里个水倒来槽里，又

peng-tao tsing-li tang-shü z we-leh keh-sing loh-do tang-go Keh-go nying ts'ing-ting k'en
奔到井里打水，是为了箇星骆驼打个。 21 箇个人清町看

gyi feh-sing feh-hyang iao hyiao-teh Yiaë-'o-wô ko-jün s-peh gyi ih-lu jing-liu feh
其，弗声弗响，要晓得耶和华果然赐拨其一路顺流弗。 22

Keh-dziao loh-do ky'üoh-hao-ts keh-go nying do-leh kying-ts bih-ky'ün ih-tsah djong pun
箇潮骆驼吃好仔， 箇个人驮勒金子鼻圈一只， 重半

z-k'ah wa-yiu kying-ts siu-gyüoh ih-te djong jih-go z-k'ah wô Ng z
啉喀，还有金子手镯一对，重十个啉喀， 23 话：「尔是

jü-go nön ts'ing ng wô hyiang ngô dao ng ah-tia oh-li yiu k'ong-oh hao peh ah-lah
谁个因， 请尔话向我道。 尔阿爹屋里有空屋好拨阿拉

deng-soh feh Dong-nyü teng gyi wô Ngô z Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts
庵宿弗？」 24 童女等其话：「我是密迦生拨拿鹤个儿子

Pe-t'u-li-go nön Yi teng gyi wô Ah-lah oh-li ts'ao-liao tu yiu yia yiu
彼土利个因。」 25 又等其话：「阿拉屋里草料都有，也有

deng-soh-go di-fông Keh-go nying ziu deo eo-tæn-tao pa-pa Yiaë-'o-wô Z-ka
庵宿个地方。」 26 箇个人就头伕带倒拜拜耶和華， 27 是介

wô To-zia Yiaë-'o-wô ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming feh-we ts'o-loh
话：「多谢耶和華，我主人家亚伯拉罕个神明，弗会错落

Gyi-go eng-we dzing-jih tao ngô cü-nying-kô ng læ lu-zông Yiaë-'o-wô ling ngô tao ngô
其个恩惠诚实到我主人家。 尔来路上耶和華领我到

cü-nying-kô hyüong-di-go oh-li Keh-go dong-nyü peng-ky'i pô keh-sing z-ken
主人家兄弟个屋里。」 28 箇个童女奔起，把箇星事干，

t'ong-cü ah-nyiang oh-li-go nying
通知阿娘屋里个人。

29 Li-pah-kyüô yiu ih-go hyüong-di ming-z kyiao-leh Lah-pæn Lah-pæn peng-ky'i tao
利百加有一个兄弟名字叫勒拉班。拉班奔起到

keh-go nying sô læ-kæn-go tsing pin-yin Gyi k'en-kyin bih-ky'ün teng gyüoh-ts læ gyi
箇个人所来间个井边沿。30 其看见鼻圈，等镯子来其

tsi-me-go siu-li yia t'ing-meng tsi-me Li-pah-kyüô wô Keh-go nying z-ka wô hyiang
姊妹个手里，也听闻姊妹利百加话：「箇个人是介话向

ngô dao gyi ziu tseo-tao keh-go nying di-fông ky'i p'ong-djoh gyi wa læ tsing pin-yin
我道。」其就走到箇个人地方去，碰着其还来井边沿，

teng loh-do dô-kô lih-kæn Lah-pæn wô Yiæ-'o-wô sô s-foh-go nying ts'ing
等骆驼大家立间。31 拉班话：「耶和華所賜福个人，请

tseo-tsing-læ dza-we lih-læ nga-deo ni Ngô yi-kying be-bæn oh-lô teng loh-do deng-go
走进来，咋会立来外头呢？我已经备办屋落等骆驼庵个

di-fông
地方。」

32 Keh-go nying ziu tseo-tsing oh-li Lah-pæn ka-leh loh-do pe-go tong-si do
箇个人就走进屋里。拉班解勒骆驼捎个东西，驮

ts'ao-liao ü loh-do yi do-leh shü gyiang keh nying-go kyiah teng keng-dzong nying-go kyiah
草料喂骆驼，又驮勒水澆箇个人个脚等跟从个人个脚。33

Yi pa ky'üoh-zih læ gyi min-zin peh gyi ky'üoh dæn-z gyi wô Ngô feh-zing kông zi-go
又摆吃食来其面前拨其吃。但是其话：「我弗曾讲自个

læ-i feh we ky'üoh Lah-pæn wô Ng ts'ing kông Gyi wô Ngô
来意，弗会吃。」拉班话：「尔请讲。」34 其话：「我

z Üô-pah-lah-hen-go kô-nying Yiæ-'o-wô yi-kying do-nyiang tô-hwô ngô cü-nying-kô
是亚伯拉罕个家人。35 耶和華已经大样朵化我主人家，

s-teh gyi we hying-wông yi s-peh gyi ngeo yang kying-ts nying-ts nu-boh
使得其会兴旺，又赐拨其牛、羊、金子、银子、奴仆、

ô-deo loh-do li-ts keh-sing Ngô cü-nying-kô-go ts'i-ts Sah-lah nyin-kyi lao-lao
丫头、骆驼、驴子箇星。36 我主人家个妻子撒拉年纪老老

sang ng-ts peh ngô cü-nying-kô cü-nying-kô væn-pah sô yiu-go tu z kao-fu gyi
生，儿子拨我主人家。主人家凡百所有个，都是交付其。

37 Ngô cü-nying-kô eo ngô vah-tsiu wô Ngô deng-tong Kyüô-nen di-fông nying-go nön ng
我主人家讴我罚咒，话：『我庵东迦南地方人个囡，尔

feh-k'ô teng ngô ng-ts dæ gyi tso ts'i-ts Ng pih-iao tseo-kyü ngô ah-tia oh-li læ
弗可等我儿子抬其做妻子。38 尔必要走归我阿爹屋里，来

ngô zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts Ngô teng cü-nying-kô wô
我自家人中央等我儿子抬妻子。39 我等主人家话：

K'ong-p'ô nyü-nying feh-k'eng keng ngô læ Gyi teng ngô wô Ngô só voh-z-go
「恐怕女人弗肯跟我来？」⁴⁰ 其等我话：「我所服侍个

Yiæ-'o-wô we ts'a Gyi-go t'in-s dong-de ky'i s-teh ng lu-zông jing-liu ng pih ding dzong
耶和華會差其个天使同队去，使得尔路上顺流，尔必定从

ng ah-tia oh-li zi-kô-nying cong-nyiang teng ngô ng-ts dæ ts'i-ts Ziah-z ng tao-leh
尔阿爹屋里自家人中 央等我儿子抬妻子。⁴¹ 若是尔到了

ngô zi-kô-nying di-fông ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken ziah-z
我自家人地方，介呢，我诬尔罚个咒弗与尔相干，若是

gyi-lah feh-k'eng peh ng ka-ni ngô eo ng vah-go tsiu feh-yü ng siang-ken Ngô
其拉弗肯拨尔，介呢，我诬尔罚个咒弗与尔相干。⁴² 我

kyih-mih-ts tao-leh tsing pin-yin zi wô Yiæ-'o-wô Ngô cü-nying-kô
今末仔到了井边沿，自话：『耶和華，我主人家

Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Ng ziah yin-dzæ s-teh ngô tseo-go lu jing-liu ngô lih-læ
亚伯拉罕个神明！尔若现在使得我走个路顺流。⁴³ 我立来

tsing pin-yin p'ong-djoh do-kwu-nyiang læ tang-shü ngô we teng gyi wô Ts'ing ng do-tin
井边沿碰着大姑娘来打水，我会等其话：「请尔驮点

bing-li-go shü peh ngô ky'üoh ziah-z gyi teng ngô wô Ng-zì hao ky'üoh ngô
瓶里个水拨我吃」，⁴⁴ 若是其等我话：「尔自好吃，我

yia we tang-shü peh ng loh-do ky'üoh keh-go nyü-nying ziu-z Yiæ-'o-wô zin-deo sô
也会打水拨尔骆驼吃。」箇个女人就是耶和華前头所

ding-hao peh ngô cü-nying-kô ng-ts-go Ngô sing-li wa feh-zing kông-wun k'eo-k'eo
定好拨我主人家儿子个。』⁴⁵ 我心里还弗曾讲完，扣扣

Li-pah-kyüô kyin-kah-deo pe-leh bing c'ih-læ tseo-loh tao tsing-pin tang-shü ngô teng gyi wô
利百加肩胛头揸勒瓶出来。走落到井边打水。我等其话：

Ts'ing ng peh ngô ky'üoh Gyi ziu kw'a-kw'a kyin-kah-deo-go bing fông-loh wô
『请尔拨我吃。』⁴⁶ 其就快快肩胛头个瓶放落，话：

Ts'ing ky'üoh ngô yia we peh ng loh-do ky'üoh ngô ziu ky'üoh-de gyi yia peh loh-do
『请吃，我也会拨尔骆驼吃。』我就吃了，其也拨骆驼

ky'üoh-de Ngô meng gyi wô Ng z jü-go nön Gyi wô Ngô z
吃了。⁴⁷ 我问其话：『尔是谁个因？』其话：『我是

Mih-kyüô sang-peh Nô-ngoh-go ng-ts Pe-t'u-li-go nön ngô ziu pô ky'ün fông læ gyi
密迦生拨拿鹤个儿子彼土利个因。』我就把圈放来其

bih-deo-kwun gyüoh-ts læ gyi siu-li Ngô deo eo-tæn-tao pa-pa Yiæ-'o-wô
鼻头管，锄子来其手里。⁴⁸ 我头伕带倒，拜拜耶和華，

coh-tsæn ngô cü-nying-kô Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Yiæ-'o-wô we ying-dao ngô tsing-lu hao
祝赞我主人家亚伯拉罕个神明耶和華，会引导我正路，好

dæ cū-nying-kô hyüong-di-go nön peh gyi-go ng-ts Næn-kæn Ng ziah-z hao-hao tsing-sing tao
抬主人家兄弟个因拨其个儿子。 49 难间尔若是好好真心到
ngô cū-nying-kô ka-ni wô hyiang ngô dao feh z-ka yia wô hyiang ngô dao s-teh
我主人家，介呢话向我道，弗是介，也话向我道，使得
ngô k'o-yi jing-siu-pin ky'i 'ôh-tsia tsia-siu-pin ky'i
我可以顺手边去，或者借手边去。」

50 Lah-pæn teng Pe-t'u-li we-teh z-ka wô Keh-go z-ken dzong Yiaë-'o-wô
拉班等彼土利回答，是介话：「箇个事干从耶和華
ka læ ah-lah feh neng-keo wô z teng feh-z Ng k'en Li-pah-kyüô læ ng
介来，阿拉弗能够话是等弗是。 51 尔看，利百加来尔
min-zin hao ta-leh gyi ky'i peh ng cū-nying-kô ng-ts tso ts'i-ts tsiao Yiaë-'o-wô-go
面前。好带勒其去，拨尔主人家儿子做妻子，照耶和華个
feng-fu Üô-pah-lah-hen-go kô-nying t'ing-meng gyi-lah shih-wô ziu boh-tao
吩咐。」 52 亚伯拉罕个家人听闻其拉说话，就伏倒
di-yiang-li pa-pa Yiaë-'o-wô Kô-nying do-c'ih kying-nying-go siu-sih teng i-zông
地垕里，拜拜耶和華。 53 家人驮出金银个首饰等衣裳
keh-sing song-peh Li-pah-kyüô wa-yiu pao-pe tong-si song gyi hyüong-di teng ah-nyiang
箇星，送拨利百加，还有宝贝东西送其兄弟等阿娘。 54
Gyi teng keng gyi-go nying ky'üoh-ky'üoh hah-hah soh-ko yia t'in-nyiang bô-ky'i gyi ziu
其等跟其个人吃吃喝喝，宿过夜。天亮爬起，其就
wô Hao peh ngô kyü cū-nying-kô di-fông ky'i Li-pah-kyüô hyüong-di teng ah-nyiang
话：「好拨我归主人家地方去。」 55 利百加兄弟等阿娘
wô Hao peh do-kwu-nyiang teng ah-lah læ-tong kyi-nyih ting siao jih-nyih 'eo-deo hao ky'i
话：「好拨大姑娘等阿拉来东几日，顶少十日，后头好去
z-de Gyi z-ka wô M-nao tsu-djü ngô ing-we Yiaë-'o-wô s-teh
是了。」 56 其是介话：「旣得好阻住我，因为耶和華使得
ngô lu-zông ka jing-liu ts'ing ng peh ngô kyü cū-nying-kô di-fông ky'i Gyi-lah
我路上介顺流。请尔，拨我归主人家地方去。」 57 其拉
wô Ah-lah we eo do-kwu-nyiang læ meng-meng gyi k'en Ziu eo
话：「阿拉会讴大姑娘来，问问其看。」 58 就讴
Li-pah-kyüô teng gyi wô Ng dzing-nyün teng keh-go nying dô-kô ky'i feh Gyi
利百加，等其话：「尔情愿等箇个人大家去弗？」其
wô Dzing-nyün-go Gyi-lah ziu song tsi-me Li-pah-kyüô lin gyi ah-bu wa-yiu
话：「情愿个。」 59 其拉就送姊妹利百加连其阿哺，还有
Üô-pah-lah-hen-go kô-nying teng keng gyi-go nying dô-kô ky'i Yi coh-foh peh
亚伯拉罕个家人，等跟其个人大家去。 60 又祝福拨

Li-pah-kyüô z-ka wô Ng z ah-lah go tsi-me dæn-nyün ng tso ts'in-væn nying-go
利百加，是介话：「尔是阿拉个姊妹，但愿尔做千万人个
ah-nyiang ng-go 'eo-dæ teh-djoh dziu-dih-go dzing-meng
阿娘，尔个后代得着仇敌个城 门。」

61 Li-pah-kyüô teng keh-sing Ô-deo dong-sing gyi-leh loh-do keng-leh kô-nying
利百加等箇星丫头动身，骑勒骆驼，跟勒家人。

kô-nying ziu ling-leh Li-pah-kyüô ky'i Yi-sah deng-læ Nen-pin di-fông dzong Bih-lah-hæ-læ
家人就领勒利百加去。62 以撒庵来南边地方，从别拉海莱

keh-da lu ka læ Yia-kw'a Yi-sah tseo-c'ih tao din-li iao s-ts'eng k'eo-k'eo
箇埭路介来。63 夜快以撒走出到田里，要思忖^[1]，扣扣

ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin keh-sing loh-do læ-de Li-pah-kyüô ngæn-tsing dæ-ky'i
眼睛抬起，看见箇星骆驼来了。64 利百加眼睛抬起，

k'en-kyin Yi-sah ziu t'iao-loh loh-do Gyi meng kô-nying wô Din-li læ-kæn
看见以撒，就跳落骆驼。65 其问家人，话：「田里来间

tseo læ nying-tsih ah-lah-go keh-go nying z jü Kô-nying wô Z ngô
走，来迎接阿拉个，箇个人是谁？」家人话：「是我

cü-nying-kô Li-pah-kyüô ziu do-leh siu-p'ao tsô zi-go min-k'ong Kô-nying pô gyi sô
主人家。」利百加就驮勒手帕遮自个面孔。66 家人把其所

tso-go z-ken tu t'ong-cü Yi-sah Yi-sah ling-leh Li-pah-kyüô tseo-tsing ah-nyiang Sah-lah-go
做个事干都通知以撒。67 以撒领勒利百加走进阿娘撒拉个

tsiang-bong-li dæ gyi tso ts'i-ts ping-ts'ia æ-sih gyi dzong ah-nyiang si ts-'eo Yi-sah
帐篷里，抬其做妻子，并且爱惜其。从阿娘死之后以撒

keh-tsao teh-djoh en-wë-de
箇遭得着安慰了。

[1] Ôh-wô, tao-kao. 或话祷告。（原注）

Üô-pah-lah-hen yi dæ ih-go ts'i-ts ming-z kyiao-leh Kyi-tu-lah Gyi teng
亚伯拉罕又抬一个妻子，名字叫勒基都拉。2 其等

Üô-pah-lah-hen sang Sing-læn lah-sæn Mi-dæn Mi-din Ih-pah Shü-üô
亚伯拉罕生心兰、约珊、米但、米甸、益八、书亚。3

lah-sæn sang Z-pô teng Ti-dæn Ti-dæn-go ng-ts Üô-shü-li Li-tu-z
约珊生示巴等底但。底但个儿子亚书利、利都是、

Li-u-mi Mi-din-go ng-ts Yi-fah Yi-feh Ha-noh Üô-pi-da
利乌米。4 米甸个儿子以法、以弗、哈诺、亚比大、

Yi-lah-da Keh tu z Kyi-tu-lah-go ts-seng
以拉大。箇都是基都拉个子孙。

5 Üô-pah-lah-hen pô gyi sô yiu-go long-tsong peh Yi-sah Dæn-z Üô-pah-lah-hen
亚伯拉罕把所有个拢总拨以撒。但是亚伯拉罕

weh-tong-go z-'eo gyi yia pô tong-si peh keh-sing ah-yi-go ng-ts ts'a gyi-lah li-k'æ
活东个时候，其也把东西拨箇星阿姨个儿子，差其拉离开

ng-ts Yi-sah tong-pun-pin ka ky'i tao tong-pin-go di-fông Üô-pah-lah-hen weh-tong-go
儿子以撒东半边介去，到东边个地方。7 亚伯拉罕活东个

nyih-ts gyi nyin-kyi ih-pah ts'ih-jih-ng shü Üô-pah-lah-hen yiu-foh yiu-zui nyin-kyi lao
日子，其年纪一百七十五岁。8 亚伯拉罕有福有寿，年纪老

dön-ky'i si-de kyü gyi-zi-go dzoh-veng Gyi-go ng-ts Yi-sah teng Yi-jih-mô-li tsông
断气死了，归其自个族份。9 其个儿子以撒等以实玛利葬

gyi læ Mæn-li te-min Mah-pi-lah-go yüih ziu-z Heh nying So-'eh-go ng-ts
其来幔利对面，麦比拉个穴，就是赫人琐辖个儿子

Yi-feh-leng-go din-li Z Üô-pah-lah-hen hyiang Heh nying ma-go din læ keh-deo
以弗仑个田里，10 是亚伯拉罕向赫人买个田来箇头，

Üô-pah-lah-hen teng gyi ts'i-ts Sah-lah tsông-kæn
亚伯拉罕等其妻子撒拉葬间。

11 Üô-pah-lah-hen si ts-'eo Jing-ming s-foh peh gyi ng-ts Yi-sah Yi-sah
亚伯拉罕死之后，神明赐福拨其儿子以撒，以撒

deng-læ Bih-lah-hæ-læ siang-gying
庵来别拉海莱相近。

12 Sah-lah-go ô-deo Yiaë-gyih nyü-nying Yüô-kyiah sang-peh Üô-pah-lah-hen-go ng-ts
撒拉个丫头，埃及女人夏甲生拨亚伯拉罕个儿子

Yi-jih-mô-li gyi shü-dæ læ 'ô-veng Yi-jih-mô-li keh-sing ng-ts-go ming-z tsiao
以实玛利，其世代来下文。13 以实玛利箇星儿子个名字照

gyi-lah ming-z i gyi-lah-go shü-dæ ziu-z Yi-jih-mô-li do ng-ts Nyi-bæ-yiah
其拉名字，依其拉个世代就是：以实玛利大儿子尼俳药，
wa-yiu Kyi-dah Iah-bih Mih-sæn 14 Mih-nô T'u-m Mô-sah Ha-dah
还有基达、押别、密衫、14 密挪、土姆、玛撒、15 哈达、
Di-mô Ih-toh Nô-fi-jih Gyi-ti-mô 16 Keh-sing z Yi-jih-mô-li-go
提玛、益督、拿非实、其底玛。16 箇星是以实玛利个
ng-ts z gyi-lah-go ming-z tsiao gyi-go hyiang-ts'eng gyi-go za-kyi tso gyi
儿子，是其拉个名字，照其个乡村，其个寨基，做其
koh-kô jih-nyi-go moh-pah Yi-jih-mô-li-go ziu-shü ih-pah sæn-jih-ts'ih shü dön-ky'i
国家十二个牧伯。17 以实玛利个寿岁一百三十七岁，断气
si-de kyü gyi-zi-go dzoh-cong 18 Gyi-lah deng-go di-fông dzong Ha-fi-lah tao Yiæ-gyih
死了，归其自个族种。18 其拉个地方从哈腓拉到埃及
siang-gying-go Shü-r tao Üô-jih ky'i keh-da lu keh-go di-fông læ gyi cong hyüong-di-go
相近个书珥，到亚述去箇埭路。箇个地方来其众兄弟个
min-zin
面前。

19 Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-sah shü-dæ læ 'ô-veng Üô-pah-lah-hen sang Yi-sah
19 亚伯拉罕儿子以撒世代来下文。亚伯拉罕生以撒。
20 Yi-sah s-jih shü dæ Li-pah-kyüô z Pô-t'æn-üô-læn di-fông Üô-læn nying
20 以撒四十岁抬利百加，是巴坦亚兰地方，亚兰人
Pe-t'u-li-go nön Üô-læn nying Lah-pæn-go tsi-me Yi-sah we-leh ts'i-ts feh sang
彼土利个因，亚兰人拉班个姊妹。21 以撒为了妻子弗生，
dæ gyi tao-kao Yiæ-'o-wô Yiæ-'o-wô cing gyi-go tao-kao peh gyi ts'i-ts Li-pah-kyüô
代其祷告耶和華。耶和華准其个祷告，拨其妻子利百加
ziu-t'æ T'æ li-hyang-go ng-ts tsang-zao ah-nyiang wô Keh z-ken ngô dza-we
受胎。22 胎里向个儿子争造，阿娘话：「箇事干，我咋会
z-ka ziu ky'i meng Yiæ-'o-wô Yiæ-'o-wô teng gyi wô Yiu liang-go koh-veng
是介？」就去问耶和華。23 耶和華等其话：「有两个国份
læ ng t'æ-li yiu liang-ying pah-sing we dzong ng du-bi feng-c'ih-læ keh-go pah-sing we
来尔胎里，有两样百姓会从尔肚皮分出来。箇个百姓会
gyiang-jü keh ih-go pah-sing do-go we voh-z gyi siao-go
强如箇一个百姓，大个会服侍其小个。」

24 Teng sang-ts'æn nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Deo ih-go sang-c'ih
24 等生产日子到，其个胎里是双生。25 头一个生出
'en-kyi-sing 'ong-'ong-go ziang yiu bi-ao c'ün-tih ka gyi-lah c'ü gyi ming-z Yi-sao
咸肌身红红个，像有皮袄穿的介。其拉取其名字以扫^[1]。

26 ^{‘Eo-deo gyi ah-di sang-c’ih} 后头其阿弟生出，^{siu nyiah-leh Yi-sao-go kyiah-‘eo-keng} 手捏勒以扫个脚后跟，^{ziu c’ü gyi ming-z} 就取其名字
^{Yüô-koh} 雅各^[2]。^{gyi sang-go z-‘eo Yi-sah nyin-kyi loh-jih shü} 其生个时候以撒年纪六十岁。^{27 Keh liang-go siao-nying} 箇两个小人
^{do-ky’i-læ} 大起来。^{Yi-sao ting we tang din-liah} 以扫顶会打田猎，^{z din-li-go nying} 是田里个人。^{Yüô-koh deng-læ} 雅各庵来
^{tsiang-bong-li tso-nying p’oh-jih} 帐篷里，做人朴实。^{28 Yi-sah æ-sih Yi-sao} 以撒爱惜以扫，^{ing-we hwun-hyi ky’üoh gyi loh} 因为欢喜吃其鹿
^{go nyüoh Li-pah-kyüô æ-sih Yüô-koh} 个肉，利百加爱惜雅各。

[1] *Ziu-z ‘Ong go.* 就是红个。（原注）

[2] *Ziu-z S-en-shün.* 就是使安选。（原注）

29 ^{Yiu ih-tsao Yüô-koh ts kang} 有一遭雅各煮羹：^{Yi-sao k’eo-k’eo dzong din-li kyü-læ} 以扫扣扣从田里归来，
^{ky’ih-lih-de Yi-sao teng Yüô-koh wô} 吃力了。^{Ngô ky’ih-lih-de ts’ing ng pô keh ‘ong-go kang peh} 以扫等雅各话：「我吃力了，请尔把箇红个羹拨
^{ngô ky’üoh keh-lah yi eo gyi ming-z Yi-tong} 我吃。^{Yüô-koh wô} 箇勒又讴其名字以东^[1]。^{31 Kyih-mih ng pô} 雅各话：「今末尔把
^{tsiang-ts-go ts’æn-nyih ma-peh ngô} 长子个产业卖拨我。」^{32 Yi-sao wô} 以扫话：「我快死了，^{Ngô kw’a si-de keh tsiang-ts-go} 箇长子个
^{ts’æn-nyih yü ngô yiu soh-go ih-c’ü ni} 产业于我有啥个益处呢？」^{33 Yüô-koh wô} 雅各话：「尔今末罚咒拨
^{ngô Yi-sao ziu te gyi vah-tsiu} 我。」^{pô tsiang-ts-go ts’æn-nyih ma-peh Yüô-koh} 以扫就对其罚咒，把长子个产业卖拨雅各。^{34 Yüô-koh} 雅各
^{do-leh ping teng ‘ong-deo-kang peh Yi-sao} 驮勒饼等红豆羹拨以扫。^{Yi-sao ky’üoh-ky’üoh hah-hah} 以扫吃吃喝喝，^{dong-sing ky’i-de} 动身去了。
^{Z-ka Yi-sao ky’ing-k’en keh tsiang-ts-go ts’æn-nyih} 是介以扫轻看箇长子个产业。

[1] *Ziu-z ‘Ong go.* 就是红个。（原注）

Ts. XXVI.

Ûô-pah-lah-hen z-'eo yiu hwông-nyin 'eo-deo keh di-fông yi yiu hwông-nyin keh-lah
亚伯拉罕时候有荒年，后头箇地方又有荒年，箇勒

Yi-sah tao Gyi-lah Fi-li-z wông Ûô-pi-mi-lih di-fông ky'i 2 Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh
以撒到其腊，非利士王亚比米力地方去。2 耶和華現出拔

Yi-sah k'en teng gyi wô M-nao tseo-loh Yiaë-gyih ky'i hao deng-læ Ngô sô ts-tin
以撒看，等其话：「旣得好走落埃及去，好庵来我所指点

ng-go di-fông Ng hao tæen-koh læ ts'-di Ngô we teng ng dô-kô læ-tong s-foh
尔个地方。」3 尔好耽搁来此地，我会等尔大家来东，赐福

peh ng we pô keh-sing koh-veng tu s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ Ngô zin-deo vah-tsiu peh
拔尔。会把箇星国份都赐拔尔连尔个后代。我前头罚咒拔

ng ah-tia Ûô-pah-lah-hen-go keh-go shih-wô pih-ding we tso-dzing Ngô we kô-ts'eo ng-go
尔阿爹亚伯拉罕个，箇个说话必定会做成。4 我会加凑尔个

'eo-dæ ziang t'in-li-go sing-siu ka to pô keh-sing koh-veng long-tsong s-peh ng-go
后代像天里个星宿介多，把箇星国份拢总赐拔尔个

'eo-dæ ping-ts'ia t'in-'ô væn-koh we dzong ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i Ing-we
后代，并且天下万国会从尔个后代得着福气。5 因为

Ûô-pah-lah-hen i Ngô-go shih-wô siu Ngô-go cü-du 'ao-ling lih-li teng lih-fah
亚伯拉罕依我个说话，守我个制度，号令、律例等律法。

Yi-sah deng-læ Gyi-lah Keh di-fông pah-sing meng-ky'i gyi ts'i-ts Gyi wô
6 以撒庵来其腊。7 箇地方百姓问起其妻子，其话：

z ngô-go tsi-me ing-we siang-mao hao-k'en keh-lah feh-ken wô z gyi ts'i-ts
「是我个姊妹」，因为相貌好看，箇勒弗敢话是其妻子，

k'ong-p'ô keh di-fông-go nying we-leh Li-pah-kyüô iao sah gyi Keh-deo deng-leh dziang-kyiu
恐怕箇地方个人为了利百加要杀其。8 箇头庵勒长久，

k'eo-k'eo Fi-li-z wông Ûô-pi-mi-lih dzong k'æn-deo mông-c'ih-ky'i k'en-kyin Yi-sah teng gyi
扣扣非利士王亚比米力从槛头望出去，看见以撒等其

ts'i-ts Li-pah-kyüô læ-tih hyi-hyi Ûô-pi-mi-lih eo Yi-sah wô Gyi jih-dzæ z
妻子利百加来的嬉戏。9 亚比米力诤以撒，话：「其实是在是

ng ts'i-ts ng dza wô z ng-go tsi-me Yi-sah teng gyi wô Ngô ts'eng-ts'eng
尔妻子，尔咋话是尔个姊妹？」以撒等其话：「我忖忖

k'ong-p'ô we-leh gyi sòng-ming Ûô-pi-mi-lih wô Ng dza-we z-ka tao
恐怕为了其丧命。」10 亚比米力话：「尔咋会是介到

ah-lah Ziah-yiu ih-go nying m-kwe m-kyü teng ng ts'i-ts dong-zông z ng 'æ ah-lah
阿拉？若有一个 人 既规既矩 等尔妻子同床，是尔害阿拉

væn-ze Üô-pi-mi-lih ziu feng-fu cong pah-sing wô Væn-pah væn-djoh keh-go
犯罪。」¹¹ 亚比米力就吩咐众百姓话：「凡百犯着箇个

nying teng gyi ts'i-ts-go pih-iao si Yi-sah læ keh di-fông kang-cong tông-nyin
人 等其妻子个，必要死。」¹² 以撒来箇地方耕种，当年

siu-keh ih-pah be Yiaë-'o-wô s-foh peh gyi Gyi tsing-nyih hying-wông djoh-tsih
收割一百倍。耶和華賜福拔其。¹³ 其整日兴旺，逐节

kô-ts'eo tso-leh do yiu-lao-de Gyi yiu hyü-to de-su ngeo-jiang zing-to-siao
加凑，做勒大有佬了。¹⁴ 其有许多队数牛羊、盛多少

yüong-nying Fi-li-z nying ky'i gyi feh-ko Gyi ah-tia Üô-pah-lah-hen z'-eo nu-boh
佣人。非利士人 气其弗过。¹⁵ 其阿爹亚伯拉罕时候奴仆

sô gyüih-kæn-go tsing Fi-li-z nying long-tsong seh-seh s na-nyi din-mun
所掘间个井，非利士人 拢总塞塞，使淖泥填满。¹⁶

Üô-pi-mi-lih teng Yi-sah wô Ng hao li-k'æ ah-lah ky'i ing-we ng do-jü
亚比米力等以撒话：「尔好离开阿拉去，因为尔大如

ah-lah
阿拉。」

Yi-sah ziu li-k'æ keh-deo tah tsiang-bong læ Gyi-lah-go sæn-ao-li deng-loh
¹⁷ 以撒就离开箇头，搭帐篷来其腊个山坳里庵落。¹⁸

Gyi ah-tia Üô-pah-lah-hen z'-eo gyüih-kæn-go tsing ziu-z Üô-pah-lah-hen si ts'-eo
其阿爹亚伯拉罕时候掘间个井，就是亚伯拉罕死之后，

Fi-li-z nying sô seh-seh-go Yi-sah tsæ gyüih gyi dzing-gyiu tsiao ah-tia sô eo-go
非利士人所塞塞个，以撒再掘其，仍旧照阿爹所诬个

ming-z c'ü gyi ming-z Yi-sah-go nu-boh tao sæn-ao-li ky'i gyüih læ keh-deo teh-djoh
名字取其名字。¹⁹ 以撒个奴仆到山坳里去掘，来箇头得着

weh shü go tsing Gyi-lah k'en-jiang-go nying teng Yi-sah k'en-jiang-go nying tsang-zao wô
活水个井。²⁰ 其拉看羊个人等以撒看羊个人争造，话：

Keh-go shü z ah-lah-go Ing-we teng gyi tsang-zao keh-lah Yi-sah eo keh-k'eo tsing
「箇个水是阿拉个。」因为等其争造，箇勒以撒诬箇口井

kyiao-leh Yiaë-seh Tsæ gyüih ih-k'eo tsing yi teng gyi tsang-zao keh-lah eo gyi
叫勒埃色^[1]。²¹ 再掘一口井，又等其争造，箇勒诬其

Sih-nô Yi-sah li-k'æ keh-deo tsæ gyüih ih-k'eo tsing keh-tsao m-neh tsæ
薛拿^[2]。²² 以撒离开箇头，再掘一口井。箇遭既得再

tsang-zao keh-lah eo gyi Li-'o-pah wô Yiaë-'o-wô næn-kæn s-teh ah-lah
争造，箇勒诬其利河伯^[3]，话：「耶和華难间使得阿拉

kw'un-k'ong ah-lah we læ ts'-di hying-wông-ky'i-læ
 宽空，阿拉会来此地兴旺起来。」²³ Yi-sah li-k'æ keh-deo tao
 以撒离开箇头，到
 Bih-z-pô ky'i Keh-yia Yiaë-'o-wô yin-c'ih peh gyi k'en teng gyi wô Ngô z ng
 别是巴去。²⁴ 箇夜耶和華现出拨其看，等其话：「我是尔
 ah-tia Üô-pah-lah-hen Jing-ming ng feh-yüong p'ô Ngô z teng ng dô-kô læ-tong we-leh
 阿爹亚伯拉罕神明，尔弗用怕，我是等尔大家来东。为了
 Ngô-go nu-boh Üô-pah-lah-hen we s-foh peh ng kô-ts'eo ng-go 'eo-dæ
 我个奴仆亚伯拉罕，会赐福拨尔，加凑尔个后代。」²⁵
 Yi-sah læ keh-deo zao ih-zo dæn tao-kao Yiaë-'o-wô-go ming-deo tah tsiang-bong wa-yiu
 以撒来箇头造一座坛，祷告耶和華个名头，搭帐篷，还有
 gyi-go nu-boh gyüh tsing
 其个奴仆掘井。

[1] Ziu-z Tsang-zao. 就是争造。（原注）

[2] Ziu-z Ün-ky'i. 就是怨气。（原注）

[3] Ziu-z Kw'un-k'ong. 就是宽空。（原注）

Üô-pi-mi-lih teng gyi beng-yiu Üô-wu-sah teng tsiang-kyüing Fi-koh dzong Gyi-lah læ
²⁶ 亚比米力等其朋友亚户撒，等将 军 非各从 其腊来
 kyin Yi-sah Yi-sah teng gyi-lah wô Ng-lah ün-'eng ngô ts'a ngô li-k'æ-leh
 见以撒。²⁷ 以撒等其拉话：「尔拉怨恨我，差我离开了
 ng-lah ky'i næn-kæn dza-we tao ngô di-fông læ Gyi-lah wô Ah-lah k'en-kyin
 尔拉去，难间咋会到我地方来？」²⁸ 其拉话：「阿拉看见
 Yiaë-'o-wô jih-dzæ teng ng dô-kô læ-tong keh-lah ah-lah wô Næn-kæn ah-lah teng ng
 耶和華实在等尔大家来东，箇勒阿拉话：『难间阿拉等尔
 hao vah-tsiu wa-yiu ng teng ah-lah hao lih-iah Ng m-nao 'æ ah-lah ziang
 好罚咒，还有尔等阿拉好立约。』²⁹ 尔旣得好害阿拉，像
 ah-lah ka feh-zing væn-djoh ng tæm-tsih hao-hao dæ ng song ng en-en-tæn-tæn c'ih-ky'i
 阿拉介弗曾犯着尔，单只好好待尔，送尔安安耽耽出去。
 næn-kæn ng z dzong Yiaë-'o-wô teh-djoh foh-ky'i-de Yi-sah we-leh keh-sing nying
 难间尔是从耶和華得着福气了。」³⁰ 以撒为了箇星人
 bæm-tsiu gyi-lah ziu ky'üoh-ky'üoh hah-hah Di-nyi t'in-nyiang tsao bô-ky'i dô-kô
 办酒，其拉就吃吃喝喝。³¹ 第二天亮早爬起，大家

vah-tsiu Yi-sah song gyi-lah en-en-tæn-tæn kyü-ky'i 32 Keh-nyih Yi-sah-go nu-boh læ
 罚咒。以撒送其拉安安耽耽归去。 32 箇日以撒个奴仆来
 t'ong-pao gyi gyüih-tsing-go z-ken teng gyi wô Ah-lah yi-kying teh-djoh shü-de 33
 通报其掘井个事干，等其话：「阿拉已经得着水了。」 33
 Ziu eo gyi Z-pô keh-lah tao jü-kying keh dzing-li di-ming kyiao-leh Bih-z-pô
 就讴其示巴^[1]。箇勒到如今箇城里地名叫勒别是巴^[2]。

[1] Ziu-z Vah-tsiu. 就是罚咒。（原注）

[2] Ziu-z Vah-tsiu go tsing. 就是罚咒个井。（原注）

34 Yi-sao nyin-kyi s-jih shü dæ Heh nying Bih-li-go nön Yiu-tih teng Heh nying
 以扫年纪四十岁抬赫人别利个因犹滴，等赫人
 Yi-leng-go nön Pô-z-meh tso ts'i-ts 35 Keh liang-go sing-vu s-teh Yi-sah teng Li-pah-kyüô
 以伦个因巴是抹做妻子。 35 箇两个新妇使得以撒等利百加
 sing-li iu-meng
 心里忧闷。

Ts. XXVII.

Yi-sah nyin-kyi lao z'eo ngæn-tsing hwô-de m-neh k'en-kyin eo do ng-ts
 以撒年纪老时候，眼睛花了，晓得看见，讴大儿子
 Yi-sao teng gyi wô Ngô-go ng-ts Gyi wô Ngô læ-tong Yi-sah
 以扫，等其话：「我个儿子！」其话：「我来东。」² 以撒
 wô Ngô lao-de feh hyiao-teh kyi-z we si Næn-kæn ng hao do kong tsin keh-sing
 话：「我老了，弗晓得几时会死。」³ 难间尔好驮弓箭箇星
 tong-si tao din-li ky'i teng ngô ky'i k'ô loh Tso ngô sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao do-læ
 东西到田里去，等我去柯鹿。⁴ 做我所欢喜吃个味道驮来
 peh ngô ky'üoh s-teh ngô feh-zing si yi-zin sing-li hao coh-foh ng Yi-sah teng
 拨我吃，使得我弗曾死以前，心里好祝福尔。」⁵ 以撒等

ng-ts Yi-sao wô-go z-'eo Li-pah-kyüô t'ing-meng-de 'eo-deo Yi-sao tao din-li ky'i
儿子以扫话个时候，利百加听闻了。后头以扫到田里去，
iao k'ô-leh loh læ
要柯勒鹿来。

- 6 Li-pah-kyüô teng ng-ts Yüô-koh wô Ngô t'ing-meng ng ah-tia teng ng ah-ko
利百加等儿子雅各话：「我听闻尔阿爹等尔阿哥
Yi-sao wô Teng ngô ky'i do loh tso hao-ky'üoh-go mi-dao peh ngô ky'üoh-ts s-teh ngô
以扫话：7 『等我去驮鹿做好吃个味道拨我吃仔，使得我
feh-zing si yi-zin hao læ Yiaë-'o-wô-go min-zin coh-foh ng Næn-kæn ngô
弗曾死以前，好来耶和華个面前祝福尔。』8 难间我
ng-ts ng t'ing ngô-go shih-wô tsiao ngô-go feng-fu Ng tao yang-de-li ky'i do
儿子，尔听我个说话，照我个吩咐。9 尔到羊队里去，驮
liang-tsah hao-hao-go siao sæn-yiang ngô we teng ng ah-tia tso gyi sô hwun-hyi ky'üoh-go
两只好好个小小羊，我会等尔阿爹做其所欢喜吃个
mi-dao Ng do-ky'i peh ng ah-tia ky'üoh-ts s-teh gyi feh-zing si yi-zin hao coh-foh
味道。10 尔驮去拨尔阿爹吃仔，使得其弗曾死以前好祝福
ng Yüô-koh teng ah-nyiang Li-pah-kyüô wô Ng k'en ngô-go ah-ko Yi-sao
尔。」11 雅各等阿娘利百加话：「尔看，我个阿哥以扫
kyi-sing z c'ih-mao-go ngô-go kyi-sing z kwông-wah-go K'ong-p'ô ah-tia we moh-moh
肌身是出毛个，我个肌身是光滑个。12 恐怕阿爹会摸摸
ngô sön ngô z p'in-nying-go ka-ni feh-neng-keo teh-djoh coh-foh fæn-cün ziu
我，算我是骗人个，介呢弗能够得着祝福，反转就
tsiu-mô Ah-nyiang teng gyi wô Ngô ng-ts ng ziu tsiu-mô kwe-peh ngô-go
咒骂。」13 阿娘等其话：「我儿子，尔受咒骂归拨我个
sing-zông tæm-tsih t'ing ngô shih-wô teng ngô ky'i do-leh-læ Gyi ziu ky'i do-læ
身上。单只听我说话，等我去驮勒来。」14 其就去驮来，
kao-fu ah-nyiang gyi ah-nyiang tso gyi ah-tia sô hwun-hyi ky'üoh-go mi-dao Li-pah-kyüô
交付阿娘。其阿娘做其阿爹所欢喜吃个味道。15 利百加
do gyi do ng-ts Yi-sao oh-li læ-tong-go hao-hao i-zông peh siao ng-ts Yüô-koh c'ün
驮其大儿子以扫屋里来东个好好衣裳拨小子雅各穿。16
Yi do siao sæn-yiang-go bi kæ-leh Yüô-koh-go siu teng deo-kying kwông-wah-go di-fông
又驮小小羊个皮，盖勒雅各个手，等头颈光滑个地方。17
Do-leh sô be-bæn hao ky'üoh-go mi-dao teng ping kao-fu ng-ts Yüô-koh-go siu-li
驮勒所备办好吃个味道等饼，交付儿子雅各个手里。

18 Yüô-koh tseo-tao ah-tia di-fông wô Ngô ah-tia Gyi wô Ngô
雅各走到阿爹地方，话：「我阿爹！」其话：「我

læ-tong ngô ng-ts ng z jü Yüô-koh teng ah-tia wô Ngô z ng do
来东。我儿子，尔是谁？」 19 雅各等阿爹话：「我是尔大

ng-ts Yi-sao ing feng-fu ka tso ts'ing ng bô-tæn-ky'i zo-ts ky'üoh ngô loh-go
儿子以扫。应吩咐介做。请尔爬带起坐仔，吃我鹿个

nyüoh s-teh ng sing-li hao coh-foh ngô Yi-sah teng ng-ts wô Ngô
肉，使得尔心里好祝福我。」 20 以撒等儿子话：「我

ng-ts Ng dza-we p'ong-djoh-leh ka kw'a Gyi wô Ing-we ng-go Jing-ming
儿子，尔咋会碰着勒介快？」其话：「因为尔个神明

Yiæ-'o-wô s-peh ngô jing-liu Yi-sah teng Yüô-koh wô Ngô ng-ts ng
耶和华赐拨我顺流。」 21 以撒等雅各话：「我儿子，尔

tseo-long-læ peh ngô moh-moh ng k'en ng jih-dzæ z ngô ng-ts Yi-sao feh
走拢来，拨我摸摸尔看，尔实在是我儿子以扫弗。」 22

Yüô-koh tseo-long tao ah-tia di-fông Yi-sah moh-moh gyi wô Sing-ing z Yüô-koh-go
雅各走拢到阿爹地方。以撒摸摸其，话：「声音是雅各个

sing-ing siu z Yi-sao-go siu We-leh gyi siu yiu mao ziang ah-ko Yi-sao-go
声音，手是以扫个手。」 23 为了其手有毛像阿哥以扫个

siu keh-lah bin-feh-ts'ing-t'ong ziu coh-foh gyi Gyi wô Ng jih-dzæ z ngô
手，箇勒辨弗清通，就祝福其。 24 其话：「尔实在是我

ng-ts Yi-sao feh Yüô-koh wô Z-go Yi-sah yi wô Do gyi
儿子以扫弗？」雅各话：「是个。」 25 以撒又话：「驮其

long-læ peh ngô ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh s-teh ngô sing-li hao coh-foh ng Yüô-koh
拢来拨我吃儿子个鹿肉，使得我心里好祝福尔。」 雅各

ziu do-long peh ah-tia ah-tia ky'üoh-de yi do tsiu peh ah-tia ah-tia hah-de
就驮拢拨阿爹，阿爹吃了，又驮酒拨阿爹，阿爹喝了。 26

Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ngô ng-ts tseo-long-læ ts'ing-ts'ing ngô cü
其阿爹以撒等其话：「我儿子走拢来，亲亲我嘴。」 27

Yüô-koh ziu tseo-long ts'ing-ts'ing ah-tia cü ah-tia hyüong-djoh gyi i-zông-go hyiang-ky'i
雅各就走拢亲亲阿爹嘴。阿爹嗅着其衣裳个香气，

coh-foh gyi wô Ngô ng-ts-go hyiang-ky'i ziang Yiæ-'o-wô sô s-foh go din-li
祝福其，话：「我儿子个香气像耶和华所赐福个田里

hyiang-ky'i Dæn-nyün Jing-ming s-peh ng t'in-li-go lu-shü di-t'u-go 'eo-jih
香气。」 28 但愿神明赐拨尔天里个露水，地土个厚实，

koh teng tsiu fong-fong tsoh-tsoh Dæn-nyün pah-sing voh-z ng lih-koh tu boh-tao pa
谷等酒丰丰足足。 29 但愿百姓服侍尔，列国都伏倒拜

ng hyüong-di li-hyang ng tso cü dong meo-go ng-ts yia boh-tao pa ng væn-pah tsiu-mô
尔，兄弟里向尔做主，同母个儿子也伏倒拜尔。凡百咒骂
ng-go we ziu tsiu-mô coh-foh ng-go yia we ziu foh-ky'i
尔个会受咒骂，祝福尔个也会受福气。

30 Yi-sah coh-foh Yüô-koh hao-de Yüô-koh kông-kông li-k'æ ah-tia Yi-sah tseo-c'ih
以撒祝福雅各好了，雅各刚刚离开阿爹以撒走出，
k'eo-k'eo gyi ah-ko Yi-sao tang din-liah kyü-læ yia be-bæn-leh hao-ky'üoh-go mi-dao do-læ
扣扣其阿哥以扫打田猎归来。31 也备办了好吃个味道驮来
peh ah-tia teng gyi ah-tia wô Ts'ing ah-tia ky'i-læ ky'üoh ng-ts-go loh nyüoh
拔阿爹，等其阿爹话：「请阿爹起来，吃儿子个鹿肉，
s-teh ng sing-li hao coh-foh ngô Gyi ah-tia Yi-sah teng gyi wô Ng z
使得尔心里好祝福我。」32 其阿爹以撒等其话：「尔是
jü Gyi wô Ngô z ng-go ng-ts ng do ng-ts Yi-sao Yi-sah
谁？」其话：「我是尔个儿子，尔大儿子以扫。」33 以撒
do-nyiang gwah-gwah-teo wô Jü ni Ng feh-zing læ-go zin-deo yi-kying do-leh loh
大样刮刮抖，话：「谁呢？尔弗曾来个前头，已经驮勒鹿
nyüoh peh ngô ngô long-tsong ky'üoh-ts coh-foh gyi-go keh-go nying læ 'ah-li Gyi pih-ding
肉拔我，我拢总吃仔祝福其个，箇个人来何里？其必定
we teh-djoh foh-ky'i Yi-sao t'ing-meng ah-tia shih-wô 'ao-li-da-k'oh teng ah-tia
会得着福气。」34 以扫听闻阿爹说话，号泪大哭，等阿爹
wô Gyi ng coh-foh peh ngô Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô
话：「求尔祝福拔我。我阿爹嘎！也好祝福拔我！」35
Yi-sah wô Ng ah-di t'eo-bun læ pô ng-go foh-ky'i deh-leh-ky'i-de Yi-sao
以撒话：「尔阿弟偷伴来把尔个福气夺了去了。」36 以扫
wô C'ü gyi go ming-z Yüô-koh jih-dzæ z-go gyi yiu liang-tsao tsin ngô we
话：「取其个名字雅各^[1]实在是个。其有两遭占我位。
zin-deo deh ngô tsiang-ts-go ts'æn-nyih næn-kæn pô ngô-go foh-ky'i yi deh-leh-ky'i-de
前头夺我长子个产业，难间把我个福气，又夺了去了。」
Gyi yi wô Næn-dao m-kao hao tsæ coh-foh ngô ma Yi-sah we-teh Yi-sao
其又话：「难道吓告好再祝福我吗？」37 以撒回答以扫，
wô Ngô yi-kying lih Yüô-koh tso ng-go cü s-teh cong hyüong-di tu voh-z gyi ngô
话：「我已经立雅各做尔个主，使得众兄弟都服侍其。我
yi do-leh koh teng tsiu iang gyi ngô-go ng-ts næn-kæn ngô do soh-si peh ng ni
又驮勒谷等酒养其。我个儿子，难间我驮啥西拔尔呢？」
38 Yi-sao teng ah-tia wô Ngô ah-tia ng næn-dao tsih-yiu ka ih-tsao hao coh-foh
以扫等阿爹话：「我阿爹，尔难道只有介一遭好祝福

ma Ngô ah-tia 'ô yia hao coh-foh peh ngô Gyi ng coh-foh peh ngô Yi-sao
 吗？我阿爹噯！也好祝福拨我。求尔祝福拨我。」以扫
 hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de 39 Gyi ah-tia Yi-sah we-teh gyi wô Ng sô deng-go
 响响哭起来了。39 其阿爹以撒回答其，话：「尔所庇个
 di-fông hao teh-djoh di-t'u-go 'eo-jih teng t'in-zông kông-loh-læ-go lu-shü Ng k'ao
 地方好得着地土个厚实，等天上降落来个露水。40 尔靠
 zi-go pao-kyin hao ko nyih-ts yia we voh-z ng-go ah-di teng-tao ng công-gyün-go
 自个宝剑好过日子，也会服侍尔个阿弟。等到尔掌权个
 z-'eo t'eh-diao gyi-go ah li-k'æ ng-go deo-kying
 时候，脱掉其个轭离开尔个头颈。」

[1] Ziu-z Tsin-we-ts-go. 就是占位子个。（原注）

- 41 Yi-sao we-leh ah-tia coh-foh-go z-ken ün-'eng Yüô-koh gyi sing-li wô
 以扫为了阿爹祝福个事干，怨恨雅各。其心里话：
 Ah-tia sông-z-go nyih-ts gying-de ka z-'eo ngô pih-ding sah-diao ah-di Yüô-koh
 「阿爹丧事个日子近了，介时候我必定杀掉阿弟雅各。」
- 42 Do ng-ts Yi-sao keh-sing shih-wô yiu nying t'ong-cü Li-pah-kyüô gyi ziu ts'a nying eo siao
 大儿子以扫简星说话，有人通知利百加。其就差人讴小
 ng-ts Yüô-koh teng gyi wô Ng ah-ko Yi-sao iao sah-diao ng c'ih gyi-go ky'i
 儿子雅各，等其话：「尔阿哥以扫要杀掉尔，出其个气。
- 43 ka-ni ngô ng-ts yüong i ngô-go shih-wô dong-sing dao-tao Ha-læn ngô hyüong-di
 介呢我儿子，用依我个说话，动身逃到哈兰，我兄弟
 Lah-pæn-go di-fông ky'i læ keh-deo deng kyi-nyih teng ng ah-ko ky'i ko-deo-ts 45
 拉班个地方去。44 来简头庇几日，等尔阿哥气过头仔。45
 Ziu-z gyi 'eng ng-go ky'i bing-loh-de mông-kyi ng sô tao gyi-go z-ken ngô ziu we ts'a
 就是其恨尔个气平落了，忘记尔所到其个事干，我就会差
 nying læ eo ng dzong keh-deo kyü-læ Ngô dza-hao ih-nyih sông-diao ng liang-go nying ma
 人来讴尔从简头归来。我咋好一日丧掉尔两个人吗？」
- 46 Li-pah-kyüô teng Yi-sah wô We-leh Heh nying-go nön ngô tso-nying tu in-væn-de
 利百加等以撒话：「为了赫人个因我做人都厌烦了。
 ziah-z Yüô-koh yia dæ Heh nying-go nön tso ts'i-ts ziang ts'-di-go nyü-nying ka ngô tso-nying
 若是雅各也抬赫人个因做妻子，像此地个女人介，我做
 yiu soh-go hao-c'ü ni
 有啥个好处呢？」

Ts. XXVIII.

Yi-sah eo Yüô-koh coh-foh gyi yi feng-fu gyi wô Ng m-nao dæ
以撒讴雅各，祝福其，又吩咐其，话：「尔吮得好抬

Kyüô-nen nying-go nön tso ts'i-ts Hao dong-sing tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i tao ng nga-kong
迦南人个因做妻子。 2 好动身到巴坦亚兰去，到尔外公

Pe-t'u-li-go oh-li læ keh-deo dzong ng nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön cong-nyiang c'ü ih-go
彼土利个屋里；来箇头从尔娘舅拉班个因中 央娶一个

ts'i-ts Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming s foh-ky'i peh ng s-teh ng 'eo-dæ
妻子。 3 但愿全能个神明赐福气拨尔，使得尔后代

meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ tso leng-ts'in-leng-væn-go pah-sing Wa-yiu pô
茂茂盛盛多起来，做论千论万个百姓。 4 还有把

Üô-pah-lah-hen-go foh-ky'i s-peh ng lin ng-go 'eo-dæ hao tsih-ziu Jing-ming sô s-peh
亚伯拉罕个福气赐拨尔连尔个后代，好接受神明所赐拨

Üô-pah-lah-hen-go di-fông ziu-z ng yin-dzæ tæ-n-koh-tong-go di-fông Yi-sah ts'a
亚伯拉罕个地方，就是尔现在耽搁东个地方。」 5 以撒差

Yüô-koh ky'i gyi ziu tseo-tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i kyin Üô-læn nying Pe-t'u-li-go ng-ts
雅各去，其就走到巴坦亚兰，去见亚兰人彼土利个儿子

Lah-pæn ziu-z Yi-sao teng Yüô-koh ah-nyiang Li-pah-kyüô-go hyüong-di
拉班，就是以扫等雅各阿娘利百加个兄弟。

Yi-sao k'en-kyin Yi-sah coh-foh Yüô-koh ts'a gyi tao Pô-t'æn-üô-læn ky'i iao læ
6 以扫看见以撒祝福雅各，差其到巴坦亚兰去，要来

keh-deo dæ ts'i-ts ping-ts'ia coh-foh-go z'eo feng-fu gyi wô Ng m-nao dæ
箇头抬妻子，并且祝福个时候吩咐其，话：「尔吮得好抬

Kyüô-nen nying-go nön tso ts'i-ts k'en-kyin Yüô-koh i-leh tia-nyiang tao Pô-t'æn-üô-læn
迦南人个因做妻子。」 7 看见雅各依了爹娘到巴坦亚兰

ky'i-de Yi-sao ziu hyiao-teh Kyüô-nen nying-go nön z ah-tia Yi-sah feh-hwun-hyi-go
去了。 8 以扫就晓得迦南人个因是阿爹以撒弗欢喜个。

keh-lah Yi-sao tao Yi-jih-mô-li-go oh-li ü gyi sô yiu-go ts'i-ts ts-nga yi dæ
箇勒以扫到以实玛利个屋里，于其所有个妻子之外，又抬

Mô-ha-lah tso ts'i-ts ziu-z Üô-pah-lah-hen ng-ts Yi-jih-mô-li-go nön
玛哈拉做妻子，就是亚伯拉罕儿子以实玛利个因，

Nyi-bæ-yiah-go tsi-me
尼俳药个姊妹。

10 Yüô-koh li-k'æ Bih-z-pô dziao-leh Ha-læn ka ky'i Tseo-tao ih-t'ah
雅各离开别是巴，朝勒哈兰介去。11 走到一埭

di-fông nyih-deo yi-kying loh-sæn ziu soh-ko yia pô keh di-fông-go zah-deo tông
地方，日头已经落山，就宿过夜，把箇地方个石头当

tsing-deo læ keh-deo kw'eng-joh-de Gyi tso mông k'en-kyin yiu lu-t'æ fông-læ
枕头，来箇头困熟了。12 其做梦，看见有路梯放来

di-yiang-li zông-deo bang-djoh t'in Jing-ming-go t'in-s læ-tih tseo-zông tseo-loh
地垤里，上头碰着天，神明个天使来的走上走落。13

Yiæ-'o-wô lih-læ gyi zông-deo wô Ngô z Yiæ-'o-wô ng tsu-tsong
耶和華立来其上头，话：「我是耶和華，尔祖宗

Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming teng Yi-sah-go Jing-ming yin-dzæ ng sô kw'eng-go di-fông
亚伯拉罕个神明，等以撒个神明。现在尔所困个地方，

Ngô we s-peh ng teng ng-go 'eo-dæ Ng-go 'eo-dæ we ziang di-yiang-li-go hwe-dzing
我会赐拨尔等尔个后代。14 尔个后代会像地垤里个灰尘。

ng we yin-k'æ tao tong-nen-si-poh ping-ts'ia t'in-'ô keh-sing dzoh-veng tu we dzong ng teng
尔会延开到东南西北，并且天下箇星族份都会从尔，等

ng-go 'eo-dæ teh-djoh foh-ky'i Ngô z teng ng dô-kô læ-tong ng sô tao-go di-fông
尔个后代得着福气。15 我是等尔大家来东，尔所到个地方

we pao-yiu ng tsæ ling ng cün keh di-fông læ Ngô feh-we ky'i-diao ng teng-tao Ngô teng ng
会保佑尔，再领尔转箇地方来，我弗会弃掉尔等到我等尔

sô wô-go tu tso dzing-kong
所话个都做成 功。」

16 Yüô-koh diao-kao-cün-læ wô Yiæ-'o-wô jih-dzæ læ dông-deo ngô tao feh
雅各调觉转来话：「耶和華实在来荡头，我倒弗

hyiao-teh Ziu p'ô-gyü wô Keh-go di-fông dza p'ô ni Keh ky'i feh-z
晓得。」17 就怕惧，话：「箇个地方咋怕呢！箇岂弗是

Jing-ming-go oh t'in-go meng ma Yüô-koh tsao-t'in-nyiang bô-ky'i do-leh tông
神明个屋，天个门吗？」18 雅各早天亮爬起，驮勒当

tsing-deo-go zah-deo lih-ky'i tso djü-ts pô yiu kyiao-læ gyi zông-deo Ziu c'ü gyi di-ming
枕头个石头立起做柱子，把油浇来其上头。19 就取其地名

Pah-deh-li keh dzing-li peng-læ z kyiao-leh Lu-s Yüô-koh hyü nyün-sing wô
伯特利^[1]，箇城里本来是叫勒路斯。20 雅各许愿心话：

Jing-ming ziah teng ngô dô-kô læ-tong pao-yiu ngô sô tseo-go lu peh ngô ky'üoh-zih
「神明若等我大家来东，保佑我所走个路，拨我吃食

i-c'ün s-teh ngô en-en-weng-weng kyü ah-tia-go oh-li ka-ni Yiæ-'o-wô pih-ding
衣穿，21 使得我安安稳稳归阿爹个屋里，介呢耶和華必定

tso ngô-go Jing-ming 22 Ngô sô lih-go djü-ts keh-kw'e zah-deo tsiang-læ hao tso
做我个神明。 我所立个柱子， 箇块石头， 将来好做
Jing-ming-go oh væn-pah Ng s-peh ngô-go ngô pih-ding jih-kwu teh-ih hyin-peh Ng
神明个屋。凡百尔赐拨我个，我必定十股得一献拨尔。」

[1] Ziu-z Jing-ming go oh. 就是神明个屋。（原注）

Ts. XXIX.

Yüô-koh ziu dong-sing tao tong-pin nying-go di-fông K'en-kyin din-li ih-k'eo tsing yiu
雅各就动身到东边人个地方。² 看见田里一口井，有
sæn-de yang keh-deo kw'eng-kæn ing-we su-djông keh-sing yang z dzong keh-k'eo tsing ky'üoh-shü
三队羊箇头困间；因为素常箇星羊是从箇口井吃水。
kæ tsing-k'eo-go zah-deo z do-go Teng-tao long-tsong yang-de jü-long-læ-de ziu fah-ko
盖井口个石头是大个。³ 等到拢总羊队聚拢来了，就发过
tsing-k'eo-li-go zah-deo peh yang ky'üoh-shü 'eo-deo tsing-k'eo dzing-gyiu yüong zah-deo kæ-hao
井口里个石头拨羊吃水，后头井口仍旧用石头盖好。⁴
Yüô-koh teng gyi-lah wô Hyüong-di ng dzong 'ah-li læ-go Gyi-lah wô
雅各等其拉话：「兄弟，尔从何里来个？」其拉话：
Ah-lah dzong Ha-læn læ-go Yi teng gyi-lah wô Ng nying-teh Nô-ngoh-go
「阿拉从哈兰来个。」⁵ 又等其拉话：「尔认得拿鹤个
ng-ts Lah-pæn feh Gyi-lah wô Nying-teh go Yüô-koh teng gyi-lah wô
儿子拉班弗？」其拉话：「认得个。」⁶ 雅各等其拉话：
Gyi hao feh Gyi-lah wô Hao-go ng k'en gyi nön Lah-kyih ken-leh yang
「其好弗？」其拉话：「好个。尔看，其因拉结赶勒羊
læ-de Yüô-koh wô Nyih-deo wa kao-kao-go feh-z cong-sang jü-long
来了。」⁷ 雅各话：「日头还高高个，弗是众牲聚拢
z'eo 'o-feh peh yang ky'üoh-leh shü tsæ ky'i ü-ü gyi Gyi-lah wô
时候，何弗拨羊吃了水，再去喂喂其。」⁸ 其拉话：

Long-feh-læ-go iao teng-tao long-tsong yang-de tu jü-long hao fah-ko tsing-k'eo-li-go
「弄弗来个，要等到拢总羊队都聚拢，好发过井口里个
zah-deo peh yang ky'üoh shü
石头，拨羊吃水。」

9 Teng gyi-lah kông-go z'eo k'eo-k'eo Lah-kyih ken-leh ah-tia yang læ-de ing-we
等其拉讲个时候，扣扣拉结赶勒阿爹羊来了，因为
ah-tia yang z gyi sô kwun-go Yüô-koh k'en-kyin nyiang-gyiu Lah-pæn-go nön Lah-kyih teng
阿爹羊是其所管个。10 雅各看见娘舅拉班个因拉结，等
nyiang-gyiu Lah-pæn-go yang ziu tseo-long-ky'i fah-ko tsing-k'eo-li-go zah-deo peh nyiang-gyiu
娘舅拉班个羊，就走拢去，发过井口里个石头，拨娘舅
Lah-pæn-go yang ky'üoh shü Yüô-koh teng Lah-kyih ts'ing-cü hyiang-hyang k'oh-ky'i-læ-de
拉班个羊吃水。11 雅各等拉结亲嘴，响响哭起来了。

12 Yüô-koh wô hyiang Lah-kyih dao zi z gyi ah-tia-go nga-sang Li-pah-kyüô-go
雅各话向拉结道，自是其阿爹个外甥，利百加个
ng-ts Lah-kyih ziu peng-ky'i t'ong-cü ah-tia 13 Lah-pæn t'ing-meng nga-sang Yüô-koh
儿子，拉结就奔去通知阿爹。拉班听闻外甥雅各
læ-de ziu peng-c'ih nyang-tsih gyi bao-leh gyi ts'ing-cü ling gyi tseo-tsing oh-li
来了，就奔出迎接其，抱勒其，亲嘴，领其走进屋里。

Yüô-koh pô keh-sing z-ken tu kao-su Lah-pæn Lah-pæn teng gyi wô Ng jih-dzæ z
雅各把箇星事干都告诉拉班。14 拉班等其话：「尔实在是
ngô kweh-deo ngô-go nyüoh ziu teng gyi dô-kô deng-leh ih-ko yüih
我骨头，我个肉。」就等其大家庵勒一个月。

15 Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng se-tsih z ngô-go nga-sang næn-dao hao bah-bah
拉班等雅各话：「尔虽即是我个外甥，难道好白白
teng ngô tso z-ken ma Ng wô hyiang ngô dao ng kong-din dza-go 16 Lah-pæn yiu
等我做事干吗？尔话向我道，尔工钿咋个？」拉班有
liang-go nön do-nön ming-z Li-üô siao-nön ming-z Lah-kyih Li-üô ngæn-tsing yiu
两个因：大因名字利亚，小因名字拉结。17 利亚眼睛有
mao-bing Lah-kyih siang-mao hao-k'en tsông-mun Yüô-koh æ-sih Lah-kyih keh-lah wô
毛病，拉结相貌好看装满。18 雅各爱惜拉结，箇勒话：

Ngô we-leh ng siao-nön Lah-kyih dzing-nyün voh-z ng ts'ih-nyin kong-fu Lah-pæn
「我为了尔小因拉结情愿服侍尔七年工夫。」19 拉班
wô Pô nön hyü-peh bih-nying feh-jü hyü-peh ng ka-ni ng hao ngô dô-kô
话：「把因许拨别人，弗如许拨尔，介呢尔好我大家

deng-tong Yüô-koh we-leh Lah-kyih voh-z ts'ih-nyin ing-we ting æ-sih gyi keh-lah
庖东。」²⁰ 雅各为了拉结服侍七年，因为顶爱惜其，箇勒
k'en ts'ih nyin ziang kyi-nyih kong-fu ka
看七年像几日工夫介。

21 Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ngô-go nyih-ts yi-kying mun-de ts'ing ng pô ts'i-ts
雅各等拉班话：「我个日子已经满了，请尔把妻子
peh ngô s-teh ngô hao teng gyi dong-zông
拨我，使得我好等其同床。」²² 拉班就聚拢箇地方个
cong-nying bæn tsiu Yia-tao pô gyi do-nôn Li-üô ling-ky'i peh Yüô-koh Yüô-koh teng gyi
众人，办酒。²³ 夜到把其大因利亚领去拨雅各。雅各等其
dong-zông Lah-pæn yi pô ô-deo Sih-p'ô peh gyi nôn Li-üô tso ô-deo Di-nyi
同床。²⁴ 拉班又把丫头悉怕拨其因利亚做丫头。²⁵ 第二
t'in-nyiang Yüô-koh k'en-kyin z Li-üô teng Lah-pæn wô Ng dza-we z-ka dæ ngô
天亮雅各看见是利亚，等拉班话：「尔咋会是介待我？
Ngô ky'i-feh-z we-leh Lah-kyih voh-z ng-go ma Dza-we hong-p'in ngô Lah-pæn
我岂弗是为了拉结服侍尔个吗？咋会哄骗我？」²⁶ 拉班
wô Feh-zing kô do-go sin kô siao-go læ ah-lah di-fông keh z
话：「弗曾嫁大个，先嫁小个，来阿拉地方箇是
tso-feh-læ-go Ng hao mun gyi ts'ih-nyih-go nyih-ts ah-lah yia we pô Lah-kyih peh ng
做弗来个。²⁷ 尔好满其七日个日子，阿拉也会把拉结拨尔
tso ng-go kong-din ng tsæ voh-z ngô ts'ih-nyin Yüô-koh i gyi ka tso mun gyi
做尔个工钲，尔再服侍我七年。」²⁸ 雅各依其介做，满其
ts'ih-nyin-go nyih-ts Lah-pæn yi pô nôn Lah-kyih peh gyi tso ts'i-ts Ping-ts'ia Lah-pæn pô
七年个日子。拉班又把因拉结拨其做妻子。²⁹ 并且拉班把
ô-deo Pih-lah peh gyi nôn Lah-kyih tso ô-deo Yüô-koh teng Lah-kyih dong-zông æ-sih
丫头辟拉拨其因拉结做丫头。³⁰ 雅各等拉结同床，爱惜
Lah-kyih ko-jü Li-üô 'eo-deo tsæ voh-z Lah-pænts'ih-nyin
拉结过如利亚，后头再服侍拉班七年。

31 Yiaë-'o-wô hyiao-teh Li-üô ziu we-ky'üoh peh gyi sang-ying dæn-z Lah-kyih feh
耶和华晓得利亚受委屈，拨其生养，但是拉结弗
we sang Li-üô yiu sing-yüing sang ng-ts c'ü gyi ming-z Liu-bin ing-we wô
会生。³² 利亚有身孕生儿子，取其名字流便^[1]，因为话：
Yiaë-'o-wô jih-dzæ z kyi-nyien ngô-go kw'u-ts'u keh-tsao dziang-fu pih-ding we æ-sih
「耶和华实在是记念我个苦楚，箇遭丈夫必定会爱惜
ngô Tsæ yiu-sing sang ng-ts wô Yiaë-'o-wô t'ing-meng ngô ziu we-ky'üoh
我。」³³ 再有身生儿子，话：「耶和华听闻我受委屈，

keh-lah tsæ s-peh ngô ng-ts ziu c'ü gyi ming-z Si-min Yi yiu-sing sang
 箇勒再賜撥我兒子。』就取其名字西緬^[2]。34 又有身生
 ng-ts wô Keh-tsao d'ziang-fu tsong-we teng ngô yiu kao-nyin ing-we ngô yi-kying sang
 兒子，話：「箇遭丈夫總會等我有膠黏，因為我已經生
 sæn-go ng-ts peh gyi ziu c'ü gyi ming-z Li-vi Tsæ yiu-sing sang ng-ts
 三個兒子撥其。』就取其名字利未^[3]。35 再有身生兒子，
 wô Næn-kæn ngô we tsæn-me Yiaë-'o-wô ziu c'ü gyi ming-z Yiu-da 'eo-deo
 話：「難間我會贊美耶和華。』就取其名字猶大^[4]。后頭
 feh sang-de
 弗生了。

[1] Ziu-z K'en 'ô, ih-go ng-ts. 就是看下，一個兒子。（原注）

[2] Ziu-z T'ing-meng. 就是听闻。（原注）

[3] Ziu-z Yiu-kao-nyin. 就是有膠黏。（原注）

[4] Ziu-z Tsæn-me. 就是贊美。（原注）

Ts. XXX.

Lah-kyih zi kyüoh-teh m-neh teng Yüô-koh sang ng-ts ziu ky'i ah-tsi feh-ko teng
拉結自覺得旡得等雅各生兒子，就氣阿姊弗過，等
 Yüô-koh wô Peh ngô sang ng-ts feh z-ka ngô iao si-de Yüô-koh fah-ông
雅各話：「撥我生兒子，弗是介我要死了。」² 雅各發快，
 teng Lah-kyih wô Ngô næn-dao t'i Jing-ming kying-djü ng sang-yiang ma Lah-kyih
等拉結話：「我難道替神明禁除爾生養嗎？」³ 拉結
 wô Ngô-go ô-deo Pih-lah ng hao teng gyi dong-zông s-teh gyi sang ng-ts læ ngô
 話：「我個丫頭辟拉，爾好等其同床，使得其生兒子來我
 kyiah-k'o-deo ka-ni ngô k'o-yi dzong gyi djün-cong tsih-dæ Lah-kyih pô ô-deo Pih-lah
 腳胛頭，介呢我可以從其傳宗接代。」⁴ 拉結把丫頭辟拉

peh gyi tso ah-yi Yüô-koh teng gyi dong-zông 5 Pih-lah yiu-sing teng Yüô-koh sang
 拨其做阿姨，雅各等其同床。⁵ 辟拉有身，等雅各生
 ng-ts Lah-kyih wô Jing-ming z k'en-kwu ngô t'ing ngô go sing-ing s
 儿子。⁶ 拉结话：「神明是看顾^[1]我，听我个声音，赐
 ng-ts peh ngô ziu c'ü gyi ming-z Dæn Lah-kyih-go ô-deo Pih-lah tsæ yiu-sing
 儿子拨我。」就取其名字但^[2]。⁷ 拉结个丫头辟拉再有身，
 teng Yüô-koh sang di-nyi ng-ts Lah-kyih wô Ngô teng ah-tsi 'eo-ky'i-lih tsang
 等雅各生第二儿子。⁸ 拉结话：「我等阿姊候气力争，
 teh-sing-de ziu c'ü gyi ming-z Neh-da-li Li-üô k'en-kyin zi feh sang-de pô
 得胜了。」就取其名字纳大利^[3]。⁹ 利亚看见自弗生了，把
 gyi ô-deo Sih-p'ô peh Yüô-koh tso ah-yi Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang
 其丫头悉怕拨雅各做阿姨。¹⁰ 利亚个丫头悉怕等雅各生
 ng-ts Li-üô wô Yiu hyü-to læ-de ziu c'ü gyi ming-z Kyüô-teh
 儿子。¹¹ 利亚话：「有许多来了。」就取其名字迦得^[4]。
 12 Li-üô-go ô-deo Sih-p'ô teng Yüô-koh sang di-nyi ng-ts 13 Li-üô wô Ngô yiu
 利亚个丫头悉怕等雅各生第二儿子。¹³ 利亚话：「我有
 foh-ky'i cong nyü-nying tsiang-læ yia we wô ngô yiu foh-ky'i ziu c'ü gyi ming-z
 福气，众女人将来也会话我有福气。」就取其名字
 Üô-shih
 亚设^[5]。

[1] Ôh-wô, P'un-tön. 或话，判断。（原注）

[2] Ziu-z P'un-tön. 就是判断。（原注）

[3] Ziu-z 'Eo-ky'i-lih. 就是候气力。（原注）

[4] Ziu-z Hyü-to. 就是许多。（原注）

[5] Ziu-z Foh-ky'i. 就是福气。（原注）

14 Keh mah-go z'eo Liu-bin tao din-li ky'i p'ong-djoh hyün-ts'ao do læ peh ah-nyiang
 割麦个时候流便到田里去，碰着萱草驮来拨阿娘
 Li-üô Lah-kyih teng Li-üô wô Ng-go ng-ts hyün-ts'ao ts'ing ng feng-tin peh
 利亚。拉结等利亚话：「尔个儿子萱草请尔分点拨

ngô
我。』 15 利亚 teng gyi wô Ng tsin-djü-leh ngô d'iang-fu n'æn-dao z siao
等其话：「尔占住勒我丈夫，难道是小
z-ken n'æn-kæn wa iao do ngô ng-ts-go hyün-ts'ao ma Lah-kyih wô Ka-ni
事干？难间还要驮我儿子个萱草吗？」拉结话：「介呢
we-leh ng-go ng-ts hyün-ts'ao gyi kyih-mih hao teng ng soh-ko yia Yia-kw'a Yüô-koh
为了尔个儿子萱草，其今末好等尔宿过夜。」 16 夜快雅各
dzong din-li kyü-læ Li-üô tseo-c'ih nying-tsih gyi wô Ng iao tao ngô di-fông læ
从田里归来，利亚走出迎接其，话：「尔要到我地方来，
ing-we ngô z pô ng-ts-go hyün-ts'ao tso ding-din kwu ng Keh yia Yüô-koh teng gyi
因为我是把儿子个萱草做定钿雇尔。』箇夜雅各等其
dong-zông 17 Jing-ming t'ing Li-üô gyi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-ng-go ng-ts
同床。神明听利亚，其有身，等雅各生第五个儿子。
18 Li-üô wô Ing-we ngô pô ô-deo peh d'iang-fu Jing-ming t'ing ngô-go kô-din
利亚话：「因为我把丫头拨丈夫，神明听我个价钿。」
ziu c'ü gyi ming-z Yi-sah-kyüô [1] Li-üô yi yiu-sing teng Yüô-koh sang di-loh-go
就取其名字以萨迦。 19 利亚又有身，等雅各生第六个
ng-ts Li-üô wô Jing-ming z pô hao-hao kô-tsông s-peh ngô keh-tsao d'iang-fu
儿子。20 利亚话：「神明是把好好嫁妆赐拨我，箇遭丈夫
tsong-we teng ngô dô-kô deng ing-we ngô yi-kying teng gyi sang loh-go ng-ts ziu c'ü gyi
总会等我大家庵，因为我已经等其生六个儿子。」就取其
ming-z Si-pu-leng 'Eo-deo sang ih-go nön c'ü gyi ming-z Ti-nô
名字西布伦 [2]。 21 后头生一个囡，取其名字底拿 [3]。

[1] *Ziu-z Kong-din*. 就是工钿。（原注）

[2] *Ziu-z Deng-leh*. 就是庵勒。（原注）

[3] *Ziu-z P'un-tön*. 就是判断。（原注）

22 Jing-ming kyî-nyæn Lah-kyih Jing-ming yi t'ing gyi gyiu s-teh gyi we sang-yiang
神明记念拉结。神明又听其求，使得其会生养。

23 Lah-kyih yiu sing-yüing sang ng-ts wô Jing-ming yi-kying k'a-diao ngô-go
拉结有身孕，生儿子，话：「神明已经揩掉我个

wōng-k'ong Ziu c'ü gyi ming-z lah-seh wô Yiaë-'o-wô we tsæ kô ih-go
惶恐。」²⁴ 就取其名字约瑟^[1]，话：「耶和華会再加一个
ng-ts peh ngô ts'eo
儿子拔我凑。」

[1] *Ziu-z Kô-ts'eo*. 就是加凑。（原注）

25 Lah-kyih sang lah-seh ts'eo Yüô-koh teng Lah-pæn wô Ts'ing ng peh ngô kyü
拉结生约瑟之后，雅各等拉班话：「请 尔，拔我归
peng di-fōng zi oh-li ky'i Ngô we-leh voh-z ng sô teh-djoh-go ts'i-ts ng-nô
本地方，自屋里去。」²⁶ 我为了服侍尔所得着个妻子儿因，
ts'ing ng kwe-peh ngô fōng ngô kyü-ky'i ing-we ng hyiao-teh ngô sô-yi voh-z ng-go
请 尔归拔我，放我归去，因为尔晓得，我所以服侍尔个
dzing-tsih Lah-pæn teng gyi wô Ng hyiao-teh Yiaë-'o-wô z we-leh ng su-djông
情节。」²⁷ 拉班等其话：「尔晓得耶和華是为了尔素常
s-foh peh ngô ziah-z ngô læ ng-go ngæn-zin teh-djoh eng-we ts'ing ng teng ngô dô-kô
赐福拔我，若是我来尔个眼前得着恩惠，请 尔等我大家
deng Yi wô Ts'ing ng ding ng-go kong-din ngô hao peh ng Yüô-koh
庇。」²⁸ 又话：「请 尔定尔个工钿，我好拔尔。」²⁹ 雅各
teng gyi wô Ngô dza-go voh-z ng dza-go kwun ng sang-k'eo ng tu hyiao-teh-go
等其话：「我咋个服侍尔，咋个管尔牲口，尔都晓得个。
Ngô feh-zing læ z'eo ng sô yiu-go z feh-to yin-dzæ hying-wông z ngô læ ts'eo
³⁰ 我弗曾来时候，尔所有个是弗多，现在 兴旺是我来之后
Yiaë-'o-wô s-foh peh ng-go dæn-z ngô ni soh-go z'eo hao dzing-kô-lih-nyih
耶和華赐福拔尔个。但是我呢，啥个时候好成家立业？」³¹
Lah-pæn wô Ka-ni ngô hao peh ng soh-go tong-si Yüô-koh wô Hao-vong
拉班话：「介呢，我好拔尔啥个东西？」雅各话：「好留
peh ngô soh-go tong-si tæm-tsih keh-go z-ken ng ziah k'eng tso ngô dzing-gyiu we teng ng
拔我啥个东西，单只箇个事干尔若肯做，我仍旧会等尔
ü yang k'en yang Kyih-mih-ts ngô we tseo-cün ng-go sang-k'eo li-hyang pô væn-pah
喂羊，看羊。」³² 今末仔我会走转尔个牲口里向，把凡百
yiu tin-ts yiu pæn-pô-go sang-k'eo feng gyi c'ih wa-yiu cong-seh-go wu-yang teng yiu
有点子、有瘢疤个牲口，分其出，还有棕色个湖羊，等有
pæn-pô yiu tin-ts-go sæm-yang keh-sing hao tso ngô-go kong-din Z-ka 'ô-tsao ngô
瘢疤有点子个山羊，箇星好做我个工钿。³³ 是介下遭我
kong-din læ ng min-zin væn-pah m-tin-ts m-pæn-pô-go sæm-yang feh-z cong-seh-go
工钿来尔面前。凡百呢点子呢瘢疤个山羊，弗是棕色个

wu-jiang ziu hao sön z ngô t'eo ng go ngô-go kong-yi keh hao tso te-tsing
湖羊， 就好算是我偷尔个， 我个公义箇好做对证。」 34

Lah-pæn wô Ngô dzing-nyün tsiao ng-go shih-wô ka tso Keh-nyih Lah-pæn pô yiu
拉班话：「我情愿照尔个说话介做。」 35 箇日拉班把有

veng-lu yiu pæn-pô-go yüong sæn-jiang væn-pah yiu tin-ts yiu pæn-pô teng hwô-bah-go
纹路有癍疤个雄山羊， 凡百有点子有癍疤， 等花白个

ts'-sæn-jiang wa-yiu cong-seh-go wu-jiang tu feng gyi c'ih kao-fu zi ng-ts siu-li
雌山羊， 还有棕色个湖羊， 都分其出， 交付自儿子手里。

36 Teng Yüô-koh li-k'æ sæn-nyih-go lu-dzing Yüô-koh-dzing-gyiu ü Lah-pæn dzing-loh-tong-go
等雅各离开三日个路程。 雅各仍旧喂拉班剩落东个
yang-de
羊队。

37 Yüô-koh do yang-liu jü fong-jü 'ang-jü-go neng ô-ts poh-diao gyi bi
雅各驮杨柳树、枫树、杏树个嫩桠枝， 剥掉其皮，
tso-leh veng-lu s-teh ô-ts li-hyang-go bah lu-c'ih-læ Gyi læ sang-k'eo ky'üoh-shü-go
做勒纹路， 使得桠枝里向个白露出来。 38 其来牲口吃水个

z'-eo pô poh-bi-go ô-ts fông-læ shü-keo-li teng shü-zao-li gyi-lah-go min-zin
时候， 把剥皮个桠枝， 放来水沟里等水槽里其拉个面前，

s-teh gyi-lah ky'üoh-shü-go z'-eo hao ziu-t'æ Keh-sing yang dziao-leh ô-ts ziu-t'æ
使得其拉吃水个时候好受胎。 39 箇星羊朝勒桠枝受胎，

sô sang-c'ih-læ-go sang-k'eo yiu veng-lu yiu tin-ts yiu pæn-pô Yüô-koh feng-k'æ
所生出来个牲口有纹路， 有点子， 有癍疤。 40 雅各分开

siao-jiang pô yang-go min-k'ong dziao-leh Lah-pæn de-li yiu veng-lu teng cong-seh-go
小羊， 把羊个面孔朝勒拉班队里有纹路， 等棕色个。

dæn-z gyi-zi-go yang ling-nga fông-læ ih-t'ah di-fông feh teng Lah-pæn-go sang-k'eo kah-dzeh
但是其自个羊另外放来一埭地方， 弗等拉班个牲口夹杂。

41 P'ong-djoh tsah-công-go sang-k'eo ziu-t'æ-go z'-eo Yüô-koh fông ô-ts læ shü-zao-li teng
碰着扎壮个牲口受胎个时候， 雅各放桠枝来水槽里等

shü-keo-li dziao keh-sing sang-k'eo-go min-zin s-teh gyi-lah læ ô-ts-go di-fông hao
水沟里， 朝箇星牲口个面前， 使得其拉来桠枝个地方好

ziu-t'æ P'ong-djoh feh tsah-công-go sang-k'eo ziu feh fông ô-ts ka-ni feh
受胎。 42 碰着弗扎壮个牲口， 就弗放桠枝。 介呢， 弗

tsah-công-go kwe-peh Lah-pæn tsah-công-go kwe-peh Yüô-koh-de Gyi ziu hying-wông
扎壮个归拨拉班， 扎壮个归拨雅各了。 43 其就兴旺

ky'i-læ yiu hyü-to sang-k'eo ô-deo nu-boh loh-do li-ts keh-sing
起来， 有许多牲口、丫头、奴仆、骆驼、驴子箇星。

Ts. XXXI.

Yüô-koh t'ing-meng Lah-pæn ng-ts wô Ah-lah ah-tia-go kô-kyi Yüô-koh
雅各听 闻 拉班儿子话： 「 阿拉阿爹个家计， 雅各

long-tsong deh-leh-ky'i-de gyi dzong ah-lah ah-tia sô yiu-go teh-djoh keh-go dzæ-veh
拢 总 夺了去了。其从 阿拉阿爹所有个得着箇个财物。」²

Yüô-koh k'en-kyin Lah-pæn-go min-seh dæ gyi feh ziang zin-deo ka Yiaë-'o-wô teng Yüô-koh
雅各看见 拉班个面色待其弗 像 前头介。 ³ 耶和華等雅各

wô Ng kyü ah-tia di-fông teng ng-zi-go dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding teng ng
话： 「 尔归阿爹地方等尔自个族种去， 我必定等尔

dong-de Yüô-koh ts'a nying eo Lah-kyih teng Li-üô tseo-c'ih tao din-deo yang-de-go
同队。」⁴ 雅各差人 讴拉结等利亚走出到田头， 羊队个

di-fông teng gyi-lah wô Ngô k'en ng ah-tia min-seh dæ ngô feh ziang zin-deo ka
地方，⁵ 等其拉话： 「我看尔阿爹面色待我弗 像 前头介，

dæn-z ngô ah-tia-go Jing-ming su-djông teng ngô dô-kô læ-tong Ngô 'eo-ky'i-lih voh-z
但是我阿爹个神明素常等我大家来东。 ⁶ 我候气力服侍

ng-go ah-tia z ng-lah hyiao-teh-go Ng ah-tia yi-kying p'in ngô jih-tsao diao ngô
尔个阿爹， 是尔拉晓得个。⁷ 尔阿爹已经骗我， 十遭调我

kong-din dæn-z Jing-ming m-neh peh gyi 'æ ngô Gyi ziah-z wô Yiu tin-ts-go
工钿， 但是神明旣得拨其害我。⁸ 其若是话： 『有点子个

tso ng kong-din sang-k'eo tu sang-c'ih yiu tin-ts-go ziah-z wô Yiu veng-lu-go
做尔工钿， 牲口都生出有点子个。』若是话： 『有纹路个

tso ng kong-din sang-k'eo tu sang-c'ih yiu veng-lu-go Ka-ni z Jing-ming do ng
做尔工钿， 牲口都生出有纹路个。』⁹ 介呢， 是神明驮尔

ah-tia sang-k'eo s-peh ngô-go P'ong-djoh sang-k'eo ziu-t'æ z'eo ngô ngæn-tsing
阿爹牲口， 赐拨我个。¹⁰ 碰着牲口受胎时候， 我眼睛

dæ-ky'i mông-li k'en-kyin boh læ ts'-yang zông-teng-go yüong-ying tu z yiu veng-lu yiu
抬起梦里看见伏来雌羊上顶个雄 羊， 都是有纹路有

tin-ts teng hwô-bah-go Jing-ming-go t'in-s mông li-hyang teng ngô wô
点 子， 等花白个。¹¹ 神明个天使 梦 里向等我话：

Yüô-koh Ngô wô Ngô læ-tong Gyi wô Ng ngæn-tsing dæ-ky'i k'en
『雅各！』我话： 『我来东。』¹² 其话： 『尔眼睛抬起看

boh læ ts' -yang zông-teng-go yüong- yang tu z yiu veng-lu yiu tin-ts teng hwô-bah-go
伏来雌羊上顶个雄羊，都是有纹路有点子，等花白个。

ing-we Lah-pæn tao ng-go z-ken Ngô yi-kying k'en-kyin-de 13 Ngô z Pah-deh-li-go
因为拉班到尔个事干，我已经看见了。13 我是伯特利个

Jing-ming ziu-z ng pô yiu fu djü-ts teng Ngô hyü nyün-sing-go di-fông ng næn-kæn
神明，就是尔把油傅^[1]柱子，等我许愿心个地方。尔难间

ky'i-læ tseo-c'ih dông-deo di-fông kyü ng-zi dzoh-cong-go di-fông ky'i 14 Lah-kyih
起来，走出荡头地方，归尔自族种个地方去。』」14 拉结

teng Li-üô we-teh gyi wô Læ ah-tia-go oh-li næn-dao wa-yiu feng-k'æ-go kô-kyi
等利亚回答其话：「来阿爹个屋里难道还有分开个家计，

yi-loh-go ts'æn-nyih peh ah-lah ma Gyi soh feh-z sön ah-lah z nga-deo nying ma
遗落个产业拨阿拉吗？15 其啥弗是算阿拉是外头人吗？

Ing-we gyi yi-kying ma-diao ah-lah yi ky'üoh-meh ah-lah-go nying-ts Næn-kæn Jing-ming
因为其已经卖掉阿拉，又吃没阿拉个银子。16 难间神明

do ah-lah ah-tia-go dzæ-veh tu joh-ü ah-lah teng sah-lah ng-ts ka-ni væn-pah
驮阿拉阿爹个财物，都属于阿拉等撒拉儿子。介呢凡百

Jing-ming sô feng-fu ng-go ng hao i-leh Gyi tso
神明所吩咐尔个，尔好依勒其做。」

[1] 傅油：涂油。

17 Yüô-koh ziu dong-sing peh ng-ts ts'i-ts gyi-leh loh-do 18 Yi ta-leh gyi
雅各就动身，拨儿子妻子骑勒骆驼。18 又带勒其

long-tsong sang-k'eo teng gyi sô yiu-go dzæ-veh gyi-go sang-k'eo ziu-z læ Pô-t'æn-üô-læn
拢总牲口，等其所有个财物，其个牲口就是来巴坦亚兰

sô teh-djoh-go iao kyü-tao Kyüô-nen di-fông ah-tia Yi-sah di-fông ky'i Ka z-'eo
所得着个，要归到迦南地方，阿爹以撒地方去。19 介时候

Lah-pæn z c'ih-meng ky'i tsin yang-mao Lah-kyih t'eo-lah gyi ah-tia sô yiu-go ngeo-ziang
拉班是出门去剪羊毛。拉结偷勒其阿爹所有个偶像。20

Yüô-koh t'eo-bun dao-tseo gyi dong-sing ky'i feh t'ong-cü Üô-læn nying Lah-pæn Ziu ta-leh
雅各偷伴逃走，其动身去，弗通知亚兰人拉班。21 就带勒

ih-ts'ih sô yiu-go dao-tseo dong-sing du-ko 'O hyiang-djoh Kyi-lih sæn ka ky'i
一切所有个逃走，动身渡过河^[1]，向着基列山介去。22

Tao di-sæn-nyih yiu nying pô Yüô-koh dao-tseo t'ong-cü Lah-pæn 23 Lah-pæn ziu ling-leh gyi
到第三日有人把雅各逃走通知拉班。23 拉班就领勒其

hyüong-di ken-zông-ky'i tseo-leh ts'ih-nyih-go lu-dzing læ Kyi-lih sæn ken-djoh-de Yia-tao
兄弟赶上去，走勒七日个路程来基列山赶着了。24 夜到

mông-li jing-ming ling-djoh Üô-læn nying Lah-pæn teng gyi wô Ng yüong siao-sing hao wô
梦里神明临着亚兰人拉班，等其话：「尔用小心，好话
wǎ wô tu feh iao teng Yüô-koh kông
坏话都弗要等雅各讲。」

[1] Ziu-z Pah-lah-‘o. 就是伯拉河。（原注）

25 Lah-pæn ken-djoh Yüô-koh Yüô-koh yi-kying tah tsiang-bong læ sæn-li Lah-pæn gyi
拉班赶着雅各。雅各已经搭帐篷来山里，拉班其
hyüong-di yia læ Kyi-lih sæn tah tsiang-bong 26 Lah-pæn teng Yüô-koh wô Ng dza tso
兄弟也来基列山搭帐篷。拉班等雅各话：「尔咋做
fah t‘eo-bun dao-tseo ta-leh ngô-go nön tsiang-ziang do pao-kyin lo-liah ka-go Ng
法，偷伴逃走，带勒我个因，正像驮宝剑掳掠介个？27 尔
dza-we s-‘ô dao-tseo li-k’æ ngô t‘eo-bun ky’i yia feh wô hyiang ngô dao s-teh ngô hao
咋会私下逃走，离开我偷伴去，也弗话向我道，使得我好
c’ü-tang dæn-ts’ông hwun-hwun-hyi-hyi song ng ky’i Yia m-neh peh ngô ts’ing ng-ts nön-go
吹打弹唱，欢欢喜喜送尔去？28 也晓得拨我亲儿子因个
cü ng tso-go z-ken jih-dzæ tso-leh yia-ky’i-go 29 害尔个权柄来我
嘴？尔做个事干实在做勒野气个。害尔个权柄来我
siu-li dæn-z ng ah-tia-go jing-ming zô-nyih yia-tao teng ngô wô Ng yüong siao-sing
手里。但是尔阿爹个神明昨夜到等我话：『尔用小心
hao wô wǎ wô tu feh-iao teng Yüô-koh kông Næn-kæn ng se-tsih ting kyi-kwô ah-tia
好话坏话都弗要等雅各讲。』30 难间尔虽即顶记挂阿爹
oh-li pih-ding iao kyü-ky’i dza-we t‘eo ngô-go jing-ziang Yüô-koh we-teh Lah-pæn
屋里必定要归去，咋会偷我个神像？」31 雅各回答拉班，
wô Ing-we ngô p’ô ng ngô i-s k’ong-p’ô ng we ngang liu ng-go nön li-k’æ ngô
话：「因为我怕尔，我意思恐怕尔会硬留尔个因离开我。
32 kông-tao ng-go jing-ziang ng læ jü-go di-fông zing-djoh hao-vong peh gyi weh læ
讲到尔个神像，尔来谁个地方寻着，好留拨其活。来
ah-lah hyüong-di min-zin ts’ing k’æn ‘ah-li ih-ying z ng-go tong-si ng-zi hao do-leh
阿拉兄弟面前，请看何里一样是尔个东西，尔自好驮勒
ky’i Ing-we Yüô-koh feh-hyiao-teh Lah-kyih yi-kying t‘eo-tih-de Lah-pæn ziu tseo-tsing
去。」因为雅各弗晓得拉结已经偷的了。33 拉班就走进
Yüô-koh-go tsiang-bong Li-üô-go tsiang-bong teng liang-go ô-deo tsiang-bong tu
雅各个帐篷，利亚个帐篷，等两个丫头帐篷，都
zing-feh-djoh ‘eo-deo tseo-c’ih Li-üô-go tsiang-bong tseo-tsing Lah-kyih-go tsiang-bong
寻弗着。后头走出利亚个帐篷，走进拉结个帐篷。34

Lah-kyih z yi-kying pô ngeo-ziangk'ông-leh loh-do-go en-ts 'ô zi zo-læ zông-deo
拉结是已经把偶像园勒骆驼个鞍子下，自坐来上头。

Lah-pæn en tsiang-bong ky'i zing tu zing feh-djoh Lah-kyih teng ah-tia wô Ngô yiu
拉班按帐篷去寻，都寻弗着。³⁵ 拉结等阿爹话：「我有

yüih-kying læ ngô kyî-sing-li feh-neng-keo bô-ky'i nying-tsih ng dæn-nyün ng cü m-nao
月经来我肌身里，弗能够爬起迎接尔。但愿尔嘴吮得好

ô-wông Keh-tsao Lah-pæn zing ngeo-ziang zing-feh-djoh
啞喼。」箇遭拉班寻偶像寻弗着。

³⁶ Keh-tsao Yüô-koh fah-ông p'i-bing Lah-pæn ziu teng Lah-pæn z-ka wô Ngô
箇遭雅各发快，批评拉班，就等拉班是介话：「我

yiuh soh-go ts'o-c'ü yiu soh-go ze-ky'in ng we ka ho-soh ken-zông læ Ng dzæ-s
有啥个错处，有啥个罪愆，尔会介火速赶上来？³⁷ 尔才始

seo ngô-go tong-si z ng oh-li-go yiu soh-si zing-djoh ma Hao fông-læ ngô hyüông-di teng
搜我个东西，是尔屋里个有啥西寻着吗？好放来我兄弟等

ng hyüông-di-go min-zin peh gyi-lah læ ng ngô-cong-nyiang p'un-tön Keh nyiæn-nyin li-hyang
尔兄弟个面前，拨其拉来尔我中央判断。³⁸ 箇廿年里向

ngô teng ng dô-kô deng-kæn ng-go ts' wu-jiang sæn-jiang m-yiu sông-diao gyi-go t'æ
我等尔大家庵间。尔个雌湖羊山羊既有丧掉其个胎，

ng-go yüông-jiang ngô yia m-teh ky'üoh-ko Sông-æ-go ngô feh kwe-peh ng ngô-zi
尔个雄羊我也吮得吃过。³⁹ 伤害个我弗归拨尔，我自

pu-tsoh feh-leng nyih-li yia-li t'eo-dao ky'i-go ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn
补足。弗论日里夜里偷盗去个，尔向我个手里讨还。⁴⁰

Keh-cong-ka nyih-li t'in-en ngô iao sa-sah yia-tao loh-sông ngô iao tong-sah s-teh
箇种介日里天旱我要晒煞；夜到落霜，我要冻煞，使得

ngæn-tsing feh-da-li pi-long kw'eng-joh Z-ka ngô læ ng-go oh-li voh-z ng
眼睛弗大里闭拢困熟。⁴¹ 是介我来尔个屋里服侍尔

nyiæn-nyin we-leh ng liang-go nön jih-s nyin we-leh ng-go sang-k'eo yi-z loh-nyin
廿年，为了尔两个囡十四年，为了尔个牲口又是六年，

dæn-z ng jih-tsao diao ngô-go kong-din Ngô ah-tia-go Jing-ming ziu-z Üô-pah-lah-hen-go
但是尔十遭调我个工钲。⁴² 我阿爹个神明就是亚伯拉罕个

Jing-ming Yi-sah-go P'ô-gyü ziah feh teng ngô dô-kô læ-tong ng næn-kæn pih-ding ts'a ngô
神明，以撒个怕惧，若弗等我大家来东，尔难间必定差我

k'ong-siu kyü-ky'i ky'ü-leh Jing-ming k'en-kwu ngô-go sing-kw'u teng ngô siu-li-go lao-loh
空手归去。亏勒神明看顾我个辛苦，等我手里个劳碌，

keh-lah zô-nyih yia-tao tsah-vah ng
箇勒昨夜到责罚尔。」

43 Lah-pæn we-teh Yüô-koh wô Keh-sing nön tu z ngô-go nön keh-sing ng-nô
拉班回答雅各话：「箇星因都是我个因，箇星儿因

tu z ngô-go ng-nô keh-sing sang-k'eo tu z ngô-go sang-k'eo væn-pah ng k'en-kyin-go tu
都是我个儿因，箇星牲口都是我个牲口。凡百尔看见个都
z ngô-go kyih-mih teng ngô-go nön lin gyi-lah sang-go ng-ts ngô hao dza tso ni
是我个，今末等我个因连其拉生个儿子我好咋做呢？ 44

Ka-ni læ ah-lah hao dô-kô lih-iah ziu hao tso ng teng ngô-go te-tsing
介呢，来，阿拉好大家立约就好做尔等我个对证。」 45

Yüô-koh do ih-kw'e zah-deo lih-ky'i tso djü-ts Yi teng cong hyüong-di wô Ng-lah
雅各驮一块石头，立起做柱子。46 又等众兄弟话：「尔拉
hao jü-long zah-deo gyi-lah ziu do zah-deo tso ih-go kao-sæn-te læ kao-sæn-te-li
好聚拢石头。」其拉就驮石头做一个高山堆，来高山堆里

ky'üoh-zih
吃食。47 拉班取箇高山堆名字亦甲撒哈土大^[1]，雅各取其

ming-z Kyüô-lih
名字迦列^[2]。48 拉班话：「箇个堆来尔我中 央 好做

te-tsing keh-lah c'ü gyi ming-z Kyüô-lih
对证。箇勒取其名字迦列^[3]。」49 也叫勒蜜是巴^[4]，话：

Ah-lah bih-k'æ-go ts'eo læ ng ngô cong-nyiang dæn-nyün Yiaë-o-wô k'en-tong Ng
「阿拉别开个之后，来尔我中 央 但愿耶和華看东。50 尔

ziah-z wê-ky'üoh ngô-go nön læ ngô nön ts-nga ling-nga dæ ts'i-ts se-tsih ah-lah m-nying
若是委曲我个因，来我因之外另外抬妻子，虽即阿拉吒人

dô-kô læ-kæn dæn-z Jing-ming we læ ng ngô cong-nyiang tso te-tsing
大家来间，但是神明会来尔我中 央 做对证。」51 拉班又

teng Yüô-koh wô K'en keh-go kao-sæn-te k'en keh-go djü-ts ziu-z ngô sô en læ
等雅各话：「看箇个高山堆，看箇个柱子，就是我所安来

ng ngô cong-nyiang-go Keh-go kao-sæn-te tso te-tsing keh-go djü-ts tso te-tsing ngô
尔我中 央 个。52 箇个高山堆做对证，箇个柱子做对证，我

pih-ding feh tseo-ko keh-go kao-sæn-te ky'i 'æ ng ng yia pih-ding feh tseo-ko keh-go
必定弗走过箇个高山堆去害尔。尔也必定弗走过箇个

kao-sæn-te keh-go djü-ts læ 'æ ngô Dæn-nyün Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming Nô-ngoh-go
高山堆箇个柱子来害我。53 但愿亚伯拉罕个神明，拿鹤个

Jing-ming ziu-z gyi-lah ah-tia-go Jing-ming læ ng ngô go cong-nyiang hao p'un-tön
神明，就是其拉阿爹个神明来尔我个中 央 好判断。」

Yüô-koh ts-tin gyi ah-tia Yi-sah-go P'ô-gyü vah-tsiu Yüô-koh læ sæn-li hyin-tsi ts'ing
雅各指点其阿爹以撒个怕惧罚咒。54 雅各来山里献祭，请

cong hyüong-di ky'üoh-ping gyi-lah ziu ky'üoh-ts læ sæn-li soh-ko-yia Di-nyi nyih
众兄弟吃饼。其拉就吃仔来山里宿过夜。⁵⁵ 第二日，
Lah-pæntsao t'in-nyiang bô-ky'i ts'ing-ts'ing ng-ts nön go cü coh-foh gyi-lah 'eo-deo
拉班早天亮爬起，亲亲儿子因个嘴，祝福其拉。后头
Lah-pæn kyü gyi-zi-go peng di-fông ky'i
拉班归其自个本地方去。

Ts. XXXII.

Yüô-koh yi dong-sing ky'i Jing-ming-go t'in-s p'ong-djoh gyi Yüô-koh k'en-kyin
雅各又动身去，神明个天使碰着其。² 雅各看见
gyi-lah wô Keh z Jing-ming-go ping-tsiang ziu c'ü gyi di-ming Mô-ha-nyien
其拉，话：「箇是神明个兵将。」就取其地名^[1]玛哈念。
³ Yüô-koh ts'a nying sin tao Si-r ziu-z Yi-tong-go di-fông ky'i kyin gyi ah-ko
雅各差人先到西珥，就是以东个地方，去见其阿哥
Yi-sao feng-fu gyi-lah wô Ng hao teng ngô cü Yi-sao wô Ng-go nu-boh
以扫。⁴ 吩咐其拉，话：「尔好等我主以扫话：『尔个奴仆
Yüô-koh wô Ngô z tæen-koh læ Lah-pæn di-fông ih-dzih tao næn-kæn Ngô yiu ngeo yang
雅各话：我是耽搁来拉班地方一直到难间。⁵ 我有牛羊
li-ts teng nu-boh ô-deo keh-sing deh-we ts'a læ wô hyiang cü dao iao teh-djoh eng-we læ
驴子等奴仆丫头箇星，特为差来话向主道，要得着恩惠来
ng-go ngæn-zin
尔个眼前。』」

[1] Ziu-z Ping-de. 就是兵队。（原注）

Ts'a-ky'i-go nying kyü-læ t'ong-cü Yüô-koh wô Ah-lah tao keh-deo k'en-kyin ng
⁶ 差去个人归来通知雅各，话：「阿拉到箇头看见尔
ah-ko Yi-sao gyi næn-kæn ta-leh s-pah-go nying læ nying-tsih ng-de Yüô-koh
阿哥以扫。其难间带勒四百个人来迎接尔了。」⁷ 雅各
p'ô-gyü hwông-hwông mông-mông pô keng gyi-go nying teng ngeo yang loh-do keh-sing feng tso
怕惧，慌慌忙忙把跟其个人等牛羊骆驼箇星，分做

liang de Gyi wô Ziah-z Yi-sao læ tang keh ih-de ka dzing-loh-tong keh ih-de
两队。⁸ 其话：「若是以扫来打箇一队，介剩落东箇一队
hao bi-ko
好避过。」

⁹ Yüô-koh wô ngô yia-yia Üô-pah-lah-hen-go Jing-ming ngô ah-tia Yi-sah-go
雅各话：「我爷爷亚伯拉罕个神明、我阿爹以撒个
Jing-ming Yiaë-'o-wô Ng teng ngô wô-ko Hao kyü ng peng di-fông teng ng-zi-go
神明，耶和华，尔等我话过，『好归尔本地方，等尔自个
dzoh-cong ky'i Ngô pih-ding s eng-we peh ng Ng ih-ts'ih sô s-peh Ng nu-boh-go
族种去，我必定赐恩惠拨尔。』¹⁰ 尔一切所赐拨尔奴仆个
dzing-jih eng-c'ong ziu-z ih-ngæn-ngæn ngô tu tông-feh-ky'i ing-we ngô zin-deo do-leh ih-kwang
诚实恩宠，就是一眼眼我都当弗起，因为我前头驮勒一梗
kweng-ts ko keh-go lah-dæn 'o næn-kæn z yiu keh-liang de Gyiü Ng kyiü ngô c'ih
棍子过箇个约但河，难间是有箇两队。¹¹ 求尔，救我出
ah-ko-go siu-li ziu-z Yi-sao-go siu-li ing-we ngô p'ô gyi k'ong-p'ô gyi læ sah
阿哥个手里，就是以扫个手里。因为我怕其，恐怕其来杀
ngô lin ng-ts teng gyi ah-nyiang Ng zin-deo wô Ngô pih-ding s eng-we peh ng
我，连儿子等其阿娘。¹² 尔前头话，我必定赐恩惠拨尔，
yi s-teh ng-go 'eo-dæ ziang hæ-li-go sô-nyi ka to su tu su-feh pin
又使得尔个后代像海里个沙泥介多，数都数弗遍。」

¹³ Yüô-koh læ keh-deo soh-ko yia ziu p'ô gyi siu-li sô yiu-go tso li-veh ky'i song
雅各来箇头宿过夜，就把其手里所有个做礼物去送
gyi ah-ko Yi-sao Ziu-z ts'-sæn-nyang nyi-pah tsah yüong-sæn-nyang nyiæn-tsah
其阿哥以扫。¹⁴ 就是雌山羊二百只，雄山羊廿只，
ts'-wu-nyang nyi-pah tsah yüong-wu-nyang nyiæn-tsah Yiu na-go loh-do sæn-jih tsah lin
雌湖羊二百只，雄湖羊廿只。¹⁵ 有奶个骆驼三十只，连
gyi siao loh-do ts'-ngeo s-jih tsah yüong-ngeo jih-tsah ts'-li-ts nyiæn-tsah siao
其小骆驼，雌牛四十只，雄牛十只，雌驴子廿只，小
li-ts jih-tsah Sô feng-go keh-sing de-su yang-tang-nyang kao-fu nu-boh siu-li teng
驴子十只。¹⁶ 所分个箇星队数样打样，交付奴仆手里，等
gyi-lah wô Ng tseo-læ ngô-go zin-deo s-teh de-tang-de cong-nyiang k'ong
其拉话：「尔走来我个前头，使得队打队中 央 空
ih-t'ôn Gyi feng-fu zông-zin-go nying wô Ziah-z ngô ah-ko Yi-sao p'ong-djoh
一象。」¹⁷ 其吩咐上前个人话：「若是我阿哥以扫碰着
ng meng ng wô Ng z jü iao tao 'ah-li ky'i ng zin-deo keh-sing sang-k'eo z
尔，问尔话：『尔是谁？要到何里去？尔前头箇星牲口是

jū-go ng hao wô Keh z ng-go nu-boh Yüô-koh tso li-veh song ngô cū
 谁个 ？ 』 尔好话 ： 『 箇是尔个奴仆雅各做礼物送我主
 Yi-sao-go gyi yia læ ah-lah-go 'eo-pe Yi feng-fu di-nyi-go
 以扫个 。 其也来阿拉个后背 。 』 』 19 又吩咐第二个 、
 di-sæn-go teng væn-pah keng-leh de-tang-de 'eo-deo go wô Ng-lah p'ong-djoh Yi-sao
 第三个， 等凡百跟勒队打队后头个， 话： 「尔拉碰 着以扫
 hao z-ka wô hyiang gyi dao Ng yi hao wô Ng-go nu-boh Yüô-koh læ ah-lah-go
 好是介话 向其道。 20 尔又好话： 『尔个奴仆雅各来阿拉个
 'eo-pe Ing-we Yüô-koh wô Ngô pô li-veh sin song-ky'i teng Yi-sao kông-'o
 后背。 』 』 因为雅各话： 「我把礼物先送去等以扫讲和，
 'eo-deo tsæ teng gyi kyin-min ka-ni iao-bông gyi k'eng tsih-zui ngô Li-veh zui sin
 后头再等其见面， 介呢要防其肯接受我。 」 21 礼物就先
 song-ky'i keh yia Yüô-koh soh læ cong-nying li-hyang Yia-tao bô-ky'i ling-leh liang-go
 送去。 箇夜雅各宿来众人里向。 22 夜到爬起， 领勒两个
 ts'i-ts liang-go ô-deo teng jih-ih-go ng-ts tu liao-ko Yüô-boh du Yüô-koh
 妻子， 两个丫头， 等十一个儿子， 都踰过雅泊渡。 23 雅各
 peh gyi-lah liao-ko keh-go ky'i-k'ang lin gyi sô yiu-go yia s-teh gyi liao ko-ky'i
 拨其拉踰过箇个溪坑， 连其所有个也使得其踰过去。

24 Yüô-koh doh-zi dzing-loh-tong yiu ih-go nying teng gyi pi-vu ih-dzih tao t'in
 雅各独自剩落东 ， 有一个人等其比武一直到天

kw'a-liang Keh-go nying k'en-kyin tang gyi feh ko ziu nyiah gyi do-t'e-go gao-kwu
 快亮。 25 箇个人看见打其弗过， 就捏其大腿个绞股，

keh-lah pi-vu-go z-'eo Yüô-koh do-t'e gao-kwu t'eh-yüih Keh-go nying wô T'in
 箇勒比武个时候， 雅各大腿绞股脱穴。 26 箇个人话： 「天

kw'a liang-de hao fông ng ky'i Yüô-koh wô Ng ziah-z feh coh-foh peh ngô ngô
 快亮了， 好放尔去。 」 雅各话： 「尔若是弗祝福拨我， 我

feh-k'eng fông ng ky'i Gyi z-ka wô Ng soh-go ming-z Gyi wô
 弗肯放尔去。 」 27 其是介话： 「尔啥个名字？」 其话：

Yüô-koh Gyi yi wô Keh-tsao feh tsæ eo ng-go ming-z Yüô-koh z hao
 「雅各。」 28 其又话： 「箇遭弗再讴尔个名字雅各， 是好

eo Yi-seh-lih ing-we-ng teng Jing-ming teng nying pi vu yi-kying teh-sing-de
 讴^[1]以色列。 因为尔等神明等人比武， 已经得胜了。 」 29

Yüô-koh meng Gyi wô Ts'ing Ng wô hyiang ngô dao Ng-go ming-z Gyi wô
 雅各问其， 话： 「请尔话 向我道尔个名字。 」 其话：

Dza-we meng Ngô-go ming-z Ziu læ keh-deo coh-foh peh gyi Yüô-koh eo keh-go
 「咋会问我个名字？」 就来箇头祝福拨其。 30 雅各讴箇个

di-ming [2] Bin-yi-li wô Ngô yi-kying te-min k'en-kyin Jing-ming ngô sing-ming
地名^[2]便以利， 话： 「我已经对面看见神明， 我性命
pao-djün-de 31 Yüô-koh tseo-ko Bin-yi-li z'eo k'eo-k'eo nyih-deo c'ih-ky'i gyi-go
保全了。」³¹ 雅各走过便以利时候， 扣扣日头出去， 其个
do-t'e z kwa-kyiah-go 32 Ing-we Gyi nyiah Yüô-koh do-t'e gao-kwu-li-go kying keh-lah
大腿是拐脚个。³² 因为其捏雅各大腿绞股里个筋， 箇勒
Yi-seh-lih ts-seng tao næn-kæn feh ky'üoh do-t'e gao-kwu-li-go kying
以色列子孙到难间弗吃大腿绞股里个筋。

[1] Ziu-z Teng Jing-ming pi-wu-go. 'Ôh-tsia Jing-ming pi-vu. 就是
等神明比武个。或者神明比武。

[2] Ziu-z Jing-ming go min. 就是神明个面。

Ts. XXXIII.

Yüô-koh ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin Yi-sao teng s-pah-go nying dô-kô læ ziu
雅各眼睛抬起， 看见以扫等四百个人大家来， 就
feng-k'æ ng-nô kao-fu peh Li-üô Lah-kyih teng liang-go ô-deo Peh ô-deo teng
分开儿因， 交付拨利亚、拉结， 等两个丫头。² 拨丫头等
gyi ng-nô læ zin-deo Li-üô teng gyi ng-nô læ 'eo-deo Lah-kyih teng lah-seh læ
其儿因来前头， 利亚等其儿因来后头， 拉结等约瑟来
kyih-sah 3 Gyi-zi sin ky'i boh-tao læ di-ying-li ts'ih-tsao teng-tao gyi-go ah-ko
结煞。³ 其自先去， 伏倒来地垤里七遭， 等到其个阿哥
siang-gying 4 Yi-sao peng-long-læ nying-tsih gyi bao-leh gyi o-leh gyi deo-kying ts'ing
相近。⁴ 以扫奔拢来迎接其， 抱勒其， 掇勒其头颈， 亲
gyi cü ziu dô-kô ngæn-li c'ih-de Yi-sao ngæn-tsing dæ-ky'i k'en-kyin nyü-nying teng
其嘴。就大家眼泪出了。⁵ 以扫眼睛抬起看见女人等
siao-nying meng gyi wô Keh-sing teng ng dô-kô læ-tong-go z Jü Gyi wô
小人， 问其话： 「箇星等尔大家来东个是谁？」 其话：

Keh-sing ng-nô z Jing-ming eng-we s-peh ng nu-boh-go Keh-tsao liang-go ô-deo
「箇星儿因是神明恩惠赐拨尔奴仆个。」⁶ 箇遭两个丫头

teng gyi ng-nô tseo-long-læ boh-tæn-tao Li-üô teng gyi ng-nô yia tseo-long-læ boh-tæn-tao
等其儿因走拢来伏带倒。⁷ 利亚等其儿因也走拢来伏带倒。

‘eo-deo lah-seh teng Lah-kyih tseo-long-læ boh-tæn-tao Yi-sao wô Ngô sô p’ong-djoh-go
后头约瑟等拉结走拢来伏带倒。⁸ 以扫话：「我所碰着个

keh-sing de-su ng z dza-go i-s Gyi wô Z iao teh-djoh eng-we læ ngô
箇星队数，尔是咋个意思？」其话：「是要得着恩惠来我

cü-go min-zin Yi-sao wô Ngô ah-di ngô sô yiu-go yi-kying keo-de ng
主个面前。」⁹ 以扫话：「我阿弟，我所有个已经够了，尔

sô yiu-go hao kwe-peh ng-zi Yüô-koh wô Ts’ing ng feh iao z-ka ngô
所有个好归拨尔自。」¹⁰ 雅各话：「请尔弗要是介，我

ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go min-zin ka-ni ng dzong ngô-go siu-li siu ngô-go
若是得着恩惠来尔个面前，介呢，尔从我个手里收我个

li-veh ing-we ngô k’en-kyin ng-go min-k’ong ziang k’en-kyin Jing-ming min-k’ong ng yia
礼物。因为我看见尔个面孔像看见神明面孔，尔也

hwun-hyi ngô Jing-ming kyi-jün s eng-we peh ngô ngô yi-kying yiu-yü keh-lah ts’ing
欢喜我。¹¹ 神明既然赐恩惠拨我，我已经有余，箇勒请

ng siu ngô song ng-go li-veh Yüô-koh ts’e gyi gyi ziu siu-de Yi-sao wô
尔收我送尔个礼物。」雅各催其，其就收了。¹² 以扫话：

Ah-lah hao dong-sing ky’i ngô we ying-dao ng Yüô-koh teng gyi wô Ngô-go
「阿拉好动身去，我会引导尔。」¹³ 雅各等其话：「我个

cü ng hyiao-teh keh-sing ng-nô tæ-n-boh wa-yiu ziu-t’æ-go ngeo teng yang keng ngô tong
主，尔晓得箇星儿因单薄，还有受胎个牛等羊跟我东。

ziah ih-nyih kong-fu kw’a-kw’a ken gyi ih-do-de tu we si Ts’ing ngô cü pi ng
若一日工夫快快赶其，一大队都会死。¹⁴ 请我主比尔

nu-boh sin ky’i ngô mæn-mæn ling gyi-lah z-ka læ ngô zin-deo-go sang-k’eo teng keh-sing
奴仆先去。我慢慢领其拉，是介来我前头个牲口等箇星

ng-nô tsiao gyi-lah sô neng-keo tseo-go kyiah-bu tao ngô cü-go Si-r di-fông
儿因照其拉所能够走个脚步，到我主个西珥地方。」¹⁵

Yi-sao wô Ka-ni ngô dong-de-go nying hao liu kyi-go peh ng Gyi wô
以扫话：「介呢我同队个人，好留几个拨尔。」其话：

‘O yüong ni Ts’ing ng peh ngô teh-djoh eng-we læ ngô cü-go min-zin z-de
「何用呢？请尔拨我得着恩惠来我主个面前是了。」

16 Keh-nyih Yi-sao kyü Si-r keh-da lu Yüô-koh tseo-tao Su-keh di-fông teng
箇日以扫归西珥箇埭路， 17 雅各走到疏割地方， 等
gyi-zi ky'i oh teng sang-k'eo tah-bang keh-lah keh-go di-ming kyiao-leh Su-keh
其自起屋， 等牲口搭棚。 箇勒箇个地名叫勒疏割^[1]。

[1] Ziu-z Bang. 就是棚。（原注）

18 Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn en-en-tæn-tæn tao Kyüô-nen di-fông Z-kyin-go dzing-ts
雅各从巴坦亚兰安安耽耽到迦南地方示剑个城子，
læ dzing-ts min-zin tah tsiang-bong Do ih-pah kw'e nying-ts hyiang Z-kyin-go ah-tia
来城子面前搭帐篷。 19 驮一百块银子， 向示剑个阿爹
Ha-meh keh-dzoh-go nying ma ih-ky'iu din ziu-z tah tsiang-bong-go di-fông Læ keh-deo
哈抹箇族个人， 买一丘田， 就是搭帐篷个地方。 20 来箇头
zao ih-zo dæn c'ü gyi ming-z Yi-li-lo-hyi Yi-seh-lih
造一座坛， 取其名字以利罗熙以色列^[1]。

[1] Ziu-z Jing-ming, z Yi-seh-lih-go Jing-ming. 就是神明， 是以色列
列个神明。（原注）

Ts. XXXIV.

Li-üô sô sang-peh Yüô-koh-go nön Ti-nô tseo-c'ih ky'i k'en keh di-fông-go nyü-nying
利亚所生拔雅各个因底拿走出去看箇地方个女人。 2
Keh di-fông moh-pah Hyi-vi nying Ha-meh-go ng-ts Z-kyin ih k'en-kyin ziu ying-yiu gyi ky'i teng
箇地方牧伯希未人哈抹个儿子示剑一看见就引诱其去， 等
gyi dong-zông u-ŵe gyi Sing-li teng Yüô-koh-go nön Ti-nô lin-lin-peh-shæ æ-sih
其同床， 污秽其。 3 心里等雅各个因底拿恋恋不舍， 爱惜
keh-go do-kwu-nyiang teng gyi kông en-ŵe-go shih-wô Z-kyin teng ah-tia Ha-meh wô
箇个大姑娘， 等其讲安慰个说话。 4 示剑等阿爹哈抹话：

Ts'ing ng dæ keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso ts'i-ts Yüô-koh t'ing-meng gyi yi-kying
「请尔抬箇个大姑娘拨我做妻子。」⁵ 雅各听闻其已经

u-ŵe gyi-go nön Ti-nô gyi-go ng-ts læ din-li k'en sang-k'eo Yüô-koh pi-k'eo
污秽其个因底拿。其个儿子来田里看牲口，雅各闭口

vu-yin teng-tao gyi-lah kyü-læ
无言，等到其拉归来。

Z-kyin-go ah-tia Ha-meh tseo-c'ih teng Yüô-koh siang-liang Yüô-koh-go ng-ts
⁶ 示剑个阿爹哈抹走出等雅各商量。⁷ 雅各个儿子

t'ing-meng-ts ziu dzong din-li kyü-læ keh-sing nying iu-meng do-nyiang fah-ông ing-we
听闻仔就从田里归来。箇星人忧闷，大样发快，因为

Z-kyin teng Yüô-koh-go nön dong-zông z læ Yi-seh-lih cong-nyiang lön-tso keh z feh kæ
示剑等雅各个因同床，是来以色列中央乱做。箇是弗该

tsô-go z-ken Ha-meh teng gyi-lah siang-liang wô Ngô ng-ts Z-kyin sing-li
做个事干。⁸ 哈抹等其拉商量，话：「我儿子示剑心里

ky'i-mo ng-go nön ts'ing ng peh gyi tso ts'i-ts Ah-lah teng ng-lah hao dô-kô c'ü-tsing
企慕尔个因，请尔拨其做妻子。⁹ 阿拉等尔拉好大家娶进

kô-c'ih ng-go nön hao hyü-peh ah-lah ng yia hao dæ ah-lah-go nön Ng-lah teng
嫁出，尔个因好许拨阿拉，尔也好抬阿拉个因。¹⁰ 尔拉等

ah-lah dô-kô deng-tong keh di-fông læ ng-go min-zin hao deng-ts tso sang-i teh-djoh
阿拉大家庵东，箇地方来尔个面前，好庵仔，做生意得着

ts'æn-nyih Z-kyin teng Ti-nô-go ah-tia hyüong-di wô Dæn-nyün ng s eng-we
产业。」¹¹ 示剑等底拿个阿爹兄弟话：「但愿尔赐恩惠

peh ngô ng sô-wô-go ngô ziu we peh ng Ze ng iao dza djong-go p'ing-kying li-veh
拨我，尔所话个我就会拨尔。¹² 随尔要咋重个聘金礼物，

ngô we tsiao ng-go shih-wô peh ng täen-tsih pô keh-go do-kwu-nyiang peh ngô tso ts'i-ts
我会照尔个说话拨尔。单只把箇个大姑娘拨我做妻子。」

Yüô-koh-go ng-ts ing-we Z-kyin yi-kying u-ŵe gyi-lah ah-me Ti-nô keh-lah yüong
¹³ 雅各个儿子，因为示剑已经污秽其拉阿妹底拿，箇勒用

diao-bi shih-wô we-teh gyi teng gyi ah-tia Ha-meh z-ka wô Ah-lah pô ah-me
调皮说话回答其等其阿爹哈抹，¹⁴ 是介话：「阿拉把阿妹

hyü-peh m-tsiu-keh-li-go nying tso-feh-læ-go ing-we keh z ah-lah tao-me z-ken
许拨阮周割礼个人做弗来个，因为箇是阿拉倒霉事干。¹⁵

Ziah-z ng-lah ziang ah-lah ka keh-sing nen tu ziu tsiu-keh-li ka-ni ziu hao ing-hyü
若是尔拉像阿拉介，箇星男都受周割礼，介呢就好应许

ng-lah Keh-tsao ah-lah pô nön kô-peh ng ah-lah yia dæ ng-go nön ziu
尔拉。」¹⁶ 箇遭阿拉把因嫁拨尔，阿拉也抬尔个因，就

dô-kô djü-tong tso ih-dzoh pah-sing 17 Ng-lah ziah-z feh-k'eng t'ing ah-lah ziu
大家住东，做一族百姓。尔拉若是弗肯听阿拉，受

tsiu-keh-li ah-lah ziu ling-leh ah-me ky'i-de 18 Ha-meh teng gyi ng-ts Z-kyin
周割礼，阿拉就领勒阿妹去了。」哈抹等其儿子示剑

hwun-hyi keh-kyü shih-wô Keh'eo-sang ing-we æ-sih Yüô-koh-go nön keh-lah læ-feh-gyi
欢喜箇句说话。19 箇后生因为爱惜雅各个因，箇勒来得及

tso keh-go z-ken gyi læ ah-tia oh-li z ting kwe-djong-go
做箇个事干。其来阿爹屋里是顶贵重个。

20 Ha-meh teng ng-ts Z-kyin ziu tseo-tao dzing-meng-k'eo teng dzing-li-go nying
哈抹等儿子示剑就走到城门口，等城里个人

siang-liang wô Keh-sing nying teng ah-lah 'o-moh ping-ts'ia di-fông kwông-kw'eh peh
商量，话：21 「箇星人等阿拉和睦，并且地方广阔拨

gyi-lah deng-leh-ko 'o-feh ing-hyü gyi deng-læ dông-deo tso sang-i ah-lah ziu hao dæ
其拉庵勒过，何弗应许其庵来荡头做生意。阿拉就好抬

gyi-go nön tso ts'i-ts yia pô ah-lah-go nön hyü-peh gyi Tsih-yiu ah-lah cong-nyiang-go
其个因做妻子，也把阿拉个因许拨其。22 只有阿拉中央个

nen tu ziu tsiu-keh-li ziang gyi-lah ziu tsiu-keh-li ka keh-sing nying ziu k'eng teng ah-lah
男都受周割礼，像其拉受周割礼介，箇星人就肯等阿拉

deng-tong tso ih-dzoh-go pah-sing Z-ka gyi-lah ngeo-yiang kô-kyi teng
庵东做一族个百姓。」23 是介其拉牛羊、家计，等

ih-ts'ih-go sang-k'eo ky'i-feh tu kwe-peh ah-lah ma Ah-lah feh-jü ing-hyü gyi-lah hao
一切个牲口，岂弗都归拨阿拉吗？阿拉弗如应许其拉，好

teng ah-lah dô-kô deng-tong Væn-pah tseo-c'ih dzing-meng-go nying tu t'ing Ha-meh teng
等阿拉大家庵东。」24 凡百走出城门个人，都听哈抹等

gyi ng-ts Z-kyin-go shih-wô ka-ni keh-sing tseo-c'ih dzing-meng-go nen long-tsong ziu
其儿子示剑个说话。介呢，箇星走出城门个男拢总受

tsiu-keh-li
周割礼。

25 Tao di-sæn-nyih tsing-hao cong-nying sông-'eng t'ong-kw'u-go z'eo Yüô-koh liang-go
到第三日，正好众人伤痕痛苦个时候，雅各两个

ng-ts Si-min teng Li-vi z Ti-nô-go ah-ko koh-nying do-leh pao-kyin fông-tæn
儿子，西缅等利未，是底拿个阿哥，各人驮勒宝剑，放胆

tseo-tsing dzing-li sah-diao long-tsong keh-sing nen Gyi-lah yüông tao-k'eo sah-diao Ha-meh teng
走进城里，杀掉拢总箇星男。26 其拉用刀口杀掉哈抹等

gyi-go ng-ts Z-kyin ling-leh Ti-nô dzong Z-kyin-go oh-li tseo-c'ih-ky'i 27
其个儿子示剑，领勒底拿从示剑个屋里，走出去。

Yüô-koh-go ng-ts ing-we u-ŵe gyi ah-me-go yün-kwu c'ông-tsing sah-diao cong-nying-go
雅各个儿子，因为污秽其阿妹个缘故，闯进杀掉众人个
di-fông ts'iang-deh keh-go dzing-li 28 Pô yang ngeo li-ts teng dzing-li
地方，抢夺箇个城里。28 把羊、牛、驴子，等城里、
din-li sô yiu-go tu ta-leh-ky'i Yi lo-liah gyi-go dzæ-veh teng long-tsong siao-nying
田里所有个都带勒去。29 又掳掠其个财物，等拢总小人
nyü-nying keh-sing ts'iang-deh ih-ts'ih oh-lô li-hyang-go tong-si 30 Yüô-koh teng Si-min
女人箇星，抢夺一切屋落里向个东西。30 雅各等西缅、
Li-vi wô Ng-lah z lin-le ngô s-teh ngô læ dông-deo Kyüô-nen Pi-li-si
利未话：「尔拉是连累我，使得我来荡头迦南、比利洗
pah-sing cong-nyiang ming-sing zah-ts'iu-go ping-ts'ia ngô-go nying ky'üih gyi-lah we jü-long-læ
百姓中央名声贼臭个。并且我个人缺，其拉会聚拢来
teng ngô ti-dih sah-diao ngô ka-ni ngô teng 'eh-kô tu we mih-diao 31 Gyi-go ng-ts
等我抵敌杀掉我，介呢我等阖家都会灭掉。」31 其个儿子
wô Gyi-lah næn-dao hao dæ ah-lah ah-me ziang gyi-nyü ka ma
话：「其拉难道好待阿拉阿妹像妓女介吗？」

Ts. XXXV.

Jing-ming teng Yüô-koh wô Ng yüông zông-ky'i deng-læ Pah-deh-li læ keh-deo
神明等雅各话：「尔用上去，庵来伯特利，来箇头
zao dæn peh Jing-ming ziu-z ng to-bi ah-ko Yi-sao min-zin z-'eo yin-c'ih peh ng
造坛拨神明，就是尔躲避阿哥以扫面前时候现出拨尔
k'en-go 2 Yüô-koh ziu feng-fu oh-li-go nying lin keh-sing keng gyi-go nying wô
看个。」2 雅各就吩咐屋里个人连箇星跟其个人，话：
Ng-lah cong-nyiang sô-yiu-go nga-koh Jing-ming long-tsong ky'i-diao gyi zi yüông
「尔拉中央所有个外国神明拢总弃掉其，自用
kyih-kyih-zing-zing wun-leh i-zông Ah-lah ziu ky'i-læ tseo-zông Pah-deh-li ngô we
洁洁净净换勒衣裳。」3 阿拉就起来，走上伯特利，我会
læ keh-deo zao dæn peh Jing-ming ziu-z ngô loh-næn-go nyih-ts tsih-ing ngô tseo-lu z-'eo
来箇头造坛拨神明，就是我落难个日子接应我，走路时候

pao-yiu ngô-go Gyi-lah ziu do-leh siu-li sô-yiu-go nga-koh jing-ming teng
保佑我个。』⁴ 其拉就驮勒手里所有个外国神明，等
ng-to-li-go gwæn-ts kao-fu Yüô-koh Yüô-koh k'ông-læ Z-kyin-go ziang-jü ti'ô
耳朵里个环子，交付雅各。雅各园来示剑个橡树底下。⁵
Gyi-lah ziu dong-sing Jing-ming-go we-nyin ling-djoh dön-ky'ün-go dzing-li s-teh gyi-lah feh
其拉就动身。神明个威严临着团圈个城里，使得其拉弗
tse-ken Yüô-koh-go ng-ts
追赶雅各个儿子。

Keh-tsao Yüô-koh teng keh-sing keng gyi-go nying tao Kyüô-nen di-fông-go Lu-s ziu-z
⁶ 箇遭雅各等箇星跟其个人到迦南地方个路斯，就是
Pah-deh-li Læ keh-deo zao dæn eo keh di-ming Ih-pah-deh-li ing-we Yüô-koh
伯特利。⁷ 来箇头造坛，讴箇地名益伯特利^[1]，因为雅各
to-bi ah-ko min-zin z'eo Jing-ming læ keh-deo yin-c'ih peh gyi k'en Li-pah-kyüô-go
躲避阿哥面前时候，神明来箇头现出拨其看。⁸ 利百加个
ah-bu Ti-p'ô-lah si-de tsông-læ Pah-deh-li ziang-jü ti'ô keh-go di-ming ziu kyiao-leh
阿哺底破拉死了，葬来伯特利橡树底下。箇个地名就叫勒
Üô-leng-pô-k'oh
亚伦巴哭^[2]。

[1] Ziu-z Pah-deh-li-go Jing-ming. 就是伯特利个神明。（原注）

[2] Ziu-z Æ-k'oh-go ziang-jü. 就是哀哭个橡树。（原注）

Yüô-koh dzong Pô-t'æn-üô-læn kyü-læ z'eo Jing-ming yi yin-c'ih s foh peh
⁹ 雅各从巴坦亚兰归来时候，神明又现出，赐福拨
gyi
其。¹⁰ 神明等其话：「尔素常名字是雅各，以后弗再讴尔
Yüô-koh hao kæ ming Yi-seh-lih ziu c'ü gyi ming-z Yi-seh-lih Jing-ming yi teng
雅各，好改名以色列。」就取其名字以色列。¹¹ 神明又等
gyi wô Ngô z Djün-neng-go Jing-ming ng hao meo-meo-zing-zing to-ky'i-læ ng we
其话：「我是全能个神明，尔好茂茂盛盛多起来。尔会
sang-c'ih ih-koh feng tso hyü-to koh-veng kyüing-wông keh-sing yia we dzong ng iao-bo-li ka
生出一国分做许多国份，君王箇星也会从尔腰缚里介
c'ih-læ Ngô sô s-peh Üô-pah-lah-hen teng Yi-sah-go di-fông yia we s-peh ng
出来。¹² 我所赐拨亚伯拉罕等以撒个地方，也会赐拨尔，

ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng tsiang-læ-go 'eo-dæ 13 Jing-ming teng gyi
并且把箇个地方赐拨尔将来个后代。 13 神明等其

kông-hao ziu dzong keh-deo sing-zông-ky'i 14 Yüô-koh læ Jing-ming teng gyi kông-go di-fông lih
讲好，就从箇头升上去。 14 雅各来神明等其讲个地方立

ih-keng djü-ts ziu-z zah-deo-go djü-ts din tsiu kyiao yiu læ gyi zông-deo 15 Yüô-koh
一根柱子，就是石头个柱子，奠酒浇油来其上头。 15 雅各

ts'ing-hwu Jing-ming teng gyi kông-go di-fông kyiao-leh Pah-deh-li
称呼神明等其讲个地方叫勒伯特利。

16 Gyi-lah dzong Pah-deh-li dong-sing teng Yi-fah-da ts'ô yiu-'æn lu Lah-kyih iao
其拉从伯特利动身，等以法大差有限路，拉结要

sang-ts'æn sang-leh ting næn t'ong-leh li-'æ 17 Næn-sang-go z-'eo siu-sang-go teng gyi
生产，生勒顶难，痛勒厉害。 17 难生个时候，收生个等其

wô Hao-vong p'ô Ng yin-dzæ yi yiu ih-go ng-ts-de 18 Lah-kyih kw'a
话：「好留怕，尔现在又有一个儿子了。」 18 拉结快

dön-ky'i ing-we gyi si-de c'ü gyi ng-ts ming-z Bin-o-nyi 19 daen-z
断气，（因为其死了，）取其儿子名字便阿尼^[1]。但是

ah-tia c'ü gyi Bi-yüô-ming Lah-kyih si-ts tsông-læ tao Yi-feh-da ky'i-go lu
阿爹取其便雅悯^[2]。 19 拉结死仔，葬来到以法大去个路

pin-yin ziu-z Pah-li-'eng 20 Yüô-koh lih djü-ts læ Lah-kyih-go veng-deo tao jü-kying
边沿，就是伯利恒。 20 雅各立柱子来拉结个坟头。到如今

wa eo gyi z Lah-kyih veng-go djü-ts Yi-seh-lih yi dong-sing læ Yi-deh keh-zo t'ah
还讴其是拉结坟个柱子。 21 以色列又动身，来以特箇座塔

nga-pin tah tsiang-bong Yi-seh-lih deng-læ keh di-fông z-'eo Liu-bin teng ah-tia-go ah-yi
外边搭帐篷。 22 以色列庵来箇地方时候流便等阿爹个阿姨

Pih-lah dong-zông Yi-seh-lih t'ing-meng-de
辟拉同床，以色列听闻了。

[1] Ziu-z Ngô iu-meng-go ng-ts. 就是我忧闷个儿子。（原注）

[2] Ziu-z Ngô jing-tsah-siu-go ng-ts. 就是我顺只手个儿子。（原注）；原文此处或为错印，后文均为 Bin-yüô-ming

23 雅各个儿子有十二个。雅各个大儿子流便，还有
西缅、利未、犹大、以萨迦、西布伦，是利亚所生个。24
约瑟等便雅悯，是拉结所生个。25 但等纳大利，是拉结个
丫头辟拉所生个。26 迦得等亚设，是利亚个丫头悉怕所
生个。箇都是雅各个儿子，来巴坦亚兰所生个。

27 雅各来见其阿爹以撒，来幔利地方，亚巴城里，
就是希伯仑，亚伯拉罕等以撒所耽搁个地方。28 以撒寿岁
一百八十岁。29 以撒年纪老，日子满，断气死了，归到
其自个族种。其两个儿子以扫、雅各葬其。

Ts. XXXVI.

以扫就是以东，其家谱来下文。2 以扫抬迦南人个囡
做妻子，就是亚大，是赫人以伦个囡，等亚何利巴玛，是
希未人祭便个囡亚拿，所生个囡。3 又抬巴实抹，是
以实玛利个囡，尼徘徊约个姊妹。4 亚大生以利法拔以扫，
巴实抹生流珥。5 亚何利巴玛生耶是、雅兰、可拉。箇都

z Yi-sao-go ng-ts læ Kyüô-nen di-fông sô sang-go 6 Yi-sao ta-leh ts'i-ts
是以扫个儿子，来迦南地方所生个。6 以扫带勒妻子、
ng-ts nön teng oh-li-go nying wa-yiu ngeo yiang teng ih-ts'ih-go sang-k'eo læ
儿子、因，等屋里个人，还有牛、羊，等一切个牲口，来
Kyüô-nen di-fông væn-pah sô teh-djoh-go kô-kyi li-k'æ gyi ah-di Yüô-koh tao bih-t'ah
迦南地方凡百所得着个家计，离开其阿弟雅各，到别埭
di-fông ky'i Ing-we gyi-lah dzæ-veh fu-tsoh sô-yi dô-kô deng-feh-ko wa-yiu gyi-lah
地方去。7 因为其拉财物富足，所以大家庵弗过，还有其拉
sô tæñ-koh-go di-fông we-leh sang-k'eo to feh-neng-keo yüong-zui gyi Keh-tsao Yi-sao
所耽搁个地方，为了牲口多，弗能够容受其。8 箇遭以扫
deng-læ Si-r sæñ Yi-sao ziu-z Yi-tong
庵来西珥山。以扫就是以东。

Si-r sæñ Yi-tong nying-go tsu-tsang Yi-sao gyi-go kô-pu læ 'ô-veng 10
9 西珥山以东人个祖宗以扫，其个家谱来下文。

Yi-sao keh-sing ng-ts-go ming-z ziu-z Yi-li-fah z Yi-sao tsi-ts Üô-da sô
以扫箇星儿子个名字，就是：以利法，是以扫妻子亚大所
sang-go wa-yiu Liu-r z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh sô sang-go Yi-li-fah-go
生个，还有流珥，是以扫妻子巴实抹所生个。11 以利法个
ng-ts Di-mæn O-meh Si-po Kyüô-dæn Kyi-neh Yi-sao ng-ts
儿子提幔、阿抹、洗玻、迦但、基纳。12 以扫儿子
Yi-li-fah-go ah-yi Ding-neh sang Üô-mô-lih peh Yi-li-fah keh tu z Yi-sao ts'i-ts
以利法个阿姨亭讷生亚玛力拨以利法。箇都是以扫妻子
Üô-da-go ts-seng Liu-r-go ng-ts Nô-'eh Si-lah Sô-mô Mi-sah keh
亚大个子孙。13 流珥个儿子拿辖、西拉、沙玛、米撒。箇
tu z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh-go ts-seng
都是以扫妻子巴实抹个子孙。

Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô ziu-z Tsi-bin-go nön Üô-nô sô sang-go
14 以扫个妻子亚何利巴玛，就是祭便个因亚拿所生个
nön gyi sang Yiæ-z Yüô-læn K'o-lah peh Yi-sao
因，其生耶是、雅兰、可拉拨以扫。

Yi-sao ts-seng cong-nyiang tso væn-wông-go ziu-z Yi-sao do ng-ts Yi-li-fah
15 以扫子孙中央做藩王个就是：以扫大儿子以利法
sô sang-go yiu Di-mæn wông O-meh wông Si-po wông Kyi-neh wông K'o-lah
所生个，有提幔王、阿抹王、洗玻王、基纳王、16 可拉

wông Kyüô-dæn wông Üô-mô-lih wông keh z dzong Yi-li-fah c'ih-lä tso væn-wông læ
王、迦但王、亚玛力王。箇是从以利法出来，做藩王来
Yi-tong di-fông-go tu z Üô-da-go ts-seng
以东地方个。都是亚大个子孙。

17 Yi-sao-go ng-ts Liu-r sô sang-go yiu Nô-eh wông Si-lah wông Sô-mô
以扫个儿子流珥所生个，有拿辖王、西拉王、沙玛
wông Mi-sah wông keh z dzong Liu-r c'ih-lä tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go tu
王、米撒王。箇是从流珥出来做藩王来以东地方个。都
z Yi-sao ts'i-ts Pô-jih-meh-go ts-seng
是以扫妻子巴实抹个子孙。 18 Yi-sao ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô-go ng-ts
以扫妻子亚何利巴玛个儿子
ziu-z Yäe-z wông Yüô-læn wông K'o-lah wông keh tu z dzong Üô-nô-go nön
就是耶是王、雅兰王、可拉王。箇都是从亚拿个因，
Yi-sao-go ts'i-ts Üô-'o-li-pô-mô c'ih-lä tso væn-wông-go
以扫个妻子亚何利巴玛出来，做藩王个。 19 Keh-sing z Yi-sao
箇星是以扫
ziu-z Yi-tong-go ts-seng tso væn-wông-go
就是以东个子孙，做藩王个。

20 'O-li nying Si-r-go ts-seng su-djông deng-lä keh di-fông-go ziu-z Lo-tæn
何利人西珥个子孙素常来箇地方个。就是罗单、
Shih-pah Tsi-bin Üô-nô Ti-jing Yi-ts'ah Ti-sæn keh tu z 'O-li
说八、祭便、亚拿、 21 底顺、以察、底珊。箇都是何利
nying Si-r-go ts-seng tso væn-wông læ Yi-tong di-fông-go Lo-tæn-go ng-ts
人，西珥个子孙做藩王来以东地方个。 22 罗单个儿子
'O-li Hyi-mæn Lo-tæn-go tsi-me Ding-neh
何利、希幔，罗单个姊妹亭讷。 23 Shih-pah-go ng-ts Üô-leh-veng
说八个儿子亚勒文、
Mô-nô-eh Yi-pah Z-po O-nen
玛拿辖、以八、示玻、阿南。 24 Tsi-bin-go ng-ts Üô-yüô teng
祭便个儿子亚雅，等
Üô-nô zin-deo læ kw'ông-iä di-fông k'en ah-tia Tsi-bin-go li-ts p'ong-djoh nyih-go
亚拿。前头来旷野地方看阿爹祭便个驴子，碰着热个
shü-nyün ziu-z keh Üô-nô
水源，就是箇亚拿。 25 Üô-nô-go ng-ts Ti-jing Üô-nô-go nön
亚拿个儿子底顺，亚拿个因
Üô-'o-li-pô-mô Ti-jing-go ng-ts Hying-dæn lh-z-pæn lh-læn Kyi-læn
亚何利巴玛。 26 底顺个儿子欣但、一是班、益兰、基兰。
Yi-ts'ah-go ng-ts Pih-hen Sah-fæn Üô-ken
27 以察个儿子辟罕、撒番、亚干。 28 Ti-sæn-go ng-ts U-z
底珊个儿子乌士、
Üô-læn 'O-li keh-dzoh tso væn-wông-go ziu-z Lo-tæn wông Shih-pah wông Tsi-bin
亚兰。 29 何利箇族做藩王个就是：罗单王、说八王、祭便

wông Üô-nô wông 30 Ti-jing wông Yi-ts'ah wông Ti-sæn wông keh tu z Si-r
王、亚拿王、底顺王、以察王、底珊王。箇都是西珥
di-fông 'O-li nying dzæ gyi-zi-go koh-kô tso væn-wông
地方，何利人在其自个国家做藩王。

31 Yi-seh-lih nying feh-zing yiu koh-wông djü gyi-go z'eo sin yiu koh-wông djü
以色列人弗曾有国王治其个时候，先有国王治
Yi-tong-go di-fông ziu-z Pi-r-go ng-ts Pi-lah tso Yi-tong-go koh-wông gyi
以东个地方，就是：32 比珥个儿子比拉做以东个国王。其
kying-dzing kyiao-leh Ding-ha-pô Pi-lah si-ts P'o-s-lah nying Si-lah-go ng-ts
京城叫勒亭哈巴。33 比拉死仔，破斯拉人西拉个儿子
lah-pah tsih-we lah-pah si-ts Di-mæn nying Wu-sæn tsih-we Wu-sæn si-ts
约八接位。34 约八死仔，提幔人户珊接位。35 户珊死仔，
Pi-t'ah-go ng-ts Ha-t'ah ziu-z læ Mo-iah-go bing-jiang tang-ba Mi-din nying-go
比挞个儿子哈挞（就是来摩押个平垲打败米甸人个）
tsih-we gyi kying-dzing kyiao-leh Üô-vi-teh Ha-t'ah si-ts Mô-z-li-kyüô nying
接位，其京城叫勒亚未得。36 哈挞死仔，玛士利加人
Sæn-lah tsih-we Sæn-lah si-ts 'o pin-yin-go Li-'o-pah nying Sao-lo tsih-we
三拉接位。37 三拉死仔，河边沿个利河伯人扫罗接位。38
Sao-lo si-ts Üô-keh-p'o-go ng-ts Pô-leh-ha-nen tsih-we Üô-keh-p'o-go ng-ts
扫罗死仔，亚革破个儿子巴勒哈南接位。39 亚革破个儿子
Pô-leh-ha-nen si-ts Ha-dah tsih-we gyi kying-dzing kyiao-leh Pao gyi ts'i-ts ming-z
巴勒哈南死仔，哈达接位，其京城叫勒保。其妻子名字
Mi-hyi-da-bih ziu-z Mi-seh-'eh-go nön Mô-deh-lih sô sang-go nön Yi-sao
米希大别，就是米色合个囡，玛特列所生个囡。40 以扫
keh-dzoh keh-sing væn-wông tsiao gyi-go ts-p'a djü-kyü ming-z z-ka-go Ding-nô
箇族箇星藩王照其个支派、住居，名字是介个：亭拿
wông Üô-leh-wô wông Yia-t'iah wông 41 Üô-'o-li-pô-mô wông Yi-lah wông
王、亚勒华王、耶帖王、41 亚何利巴玛王、以拉王、
Pi-neng wông Kyi-neh wông Di-mæn wông Mih-sah wông Mah-t'ih wông Yi-læn
比嫩王、42 基纳王、提幔王、蜜萨王、43 麦铁王、以兰
wông keh-sing tu z Yi-tong-go væn-wông tsiao gyi-lah kyi-nyih-go di-fông deng-kæn
王。箇星都是以东个藩王，照其拉基业个地方庵间。
Yi-tong nying-go tsu-tsong ziu-z Yi-sao
以东人个祖宗就是以扫。

Ts. XXXVII.

Yüô-koh deng-læ Kyüô-nen di-fông ziu-z gyi ah-tia tæen-koh-go di-fông Yüô-koh
雅各庵来迦南地方，就是其阿爹耽搁个地方。² 雅各

go shü-dæ læ 'ô-veng lah-seh jih-ts'ih shü z-'eo teng cong hyüong-di k'en-kiang gyi wa-z
个世代来下文：约瑟十七岁时等众兄弟看羊。其还是

siao-nying de teng ah-tia-go ah-yi Pih-lah Sih-p'ô-go ng-ts dô-kô læ-kæn gyi-lah
小人了，等阿爹个阿姨辟拉、悉怕个儿子大家来间。其拉

yiü ts'o-c'ü lah-seh ziu ky'i kao-su ah-tia Yi-seh-lih sang lah-seh z-'eo nyin-kyi yi-kying
有错处，约瑟就去告诉阿爹。³ 以色列生约瑟时候年纪已经

lao-de keh-lah æ-sih gyi ko-jü bih-go ng-ts teng gyi tso ih-gyin siu-hwô-go
老了，箇勒爱惜其过如别个儿子，等其做一件绣花个

i-zông Cong hyüong-di k'en-kyin ah-tia æ-sih lah-seh ko-jü gyi-lah ziu 'eng gyi feh
衣裳。⁴ 众兄弟看见阿爹爱惜约瑟过如其拉，就恨其，弗

neng-keo teng gyi kông 'o-moh-go shih-wô
能够等其讲和睦个说话。

lah-seh tso ih-go mông wô hyiang cong hyüong-di dao sô-yi gyi-lah yü-kô 'eng
⁵ 约瑟做一个梦，话向众兄弟道，所以其拉愈加恨

gyi lah-seh teng gyi-lah wô Ts'ing ng t'ing ngô sô tso-go mông Ah-lah din-li
其。⁶ 约瑟等其拉话：「请尔听我所做个梦。⁷ 阿拉田里

læ-kæn shoh-dao ngô keh ih-shoh bô-ky'i pih-dzih lih-tong ng-lah sô shoh-go dön-ky'ün pa ngô
来间束稻，我箇一束爬起笔直立东，尔拉所束个团圈拜我

keh shoh Cong hyüong-di teng gyi wô Ng næn-dao we tso ah-lah kyüing-wông ma
箇束。」⁸ 众兄弟等其话：「尔难道会做阿拉君王吗？

wa-z we kwun-djü ah-lah ma Ziu we-leh gyi-go mông teng gyi-go shih-wô keng-kô 'eng
还是会管治阿拉吗？」就为了其个梦等其个说话更加恨

gyi
其。

lah-seh yi tso mông wô hyiang cong hyüong-di dao wô Ngô yi yiu ih-go
⁹ 约瑟又做梦，话向众兄弟道，话：「我又有一个

mông k'en-kyin nyih-deo yüih-liang teng jih-ih-lih sing tu pa ngô Gyi kao-su
梦，看见日头、月亮，等十一粒星都拜我。」¹⁰ 其告诉

ah-tia teng ah-ko z-'eo ah-tia tsah-vah gyi wô Ng tso-go mông z dza-go
阿爹等阿哥时候，阿爹责罚其话：「尔做个梦是咋个？」

Næn-dao ngô teng ng ah-nyiang teng ng hyüong-di tu we boh-tao di-jiang-li pa ng ma
难道我等尔阿娘，等尔兄弟，都会伏倒地垤里拜尔吗？」

Gyi hyüong-di ky'i gyi feh-ko tsih-z keh-kyü shih-wô ah-tia sing-li dzeng-tih
11 其兄弟气其弗过，只是箇句话说阿爹心里存的。

'Eo-deo gyi hyüong-di tao Z-kyin ky'i k'en ah-tia-go yiang-de Yi-seh-lih teng
12 后头其兄弟到示剑去看阿爹个羊队。 13 以色列等

Iah-seh wô Ng-go hyüong-di læ Z-kyin k'en-nyiang Læ ngô iao ts'a ng tao keh-deo
约瑟话：「尔个兄弟来示剑看羊。来，我要差尔到箇头

ky'i Iah-seh teng gyi wô Ngô læ-tong Yi teng gyi wô Ng ky'i
去。」约瑟等其话：「我来东。」 14 又等其话：「尔去，

k'en ng-go hyüong-di teng keh-sing yiang-de tu hao-go feh læ wô hyiang ngô dao Ziu
看尔个兄弟等箇星羊队，都好个弗。来话向我道。」就

ts'a gyi tseo-c'ih Hyi-pah-leng ao tao Z-kyin ky'i
差其走出希伯仑到示剑去。

Læ din-pæn-li tseo-læ tseo-ky'i z'eo yiu ih-go nying p'ong-djoh gyi meng gyi
15 来田畝里走来走去时候有一个人碰着其，问其

wô Ng zing jü yia Iah-seh wô Ngô zing zi-go hyüong-di gyi-lah k'en
话：「尔寻谁耶？」 16 约瑟话：「我寻自个兄弟，其拉看

yang-go di-fông læ 'ah-li ts'ing ng wô hyiang ngô dao Keh-go nying wô
羊个地方来何里，请尔话向我道。」 17 箇个人话：

Gyi-lah yi-kying ky'i-de ngô t'ing-meng gyi-lah kông iao tao To-tæn ky'i Iah-seh ziu ky'i
「其拉已经去了。我听闻其拉讲要到多单去。」约瑟就去

zing hyüong-di læ To-tæn p'ong-djoh gyi-lah Feh-zing tseo-tao z'eo hyüong-di yün-yün
寻兄弟，来多单碰着其拉。 18 弗曾走到时候，兄弟远远

k'en-kyin gyi ziu dô-kô iao meo-sah gyi Gyi-lah kông-læ kông-ky'i wô Keh tso
看见其，就大家要谋杀其。 19 其拉讲来讲去话：「箇做

mông-go nying læ-de Læ ah-lah sah gyi tiu gyi læ ih-go di-k'ang-li tsih
梦个人来了。 20 来，阿拉杀其，丢其来一个地坑里。只

wô gyi be ôh-ôh-go yia-siu t'a-ky'üoh-de ts'ia-k'en gyi-go mông yiu soh-go
话，其被恶恶个野兽拖吃了。且看其个梦有啥个

ing-nyien Liu-bin t'ing-meng iao kyi gyi c'ih gyi-lah-go siu-li wô
应验。」 21 流便听闻，要救其出其拉个手里，话：

Ah-lah feh-k'o sông gyi sing-ming Liu-bin yi teng gyi-lah wô M-nao liu
「阿拉弗可伤其性命。」 22 流便又等其拉话：「旡得好流

gyi hyüih , yia m-nao 'ô siu 'æ gyi neng-s tiu gyi læ kw'ông-iæ keh-go
其血 , 也晓得好下手害其 , 能使丢其来旷野箇个
di-k'ang-li Gyi i-s z iao fông gyi c'ih gyi-lah-go siu ky'i kao-dæ peh ah-tia
地坑里。」其意思是要放其出其拉个手, 去交代拨阿爹。

23 Iah-seh tseo-tao gyi hyüong-di di-fông gyi-lah poh gyi i-zông ziu-z gyi
约瑟走到其兄弟地方, 其拉剥其衣裳, 就是其
c'ün-tih-go siu-hwô-go i-zông Pô gyi tiu læ di-k'ang-li keh di-k'ang z k'ong-go
穿的个绣花个衣裳。24 把其丢来地坑里。箇地坑是空个,
m-neh shü læ-tih Gyi-lah zo-loh ky'üoh ping ngæn-tsing dæ-ky'i k'eo-k'eo k'en-kyin lih-de
晓得水来的。25 其拉坐落吃饼。眼睛抬起扣扣看见列队
Yi-jih-mô-li nying dzong Kyi-lih di-fông ka læ loh-do pe-leh hyiang-liao jü-hyang
以实玛利人从基列地方介来, 骆驼揸勒香料、乳香、
meh-yiah iao do-leh tao Yiæ-gyih koh ky'i Yiu-da teng hyüong-di wô Ah-lah ziah-z
没药, 要驮勒到埃及国去。26 犹大等兄弟话: 「阿拉若是
sah-diao ah-di k'ông-ko gyi hyüih yiu soh-go ih-c'ü ni Læ feh-jü ma gyi peh
杀掉阿弟, 园过其血, 有啥个益处呢? 27 来, 弗如卖其拨
Yi-jih-mô-li nying zi m-nao 'ô-siu 'æ gyi ing-we gyi z ah-lah-go ah-di
以实玛利人, 自晓得好下手害其。因为其是阿拉个阿弟,
ah-lah-go kweh-joh cong hyüong-di ziu t'ing gyi shih-wô K'eo-k'eo yiu Mi-din-go
阿拉个骨肉。」众兄弟就听其说话。28 扣扣有米甸个
k'ah-shông tseo-ko keh-sing hyüong-di dzong di-k'ang-li Iä-c'ih Iah-seh ma peh Yi-jih-mô-li
客商走过, 箇星兄弟从地坑里拉出约瑟, 卖拨以实玛利
nying do-kyü nyiæn-kw'e nying-ts Gyi-lah ziu ta Iah-seh tao Yiæ-gyih ky'i-de
人, 驮归廿块银子。其拉就带约瑟到埃及去了。

29 Liu-bin cün-læ tao di-k'ang pin-yin ih-k'en Iah-seh m-neh læ di-k'ang-li
流便转来到地坑边沿, 一看, 约瑟晓得来地坑里,
ziu c'ô-k'æ gyi i-zông Tseo-cün tao hyüong-di di-fông wô Keh-go siao-nying
就扯开其衣裳。30 走转到兄弟地方, 话: 「箇个小人
m-neh læ-tong ngô dza-long tao 'ah-li ky'i ni Cong hyüong-di sah ih-tsah
晓得来东, 我咋弄, 到何里去呢? 」31 众兄弟杀一只
yüong-sæn-ying do Iah-seh-go i-zông nyin-leh hyüih Pô keh siu-hwô i-zông ts'a nying
雄山羊, 驮约瑟个衣裳染勒血。32 把箇绣花衣裳差人
ta-peh ah-tia wô Ah-lah p'ong-djoh keh-go ts'ing k'en z ng-go ng-ts i-zông
带拨阿爹, 话: 「阿拉碰着箇个, 请看是尔个儿子衣裳
feh ? 」33 Ah-tia nying-teh-go wô Keh z ngô ng-ts-go i-zông yiu
弗? 」阿爹认得个, 话: 「箇是我儿子个衣裳。有

ôh-ôh-go yia-siu t'a gyi ky'üoh lah-seh ih-ding be ngao-sah-de 34 Yüô-koh ziu c'ô-k'æ
恶恶个野兽拖其吃，约瑟一定被咬煞了。」雅各就扯开
zi i-zông do mô-pu soh iao we-leh ng-ts sông-sing hyü-to nyih-ts 35 Gyi-go
自衣裳，驮麻布束腰，为了儿子伤心许多日子。其个
ng-ts nôn tu tseo-long-læ en-ŵe gyi dæn-z ah-tia feh-k'eng ziu en-ŵe wô Ngô
儿子因都走拢来安慰其，但是阿爹弗肯受安慰，话：「我
pih-ding pe-shông tao ng-ts læ-kæn-go ing-s-li ky'i Z-ka ah-tia we-leh gyi
必定悲伤到儿子来间个阴司里去。」是介阿爹为了其
'ao-li-da-k'oh 36 Mi-din nying ta lah-seh tao Yiaë-gyih ma peh Po-di-veh ziu-z
号泪大哭。米甸人带约瑟到埃及，卖拨波提乏，就是
Fah-lao-go dzing-ts z-we-go deo-nao
法老个臣子，侍卫个头脑。

Ts. XXXVIII.

Ka z'eo Yiu-da li-k'æ gyi-go hyüong-di tseo-tao ih-go Üô-t'u-læn nying
介时候，犹大离开其个兄弟，走到一个亚土兰人，
ming-z kyiao-leh Hyi-lah di-fông ky'i 2 Yiu-da læ keh-deo k'en-kyin ih-go Kyüô-nen nying
名字叫勒希拉，地方去。犹大来箇头看见一个迦南人，
ming-z kyiao-leh Shü-üô-go nôn dæ gyi læ teng gyi dong-zông 3 Gyi ziu-t'æ sang
名字叫勒书亚个因，抬其来，等其同床。其受胎生
ng-ts c'ü gyi ming-z R Gyi tsæ ziu-t'æ sang ng-ts c'ü ming-z O-nen Yi
儿子，取其名字珥。其再受胎生儿子，取名字阿南。又
sang ng-ts c'ü ming-z Z-lah sang gyi-go z'eo Yiu-da deng-læ Kyi-sih 6
生儿子，取名字示拉。生其个时候，犹大来基悉。其
Yiu-da teng do ng-ts R dæ ts'i-ts ming-z kyiao-leh Da-mô Yiu-da do ng-ts R
犹大等大儿子珥抬妻子，名字叫勒大玛。犹大大儿子珥
læ Yiaë-'o-wô min-zin tsoh-ôh keh-lah Yiaë-'o-wô djü gyi si 8 Yiu-da teng O-nen wô
来耶和华面前作恶，箇勒耶和华治其死。犹大等阿南话：
Ng hao dæ ah-sao teng gyi dong-zông teng ng ah-ko djün-cong tsih-dæ O-nen
「尔好抬阿嫂，等其同床，等尔阿哥传宗接代。」阿南

hyiao-teh sô sang-go feh kwe peh zi teng ah-sao dong-zông-go z'-eo sih-læ di-jiang-li
晓得所生个弗归拨自，等阿嫂同床个时候泄来地垵里，

sæn-leh teng ah-ko djün-cong tsih-dæ Yiaë-'o-wô feh-hwun-hyi gyi sô-tso keh-lah yia djü
省勒等阿哥传宗接代。¹⁰ 耶和华弗欢喜其所做，箇勒也治

gyi si Yiu-da k'ong-p'ô siao ng-ts yia si ziang ah-ko ka ziu teng sing-vu
其死。¹¹ 犹大，恐怕小儿子也死，像阿哥介，就等新妇

Da-mô wô Ng hao kyü ng ah-tia oh-li ky'i siu kwu-sông nyü-nying teng ng ng-ts
大玛话：「尔好归尔阿爹屋里去守孤孀女人，等尔儿子

Z-lah do-ky'i-læ Da-mô ziu ky'i deng-læ ah-tia oh-li
示拉大起来。」大玛就去，庵来阿爹屋里。

¹² Ko-leh kyi-z Shü-üô-go nön Yiu-da ts'i-ts si-de Yiu-da ziu
过勒几时，书亚个囡、犹大妻子死了。犹大就

en-ŵe teng gyi beng-yiu Üô-t'u-læn nying Hyi-lah dô-kô tao Ding-neh ky'i tsin yang-mao
安慰，等其朋友亚土兰人希拉，大家到亭讷去剪羊毛。¹³

Yiu nying teng Da-mô wô ng ah-kong z tao Ding-neh tsin yang-mao ky'i-de
有人等大玛话：「尔阿公是到亭讷剪羊毛去了。」¹⁴

Da-mô k'en-kyin Z-lah yi-kying dzing-nying tsiang-da zi wa feh-zing kô-peh gyi tso ts'i-ts
大玛看见示拉已经成人长大，自还弗曾嫁拨其做妻子，

sô-yi t'eh-diao kwô-vu-go i-zông do siu-p'ao kæ-leh min-k'ong tsô-djü kyi-sing zo-læ
所以脱掉寡妇个衣裳，驮手帕盖勒面孔，遮住肌身，坐来

Ding-neh-go lu-pin-yin yiu liang-da shü-nyün di-fông Yiu-da k'en-kyin gyi kæ-leh
亭讷个路边沿有两埭水源地方。¹⁵ 犹大看见其盖勒

min-k'ong ts'eng gyi z gyi-nyü Gyi ziu læ lu-ka pin-yin tseo-long-ky'i wô
面孔，忖其是妓女。¹⁶ 其就来路街边沿走拢去，话：

Læ ts'ing ng peh ngô teng ng dong-zông ing-we feh hyiao-teh z zi-go sing-vu
「来，请尔拨我等尔同床，因为弗晓得是自个新妇。」¹⁷

Gyi wô Ng coh soh-si peh ngô hao teng ngô dong-zông Yiu-da wô Ngô we
其话：「尔给啥西拨我，好等我同床。」犹大话：「我会

pô yang-de-li-go siao sæn-jiang song ng Gyi yi wô Ng k'eng peh ngô tông-deo teng
把羊队里个小山羊送尔。」其又话：「尔肯拨我当头等

ng do-læ feh Gyi wô Ng iao soh-go tông-deo Gyi wô Ng-go
尔驮来弗？」¹⁸ 其话：「尔要啥个当头？」其话：「尔个

ing teng ta lin siu-li-go kwa-dziang Ziu peh gyi teng gyi dong-zông z-ka
印，等带，连手里个拐杖。」就拨其，等其同床。是介

gyi ziu-t'æ-de Da-mô bô-ky'i-læ kyü-ky'i t'eh-diao kæ min-k'ong-go siu-p'ao dzing-gyiu
其受胎了。¹⁹ 大玛爬起来归去，脱掉盖面孔个手帕，仍旧

c'ün kwô-vu-go i-zông Yiu-da t'oh gyi beng-yiu Ūô-t'u-læn nying do siao sæn-ying
穿寡妇个衣裳。 20 犹大托其朋友亚土兰人， 驮小山羊

ky'i iao dzong nyü-nying siu-li c'ü-wæn tông-deo tsih-z zing gyi feh-djoh Meng-meng keh
去，要从女人手里取还当头，只是寻其弗着。 21 问问箇

di-fông nying wô Lu-ka pin-yin liang-da shü-nyün di-fông keh gyi-nyü læ
地方人， 话： 「路街边沿两埭水源地方， 箇妓女来

'ah-li Gyi-lah wô Dông-deo m-neh gyi-nyü Tseo-cün teng Yiu-da wô
何里？」其拉话：「荡头旡得妓女。」 22 走转等犹大话：

Ngô zing gyi feh-djoh ziu-z keh di-fông nying yia wô Dông-deo m-neh
「我寻其弗着， 就是箇地方人也话： 『荡头旡得
gyi-nyü Yiu-da wô Ze-gyi zi do-kæn z-de k'ong-p'ô tao ngô-go
妓女。』」 23 犹大话：「随其自驮间是了， 恐怕倒我个
me Ng k'en ngô yi-kying song gyi siao-ying tsih-z ng zing gyi feh-djoh
楣。尔看，我已经送其小羊，只是尔寻其弗着。」

Ko-leh sæn-ko yüh kwông-kying yiu nying teng Yiu-da wô Ng sing-vu Da-mô
24 过勒三个月光景有人等犹大话：「尔新妇大玛

yi-kying tso-leh gyi-nyü næn-kæn we-leh kæn-ying ziu-t'æ-de Yiu-da wô
已经做了妓女， 难间为了奸淫， 受胎了。」 犹大话：

Yüong-lä gyi c'ih-læ me gyi sah Gyi be lä-c'ih-go z'eo ts'a-nying teng ah-kong
「用拉其出来， 焜其煞。」 25 其被拉出个时候差人等阿公

wô Keh-tong-si go kæ-cü ngô dzong gyi ziu-t'æ gyi yi wô Ts'ing ng-zi
话：「箇东西个居主，我从其受胎。」其又话：「请尔自

k'en keh-go ing teng ta teng kwa-dziang tu z jü-go Yiu-da nying-teh gyi
看箇个印， 等带， 等拐杖， 都是谁个？」 26 犹大认得其

wô Keh nyü-nying pi ngô z tsing-dzih ing-we ngô feh pô ng-ts Z-lah peh gyi
话：「箇女人比我是正直，因为我弗把儿子示拉拔其。」

'Eo-deo feh tsæ teng gyi dong-zông
后头弗再等其同床。

Teng tso sang-m nyih-ts tao gyi-go t'æ-li z shông-sang Ling sang-go
27 等做生姆日子到， 其个胎里是双生。 28 临生个

z'eo ih-go na-hwun sing-c'ih siu læ siu-sang nying do 'ong-sin bo gyi wô Keh z
时候一个奶花伸出手来。收生人驮红线缚其，话：「箇是

sin sang-go K'eo-k'eo gyi-go siu geo-tsing ah-di sang-c'ih-læ-de Siu-sang-go
先生个。」 29 扣扣其个手跣进， 阿弟生出来了。收生个

wô Ng dza zah-c'ih-læ-go keh z ng-zi zah-c'ih-læ ziu c'ü gyi ming-z
话：「尔咋趂出来个？ 箇是尔自趂出来。」 就取其名字

Fah-leh-z 'Eo-deo gyi ah-ko sang-c'ih yiu 'ong-sin læ siu-li ziu c'ü gyi ming-z
法勒士。³⁰ 后头其阿哥生出，有红线来手里，就取其名字
Sah-lah
撒拉。

[1] *Ziu-z dza zah-c'ih-læ*. 就是咋趲出来。（原注）

Ts. XXXIX.

Iah-seh be ta-tao Yia-gyih yiu Yia-gyih-go nying Po-di-veh z Fah-lao-go
约瑟被带到埃及。有埃及个人，波提乏，是法老个
kwun z-we deo-nao hyiang ta gyi læ-go Yi-jih-mô-li nying ma gyi Yia-'o-wô
官，侍卫头脑，向带其来个以实玛利人，买其。² 耶和華
teng Iah-seh dô-kô læ-tong s-teh gyi tso-nying jing-liu gyi deng-læ cü-nying-kô Yia-gyih
等约瑟大家来东，使得其做人顺流。其庵来主人家埃及
nying-go oh-li Gyi-go cü-nying-kô k'en-kyin Yia-'o-wô teng gyi dô-kô læ-tong yi
人个屋里。³ 其个主人家看见耶和華等其大家来东，又
k'en-kyin Yia-'o-wô s-teh gyi siu-li sô tso z-t'i yang-yang jing-liu Iah-seh voh-z
看见耶和華使得其手里所做事体样样顺流。⁴ 约瑟服侍
cü-nying-kô teh-djoh gyi-go eng-we ziu peh gyi tso tsong-kwun væn-pah sô yiu-go tu
主人家，得着其个恩惠，就拨其做总管，凡百所有个都
kao-fu gyi siu-li Z dzong gyi tso tsong-kwun kwun long-tsong kô-kyi Yia-'o-wô
交付其手里。⁵ 自从其做总管，管拢总家计，耶和華
we-leh Iah-seh tô-hwô Yia-gyih nying oh-li væn-pah læ oh-li læ din-li sô-yiu go
为了约瑟朵化埃及人屋里，凡百来屋里，来田里所有个，
tu teh-djoh Yia-'o-wô-go foh-ky'i Gyi væn-pah sô yiu-go tu kwe peh Iah-seh cōng-kwun
都得着耶和華个福气。⁶ 其凡百所有个都归拨约瑟掌管，
djü-leh gyi-zi ky'üoh-zih ts-nga feh-hyiao-teh yiu soh-go tong-si
除了其自吃食之外，弗晓得有啥个东西。

7 lah-seh siang-mao hao-k'en min-k'ong ts'iao-li 'Eo-deo gyi cü-nying-kô-go ts'i-ts
约瑟相貌好看，面孔俏丽。后头其主人家个妻子

k'en-k'en lah-seh wô Ng teng ngô dong-zông lah-seh feh-k'eng teng
看看约瑟，话：「尔等我同床。」8 约瑟弗肯，等

cü-nying-kô-go ts'i-ts wô Oh-li yiu soh-go tong-si læ ngô di-fông cü-nying-kô tu
主人家个妻子话：「屋里有啥个东西来我地方，主人家都

feh-hyiao-teh gyi yi-kying pô væn-pah sô-yiu-go kao-fu ngô-go siu-li Oh-li-go nying
弗晓得。其已经把凡百所有个交付我个手里。9 屋里个人

m-yiu do-jü ngô-go djü-leh ng ts-nga cü-nying-kô m-kao kying-djü ngô ing-we ng z
既有大如我个，除了尔之外主人家既告禁除我。因为尔是

gyi-go ts'i-ts ngô dza ken tso ka do ôh z-ken teh-ze Jing-ming ma Z-ka
其个妻子，我咋敢做介大恶事干，得罪神明吗？」10 是介

gyi nyih-nyih teng lah-seh kông lah-seh feh-k'eng t'ing feh teng gyi dong-zông yia feh teng gyi
其日日等约瑟讲，约瑟弗肯听，弗等其同床，也弗等其

dô-kô læ-kæn Yiu ih-nyih lah-seh tseo-tsing oh-li bæen z-ken k'eo-k'eo kô-nying tu
大家来间。11 有一日约瑟走进屋里办事干，扣扣家人都

m-neh læ-tong keh nyü-nying læ gyi i-zông wô Ng teng ngô dong-zông
既得来东，12 箇女人拉其衣裳，话：「尔等我同床。」

lah-seh ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu dao c'ih-ky'i-de Keh nyü-nying k'en-kyin gyi
约瑟弃掉衣裳来其手里，就逃出去了。13 箇女人看见其

dao-tseo ky'i-diao i-zông læ gyi siu-li ziu eo-long kô-nying teng gyi-lah z-ka
逃走，弃掉衣裳来其手里，14 就讴拢家人，等其拉是介

wô Ng k'en ng cü-nying-kô ta-læ-go Hyi-pah-læ nying tseo-tsing-læ diao-hyi ah-lah
话：「尔看，尔主人家带来个希伯来人走进来调戏阿拉，

gyi tao ngô di-fông iao dong-zông ngô wæ-wæ-hyang eo-ky'i-læ Gyi t'ing-meng ngô wæ-wæ
其到我地方要同床，我怀怀响讴起来。15 其听闻我怀怀

eo-hyang ziu ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông zi dao-c'ih-ky'i-de Nyü-nying ziu liu
讴响，就弃掉衣裳来我地方，自逃出去了。」16 女人就留

gyi i-zông teng-tao cü-nying-kô kyü-læ kao-su gyi z-ka wô Ng sô
其衣裳等到主人家归来，17 告诉其，是介话：「尔所

ta-læ-go Hyi-pah-læ nu-boh tseo-tsing læ diao-hyi ngô Ngô wæ-wæ eo-hyang gyi ziu
带来个希伯来奴仆走进来调戏我。18 我怀怀讴响，其就

ky'i-diao i-zông læ ngô di-fông dao-c'ih-ky'i-de Cü-nying-kô t'ing-meng ts'i-ts sô
弃掉衣裳来我地方，逃出去了。」19 主人家听闻妻子所

kông-go shih-wô wô Ng-go nu-boh z-ka dæ ngô gyi ziu ho-ky'i dzih-c'ong
讲个说话，话：「尔个奴仆是介待我，其就火气直冲。」

20 Iah-seh-go cü-nying-kô k'ô gyi loh-kæn ziu-z wông-ti kwæn væn-nying di-fông keh-tsao
约瑟个主人家拘其落监，就是皇帝关犯人地方。箇遭
Iah-seh læ lao-kæn-li-de
约瑟来牢监里了。

21 Dæn-z Yiæ-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong æ-lin gyi s-teh gyi teh-djoh
但是耶和華等约瑟大家来东，哀怜其，使得其得着
s-nyüoh-s-go eng-we S-nyüoh-s pô lao-kæn-li-go væn-nying tu kao-fu Iah-seh
司狱司个恩惠。 22 司狱司把牢监里个犯人都交付约瑟
siu-li gyi-lah læ keh-deo sô tso-go z-ken tu z Iah-seh tso-go S-nyüoh-s zi
手里：其拉来箇头所做个事干都是约瑟做个。 23 司狱司自
feh kwun gyi siu-'ô-go z-ken ing-we Yiæ-'o-wô teng Iah-seh dô-kô læ-tong væn-pah gyi
弗管其手下个事干，因为耶和華等约瑟大家来东。凡百其
sô-tso-go Yiæ-'o-wô s-teh gyi jing-liu
所做个，耶和華使得其顺流。

Ts. XL.

Keh-sing z-ken 'eo-deo Yiæ-gyih wông-go tsiu-tsing teng jün-tsiang c'oh-væn gyi-lah cü
箇星事干后头埃及王个酒政等膳长触犯其拉主，
Yiæ-gyih wông Fah-lao ô-wông tsiu-tsing teng jün-tsiang keh liang-go kwun Ky'ih gyi loh-kæn
埃及王。 2 法老啞喺酒政等膳长箇两个官。 3 挈其落监，
ziu-z Iah-seh kwæn-kæn-go di-fông læ z-we deo-nao oh-li Z-we deo-nao pô
就是约瑟关间个地方，来侍卫头脑屋里。 4 侍卫头脑把
gyi-lah t'oh-fu Iah-seh Iah-seh kong-ing gyi-lah keh liang-go nying hao kyi-nyih kwæn læ
其拉托付约瑟。 约瑟供应其拉，箇两个人好几日关来
lao-kæn-li
牢监里。

5 Yiæ-gyih wông-go tsiu-tsing jün-tsiang keh liang-go nying be kwæn-læ lao-kæn-li
埃及王个酒政、膳长，箇两个人被关来牢监里，
tso-yia teh ih-go mông koh-nying tso yiu kông-kyiu-go mông Di-nyi t'in-nyiang Iah-seh
做夜得一个梦，各人做有讲究个梦。 6 第二天亮约瑟

tseo-tsing ky'i k'en gyi k'en-kyin gyi-lah yiu iu-meng siang-mao 7 Gyi ziu meng Fah-lao-go
走进去看其，看见其拉有忧闷相貌。7 其就问法老个

kwun teng gyi dô-kô kwaen-læ cü-nying-kô oh-li-go z-ka wô Ng-lah kyih-mih
官，等其大家关来主人家屋里个，是介话：「尔拉今末

dza-we yiu iu-meng siang-mao ni Gyi-lah teng gyi wô Ah-lah tso mông m-nying
咋会有忧闷相貌呢？」8 其拉等其话：「阿拉做梦，唔人

we ka-shih lah-seh teng gyi-lah wô Ka-shih ky'i feh-z dzong Jing-ming læ-go ma
会解说。」约瑟等其拉话：「解说岂弗是从神明来个吗？

Ts'ing ng pô mông wô hyiang ngô dao
请尔把梦话向我道。」

Tsiu-tsing pô gyi mông kao-su lah-seh z-ka wô Ngô mông-li k'en-kyin bu-dao
9 酒政把其梦告诉约瑟，是介话：「我梦里看见葡萄

jü læ ngô min-zin Keh jü yiu sæn-p'ang ô-ts tsing-ziang ts'iu-ngô k'æ-hwô kyih
树来我面前。10 箇树有三兵桠枝，正像抽芽，开花，结

bu-dao-ts gyiu-tang-gyiu joh-de 11 Fah-lao-go tsiu-pe læ ngô-go siu-li ngô tsah
葡萄籽，球打球熟了。11 法老个酒杯来我个手里。我摘

bu-dao tsô tsih-shü læ Fah-lao tsiu-pe-li 'eo-deo p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao
葡萄，榨汁水来法老酒杯里，后头捧勒酒杯送拨法老

siu-li 12 lah-seh teng gyi wô Mông-go ka-shih z-ka keh sæn-p'ang ô-ts z
手里。12 约瑟等其话：「梦个解说是介。箇三兵桠枝是

sæn-nyih 13 Sæn-nyih li-hyang Fah-lao pih-ding s-teh ng deo dæ-ky'i-læ voh ng-go
三日。13 三日里向法老必定使得尔头抬起来，复尔个

tsih-veng ng yi we p'ong Fah-lao-go tsiu-pe song-peh gyi siu-li ziang zin-deo tso gyi
职份。尔又会捧法老个酒杯送拨其手里，像前头做其

tsiu-tsing ka Ng teh-djoh eng-we z-'eo ts'ing ng kyih-teh ngô s eng-we peh ngô
酒政介。14 尔得着恩惠时候，请尔记得我，赐恩惠拨我，

teng ngô tseo-ming Fah-lao kyiü ngô c'ih keh-go oh-li Ngô zin-deo be lo-liah c'ih
等我奏明法老，救我出箇个屋里。15 我前头被掳掠出

Hyi-pah-læ di-fông ngô læ dòng-deo yia m-neh tso soh-go ing-kæ loh-kæn-go z-ken
希伯来地方，我来荡头也唔得做啥个应该落监个事干。」

Jün-tsiang k'en-kyin gyi ka-shih hao ziu teng lah-seh wô Ngô yia læ mông-li
16 膳长看见其解说好，就等约瑟话：「我也来梦里，

k'en-kyin yiu sæn-tsah bah-læn læ ngô deo-teng zông-deo keh-tsah læn yiu djü-kong s-vu sô
看见有三只白篮来我头顶。17 上头箇只篮有厨工师父所

ts-peh Fah-lao ky'üoh-go ih-ts'ih 'ô-væn yiu tiao læ ngô deo-teng læn-li teh gyi ky'üoh
煮拨法老吃个一切下饭。有鸟来我头顶篮里啄其吃。」18

Iah-seh we-teh z-ka wô Keh ka-shih z-ka-go sæn-tsah læn z sæn-nyih 19
约瑟回答，是介话：「箇解说是介个。三只篮是三日。
Sæn-nyih li-hyang Fah-lao we dzong ng-go kyî-sing də-ky'î ng-go deo tiao ng læ jü-li
三日里向法老会 从尔个肌身抬起尔个头，吊尔来树里，
keh-sing tiao we teh ng-go nyüoh
箇星鸟会啄尔个肉。」

Tao di-sæn nyih z Fah-lao sang-nyih we-leh pah-kwun bæn-tsiu læ pah-kwun
20 到第三日，是法老生日，为了百官办酒，来百官
cong-nyiang s-teh tsiu-tsing teng jün-tsiang deo də-ky'î-læ Wæn tsiu-tsing-go tsih-veng gyi ziu
中 央使得酒政等膳长头抬起来。21 还酒政个职份。其就
p'ong-leh tsiu-pe song-peh Fah-lao siu-li yia tiao-sah jün-tsiang tsing-ziang Iah-seh ka-shih
捧勒酒杯送拨法老手里。22 也吊煞膳长，正像约瑟解说
peh keh liang nying ka Tsih-z tsiu-tsing feh kyî-teh Iah-seh mông-kyi gyi de
拨箇两 人介。23 只是酒政弗记得约瑟，忘记其了。

Ts. XLI.

Liang nyin 'eo-deo Fah-lao tso mông lih-læ 'o pin-yin K'en-kyin ts'ih-deo công-công
两 年后头法老做梦，立来河边沿。2 看见七头壮壮
hao-hao-go ngeo dzong 'o-li tseo-zông di-li læ-tih ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo
好好个牛 从河里走上，地里来的吃 草。3 又看见七头
seo-seo p'ô-p'ô-go ngeo yia dzong 'o-li tseo-zông teng zin-deo-go ngeo bing-ba lih-læ 'o
瘦瘦怕怕个牛，也从河里走上，等前头个牛并排立来河
pin-yin Keh-sing seo-seo p'ô-p'ô-go ngeo pô công-công hao-hao-go ts'ih-deo ngeo
边沿。4 箇星瘦瘦怕怕个牛，把壮壮好好个七头牛
t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao Gyi yi kw'eng-joh tsæ tso mông k'en-kyin pao-pao
吞吃了。法老就调觉。5 其又困熟，再做梦，看见饱饱
mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be
满满七个麦佩生来一梗秆子里。6 又看见后头生出七个佩

z ih-ts be tong-fong c'ü-pih-liao-go 7 Keh-sing ih-ts-go ts'ih-go be pô pao-pao
是一籽，被东风吹瘪了个。7 箇星一籽个七个佩把饱饱
mun-mun ts'ih-go be t'eng-ky'üoh-de Fah-lao ziu diao-kao keh-tsao teh-cü z-go mông
满满七个佩吞吃了。法老就调觉，箇遭得知是个梦。

8 Tao t'in-liang gyi sing-li iu-meng ziu ts'a nying eo-long Yiä-gyih keh-sing poh-lao teng
到天亮其心里忧闷，就差人，讴拢埃及箇星博老等
ts'ong-ming nying Fah-lao ziu pô mông kao-su gyi-lah dæn-z m-nying neng-keo ka-shih peh
聪明人。法老就把梦告诉其拉，但是听人能够解说拨

Fah-lao Keh-tsao tsiu-tsing teng Fah-lao wô Kyih-mih ngô kyi-teh zi-go ts'o-c'ü
法老。9 箇遭酒政等法老话：「今末我记得自个错处。10

Zin-deo Fah-lao ô-wông dzing-ts kwæn ngô teng jün-tsiang læ z-we-deo-go oh-li Ngô teng
前头法老哑惶臣子，关我等膳长来侍卫头个屋里。11 我等
gyi liang-go nying tso-yia teh mông koh-nying tso yiu kông-kyiu go mông Læ keh-deo
其，两个人，做夜得梦。各人做有讲究个梦。12 来箇头

teng ah-lah dong-de go yiu ih-go Hyi-pah-læ 'eo-sang ziu-z z-we-deo-go nu-boh
等阿拉同队个有一个希伯来后生，就是侍卫头个奴仆。

ah-lah kao-su gyi gyi ziu teng ah-lah ka-shih mông tsiao koh-nying sô tso-go mông
阿拉告诉其。其就等阿拉解说梦，照各人所做个梦
ka-shih 'Eo-deo ko-jün ing-nyiaen tsiao gyi-go ka-shih wæn ngô-go tsih-veng s-teh gyi
解说。13 后头果然应验照其个解说，还我个职份，使得其
tiao-sah
吊煞。」

14 Fah-lao ziu-ts'a nying ky'i eo Iah-seh gyi-lah kw'a-kw'a ta gyi c'ih lao-kæn gyi
法老就差人去讴约瑟。其拉快快带其出牢监。其

t'i-deo wun i-zông læ kyin Fah-lao Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô tso ih-go
剃头，换衣裳，来见法老。15 法老等约瑟话：「我做
mông m-nying neng-keo ka-shih ngô t'ing-meng nying-kô wô ng neng-keo hyiao-teh mông we
梦，听人能够解说，我听闻人家话，尔能够晓得梦，会

ka-shih Iah-seh we-teh Fah-lao wô Feh-z ngô neng-keo Jing-ming we s-peh
解说。」16 约瑟回答法老话：「弗是我能够，神明会赐拨

Fah-lao t'a-bing-go ing-nyiaen Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô mông-lih-læ 'o
法老太平个应验。」17 法老等约瑟话：「我梦立来河

pin-yin k'en-kyin ts'ih-deo công-công hao-hao-go ngeo dzong 'o-li tseo-zông di-li læ-tih
边沿，18 看见七头壮壮好好个牛从河里走上，地里来的

ky'üoh-ts'ao Yi k'en-kyin ts'ih-deo seo-seo ting-p'ô-go ngeo yia dzong 'o-li tseo-zông
吃草。19 又看见七头瘦瘦顶怕个牛也从河里走上，

ziu-z 'en Yiæ-gyih di-fông ng dzong m-neh k'en-kyin keh-cong-ka p'ô-fah-go keh-sing seo-seo
就是咸埃及地方尔从晓得看见箇种介怕法个。20 箇星瘦瘦

p'ô-p'ô-go ngeo pô zin-deo cōng-cōng-go keh ts'ih-deo ngeo t'eng-ky'üoh-de t'eng-ky'üoh
怕怕个牛，把前头壮壮个箇七头牛吞吃了。21 吞吃

ts'eo k'en-feh-c'ih gyi-lah yi-kying t'eng-ky'üoh dzing-gyiu z-ka p'ô-p'ô-go Ngô ziu
之后看弗出其拉已经吞吃，仍旧是介怕怕个。我就

diao-kao-de 22 Ngô mông-li yi k'en-kyin pao-pao mun-mun ts'ih-go mah-be sang-læ ih-kwang
调觉了。我梦里又看见饱饱满满七个麦佩生来一梗

ken-ts-li Yi k'en-kyin 'eo-deo sang-c'ih ts'ih-go be z boh-boh-go ih-ts be
秆子里。23 又看见后头生出七个佩，是薄薄个，一籽，被

tong-fong c'ü-pih-liao-go 24 Keh-sing ih-ih-go be pô hao-hao keh ts'ih-go be
东风吹瘪了个。箇星穰穰个佩，把好好箇七个佩

t'eng-ky'üoh-de Ngô ziu pô keh z-ken kao-su poh-lao dæn-z m-nying neng-keo teng ngô
吞吃了。我就把箇事干告诉博老，但是吓人能够等我

ka-shih
解说。」

25 lah-seh teng Fah-lao wô Fah-lao-go mông z ih-ying-go Jing-ming z pô iao
约瑟等法老话：「法老个梦是一样个。神明是把要

tso-go z-ken t'ong-cü Fah-lao Ts'ih-deo hao-hao-go ngeo z ts'ih nyin ts'ih-go hao-hao
做个事干通知法老。26 七头好好个牛是七年。七个好好

mah-be yia z ts'ih nyin keh mông z ih-ying-go 'Eo-deo c'ih-læ seo-seo p'ô-p'ô-go
麦佩也是七年。箇梦是一样个。27 后头出来瘦瘦怕怕个

ts'ih-deo ngeo yia z ts'ih nyin wa-yiu ih-ih-go be tong-fong c'ü-pih-liao ts'ih-go be z
七头牛也是七年。还有穰穰个，被东风吹瘪了七个佩，是

tsiang-læ ts'ih-go hwông-nyin Jing-ming pô gyi iao tso-go z-ken sin t'ong-cü Fah-lao ngô
将来七个荒年。28 神明把其要做个事干先通知法老。我

Fah-lao kông-go ziu-z ka 'En Yiæ-gyih di-fông tsiang-læ yiu ts'ih-nyin da-joh 'eo-deo
法老讲个就是介。29 咸埃及地方将来有七年大熟，30 后头

we yiu ts'ih-go do hwông-nyin læ Yiæ-gyih di-fông tu mông-kyi zin-deo-go da-joh ping-ts'ia
会有七个大荒年。来埃及地方都忘记前头个大熟，并且

hwông-nyin we wæ-diao keh di-fông Ing-we 'eo-læ hwông-nyin ting li-'æ keh-lah lin
荒年会坏掉箇地方。31 因为后来荒年顶厉害，箇勒连

zin-deo da-joh tu feh teh-cü-de 32 Keh-go z-ken Jing-ming z ding-kwe-liao iao
前头大熟都弗得知了。箇个事干神明是定规了，要

kw'a-kw'a tso-dzing sô-yi s-teh Fah-lao tso-leh mông tsæ tso mông Næn-kæn Fah-lao
快快做成，所以使得法老做勒梦，再做梦。33 难间法老

hao kæn ih-go ts'ong-ming cü-we-go nying shih-lih gyi djü Yäe-gyih di-fông 34 Fah-lao hao ka
好拣一个聪明智慧个人设立其治埃及地方。法老好介
tso-fah yia shih-hyü-to kyin-toh læ keh di-fông ts'ih-nyin da-joh-go z-'eo ky'i siu Yäe-gyih
做法，也设许多检督来箇地方，七年大熟个时候去收埃及
di-fông ng-kwu ts-ih 35 Siu-long keh-sing hao nyin-dzing-go liang-zih tsih-jü koh læ
地方五股之一。收拢箇星好年成个粮食，积储搁来
Fah-lao-go siu-'ô ping-ts'ia koh dzing-li tu dzeng-tsih liang-ts'ao 36 Keh z yü-sin tsih-loh
法老个手下。并且各城里都存积粮草。箇是预先积落
liang-ts'ao tso tsiang-læ Yäe-gyih di-fông ts'ih-nyin do-hwông-go yüong-dziang s-teh keh di-fông feh we
粮草做将来埃及地方七年大荒个用场。使得箇地方弗会
be hwông-nyin wæ-diao
被荒年坏掉。」

37 Fah-lao teng cong dzing-ts tu sön keh z-ken hao-go 38 Fah-lao teng dzing-ts wô
法老等众臣子都算箇事干好个。法老等臣子话：

Keh-cong-ka yiu Jing-ming ling-ky'i-go nying ah-lah dza neng-keop'ong-djoh ih-go ni
「箇种介有神明灵气个人，阿拉咋能够碰着一个呢？」

39 Fah-lao teng Iah-seh wô Jing-ming yi-kying peh ng hyiao-teh keh z-ken keh-lah m
法老等约瑟话：「神明已经拨尔晓得箇事干，箇勒呀
nying ziang ng ka ts'ong-ming cü-we-go ng hao kwun-li ngô-go oh-li ngô-go pah-sing
人像尔介聪明智慧个。尔好管理我个屋里，我个百姓

tu pih-iao i ng-go 'ao-ling tsih-yiu tsiah-we z ngô pi ng tseng-djong 41 Fah-lao yi
都必要依尔个号令，只有爵位是我比尔尊重。」法老又
teng Iah-seh wô Ng k'en ngô kyü ng zông kwun-li 'en Yäe-gyih di-fông 42 Fah-lao
等约瑟话：「尔看，我举尔上管理咸埃及地方。」法老

ziu tsoh-loh gyi-zi siu-li-go ka-ts ta læ Iah-seh-go siu-li peh gyi c'ün ting-si
就摘落其自手里个戒指，戴来约瑟个手里，拨其穿顶细
mô-pu-go i-zông yi pô kying lin-diao kwô-læ gyi deo-kying-li 43 Peh gyi zo zi sô
麻布个衣裳，又把金链条挂来其头颈里。拨其坐自所

yi-gu di-nyi-'ao ts'ô-ts læ gyi min-zin yiu nying eo-c'ih-læ wô Gyü-loh
有个第二号车子，来其面前有人讴出来，话：「跪落。」

Z-ka shih-lih gyi kwun-li 'en Yäe-gyih di-fông 44 Fah-lao teng Iah-seh wô Ngô z
是介设立其管理咸埃及地方。法老等约瑟话：「我是

Fah-lao 'en Yäe-gyih di-fông ziah feh-z ng ing-hyü m nying hao dong-siu
法老，咸埃及地方，若弗是尔应许，人好动手
dong-kyiah 45 Fah-lao c'ü Iah-seh-go ming-z Seh-neh-pô-nyi ping-ts'ia pô En-go di-fông
动脚。」法老取约瑟个名字撒纳巴尼，并且把安个地方

tsi-s Po-di-fi-lah-go nŏn Üô-si-neh peh gyi tso ts'i-ts Iah-seh tseo-c'ih jing-lo Yiæ-gyih
祭司波提非拉个因亚西纳拨其做妻子。约瑟走出巡逻埃及
di-fông
地方。

46 Iah-seh ky'i kyin Yiæ-gyih wông Fah-lao z'eo nyin-kyi sæn-jih shü Iah-seh dzong
约瑟去见埃及王法老时候，年纪三十岁。约瑟从
Fah-lao min-zin tseo-c'ih jing-lo 'en Yiæ-gyih di-fông Læ ts'ih nyin da-joh-go z'eo
法老面前走出，巡逻咸埃及地方。47 来七年大熟个时候，
di-t'u-go c'ih-ts'æn meo-meo-zing-zing 48 Gyi ziu siu-long Yiæ-gyih di-fông ts'ih nyin da-joh-go
地土个出产茂茂盛盛。48 其就收拢埃及地方七年大熟个
liang-zih tsih-jü læ dzing-li ziu-z koh dzing-nga din-li-go liang-ts'ao tsih-jü læ gyi
粮食，积储来城里，就是各城外田里个粮草积储来其
dzing-li Iah-seh siu-long-go koh ziang hæ-li sô-nyi ka to teng-tao feh tsæ kyi liang
城里。49 约瑟收拢个谷像海里沙泥介多，等到弗再计量
gyi ing-we liang tu liang-feh-læ-go
其，因为量都量弗来个。

50 Hwông-nyin feh-zing tao Iah-seh sang liang-go ng-ts ziu-z En-go di-fông
荒年弗曾到，约瑟生两个儿子，就是安个地方
tsi-s Po-di-fi-lah-go nŏn Üô-si-neh sang-peh gyi-go Iah-seh c'ü do ng-ts-go
祭司波提非拉个因亚西纳生拨其个。51 约瑟取大儿子个
ming-z Mô-nô-si wô Jing-ming z s-teh ngô mông-kyi zi ih-ts'ih-go kw'u-ts'u
名字玛拿西^[1]，话：「神明是使得我忘记自一切个苦楚，
teng ah-tia oh-li 52 C'ü di-nyi ng-ts ming-z Yi-fah-lin wô Jing-ming
等阿爹屋里。」52 取第二儿子名字以法莲^[2]，话：「神明
z s-teh ngô læ ziu-kw'u-go di-fông yiu siu-dzing
是使得我来受苦个地方有收成。」

[1] Ziu-z Peh-gyi mông-kyi. 就是拨其忘记。（原注）

[2] Ziu-z Yiu siu-ddzing. 就是有收成。（原注）

53 'Eo-deo Yiæ-gyih di-fông ts'ih-nyin da-joh yi-kying ko-de Ts'ih-go hwông-nyin
后头埃及地方七年大熟已经过了。54 七个荒年
ky'i-deo tsih-zông ziang Iah-seh sô wô-go ping-ts'ia tao-c'ü tu z hwông-nyin tæen-tsih 'en
起头接上，像约瑟所话个。并且到处都是荒年，单只咸

Yiæ-gyih di-fông yiu liang-zih 55 Yiæ-gyih di-fông hwông-nyin pah-sing hyiang Fah-lao t'ao
埃及地方有粮食。 埃及地方荒年， 百姓向法老讨
liang-zih Fah-lao teng Yiæ-gyih nying wô Ng tao lah-seh di-fông ky'i gyi sô feng-fu
粮食。法老等埃及人话：「尔到约瑟地方去，其所吩咐
ng-go hao tso Ka z'-eo pin t'in-ô yiu hwông-nyin Iah-seh k'æ-k'æ sô yiu-go
尔个好做。」 56 介时候遍天下有荒年。约瑟开开所有个
koh-ts'ông t'iao-peh Yiæ-gyih nying 'eo-deo Yiæ-gyih di-fông-go hwông-nyin yü-kô li-æ 57
谷仓巢拔埃及人。后头埃及地方个荒年愈加厉害。
Ping-ts'ia koh-koh-go nying tu tao Yiæ-gyih læ hyiang Iah-seh dih koh ing-we tao-c'ü hwông-nyin
并且各国个人都到埃及来，向约瑟籴谷，因为到处荒年
tu z li-æ
都是厉害。

Ts. XLII.

Yüô-koh teh-cü Yiæ-gyih di-fông yiu koh ziu teng ng-ts wô Ng-lah dza-we
雅各得知埃及地方有谷，就等儿子话：「尔拉咋会
dô-kô k'en-tong Yi wô Ngô t'ing-meng Yiæ-gyih yiu koh ng-lah hao tseo-loh tao
大家看东？」 2 又话：「我听闻埃及有谷，尔拉好走落到
keh-deo teng ngô ky'i dih gyi s-teh ah-lah yiu sing-ming feh-we si
箇头，等我去籴其，使得阿拉有性命，弗会死。」
Iah-seh jih-go hyüông-di ziu tseo-loh Yiæ-gyih ky'i dih koh Tsih-yiu Iah-seh-go ah-di
3 约瑟十个兄弟就走落埃及去籴谷。 4 只有约瑟个阿弟
Bin-yüô-ming Yüô-koh feh ts'a gyi teng hyüông-di dô-kô ky'i z-ka wô K'ong-p'ô gyi we
便雅悯，雅各弗差其等兄弟大家去，是介话：「恐怕其会
ziu æ Keh-tsao Yi-seh-lih-go ng-ts teng keh-sing dih-koh-go nying dô-kô læ
受害。」 5 箇遭以色列个儿子等箇星籴谷个人大家来，
ing-we Kyüô-nen di-fông yia yiu hwông-nyin Ka z'-eo Iah-seh công-kwun koh-kô gyün-ping
因为迦南地方也有荒年。 6 介时候约瑟掌管谷价权柄，
t'iao koh peh long-tsong pah-sing Iah-seh-go hyüông-di læ dziao gyi min-zin boh-tao
籴谷拢总百姓。 约瑟个兄弟来， 朝其面前伏倒

di-jiang-li lah-seh k'en-kyin hyüong-di nying-teh gyi-lah tsông-leh feh nying-teh yi
 地垺里。⁷ 约瑟看见兄弟，认得其拉，装勒弗认得，又
 heng gyi-lah z-ka wô Ng dzong 'ah-li læ Gyi-lah wô Dzong Kyüô-nen
 狠其拉，是介话：「尔从何里来？」其拉话：「从迦南
 di-fông læ ma liang-zih-go lah-seh nying-teh hyüong-di tsih-z hyüong-di feh nying-teh
 地方来买粮食个。」⁸ 约瑟认得兄弟，只是兄弟弗认得
 gyi lah-seh kyi-teh zin-deo ts-tin gyi-lah-go mông teng gyi-lah wô Ng-lah z
 其。⁹ 约瑟记得前头指点其拉个梦，等其拉话：「尔拉是
 t'en-ts deh-we læ k'en keh di-fông go p'o-dzæn Gyi-lah teng gyi wô Cü
 探子，特为来看箇地方个破绽。」¹⁰ 其拉等其话：「主，
 feh-z ka ng-go nu-boh z we-leh ma liang-zih læ-go Ah-lah tu z ih-go
 弗是介。尔个奴仆是为了买粮食来个。」¹¹ 阿拉都是一个
 nying-go ng-ts ah-lah z dzing-jih-go nying ng-go nu-boh feh-z t'en-ts
 人个儿子。阿拉是诚实个人。尔个奴仆弗是探子。」¹²
 lah-seh teng gyi-lah wô Feh-z ng z deh-we læ k'en keh di-fông p'o-dzæn-go
约瑟等其拉话：「弗是，尔是特为来看箇地方破绽个。」
 Gyi-lah wô Ng-go nu-boh z jih-nyi-go hyüong-di Kyüô-nen di-fông ih-go nying-go
¹³ 其拉话：「尔个奴仆是十二个兄弟，迦南地方一个人个
 ng-ts kyih-mih ting-siao-go teng ah-lah ah-tia dô-kô læ-kæn wa-yiu ih-go z
 儿子。今末顶小个等阿拉阿爹大家来间，还有一个是
 m-neh-de lah-seh teng gyi-lah wô Keh z ngô yi-kying teng ng-lah
 旡得了。」¹⁴ 约瑟等其拉话：「箇是我已经等尔拉
 wô-ko-de ng-lah z-go t'en-ts Tsih-yiu ka tso-fah hao tso ng-go bing-kyü ngô
 话过了，尔拉是个探子。」¹⁵ 只有介做法好做尔个凭据。我
 ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu ziah-z ng ting siao ah-di feh læ pih-ding feh-hyü ng
 指点法老个性命罚咒，若是尔顶小阿弟弗来，必定弗许尔
 dzong dông-deo c'ih-ky'i Hao ts'a ng-lah cong-nyiang ih-go ky'i be ng-lah ah-di læ
 从荡头出去。¹⁶ 好差尔拉中央一个，去陪尔拉阿弟来，
 yü-to pih-ding kwæn-læ dông-deo hao te-tsing ng-go shih-wô ng z dzing-jih-go feh feh
 余多必定关来荡头，好对证尔个说话，尔是诚实个弗。弗
 z-ka ngô ts-tin Fah-lao-go sing-ming vah-tsiu ng z-go t'en-ts Ziu pô gyi-lah
 是介，我指点法老个性命罚咒，尔是个探子。」就把其拉
 cong-nying kwæn-leh sæn-nyih Tao di-sæn nyih lah-seh teng gyi-lah wô Ngô z p'ô-gyü
 众人关了三日。¹⁸ 到第三日约瑟等其拉话：「我是怕惧
 Jing-ming-go ng-lah ka tso-fah hao yiu sing-ming Ng ziah-z dzing-jih-go ka-ni
 神明个。尔拉介做法好有性命。」¹⁹ 尔若是诚实个，介呢

ng-lah hyüong-di cong-nyiang hao liu ih-go nying kwæn-læ lao-kæn-li yü-to tsæ-leh koh kyü-ky'i
尔拉兄弟 中央好留一个人 关来牢监里。余多载勒谷归去

kyiu ng-lah oh-li-go kyih yia be ng-lah ting-siao ah-di læ kyin ngô z-ka
救尔拉屋里个急。20 也陪尔拉顶小阿弟来见我。是介，

ng-go shih-wô hao k'ao-jih ng feh we si Gyi-lah i gyi ka tso
尔个说话好靠实，尔弗会死。」其拉依其介做。

21 Hyüong-di kông-læ-kông-ky'i wô Ah-lah we-leh ah-di-go z-ken tsing-tsing z
兄弟讲来讲去话：「阿拉为了阿弟个事干真真是

yiü-ze k'en gyi kw'u-kw'u gyiu ah-lah ah-lah feh t'ing keh-lah tsao-djoh keh-go
有罪。看其苦苦求阿拉，阿拉弗听。箇勒遭着箇个

næn-deo 22 Liu-bin we-teh gyi-lah wô Ngô soh feh-z teng ng-lah wô
难头。」22 流便回答其拉话：「我啥弗是等尔拉话，

M-nao teh-ze keh-go siao-nying tsih-z ng-lah feh-k'engt'ing sô-yi gyi hyüih iao
旤得好得罪箇个小人，只是尔拉弗肯听。所以其血要

t'ao-wæn-de 23 Gyi-lah feh-hyiao-teh Iah-seh t'ing-leh-c'ih gyi-go shih-wô ing-we z k'ao
讨还了。」23 其拉弗晓得约瑟听勒出其个说话，因为是靠

t'ong-z djün-wô-go Iah-seh nyin-cün li-k'æ gyi-lah ngæn-li-c'ih-de yi cün-læ teng
通事传话个。24 约瑟扭转离开其拉，眼泪出了。又转来等

gyi-lah kông læ hyüong-di min-zin pô Si-min bo-tong
其拉讲，来兄弟面前把西缅缚东。

25 Iah-seh feng-fu nying do koh tsi-mun gyi-lah-go dæ wæn koh-nying nying-ts læ
约瑟吩咐人驮谷，崙满其拉个袋，还各人银子来

gyi dæ li-hyang yi peh gyi-lah lu-zông-go liang-ts'ao ziu z-ka dæ gyi-lah 26
其袋里向，又拨其拉路上个粮草。就是介待其拉。26

Hyüong-di ziu peh li-ts pe-leh koh dzong keh-deo kyü-ky'i Tao 'ô-c'ü-li yiu ih-go
兄弟就拨驴子措勒谷，从箇头归去。27 到下处里有一个

ka-k'æ gyi-go dæ iao do liang-ts'ao ü li-ts k'en-kyin nying-ts læ dæ-k'eo-li ziu teng
解开其个袋要驮粮草喂驴子，看见银子来袋口里，28 就等

cong hyüong-di wô Ngô-go nying-ts wæn-de læ ngô dæ li-hyang gyi-lah ky'ih-hoh
众兄弟话：「我个银子还了，来我袋里向。」其拉吃恹

ling-ling dong dô-kô z-ka wô Jing-ming z-ka tao ah-lah dza kông-kyiu
恹恹动，大家是介话：「神明是介到阿拉，咋讲究？」

29 Tseo-cün Kyüô-nen di-fông tao ah-tia Yüô-koh di-fông ziu kao-su gyi sô
走转迦南地方，到阿爹雅各地方，就告诉其所

p'ong-djoh-go z-ken wô Keh di-fông cü-nying-kô heng ah-lah sôn ah-lah z
碰着个事干，话：30 「箇地方主人家狠阿拉，算阿拉是

t'en-ts Ah-lah teng gyi wô Ah-lah z dzing-jih-go nying jih-dzæ feh-z
探子。31 阿拉等其话：『阿拉是诚实个人，实在弗是

t'en-ts peng-læ z yiu jih-nyi hyüong-di tso ah-tia-go ng-ts yiu ih-go
探子。32 本来是有十二兄弟，做阿爹个儿子。有一个

m-neh-de kyih-mih-ts ting siao-go læ Kyüô-nen di-fông teng ah-tia dô-kô læ-kæn 33
旣得了。今末子顶小个来迦南地方等阿爹大家来间。』

Keh di-fông cü-nying-kô teng ah-lah wô Ng-lah z dzing-jih-go feh ngô z-ka hao
箇地方主人家等阿拉话：『尔拉是诚实个弗，我是介好

hyiao-teh liu ng-lah hyüong-di li-hyang ih-go teng ngô dô-kô læ-tong yü-to tsæ-leh
晓得。留尔拉兄弟里向一个等我大家来东，余多载勒

liang-ts'ao ky'i kyiuh ng oh-li-go kyih Ping-ts'ia be ng ting siao ah-di læ kyin ngô
粮草去救尔屋里个急。34 并且陪尔顶小阿弟来见我。

ka-ni ngô hao hyiao-teh ng-lah feh-z t'en-ts z dzing-jih-go ngô ziu wæn ng-go
介呢我好晓得尔拉弗是探子，是诚实个。我就还尔个

hyüong-di ng læ ts'-di yia hao tso sang-i
兄弟，尔来此地也好做生意。』」

35 Teng-tao dæ tao-c'ih-go z'-eo koh-nying-go nying-pao tu læ zi-go dæ-li
等到袋倒出个时候，各人个银包都来自个袋里。

gyi-lah teng ah-tia k'en-kyin nying-pao ziu ky'ih-hoh-de Ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah wô
其拉等阿爹看见银包就吃惟了。36 阿爹雅各等其拉话：

Ng-lah 'æ-sah ngô-de lah-seh m-neh-de Si-min yia m-neh-de yi iao do
「尔拉害煞我了。约瑟旣得了，西缅也旣得了，又要驮

Bin-yüô-ming ky'i keh-sing z-ken tu z 'æ ngô-go Liu-bin teng ah-tia z-ka
便雅悯去，箇星事干都是害我个。」37 流便等阿爹是介

wô Ts'ing ng kao-fu ngô-go siu-li ngô pih-ding ta-læ wæn ng ziah-z feh ta-læ
话：「请尔交付我个手里，我必定带来还尔。若是弗带来

wæn ng ng hao sah-diao ngô liang-go ng-ts Yüô-koh wô Ngô-go ng-ts
还尔，尔好杀掉我两个儿子。」38 雅各话：「我个儿子

pih-ding feh teng ng dô-kô ky'i ing-we gyi ah-ko yi-kying si-de tsih-yiu gyi doh-zi
必定弗等尔大家去，因为其阿哥已经死了，只有其独自

læ-tong gyi ziah læ lu-zông ziu 'æ z ng s-teh ngô bah deo-fah kwu-kwu-ts'i-ts'i tao
来东 。 其若来路上受害 ， 是尔使得我白头发孤孤凄凄到
ing-s-li ky'i
阴司里去。」

Ts. XLIII.

Keh di-fông hwông-nyin li-'æ Dzong Yiæ-gyih do-læ-go koh yi-kying wun-de
箇地方荒年厉害 。 ² 从埃及驮来个谷已经完了 ，
ah-tia teng gyi-lah wô Tsæ ky'i teng ah-lah ma-tin liang-ts'ao læ Yiu-da
阿爹等其拉话 ： 「再去 ， 等阿拉买点粮草来 。 」 ³ 犹大
we-teh gyi wô Keh-go nying kyih-kyih-jih-jih teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah
回答其 ， 话 ： 「箇个人结结实实等阿拉话 ： 『若是尔拉
ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin ngô-go min Næn-kæn ziah-z
阿弟弗等尔大家来 ， 尔拉旣得好见我个面 。 』 ⁴ 难间若是
ts'a ah-di dô-kô ky'i ah-lah hao tseo-loh teng ng ma liang-ts'ao Ng ziah feh-k'eng ts'a
差阿弟大家去 ， 阿拉好走落 ， 等尔买粮草 。 ⁵ 尔若弗肯差
gyi ah-lah feh ky'i ing-we keh-go nying teng ah-lah wô Ziah-z ng-lah ah-di feh
其 ， 阿拉弗去 。 因为箇个人等阿拉话 ： 『若是尔拉阿弟弗
teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao kyin ngô-go min Yi-seh-lih wô
等尔大家来 ， 尔拉旣得好见我个面 。 』 ⁶ 以色列话 ：
Dza-we z-ka 'æ ngô teng keh-go nying wô ng-lah wa-yiu ah-di ni
「咋会是介害我 ， 等箇个人话 ， 尔拉还有阿弟呢 ？」 ⁷
Gyi-lah wô Keh-go nying si-si ti-ti bun-meng ah-lah-go li-lih teng ah-lah-go
其拉话 ： 「箇个人细细底底盘问阿拉个履历 ， 等阿拉个
ts'ing-kyün wô Ng-lah ah-tia wa læ-kæn feh ng-lah wa-yiu bih-go hyüong-di
亲眷 ， 话 ： 『尔拉阿爹还来间弗 ？ 尔拉还有别个兄弟
feh Ah-lah tsiao gyi meng-go shih-wô we-teh gyi dza hyiao-teh gyi we wô Ta
弗 ？ 』 阿拉照其问个说话回答其 。 咋晓得其会话 ： 『带
ng-lah ah-di læ ni Yiu-da teng gyi ah-tia Yi-seh-lih wô Ts'a ah-di teng
尔拉阿弟来』呢 ？」 ⁸ 犹大等其阿爹以色列话 ： 「差阿弟等

ngô dong-de ah-lah ziu dong-sing ky'i s-teh ng teng ah-lah lin ah-lah siao-nying tu yiu
我同队，阿拉就动身去。使得尔等阿拉，连阿拉小人都有
sing-ming feh we si Ngô we teng gyi tso pao ng hyiang ngô-go siu-li t'ao-wæn
性命，弗会死。⁹ 我会等其做保，尔向我个手里讨还。

ziah feh ta gyi kyü-læ en-læ ng-go min-zin ka-ni ngô z üong-yün yiu ze
若弗带其归来安来尔个面前，介呢，我是永远有罪。¹⁰

Ah-lah ziah feh-z nga-nga-ts'i-ts'i næn-kæn yi-kying hao ky'i-ts tsæ læ-de Ah-tia
阿拉若弗是挨挨栖栖，难间已经好去仔再来了。」¹¹ 阿爹

Yi-seh-lih teng gyi-lah wô Ziah-z ka hao ka tso-fah do-leh ts'-di ting hao
以色列等其拉话：「若是介，好介做法。驮勒此地顶好

tong-si fông-læ ky'i-ming li-hyang ziu-z ih-ngæn jü-hyang teng mih-dông wa-yiu
东西，放来器皿里向，就是一眼乳香，等蜜糖；还有

hyiang-liao meh-yiah fi-ts 'ang-nying keh-sing ta-loh-ky'i song-peh keh-go nying tso
香料、没药、榧子、杏仁箇星，带落去送拔箇个人做

li-veh Siu-li yi ta ih-be nying-ts lin zin-deo dæ-li ta-kyü-læ-go nying-ts
礼物。¹² 手里又带一倍银子，连前头袋里带归来个银子，

yia siu-li ta-ky'i wæn gyi k'ong-p'ô gyi 'ôh-tsia yiu c'ün-ts'oh Wa-yiu be ng-lah ah-di
也手里带去还其。恐怕其或者有舛错。还有陪尔拉阿弟，

dong-sing tsæ tao keh-go nying di-fông ky'i Dæn-nyün djün-neng-go Jing-ming peh ng-lah
动身，再到箇个人地方去。¹⁴ 但愿全能个神明拨尔拉

teh-djoh keh-go nying eng-we ts'a ng-lah hyüong-di teng Bin-yüô-ming kyü-læ ziah-z sông-diao
得着箇个人恩惠，差尔拉兄弟等便雅悯归来。若是丧掉

ng-ts yia tsih-hao sông-diao-de
儿子，也只好丧掉了。」

15 Gyi-lah ziu do keh-go li-veh siu-li ta kô-be-go nying-ts teng
其拉就驮箇个礼物，手里带加倍个银子，等

Bin-yüô-ming dong-sing tseo-loh Yiæ-gyih lih-læ Iah-seh min-zin Iah-seh k'en-kyin
便雅悯，动身走落埃及，立来约瑟面前。¹⁶ 约瑟看见

Bin-yüô-ming dô-kô læ ziu teng oh-li-go tsong-kwun wô Ling keh-sing nying tao
便雅悯大家来，就等屋里个总管话：「领箇星人到

oh-li sah sang-k'eo be-bæn ing-we tsiu-ko keh-sing nying iao teng ngô dô-kô
屋里，杀牲口备办，因为昼过箇星人要等我大家

ky'üoh-væn 吃饭。」¹⁷ Keh-go nying i Iah-seh-go feng-fu ling gyi-lah tseo-tsing Iah-seh
箇个人依约瑟个吩咐，领其拉走进约瑟

oh-li Gyi-lah k'en-kyin ling tsing Iah-seh oh-li ziu ky'ih-hoh wô We-leh
屋里。¹⁸ 其拉看见领进约瑟屋里，就吃惟，话：「为了

deo-tsao də-li ta-kyü-go nying-ts keh-lah ling ah-lah tsing dōng-deo iao zing pæn-deo 'æ
 头遭袋里带归个银子，箇勒领阿拉进荡头，要寻扳头，害
 ah-lah k'ô ah-lah tso nu-boh deh ah-lah-go li-ts Gyi-lah ziu tseo-long
 阿拉，柯阿拉做奴仆，夺阿拉个驴子。」¹⁹ 其拉就走拢
 lah-seh oh-li-go tsong-kwun læ meng-k'eo-den teng gyi siang-liang wô Cü ah-lah
 约瑟屋里个总管，来门口头等其商量，话：「主，阿拉
 deo-tsao tseo-loh ma liang-ts'ao læ kyü-ky'i tao 'ô-c'ü-li ka-k'æ də k'en-kyin
 头遭走落买粮草来，²¹ 归去到下处里，解开袋，看见
 koh-nying nying-ts læ gyi də-k'eo-li long-tsong tsiao-su næn-kæn ah-lah siu-li ta-læ wæn
 各人银子来其袋口里，拢总照数。难间阿拉手里带来还
 ng Wa-yiu siu-li ling-nga ta-leh nying-ts ma liang-ts'ao jü fōng ah-lah nying-ts læ
 尔。²² 还有手里另外带勒银子买粮草。谁放阿拉银子来
 də-li ah-lah z feh teh-cü Gyi wô Ng-lah fōng-sing hao-vong p'ô
 袋里，阿拉是弗得知。」²³ 其话：「尔拉放心，好甯怕。
 ng-go Jing-ming teng ng ah-tia-go Jing-ming læ də-li s-peh ng dzæ-veh ng-go nying-ts ngô
 尔个神明等尔阿爹个神明来袋里赐拨尔财物。尔个银子我
 yi-kying siu-tao-de Ziu ling Si-min c'ih-læ peh gyi-lah kyin-min Keh-go nying ling
 已经收到了。」就领西缅出来拨其拉见面。²⁴ 箇个人领
 gyi-lah tsing lah-seh oh-li do shü peh gyi-lah gyi-lah gyiang-gyang kyiah ping-ts'ia ü
 其拉进约瑟屋里，驮水拨其拉，其拉澆澆脚，并且喂
 gyi-lah li-ts Keh-go li-veh gyi-lah yü-sin be-bæn teng lah-seh tsiu-ko kyü-læ
 其拉驴子。²⁵ 箇个礼物其拉预先备办等约瑟昼过归来，
 ing-we t'ing-meng gyi-lah z iao læ keh-deo ky'üoh-væn
 因为听闻其拉是要来箇头吃饭。

²⁶ lah-sah kyü oh-li z'eo gyi-lah siu-li do-leh li-veh song gyi tseo-tsing
 约瑟^[1]归屋里时候，其拉手里驮勒礼物送其，走进
 oh-li dziao gyi boh-tao di-ying-li lah-seh meng-meng gyi en wô Ng
 屋里，朝其伏倒地垠里。²⁷ 约瑟问问其安，话：「尔
 zin-deo sô wô-go lao-dzing nying ziu-z ng-lah ah-tia gyin-go feh wa læ-tong
 前头所话个老成人，就是尔拉阿爹，健个弗，还来东
 feh Gyi-lah we-teh wô Ng-go nu-boh ah-lah ah-tia gyin-go wa
 弗？」²⁸ 其拉回答话：「尔个奴仆阿拉阿爹健个，还
 læ-kæn ziu deo eo-tæn-tao pa gyi lah-seh ngæn-tsing də-ky'i k'en-kyin dong-meo
 来间。」就头伕带倒拜其。²⁹ 约瑟眼睛抬起，看见同母
 ng-ts ah-di Bin-yüo-ming ziu wô Ng-lah zin-deo teng ngô wô-go ting siao ah-di
 儿子阿弟便雅悯，就话：「尔拉前头等我话个顶小阿弟，

z keh-go nying feh Yi z-ka wô Ngô ng-ts dæn-nyün Jing-ming s eng-we
 是箇个人弗？」又是介话：「我儿子，但愿神明赐恩惠
 peh ng lah-seh kw'a-kw'a zing hao k'oh-go di-fông tseo-tsing vông-li ky'i k'oh
 拨尔。」³⁰ 约瑟快快寻好哭个地方，走进房里去哭。
 ing-we æ-sih ah-di sing-li ziang ho me ka Gyang-leh min tseo-c'ih-læ zi
 因为爱惜阿弟心里像火焅介，³¹ 澆了面走出来，自
 tso-gyi wô Pa 'ô-væn Ziu pa-ky'i-læ gyi-zi ih-coh gyi hyüong-di
 做其，话：「摆下饭。」³² 就摆起来，其自一桌，其兄弟
 ih-coh Yiæ-gyih nying ih-coh ing-we Yiæ-gyih nying feh teng Hyi-pah-læ nying dong-zih teng
 一桌，埃及人一桌。因为埃及人弗等希伯来人同食，等
 gyi dong-zih z Yiæ-gyih nying u-su-go P'a gyi-lah zo-we læ lah-seh min-zin tu tsiao
 其同食是埃及人恶愆个。³³ 派其拉坐位来约瑟面前，都照
 gyi-lah nyin-kyi do-siao-go ts'jü keh-sing nying dô-kô hyi-gyi lah-seh pô gyi-zi-go
 其拉年纪大小个次序。箇星人大家稀奇。³⁴ 约瑟把其自个
 min-zin ts'æ-su feng peh keh-sing nying tsih-z teng peh Bin-yüô-ming-go ts'æ-su pi bih-nying to
 面前菜蔬分拨箇星人，只是等拨便雅悯个菜蔬，比别人多
 s-be gyi-lah teng lah-seh dô-kô ky'üoh-tsiu kw'a-loh
 四倍。其拉等约瑟大家吃酒快乐。

[1] 原文此处错印为 lah-sah，前后文均为 lah-seh

Ts. XLIV.

lah-seh feng-fu oh-li-go tsong-kwun wô Do liang-zih tsi-mun keh-sing nying-go
 约瑟吩咐屋里个总管，话：「驮粮食满箇星人个
 dæ-li tsiao gyi-lah sô pe-leh-dong-go yia fông koh-nying-go nying-ts læ gyi dæ-k'eo-li
 袋里，照其拉所措勒动个，也放各人个银子来其袋口里。」²
 Wa-yiu do ngô-go tsiah-pe ziu-z nying-ts tsiah-pe teng gyi dih-koh-go nying-ts fông-læ
 还有驮我个爵杯，就是银子爵杯，等其杂谷个银子，放来
 ting siao-go nying dæ-k'eo-li gyi ziu i lah-seh sô-wô ka tso
 顶小个人袋口里。其就依约瑟所话介做。」

T'in kông-kông liang ts'a keh-sing nying teng li-ts ky'i C'ih-dzing wa feh-yün lah-seh
3 天刚刚亮差箇星人等驴子去。4 出城还弗远，约瑟

teng tsong-kwun wô Ky'i tse keh-sing nying tse-djoh-ts hao teng gyi-lah wô Ng
等总管话：「去追箇星人。追着仔，好等其拉话：『尔

dza-we jün tsiang oh pao ni Keh ky'i-feh-z ngô cü-nying-kô sô ky'üoh-go tsiah-pe ma Ky'i
咋会善将恶报呢？5 箇岂弗是我主人家所吃个爵杯吗？岂

feh-z yüong gyi ky'i-k'o-go ma Ng ka tso z tsoh-ôh Ziu tse-djoh gyi-lah
弗是用其起课个吗？尔介做是作恶。』」6 就追着其拉，

pô keh-go shih-wô teng gyi-lah kông Gyi-lah teng gyi wô Cü dza-we z-ka
把箇个说话等其拉讲。7 其拉等其话：「主，咋会是介

wô ng-go nu-boh tön feh ka tso Zin-deo læ dæ-k'eo-li teh-djoh-go nying-ts ah-lah
话？尔个奴仆断弗介做。8 前头来袋口里得着个银子，阿拉

dzong Kyüô-nen di-fông ta-læ wæn ng dza-we dzong ng cü-nying-kô oh-li t'eo kying-ts nying-ts
从迦南地方带来还尔。咋会从尔主人家屋里偷金子银子

ni Ng nu-boh cong-nyiang feh-leng læ jü di-fông zing-djoh gyi pih-ding si ah-lah yia
呢？9 尔奴仆中央弗论来谁地方寻着，其必定死，阿拉也

tso ng cü-go nu-boh Gyi wô Næn-kæn tsiao ng shih-wô ka tso læ jü-go
做尔主个奴仆。」10 其话：「难间照尔说话介做，来谁个

di-fông zing-djoh gyi we tso ngô-go nu-boh yü-to tu sôn m-ze Cong-nying
地方寻着，其会做我个奴仆，余多都算旣罪。」11 众人

ziu kw'a-kw'a pô dæ fông-loh di-ying-li tu ka-k'æ gyi-go dæ Tsong-kwun seo
就快快把袋放落地垵里，都解开其个袋。12 总管搜

gyi-lah dzong do-go ky'i-deo tao siao-go we-ts zing-djoh tsiah-pe læ Bin-yüô-ming
其拉，从大个起头，到小个为止，寻着爵杯来便雅悯

dæ-li
袋里。

Cong-nying ziu c'ô-k'æ i-zông tu pô gyi-lah sô pe-go fông-læ li-ts
13 众人就扯开衣裳，都把其拉所揸个放来驴子

zông-teng tseo-cün dzing-li Yiu-da teng hyüong-di tseo-tao lah-seh oh-li lah-seh wa
上顶，走转城里。14 犹大等兄弟走到约瑟屋里。约瑟还

læ-kæn gyi-lah dziao gyi p'oh-tao di-ying-li lah-seh teng gyi-lah wô Ng sô-tso
来间。其拉朝其扑倒地垵里。15 约瑟等其拉话：「尔所做

z dza-go Næn-dao feh hyiao-teh ziang ngô ka nying jih-dzæ z we ky'i-k'o-go ma
是咋个？难道弗晓得像我介人实在是会起课个吗？」16

Yiu-da wô Ah-lah teng ng cü yiu soh-go hao kông yiu soh-go hao bin yiu soh-go
犹大话：「阿拉等尔主有啥个好讲？有啥个好辩？有啥个

hao feng-p'eo Jing-ming z yi-kying dzô-ts'ah ng nu-boh-go ze-ming næn-kæn ah-lah teng læ
好分割？神明是已经查察尔奴仆个罪名。难间阿拉等来

gyi di-fông zing-djoh tsiah-pe-go nying tu tso ng cü-go nu-boh lah-seh wô
其地方寻着爵杯个人，都做尔主个奴仆。」¹⁷ 约瑟话：

Ngô tön feh ka tso täen-tsih læ gyi siu-li zing-djoh tsiah-pe-go we tso ngô-go nu-boh
「我断弗介做。单只来其手里寻着爵杯个会做我个奴仆。

ng-lah hao en-en-wëng-wëng kyü ah-tia di-fông ky'i
尔拉好安安稳稳归阿爹地方去。」

¹⁸ Yiu-da tseo-long z-ka wô Cü ng teng Fah-lao ih-ying-go gyiu ng
犹大走拢，是介话：「主，尔等法老一样个。求尔

cing nu-boh kao-su ih-kyü shih-wô peh ng cü t'ing m-nao sang-ho ô-wông ng-go
准奴仆告诉一句说话，拨尔主听。晓得好生火哑喺尔个

nu-boh Zin-deo ng cü meng nu-boh wô Ng-lah yiu ah-tia teng hyüong-di
奴仆。¹⁹ 前头尔主问奴仆，话：『尔拉有阿爹等兄弟

feh Ah-lah we-teh cü wô Ah-lah yiu ah-tia z lao-dzing nying wa-yiu
弗？』²⁰ 阿拉回答主话：『阿拉有阿爹，是老成人，还有

lao-nyin sô sang-go siao ng-ts gyi ah-ko yi-kying si-de gyi ah-nyiang doh-doh dzing-loh keh
老年所生个小儿子，其阿哥已经死了，其阿娘独独剩落箇

ih-go ah-tia ting dzih-din gyi Ng teng nu-boh wô Ta gyi loh tao ngô di-fông
一个，阿爹顶值钿其。²¹ 尔等奴仆话：『带其落到我地方

læ s-teh ngô ts'ing-ngæn moh-tu Ah-lah teng cü wô Siao-nying feh-neng-keo
来，使得我亲眼目睹。』²² 阿拉等主话：『小人弗能够

li-k'æ ah-tia ziah-z li-k'æ gyi ah-tia pih-ding we si Ng teng nu-boh
离开阿爹。若是离开其，阿爹必定会死。』²³ 尔等奴仆

wô Ziah-z ng-lah ting siao ah-di feh teng ng dô-kô læ ng-lah m-neh hao tsæ kyin
话：『若是尔拉顶小阿弟弗等尔大家来，尔拉晓得好再见

ngô-go min Ka-ni ah-lah tseo-cün tao ng nu-boh ngô ah-tia di-fông pô ng
我个面。』²⁴ 介呢，阿拉走转到尔奴仆我阿爹地方，把尔

cü-go shih-wô kao-su gyi 'Eo-deo ah-tia z-ka wô Ng-lah tsæ ky'i teng
主个说话告诉其。²⁵ 后头阿爹是介话：『尔拉再去，等

ah-lah ma-tin liang-zih Ah-lah wô Ky'i-feh-læ-go ziah-z ting siao ah-di
阿拉买点粮食。』²⁶ 阿拉话：『去弗来个。若是顶小阿弟

teng ah-lah dong-de z hao loh-ky'i ziah ting siao ah-di feh teng ah-lah dong-de ah-lah
等阿拉同队，是好落去。若顶小阿弟弗等阿拉同队，阿拉

m-neh hao teng keh-go nying kyin-min Ng-go nu-boh ngô ah-tia teng ah-lah wô
晓得好等箇个人见面。』²⁷ 尔个奴仆我阿爹等阿拉话：

Ng-lah hyiao-teh ngô ts'i-ts teng ngô sang liang-go ng-ts 28 Ih-go li-k'æ ngô ky'i ngô
『尔拉晓得我妻子等我生两个儿子。』 28 一个离开我去，我
z-ka wô gyi pih-ding z be ngao-sah tao jü-kying m-neh k'en-kyin gyi 29 Ziah-z
是介话，其必定是被咬煞，到如今晓得看见其。 29 若是
ng-lah yi ta-leh keh ih-go li-k'æ ngô ky'i gyi 'oh-tsia ziu 'æ z s-teh ngô bah
尔拉又带勒箇一个离开我去，其或者受害，是使得我白
deo-fah kwu-kwu ts'i-ts'i tao ing-s-li ky'i 30 Z-ka ah-tia-go sing-ming teng keh
头发孤孤凄凄到阴司里去。』 30 是介阿爹个性命等箇
siao-nying-go sing-ming lin-long-liao-go næn-kæn ngô kyü-tao ng nu-boh ngô ah-tia di-fông keh
小人个性命连拢掉个，难间我归到尔奴仆我阿爹地方，箇
siao-nying feh teng ah-lah dô-kô ky'i gyi k'en-kyin keh siao-nying feh teng ah-lah dong-de
小人弗等阿拉大家去。 31 其看见箇小人弗等阿拉同队，
pih-ding we si z ah-lah s-teh ng-go nu-boh ah-lah ah-tia bah deo-fah kwu-kwu ts'i-ts'i
必定会死，是阿拉使得尔个奴仆阿拉阿爹白头发孤孤凄凄
tao ing-s-li ky'i 32 Ping-ts'ia ng-go nu-boh læ ah-tia min-zin pao keh siao-nying wô
到阴司里去。 32 并且尔个奴仆来阿爹面前保箇小人话：
Ngô ziah-z feh ta gyi kyü-læ ka-ni ngô z üong-yün teh-ze ah-tia 33 Næn-kæn
『我若是弗带其归来，介呢我是永远得罪阿爹。』 33 难间
gyiu ng cing ngô dæ-teng siao-nying tso ngô cü-go nu-boh peh keh siao-nying teng hyüong-di
求尔，准我代等小人做我主个奴仆。拨箇小人等兄弟
kyü-ky'i 34 Ing-we gyi ziah feh dong-de ky'i ngô dza hao tseo-cün teng ah-tia kyin-min
归去。 34 因为其若弗同队去，我咋好走转等阿爹见面。
k'ong-p'ô k'en-kyin ah-tia tsao-djoh 'o-se
恐怕看见阿爹遭着祸祟。」

Ts. XLV.

Iah-seh læ keh-sing bông-pin lih-tong nying-go min-zin tso-gyi feh-læ ziu wô
约瑟来箇星旁边立东人个面前做忌弗来，就话：
Keh-sing nying tu hao li-k'æ ngô tseo-c'ih-ky'i Iah-seh s-teh hyüong-di nying-teh gyi-go
「箇星人都好离开我走出去。」 约瑟使得兄弟认得其个

z-‘eo m-nying teng gyi dô-kô lih-tong 2 lah-seh ‘ao-li-da-k’oh Yiaë-gyih nying teng
时候， 旡人等其大家立东。 2 约瑟号泪大哭， 埃及人等

Fah-lao oh-li tu t’ing-meng-go lah-seh teng hyüong-di wô Ngô z lah-seh Ngô
法老屋里都听闻个。 3 约瑟等兄弟话： 「我是约瑟。我

ah-tia wa weh-tong feh Hyüong-di we-teh feh-c’ih ing-we læ gyi min-zin ling-ling-dong
阿爹还活东弗？」 兄弟回答弗出， 因为来其面前慄慄动。

lah-seh teng hyüong-di wô Ts’ing ng-lah tseo-long-læ gyi-lah ziu tseo-long-ky’i gyi
4 约瑟等兄弟话： 「请尔拉走拢来。」 其拉就走拢去。其

wô Ngô z ng-lah ah-di lah-seh ziu-z ng-lah ma-peh Yiaë-gyih nying-go
话： 「我是尔拉阿弟约瑟， 就是尔拉卖拨埃及人个。 5

Næn-kæn hao-vong we-leh ma ngô tao dông-deo iu-meng zi ‘eng zi keh z Jing-ming ts’a ngô
难间好留为了卖我到荡头忧闷， 自恨自。 箇是神明差我

pi ng-lah zông-zin læ hao pao-djün sing-ming Ing-we tao-c’ü yi-kying yiu liang-nyin
比尔拉上前来好保全性命。 6 因为到处已经有两年

hwông-nyin wa-yiu ng-nyin m-neh kang-cong m-neh siu-keh 7 Jing-ming ts’a ngô pi
荒年， 还有五年旡得耕种， 旡得收割。 7 神明差我比

ng-lah zông-zin læ hao pao-djün ng-lah ‘eo-dæ læ shü-kæn-zông yi do-nyiang kyi ng-lah
尔拉上前来， 好保全尔拉后代来世间上， 又大样救尔拉

sing-ming Ka-ni ts’a ngô tao dông-deo feh-z ng-lah z Jing-ming Gyi z s-teh ngô
性命。 8 介呢差我到荡头弗是尔拉， 是神明。 其是使得我

tông Fah-lao ah-tia teng gyi ‘eh-kô-go cü wa-yiu pin Yiaë-gyih-go tsong-toh Ng-lah
当法老阿爹， 等其合家个主， 还有遍埃及个总督。 9 尔拉

soh-soh zông-ky’i tao ngô ah-tia di-fông teng gyi wô Ng-go ng-ts lah-seh z-ka
速速上去到我阿爹地方， 等其话： 『尔个儿子约瑟是介

wô Jing-ming yi-kying shih-lih ngô tso pin Yiaë-gyih-go cü ts’ing tseo-loh tao ngô di-fông læ
话： 神明已经设立我做遍埃及个主。 请走落到我地方来。

m-nao nga-nga ts’i-ts’i Ng teng ts-seng ngeo-ying væn-pah sô yiu-go hao
旡得好挨挨栖栖。 10 尔等子孙、牛羊、凡百所有个， 好

deng-læ Ko-sæn di-fông teng ng siang-gying Læ keh-deo ngô we iang ng ing-we wa-yiu
庵来歌珊地方， 等尔相近。 11 来箇头我会养尔（因为还有

ng-nyin hwông-nyin sæn-leh ng teng ng-go kô-kyün lin væn-pah sô yiu-go
五年荒年） 。 省勒尔等尔个家眷， 连凡百所有个

ky’üih-siao-dziang-tôn Ng-lah ts’ing-ngæn moh-tu ngô ah-di Bin-yüô-ming yia ts’ing-ngæn
缺少长短。 12 尔拉亲眼目睹， 我阿弟便雅悯也亲眼

moh-tu z ngô ts’ing-k’eo teng ng-lah kông-go Ng-lah pih-ding pô ngô læ Yiaë-gyih-go
目睹， 是我亲口等尔拉讲个。 13 尔拉必定把我来埃及个

yüong-wô teng ng-lah sô k'en-kyin-go tu wô hyiang ah-tia dao soh-soh be ngô ah-tia
荣华，等尔拉所看见个，都话向阿爹道。速速陪我阿爹
tao dông-deo læ Ziu bao-leh ah-di Bin-yüô-ming deo-kying k'oh-de Bin-yüô-ming yia
到荡头来。」¹⁴ 就抱勒阿弟便雅悯头颈哭了。便雅悯也
læ gyi deo-kying-yin di-k'oh Yi teng cong hyüong-di ts'ing-ts'ing cü k'oh-de 'eo-deo
来其头颈沿啼哭。¹⁵ 又等众兄弟亲亲嘴，哭了，后头
hyüong-di teng gyi kông-kông
兄弟等其讲讲。

16 Yiu nying djün peh Fah-lao oh-li t'ing-go wô lah-seh-go hyüong-di
有人传拨法老屋里听个话：「约瑟个兄弟
læ-tong Fah-lao teng gyi dzing-ts tu hwun-hyi Fah-lao teng lah-seh wô Ng hao
来东。」法老等其臣子都欢喜。¹⁷ 法老等约瑟话：「尔好
wô hyiang hyüong-di dao Z-ka tso-fah peh sang-k'eo pe-leh tong-si tao Kyüô-nen di-fông
话向兄弟道，是介做法，拨牲口措勒东西，到迦南地方
ky'i tsih ng-lah ah-tia teng ng-lah oh-li-go nying tao ngô di-fông læ ngô pô
去。¹⁸ 接尔拉阿爹，等尔拉屋里个人，到我地方来。我把
Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si s-peh ng ng ziu hao ky'üoh keh di-t'u-go 'eo-jih
埃及地方好个东西赐拨尔。尔就好吃箇地土个厚实。」¹⁹
Næn-kæn ng i ngô-go feng-fu ka tso ziu-z dzong Yiæ-gyih di-fông do ts'ô-ts tsæ
难间尔依我个吩咐介做，就是，从埃及地方驮车子，再
ng-lah-go kô-siao tsih ng ah-tia læ Yia m-nao feh-sô-teh oh-li-go
尔拉个家小，接尔阿爹来。²⁰ 也旣得好弗舍得屋里个
tong-si ing-we 'en Yiæ-gyih di-fông-go hao-c'ü tu joh-ü ng
东西，因为咸埃及地方个好处都属于尔。」

21 Yi-seh-lih ng-ts ziu-z ka tso Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu be ts'ô-ts
以色列儿子就是介做。约瑟照法老个吩咐，备车子
peh gyi-lah teng lu-zông ing-yüong-go liang-ts'ao Ping-ts'ia song gyi-lah koh-nying i-zông
拨其拉，等路上应用个粮草。²² 并且送其拉各人衣裳
kyi-t'ao tsih-yiu song Bin-yüô-ming-go nying-ts sæn-pah kw'e i-zông ng-t'ao Gyi
几套。只有送便雅悯个，银子三百块，衣裳五套。²³ 其
ta-peh ah-tia-go ziu-z yüong li-ts jih-tsah pe Yiæ-gyih di-fông hao-go tong-si ts'
带拨阿爹个就是，雄驴子十只，措埃及地方好个东西，雌
li-ts jih-tsah pe koh teng ping teng 'ô-væn be-bæn ah-tia lu-zông ing-yüong Ziu ts'a
驴子十只，措谷等饼等下饭，备办阿爹路上应用。²⁴ 就差

gyi hyüong-di kyü-ky'i Ling dong-sing lah-seh teng gyi-lah wô Ng-lah lu-zông ts'ih feh-k'ô
其兄弟归去。临动身，约瑟等其拉话：「尔拉路上切弗可
tsang-zao
争造。」

25 Gyi-lah ziu dzong Yiæ-gyih zông-ky'i tao Kyüô-nen di-fông kyin ah-tia Yüô-koh 26
其拉就从埃及上去。到迦南地方见阿爹雅各，
teng gyi wô lah-seh wa weh-kæn tso djün Yiæ-gyih di-go tsong-toh Yüô-koh sing-hwe
等其话：「约瑟还活间，做全埃及地个总督。」雅各心灰
i-læn feh siang-sing gyi-lah 27 Gyi-lah pô lah-seh teng gyi kông-go shih-wô wô hyiang gyi
意懒，弗相信其拉。其拉把约瑟等其讲个说话话向其
dao ah-tia Yüô-koh k'en-kyin lah-seh ts'a-læ tsih gyi-go ts'ô-ts sing ziu weh-dong-de 28
道。阿爹雅各看见约瑟差来接其个车子，心就活动了。
Yi-seh-lih z-ka wô Keo-de ngô ng-ts lah-seh wa weh-tong ts'ing ngô feh-zing si
以色列是介话：「够了，我儿子约瑟还活东，请我弗曾死
pih-ding ky'i k'en gyi
必定去看其。」

Ts. XLVI.

Yi-seh-lih ta-leh væn-pah sô-yiu-go dong-sing tao Bih-z-pô hyin-tsi peh ah-tia
以色列带勒凡百所有个动身到别是巴，献祭拔阿爹
Yi-sah-go Jing-ming 2 Yia-tao Jing-ming hyin-c'ih peh Yi-seh-lih k'en teng gyi wô
以撒个神明。夜到神明显出拔以色列看，等其话：
Yüô-koh Yüô-koh Gyi wô Ngô læ-tong Yi wô Ngô z
「雅各，雅各！」其话：「我来东。」³又话：「我是
Jing-ming ziu-z ng ah-tia-go Jing-ming ng tseo-loh tao Yiæ-gyih ky'i feh fông-teh læ
神明，就是尔阿爹个神明。尔走落到埃及去弗妨碍。来
keh-deo Ngô we s-teh ng dzing-we ih-go do koh 4 Ngô we teng ng dô-kô tseo-loh
箇头我会使得尔成为一个大国。我会等尔大家走落
Yiæ-gyih Ngô pih-ding ling ng kyü-læ lah-seh we ts'ing-siu en ng ngæn-tsing
埃及。我必定领尔归来。约瑟会亲手安尔眼睛。」

5 Yüô-koh dzong Bih-z-pô dong-sing Yi-seh-lih ng-ts pô Fah-lao ts'a-læ tsih gyi-go
雅各从别是巴动身。以色列儿子把法老差来接其个

ts'ô-ts tsæ ah-tia Yüô-koh teng gyi-lah kô-siao Yüô-koh teng gyi long-tsong 'eo-dæ
车子，载阿爹雅各，等其拉家小。6 雅各等其拢总后代

ta-leh Kyüô-nen di-fông sô teh-djoh-go sang-k'eo ho-veh tao Yiæ-gyih ky'i ziu-z gyi-go
带勒迦南地方所得着个牲口货物到埃及去。7 就是其个

ng-ts seng-ts gyi-go nön teng seng-nyü long-tsong 'eo-dæ tu teng gyi dong-de tao
儿子、孙子、其个囡，等孙女，拢总后代都等其同队到

Yiæ-gyih ky'i
埃及去。

8 Yi-seh-lih go ts-seng ziu-z tao Yiæ-gyih ky'i-go Yüô-koh teng gyi ng-ts
以色列个子孙，就是到埃及去个，雅各等其儿子，

ming-z læ 'ô-veng Yüô-koh do ng-ts Liu-bin Liu-bin-go ng-ts Ha-noh
名字来下文。雅各大儿子流便。9 流便个儿子，哈诺、

Fah-lu Hyi-s-leng Kyüô-mi Si-min-go ng-ts Yiæ-meo-li Yüô-ming
法路、希斯仑、迦米。10 西缅个儿子，耶母利、雅悯、

O-'eh Yüô-kying So-'eh teng Kyüô-nen nyü-nying sang-go Siao-lo Li-vi-go
阿辖、雅斤、琐辖，等迦南女人生个少罗。11 利未个

ng-ts Keh-jing Ko-'eh Mi-lah-li Yiu-da-go ng-ts R O-nen
儿子，革顺、哥辖、米拉利。12 犹大个儿子，珥、阿南、

Z-lah Feh-leh-z Sah-lah Tsih-yiu R teng O-nen z si-læ Kyüô-nen di-fông-de
示拉、法勒士、撒拉。只有珥等阿南是死来迦南地方了。

Fah-leh-z-go ng-ts Hyi-s-leng Ha-me-leh Yi-seh-kyüô-go ng-ts Do-lah
法勒士个儿子希斯仑、哈母勒。13 以萨迦个儿子，陀拉、

Fu-üô lah-pah Sing-leng Si-pu-leng-go ng-ts Si-lih Yi-leng
孚亚、约伯、伸仑。14 西布伦个儿子，西烈、以伦、

Yüô-li Keh-sing z Li-üô læ Pô-t'æn-üô-læn sang-peh Yüô-koh-go ng-ts wa-yiu
雅利。15 箇星是利亚来巴坦亚兰，生拔雅各个儿子，还有

gyi nön Ti-nô t'ong-gong ng-ts nön sæn-jih-sæn nying
其囡底拿。统共儿子囡三十三人。

16 Kyüô-teh-go ng-ts Si-fi-ong Ha-kyi Jü-nyi Yi-z-peng
迦得个儿子，洗非翁、哈基、如尼、以士本、

Yi-li Üô-lo-ti Üô-li-li Üô-shih-go ng-ts Ing-nô Yi-shü-üô
以利、亚罗底、亚利利。17 亚设个儿子，音拿、以书亚、

Yi-shü-yi Pi-li-üô teng ah-me Si-lah Pi-li-üô-go ng-ts Hyi-pah
以书以、比利亚，等阿妹西拉。比利亚个儿子，希百、

Mah-kyih Keh-sing z Sih-p'ô-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön Li-üô-go
麦结。18 箇星是悉怕个儿子，就是拉班赐拔其因利亚个。
gyi sô sang-peh Yüô-koh-go t'ong-gong jih-loh-go nying
其所生拔雅各个统共十六个人。

19 Yüô-koh ts'i-ts Lah-kyih-go ng-ts lah-seh Bin-yüô-ming 20 lah-seh læ
雅各妻子拉结个儿子，约瑟、便雅悯。
Yiæ-gyih z'eo En-go tsi-s Po-di-fi-lah-go nön Üô-si-neh sang-peh gyi-go ng-ts
埃及时候，安个祭司波提非拉个因亚西纳生拔其个儿子，
Mô-nô-si Yi-fah-lin Bin-üô-ming-go ng-ts Pi-lah Pi-kyih
玛拿西、以法莲。
21 20 便雅悯个儿子，比拉、比结、
Üô-jih-bih Gyi-lah Næ-mæn Yi-hyi Lo-jih Meo-bing Wu-bing Üô-leh
亚实别、其刺、乃幔、以希、罗实、母平、户平、亚勒。
22 Keh-sing z Lah-kyih sang-peh Yüô-koh-go ng-ts t'ong-gong jih-s-go nying
22 箇星是拉结生拔雅各个儿子，统共十四个人。

23 Dæn-go ng-ts Wu-sing Neh-da-li-go ng-ts Yüô-sih Kwu-nyi
23 但个儿子，户伸。
24 23 纳大利个儿子，雅薛、沽尼、
Yiæ-seh Z-lin Keh-sing z Pih-lah-go ng-ts ziu-z Lah-pæn s-peh gyi nön
耶色、示脸。
25 24 箇星是辟拉个儿子，就是拉班赐拔其因
Lah-kyih-go gyi sô sang-peh Yüô-koh-go t'ong-gong ts'ih-go nying
拉结个。其所生拔雅各个统共七个人。

26 Z-ka teng Yüô-koh dong-de tao Yiæ-gyih læ-go djü-leh Yüô-koh sing-vu ts-nga
26 是介等雅各同队到埃及来个，除了雅各新妇之外，
dzong gyi iao-bo-li sang-loh-læ-go t'ong-gong loh-jih-loh-go nying Wa-yiu lah-seh læ
从其腰缚里生落来个，统共六十六个人。
27 26 还有约瑟来
Yiæ-gyih sang liang-go ng-ts ka-ni Yüô-koh ih-kô læ Yiæ-gyih go t'ong-gong ts'ih-jih-go
埃及生两个儿子。介呢雅各一家来埃及个，统共七十个
nying
人。

28 Yüô-koh ts'a Yiu-da sin tao lah-seh di-fông ling-leh gyi hyiang Ko-sæn ka ky'i
28 雅各差犹大先到约瑟地方，领勒其向歌珊介去。
cong-nying ziu tseo-tao Ko-sæn di-fông lah-seh be-leh ts'ô-ts zông-ky'i tao Ko-sæn
众人就走到歌珊地方。
29 28 约瑟备勒车子，上去到歌珊，
nying-tsih ah-tia Yi-seh-lih k'en-kyin-leh gyi ziu bao-leh deo-kying læ gyi deo-kying-yin
迎接阿爹以色列，看见了其，就抱勒头颈，来其头颈沿

k'oh-leh d'ziang-kyiu Yi-seh-lih teng lah-seh wô Næn-kæn ngô si yia en-sing
 哭了长久。 30 以色列等约瑟话：「难间我死也安心，
 ing-we ng wa læ-tong ngô teng ng kyin-min-de lah-seh teng hyüong-di teng ah-tia
 因为尔还来东，我等尔见面了。」 31 约瑟等兄弟等阿爹
 ih-kô wô Ngô ky'i tseo-ming Fah-lao teng gyi wô Ngô hyüong-di teng ngô ah-tia
 一家话：「我去奏明法老，等其话：『我兄弟等我阿爹
 ih-kô zin-deo læ Kyüô-nen di-fông-go næn-kæn tao ngô di-fông læ-de Keh-sing
 一家，前头来迦南地方个，难间到我地方来了。 32 箇星
 nying tu z k'en-ying-go ü sang-k'eo we-nyih z ta-leh ngeo-ying teng væn-pah sô
 人都是看羊个，喂牲口为业。是带勒牛羊，等凡百所
 yiu-go læ-de T'ông-jün Fah-lao dziao ng-lah meng Ng-lah soh-go z-nyih
 有个来了。 33 倘然法老朝尔拉，问：『尔拉啥个事业？』
 ng-lah ziu k'o-yi wô Ng-go nu-boh dzong siao-læ tao jü-kying lin zi teng tsu-tsang tu
 34 尔拉就可以话：『尔个奴仆从小来到如今连自等祖宗都
 z k'en sang-k'eo we-nyih ka hao s-teh ng-lah deng-læ Ko-sæn di-fông ing-we væn-pah k'en
 是看牲口为业。介好使得尔拉庵来歌珊地方，因为凡百看
 yang nying z Yäe-gyih nying sô u-su-go
 羊人是埃及人所恶愆个。』」

Ts. XLVII.

Iah-seh tseo-ming Fah-lao wô Ngô ah-tia teng ngô hyüong-di lin gyi ngeo yang
 约瑟奏明法老话：「我阿爹等我兄弟，连其牛羊，
 væn-pah sô yiu-go dzong Kyüô-nen di-fông læ næn-kæn z læ Ko-sæn di-fông
 凡百所有个，从迦南地方来。难间是来歌珊地方。」 2
 Iah-seh læ hyüong-di cong-nyiang ling ng-go nying ky'i kyin Fah-lao Fah-lao teng gyi hyüong-di
 约瑟来兄弟中央领五个人去见法老。 3 法老等其兄弟
 wô Ng-lah tso soh-go z-nyih yia Gyi-lah we-teh Fah-lao wô Ng-go
 话：「尔拉做啥个事业耶？」其拉回答法老话：「尔个
 nu-boh lin zi teng tsu-tsang tu z k'en-ying-go Yi teng Fah-lao wô Ah-lah
 奴仆，连自等祖宗都是看羊个。」 4 又等法老话：「阿拉

læ tæ̃n-koh ts' -di ing-we Kyüô-nen di-fông do hwông-nyin ng-go nu-boh m-neh ts'ao-liao
来耽搁此地，因为迦南地方大荒年，尔个奴仆旡得草料

hao ü sang-k'eo næ̃n-kæ̃nts'ing ng cing ng-go nu-boh deng-læ Ko-sæn di-fông
好喂牲口。难间请尔，准尔个奴仆庵来歌珊地方。」⁵

Fah-lao teng lah-seh wô Ng ah-tia teng hyüong-di tao ng-go di-fông læ Yiã-gyih
法老等约瑟话：「尔阿爹等兄弟到尔个地方来。」⁶ 埃及

di-fông læ ng min-zin hao kæ̃n 'eo-jih-go di-t'u peh ng ah-tia hyüong-di deng ziu-z hao
地方来尔面前。好拣厚实个地土拨尔阿爹兄弟庵，就是好

djü-læ Ko-sæn di-fông ping-ts'ia ng hyiao-teh gyi-lah cong-nyiang yiu dzæ-neng-go nying hao
住来歌珊地方。并且尔晓得其拉中央有才能个人，好

kyü-tsin gyi-lah cong-kwun ngô-go sang-k'eo Iah-seh ling-leh ah-tia Yüô-koh tsing ky'i
举荐其拉掌管我个牲口。」⁷ 约瑟领勒阿爹雅各进去，

lih-læ Fah-lao min-zin Yüô-koh coh-foh Fah-lao Fah-lao teng Yüô-koh wô Ng to-siao
立来法老面前。雅各祝福法老。」⁸ 法老等雅各话：「尔多少

kwe-kang Yüô-koh teng Fah-lao wô Ngô tæ̃n-koh læ shü-kæn-zông nyih-ts ih-pah
贵庚？」⁹ 雅各等法老话：「我耽搁来世间上日子一百

sæn-jih shü ngô tso-nying nyih-ts m-neh to m-neh hao yia feh gyih-jü ngô tsu-tsong tso
三十岁。我做个人日子旡得多，旡得好，也弗及如我祖宗做

c'ih-meng nying-go nyih-ts Yüô-koh yi coh-foh Fah-lao dzong Fah-lao min-zin tseo-c'ih
出门人个日子。」¹⁰ 雅各又祝福法老，从法老面前走出。

Iah-seh tsiao Fah-lao-go feng-fu kæ̃n Yiã-gyih koh 'eo-jih di-t'u ziu-z Læn-seh
¹¹ 约瑟照法老个吩咐，拣埃及国厚实地土，就是兰塞

di-fông peh gyi ah-tia hyüong-di deng-loh tso ts'æn-nyih Iah-seh iang gyi ah-tia
地方，拨其阿爹兄弟庵落做产业。」¹² 约瑟养其阿爹

hyüong-di teng ah-tia 'o-kô lao-siao tsiao gyi-lah kô-tang-kô kong-ing gyi-lah liang-zih
兄弟，等阿爹和家老小。照其拉家打家，供应其拉粮食。

Ka z-'eo hwông-nyin yü-kô li-'æ tao-c'ü m-neh liang-zih Yiã-gyih teng
¹³ 介时候荒年愈加厉害，到处旡得粮食。埃及等

Kyüô-nen di-fông we-leh hwông-nyin kw'eng-kw'u Iah-seh t'iao koh peh cong-nying siu-long 'en
迦南地方为了荒年困苦。」¹⁴ 约瑟巢谷拨众人，收拢咸

Yiã-gyih teng Kyüô-nen di-fông sô yiu-go nying-ts Iah-seh pô keh-go nying-ts do-tsing Fah-lao
埃及等迦南地方所有个银子。约瑟把箇个银子驮进法老

wông-kong-li Yiã-gyih teng Kyüô-nen di-fông nying-ts wun-de Yiã-gyih nying tu tseo-tao
王宫里。」¹⁵ 埃及等迦南地方银子换了，埃及人都走到

Iah-seh di-fông wô Ts'ing ng peh ah-lah liang-zih dza-we iao ah-lah si læ ng-go
约瑟地方，话：「请尔拨阿拉粮食。咋会要阿拉死来尔个

min-zin ing-we nying-ts yi-kying wun-de 16 Iah-seh wô Hao do sang-k'eo peh
 面前？因为银子已经换了。」约瑟话：「好驮牲口拨
 ngô ziah-z nying-ts wun-de ngô we-leh sang-k'eo k'eng peh ng-lah Koh-nying ziu
 我。若是银子换了，我为了牲口肯拨尔拉。」¹⁷ 各人就
 ky'in sang-k'eo tao Iah-seh di-fông Iah-seh we-leh gyi-lah mô ngeo yang li-ts keh-sing diao
 牵牲口到约瑟地方：约瑟为了其拉马牛羊驴子箇星调
 liang-zih peh gyi-lah keh-nyin we-leh keh-sing sang-k'eo pô liang-zih yang gyi-lah Keh-nyin
 粮食拨其拉。箇年为了箇星牲口把粮食养其拉。¹⁸ 箇年
 ko-de di-nyi nyin cong-nying yi læ teng Iah-seh wô Ah-lah feh-ken ing-mun ng
 过了，第二年众人又来，等约瑟话：「阿拉弗敢隐瞒尔
 cü nying-ts yi-kying wun-de sang-k'eo tu kwe-peh ng cü-de læ ng cü-go min-zin
 主，银子已经换了，牲口都归拨尔主了，来尔主个面前，
 m-kao bih-yang tong-si dzing-loh tsih-yiu ah-lah kyì-sing teng din-di z-de Dza-we
 旤告别样东西剩落，只有阿拉肌身等田地是了。」¹⁹ 咋会
 iao ah-lah teng din-di tu hwe-diao læ ng-go min-zin ni Ts'ing ng pô liang-zih ma ah-lah teng
 要阿拉等田地都毁掉来尔个面前呢？请尔把粮食买阿拉等
 ah-lah din-di ka-ni ah-lah teng ah-lah din-di tu kwe-peh Fah lao yüong ping-ts'ia pô
 阿拉田地。介呢阿拉等阿拉田地都归拨法老用。并且把
 iang-ts peh ah-lah s-teh ah-lah hao yiu sing-ming feh we si din-di yia feh we
 秧子拨阿拉，使得阿拉好有性命，弗会死，田地也弗会
 hwông-ko Iah-seh dæ Fah-lao ma pin Yiæ-gyih-go din-di ing-we Yiæ-gyih nying be
 荒过。²⁰ 约瑟待法老买遍埃及个田地：因为埃及人被
 hwông-nyin tse-loh-læ koh-nying ma-diao gyi-go din-di sô-yi din-di tu kwe-peh
 荒年追落来，各人卖掉其个田地，所以田地都归拨
 Fah-lao-de Yi s-teh Yiæ-gyih dông-pin ts-ka tao keh-pin ts-ka-go pah-sing tu pun-tsing
法老了。²¹ 又使得埃及荡边址界到箇边址界个百姓都搬进
 dzing-li Tsih-yiu tsi-s-go din-di feh ma ing-we Fah-lao s-peh tsi-s yiu
 城里。²² 只有祭司个田地弗卖，因为法老赐拨祭司有
 ih-ding-go ngah-ts gyi-lah hao ky'üoh Fah-lao sô s-peh gyi-go fong-loh keh-lah feh ma-diao
 一定个额子。其拉好吃法老所赐拨其个俸禄。箇勒弗卖掉
 gyi-lah din-di Iah-seh teng pah-sing wô Kyih-mih ngô ma ng-lah teng ng-go din-di
 其拉田地。²³ 约瑟等百姓话：「今末我买尔拉等尔个田地
 kwe-peh Fah-lao dông-deo yiu iang-ts læ-tong peh ng-lah hao ky'i cong-din Gyi c'ih-ts'æn
 归拨法老。荡头有秧子来东拨尔拉好去种田。」²⁴ 其出产
 pih-ding kwe ng-kwu teh-ih peh Fah-lao keh s-kwu hao kwe-peh ng-lah zi tso ng-lah
 必定归五股得一拨法老。箇四股好归拨尔拉自，做尔拉

din-li-go iang-ts wa-yiu ng-lah lin oh-li ng-nô keh-sing-go k'eo-liang Pah-sing
田里个秧子，还有尔拉连屋里儿因箇星个口粮。」²⁵ 百姓

wô Ng yi-kying kyi ah-lah-go sing-ming dæn-nyün ah-lah teh-djoh eng-we læ ng cü-go
话：「尔已经救阿拉个性命。但愿阿拉得着恩惠来尔主个

min-zin ah-lah dzing-nyün tso Fah-lao-go nu-boh Iah-seh ziu shih-lih lih-fah pin
面前。阿拉情愿做法老个奴仆。」²⁶ 约瑟就设立律法遍

Yiæ-gyih-go din-di tu iao kwe ng-kwu teh-ih peh Fah-lao ih-dzih tao næn-kæn z-ka
埃及个田地都要归五股得一拨法老，一直到难间是介。

tsih-yiu tsi-s-go din-di feh kwe-peh Fah-lao
只有祭司个田地弗归拨法老。

Yi-seh-lih deng-læ Yiæ-gyih-go Ko-sæn di-fông læ keh-deo teh-djoh ts'æn-nyih
²⁷ 以色列来埃及个歌珊地方。来箇头得着产业。

gyi-lah sang-loh-læ do-nyiang hying-wông Yüô-koh læ Yiæ-gyih deng-leh jih-ts'ih nyin
其拉生落来，大样兴旺。²⁸ 雅各来埃及庇勒十七年。

z-ka Yüô-koh ziu-shü long-tsong ih-pah s-jih-ts'ih shü Yi-seh-lih si-go nyih-ts
是介雅各寿岁拢总一百四十七岁。²⁹ 以色列死个日子

kw'a-tao eo ng-ts Iah-seh teng gyi wô Ngô ziah-z teh-djoh eng-we læ ng-go
快到，讴儿子约瑟，等其话：「我若是得着恩惠来尔个

min-zin ka-ni ng-go siu en-læ ngô do-t'e-ô ng yiu hao-i dzing-sing dæ ngô
面前，介呢尔个手安来我大腿下，尔有好意诚心待我，

m-nao tsông ngô læ Yiæ-gyih Dæn-z ngô iao teng tsu-tsong tso-t'ah kw'eng ng yüong
旤得好葬我来埃及。」³⁰ 但是我要等祖宗做埕困。尔用

ta ngô c'ih Yiæ-gyih tsông ngô læ gyi-lah tsông-kæn-go di-fông Iah-seh wô Ngô
带我出埃及，葬我来其拉葬间个地方。」约瑟话：「我

pih-ding i ng-go shih-wô ka tso Gyi wô Ng hao vah-tsiu peh ngô
必定依尔个说话介做。」³¹ 其话：「尔好罚咒拨我。」

Iah-seh ziu teng gyi vah-tsiu Yi-seh-lih k'ao-leh min-zông go bing-fong deo eo-tæn-tao
约瑟就等其罚咒。以色列靠勒眠床个屏风，头伕带倒。

Ts. XLVIII.

Keh-sing z-ken 'eo-deo yiu nying teng Iah-seh wô

箇星事干后头有人等约瑟话：「尔阿爹有病。」约瑟

Ng ah-tia yiu bing

Iah-seh

ziu ta-leh liang-go ng-ts Mô-nô-si Yi-fah-lin dô-kô ky'i Yiu nying t'ong-cü
就带勒两个儿子，玛拿西、以法莲，大家去。² 有人通知

Yüô-koh wô Ng k'en ng-go ng-ts Iah-seh tao ng di-fông lă-de Yi-seh-lih
雅各话：「尔看，尔个儿子约瑟到尔地方来了。」以色列

ziu ts'ang-tæn-ky'i zo-lă min-zông-li Yüô-koh teng Iah-seh wô Zin-deo lă Kyüô-nen
就撑带起，坐来眠床里。³ 雅各等约瑟话：「前头来迦南

di-fông-go Lu-s djün-neng-go Jing-ming hyin-c'ih peh ngô k'en s-foh peh ngô teng ngô
地方个路斯全能个神明显出拨我看，赐福拨我。⁴ 等我

wô Ngô we s-teh ng meo-meo zing-zing to-ky'i-lă yia we s-teh ng dzing-we
话：『我会使得尔茂茂盛盛多起来，也会使得尔成为

ih-do-dziao pah-sing ping-ts'ia pô keh-go di-fông s-peh ng tsiang-lă-go 'eo-dă tso üong-yün-go
一大潮百姓。并且把箇个地方赐拨尔将来个后代做永远个

ts'æn-nyih Næn-kæn ng liang-go ng-ts Yi-fah-lin Mô-nô-si ziu-z ngô feh-zing
产业。』⁵ 难间尔两个儿子以法莲、玛拿西，就是我弗曾

tao Yiæ-gyih lă-go z'eo ng lă Yiæ-gyih di-fông sô sang-go hao kwe-peh ngô tsing-ziang
到埃及来个时候尔来埃及地方所生个，好归拨我，正像

Liu-bin Si-min kwe-peh ngô ka 'Eo-deo ng sô sang-go ng-ts kwe-peh ng lă gyi
流便、西缅，归拨我介。⁶ 后头尔所生个儿子归拨尔，来其

ah-ko go ming-'ô teh-djoh ts'æn-nyih Kông-tao ngô ngô dzong Pô-t'æn lă-go z'eo lă
阿哥个名下得着产业。⁷ 讲到我，我从巴坦来个时候，来

Kyüô-nen di-fông-go lu-zông teng Yi-fah-da siang-gying Lah-kyih si-lă ngô-go sing-pin
迦南地方个路上，等以法大相近，拉结死来我个身边。

ngô tsông gyi lă tao Yi-fah-da ky'i-go keh-da lu-li Yi-fah-da ziu-z
我葬其来到以法大去个箇埭路里（以法大就是

Pah-li-'eng
伯利恒）。」

Yi-seh-lih k'en-k'en Iah-seh-go ng-ts wô Keh-sing z jü Iah-seh
⁸ 以色列看看约瑟个儿子，话：「箇星是谁？」⁹ 约瑟

teng ah-tia wô Z ngô-go ng-ts Jing-ming lă dông-deo s-peh ngô-go Gyi
等阿爹话：「是我个儿子，神明来荡头赐拨我个。」其

wô Ling gyi-lah long ngô-go di-fông lă ngô ziu coh-foh gyi-lah Yi-seh-lih
话：「领其拉拢我个地方来，我就祝福其拉。」¹⁰ 以色列

ngæn-tsing lao-hwô m-neh k'en-kyin Iah-seh lin ng-ts long-lă gyi ziu ts'ing gyi-lah
眼睛老花，晓得看见。约瑟连儿子拢来。其就亲其拉

cū bao-leh gyi-lah Yi-seh-lih teng lah-seh wô Ngô feh-siang tsæ teng ng
 嘴， 抱勒其拉。 11 以色列等约瑟话： 「我弗想再等尔

kyin-min næn-kæn Jing-ming wa we peh ngô k'en-kyin ng-go ng-ts lah-seh ling
 见面。 难间神明还会拨我看见尔个儿子。」 12 约瑟领

gyi-lah li-k'æ gyi-go kyiah-k'o-deo zi boh-tao di-jiang-li lah-seh ta keh liang
 其拉离开其个脚骹头， 自伏倒地垓里。 13 约瑟带箇两

ng-ts jing-siu nyiah-leh Yi-fah-lin dziao-leh Yi-seh-lih-go tsia-siu tsia-siu nyiah-leh
 儿子， 顺手捏勒以法莲朝勒以色列个借手， 借手捏勒

Mô-nô-si dziao-leh Yi-seh-lih-go jing-siu z-ka ling gyi-lah long-ky'i Yi-seh-lih
 玛拿西朝勒以色列个顺手。 是介领其拉拢去。 14 以色列

sing-c'ih jing-tsah siu en-læ di-nyi ng-ts Yi-fah-lin-go deo-zông tsia-tsah siu en-læ
 伸出顺只手， 安来第二儿子以法莲个头上， 借只手安来

Mô-nô-si-go deo-zông gyi deh-we z-ka diao-ts'o gyi-go siu ing-we Mô-nô-si z do
 玛拿西个头上。 其特为是介调错其个手， 因为玛拿西是大

ng-ts Ping-ts'ia teng lah-seh coh-foh wô Ngô tsu-tsong Üô-pah-lah-hen Yi-sah
 儿子。 15 并且等约瑟祝福， 话： 「我祖宗亚伯拉罕、 以撒

læ gyi min-zin tseo-lu-go Jing-ming dzong ngô sang-c'ih tao jü-kying iang ngô-go Jing-ming 16
 来其面前走路个神明， 从我生出到如今养我个神明，

kyiung ngô c'ih ih-ts'ih næn-deo-go T'in-s dæn-nyün Gyi s-foh peh keh-sing siao-nying wa-yiu pô
 救我出一切难头个天使， 但愿其赐福拨箇星小人。 还有把

ngô-go ming-z teng ngô tsu-tsong Üô-pah-lah-hen Yi-sah-go ming-z kwe-peh gyi-lah
 我个名字， 等我祖宗亚伯拉罕、 以撒个名字， 归拨其拉。

s-teh gyi-lah læ shü-kæn-zông to-ky'i-læ dzing-we ih-do-dziao pah-sing lah-seh
 使得其拉来世间上多起来， 成为一大潮百姓。」 17 约瑟

k'en-kyin ah-tia en jing-tsah siu læ Yi-fah-lin deo-zông sing-li feh hwun-hyi ziu tông-leh
 看见阿爹安顺只手来以法莲头上， 心里弗欢喜， 就挡勒

ah-tia-go siu iao dzong Yi-fah-lin-go deo-zông tsæn-ko tao Mô-nô-si-go deo-zông lah-seh
 阿爹个手要从以法莲个头上趲过到玛拿西个头上。 18 约瑟

teng ah-tia wô Ah-tia feh-z ka-go keh z do-go ts'ing ng en jing-tsah
 等阿爹话： 「阿爹， 弗是介个， 箇是大个。 请尔， 安顺只

siu læ gyi-go deo-zông Ah-tia feh-k'eng z-ka wô Ngô ng-ts ngô
 手来其个头上。」 19 阿爹弗肯， 是介话： 「我儿子， 我

hyiao-teh-go ngô hyiao-teh-go gyi yia we tso ih-go dzoh-veng yia we hying-wông
 晓得个， 我晓得个。 其也会做一个族份， 也会兴旺。

dæn-z gyi ah-di jih-dzæ we pi gyi yü-kô do ping-ts'ia gyi-go 'eo-dæ we tso hyü-to
 但是其阿弟实在会比其愈加大， 并且其个后代会做许多

koh-veng Tòng-nyih coh-foh gyi-lah wô Tsiang-lăe Yi-seh-lih pah-sing coh-foh
国份。」²⁰ 当日祝福其拉，话：「将来以色列百姓祝福
nying-kô we ts-tin ng wô Jing-ming s-teh ng ziang Yi-fah-lin Mô-nô-si
人家会指点尔，话：『神明使得尔像以法莲、玛拿西
ka keh-tsao kyü-zông Yi-fah-lin lăe Mô-nô-si-go zin-deo
介。』箇遭举上以法莲来玛拿西个前头。」

21 Yi-seh-lih teng lah-seh wô Ngô kw'a si-de dăen-z Jing-ming we teng ng
以色列等约瑟话：「我快死了。但是神明会等尔
dô-kô lăe-tong ling ng kyü-ky'i tao ng tsu-tsang-go di-fông Zin-deo ngô yüong kong teng tao
大家来东，领尔归去到尔祖宗个地方。²² 前头我用弓等刀
dzong Ū-mo-li nying siu-li deh-lăe-go di-fông ngô peh ng s-teh ng pi hyüong-di to
从亚摩利人手里夺来个地方，我拨尔，使得尔比兄弟多
ih-be
一倍。」

Ts. XLIX.

Yüô-koh eo-long ng-ts wô Ng-lah jü-long-lăe s-teh ngô hao wô hyiang
雅各诤拢儿子，话：「尔拉聚拢来，使得我好话向
ng-lah dao 'eo-deo nyih-ts sô p'ong-djoh z-ken Yüô-koh-go ng-ts hao jü-long-lăe
尔拉道后头日子所碰着事干。² 雅各个儿子，好聚拢来
t'ing liu-sing t'ing ng-lah ah-tia Yi-seh-lih-go shih-wô
听，留心听尔拉阿爹以色列个说话。」

3 Liu-bin 'ô ng z ngô do ng-ts ngô shü-dao ngô ky'i-lih-go ky'i-deo yiu
流便噯！尔是我大儿子，我势道，我气力个起头，有
ting do wê-fong yiu ting do neng-ken Ng ziang shü ka feh-ding feh-neng-keo hao-jü
顶大威风，有顶大能干。⁴ 尔像水介弗定，弗能够好聚
nying-kô ing-we ng tseo-zông ah-tia-go min-zông u-wăe gyi gyi tseo-zông ngô-go
人家，因为尔走上阿爹个眠床污坏其。其走上我个
min-zông-de
眠床了。

5 ^{Si-min}西緬、^{Li-vi z-go hyüong-di}利未是个兄弟。^{gyi-lah pao-kyin z hyüong-ky'i}其拉宝剑是凶器。^{Ngô-go}6 我个
^{sing}心，^{m-nao teng gyi-lah dong-de siang-liang}旡得好等其拉同队商量，^{ngô-go yüong-wô}我个荣华，^{m-nao teng gyi-lah}旡得好等其拉
^{dong-de jü we}同队聚会。^{ing-we gyi-lah fah-ông sah nying}因为其拉发快杀人，^{'eo zi-go sing-siang keh-dön ngeo-go}后自个心想割断牛个
^{kyiah-kying}脚筋。^{Gyi-lah dong-nu z kæ tsiu-mô-go}7 其拉动怒是该咒骂个，^{ing-we z-ka mang}因为是介猛。^{gyi-lah 'eng-sing z}其拉恨心是
^{kæ tsiu-mô-go}该咒骂个，^{ing-we z-ka hyüong}因为是介凶。^{ngô we læ Yüô-koh cong-nyiang feng-gyi-c'ih}我会来雅各中 央分其出，来
^{Yi-seh-lih cong-nyiang sæn-gyi-k'æ}以色列中 央散其开。

8 ^{Yiu-da 'ô}犹大噯！^{ng-go hyüong-di we tsæn-me ng}尔个兄弟会赞美尔。^{ng-go siu we k'ô-djü dziu-dih-go}尔个手会柯住仇敌个
^{deo-kying}头颈。^{ng ah-tia-go ng-ts we læ ng-go min-zin pa ng}尔阿爹个儿子会来尔个面前拜尔。^{Yiu-da z siao}9 犹大是小
^{s-ts}狮子。^{ngô ng-ts}我儿子，^{ng li-k'æ-leh sô lo-liah-go tseo-zông-ky'i}尔离开勒所掳掠个走上去。^{gyi boh-kæn}其伏间，其
^{gwu-kæn}跼间，^{ziang s-ts}像狮子，^{ziang ts'-go s-ts}像雌个狮子。^{jü ken dong gyi}谁敢动其。^{Kwe-pih feh li-k'æ}10 圭必弗离开
^{Yiu-da}犹大，^{shih-lih lih-fah-go nying feh li-k'æ gyi-go kyiah-'ô}设立律法个人弗离开其个脚下，^{teng-tao S bing-en go}等到赐平安个[1]
^{læ}来。^{cong pah-sing tu kwe-voh Gyi}众百姓都归服其。^{Bo gyi-go li-ts læ bu-dao-jü-li}11 缚其个驴子来葡萄树里，^{yia bo}也缚
^{gyi-go siao li-ts læ ting hao bu-dao-jü-li}其个小驴子来顶好葡萄树里，^{gyi yüong tsiu gyiang gyi-go i-zông}其用酒澆其个衣裳，^{yüong}用
^{bu-dao tsih-shü gyiang gyi-go bao-ts}葡萄汁水澆其个袍子。^{Gyi ngæn-tsing we-leh tsiu 'ong-'ong-go}12 其眼睛为了酒红红个，^{gyi ngô-ts'}其牙齿
^{we-leh na bah-bah-go}为了奶白白个。

[1] Ziu-z Z-lo. 就是士罗。（原注）

13 Si-pu-leng we deng læ hæ-pin-yin boh jün-go di-fông gyi ts-ka ih-dzih tao
西布伦会庵来海边沿，泊船个地方。其址界一直到
Si-teng
西顿。

14 Yi-sah-kyüô z yiu gying-dao-go li-ts læ yang-gyin cong-nyiang boh-tih Gyi
以萨迦是有劲道个驴子，来羊圈中央伏的。15 其
teh-cü en-tæn z hao di-t'u 'eo-jih ziu eo-tao kyin-kah-deo pe-ts ky'i tsing-kong tông
得知安耽是好，地土厚实，就伕倒肩胛头背仔，去进贡当
ts'a-s
差使。

16 Dæn we p'un-tön gyi-go pah-sing ziang Yi-seh-lih cong-nyiang ih-go ts-p'a 17
但会判断其个百姓，像以色列中央一个支派。
Dæn we tso do-ka-li-go dzô lu-zông-go doh-dzô ngao-sông mô-go kyiah-'eo-keng
但会做大街里个蛇，路上个毒蛇，咬伤马个脚后跟，
s-teh gyi-tih-go nying we tih-loh 'eo-pe Yia-'o-wô ngô z siang-vông Ng-go
使得骑的个人会跌落后背。18 耶和華！我是相望尔个
kyiu-fah
救法！

19 Kyüô-teh we be ping-tsiang tang-ba dæn-z 'eo-deo fæn-cün we teh-sing
迦得会被兵将打败，但是后头反转会得胜。

20 Dzong Üô-shih c'ih-læ-go liang-zih fu-tsoh yia we c'ih-ts'æn wông-go ky'üoh-zih
从亚设出来个粮食富足，也会出产王个吃食。

21 Neh-da-li z fông-c'ih-læ-go ts'-loh gyi kông-c'ih hao-hao-go shih-wô
纳大利是放出来个雌鹿。其讲出好好个说话。

22 Iah-seh z meo-zing ô-ts meo-zing ô-ts læ tsing pin-yin ô-ts ts'ô-c'ih
约瑟是茂盛桎枝。茂盛桎枝来井边沿。桎枝岔出

ziang nga ky'i Zih-tsin-go kw'eng-kw'u gyi zih gyi 'eng gyi dæn-z k'ao-djoh
墙外去。23 射箭个困苦其，射其，恨其，24 但是靠着

Yüô-koh Djün-neng Cü-go siu-li gyi kong wa ngang go gyi siu-kwang wa gyin go Dzong
雅各全能主个手里，其弓还硬个，其手梗还健个（从

gyi ka c'ih-læ tso Yi-seh-lih-go Moh-s teng Bun-zah K'ao-djoh Ng ah-tia-go Jing-ming
其介出来做以色列个牧师等磐石）。25 靠着尔阿爹个神明

we pōng-dzu ng Djün-neng-go Cü we s-foh peh ng pô zōng-deo t'in-li-go foh-ky'i
会帮助尔。全能个主会赐福拨尔。把上头天里个福气，
'ô-deo shü-li-go foh-ky'i gwa-li teng t'æ-li-go foh-ky'i s-peh ng
下头水里个福气，怀里等胎里个福气赐拨尔。

26 Ng ah-tia sô coh-go foh we ko-jü ngô tsu-tsong sô coh-go foh ih-dzih tao
尔阿爹所祝个福会过如我祖宗所祝个福，一直到
üong-yün sæn gyih yün-go di-fông tu we kwe-tao lah-seh-go deo-teng ziu-z teng gyi hyüong-di
永远山极远个地方，都会归到约瑟个头顶，就是等其兄弟
li-yün-go deo-ting-zōng
离远个头顶上。

27 Bin-yüô-ming ziang za-lông ting we ngao t'in-liang we ky'üoh gyi sô k'ô-læ-go
便雅悯像豺狼顶会咬。天亮会吃其所掬来个，
yia-tao we feng gyi sô t'a-læ-go
夜到会分其所拖来个。

28 Keh-sing tu z Yi-seh-lih jih-nyi-go ts-p'a keh z gyi-lah ah-tia teng gyi-lah
箇星都是以色列十二个支派。箇是其拉阿爹等其拉
kōng-go shih-wô coh-foh gyi-lah koh-nying tsiao gyi-lah zi-go foh-ky'i coh-foh peh gyi
讲个说话，祝福其拉。各人照其拉自个福气祝福拨其。 29

Yi feng-fu gyi-lah wô Ngô kw'a-iao kyü zi-go dzoh-cong yüong tsōng ngô teng tsu-tsong
又吩咐其拉，话：「我快要归自个族种。用葬我等祖宗
tso-t'ah læ Heh nying Yi-feh-leng din-li-go yüih Ziu-z Kyüô-nen di-fông Mæn-li-go
做堆，来赫人以弗仑田里个穴。」 30 就是迦南地方慢利个

te-min Mah-pi-lah din-li-go yüih Üô-pah-lah-hen hyiang Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso
对面，麦比拉田里个穴。亚伯拉罕向赫人以弗仑买来做
veng-di-go Læ keh-deo Üô-pah-lah-hen teng gyi ts'i-ts Sah-lah tsōng-kæn Yi-sah teng gyi
坟地个。 31 来箇头亚伯拉罕等其妻子撒拉葬间，以撒等其

ts'i-ts Li-pah-kyüô yia tsōng-kæn ngô yia pô Li-üô tsōng-kæn Keh-go din teng gyi-go
妻子利百加也葬间，我也把利亚葬间。 32 箇个田等其个
yüih z dzong Heh nying ma-læ-go Yüô-koh feng-fu gyi ng-ts wun-de kyiah shoh-long
穴是从赫人买来个。」 33 雅各吩咐其儿子完了，脚缩拢

min-zōng-li ky'i dön-de kyü zi-go dzoh-cong ky'i
眠床里，气断了，归自个族种去。

Ts. L.

Iah-seh boh-tao læ ah-tia min-k'ong-li ngæn-li c'ih ts'ing gyi-go cü Iah-seh
约瑟伏倒来阿爹面孔里，眼泪出，亲其个嘴。2 约瑟

feng-fu gyi joh-'ô-go i-sang do hyiang-liao yin gyi ah-tia keh-sing i-sang ziu yin
吩咐其属下个医生驮香料盐其阿爹。 箇星医生就盐

Yi-seh-lih Ping-ts'ia teng gyi mun-tsoh s-jih nyih kong-fu ing-we yin nying z iao ka-go
以色列。3 并且等其满足四十日工夫。因为盐人是要介个

nyih-su hao mun-tsoh Yiæ-gyih nying we-leh gyi k'oh ts'ih-jih nyih
日数好满足。埃及人为了其哭七十日。

Gyi k'oh-go nyih-ts mun-de Iah-seh teng Fah-lao-go dzing-ts wô Ngô ziah-z
5 其哭个日子满了，约瑟等法老个臣子话：「我若是

teh-djoh eng-we læ ng-lah ngæn-zin ts'ing ng-lah teng ngô tseo-ming Fah-lao wô Ngô
得着恩惠来尔拉眼前，请尔拉等我奏明法老，话：5 我

ah-tia eo ngô vah-tsiu wô Ngô kw'a si-de ng pih-ding tsông ngô læ Kyüô-nen
阿爹诬我罚咒，话：『我快死了。尔必定葬我来迦南

di-fông ngô-zi sô gyüih-c'ih-go veng-mo Næn-kæn ts'ing ng peh ngô zông-ky'i tsông
地方，我自所掘出个坟墓。』难间，请尔，拨我上去，葬

ngô ah-tia 'eo-deo ngô kyü-læ Fah-lao wô Hao zông-ky'i tsông ng
我阿爹，后头我归来。」6 法老话：「好上去，葬尔

ah-tia tsiao gyi sô eo ng vah-tsiu-go shih-wô
阿爹，照其所诬尔罚咒个说话。」

Iah-seh ziu zông-ky'i tsông gyi ah-tia yiu Fah-lao-go dzing-ts teng gyi oh-li-go
7 约瑟就上去葬其阿爹。有法老个臣子，等其屋里个

tsiang-lao lin Yiæ-gyih di-fông-go tsiang-lao tu teng gyi dô-kô zông-ky'i Iah-seh-go
长老，连埃及地方个长老，都等其大家上去。8 约瑟个

ih-kô teng gyi hyüong-di teng gyi ah-tia ih-kô long-tsông zông-ky'i tsih-yiu gyi-lah
一家，等其兄弟，等其阿爹一家，拢总上去。只有其拉

siao-nying ngeo-ying keh-sing dzing-loh læ Ko-sæn di-fông Wa-yiu ts'ô-ts teng gyi-mô-go
小人、牛羊箇星剩落来歌珊地方。9 还有车子等骑马个

dô-kô ky'i keng-dzong go nying ih-do-dziao Tao Iah-dæn 'o-nga Üô-dah-go
大家去。跟从个人一大潮。10 到约但河外，亚达个

sa-dziang gyi-lah læ keh-deo ting pe-shông 'ao-li-da-k'oh Iah-seh we-leh ah-tia pe-shông
晒场。其拉来箇头顶悲伤，号泪大哭。约瑟为了阿爹悲伤

ts'ih nyih Keh Kyüô-nen di-fông-go pah-sing k'en-kyin Üô-dah sa-dziang-li-go pe-shông
 七日。¹¹ 箇迦南地方个百姓，看见亚达晒场里个悲伤，
 z-ka wô Keh z Yiæ-gyih nying-go 'ao-li-da-k'oh keh-lah eo keh di-ming
 是介话：「箇是埃及人个号泪大哭。」箇勒讴箇地名
 Üô-pah-mah-si ziu-z læ lah-dæn 'o nga Gyi-go ng-ts tsiao ah-tia sô
亚伯麦西^[1]，就是来约但河外。¹² 其个儿子照阿爹所
 feng-fu-go ka tso Dæ gyi tao Kyüô-nen di-fông tsông-læ Mæn-li-go te-min Mah-pi-lah
 吩咐个介做。¹³ 抬其到迦南地方，葬来慢利个对面麦比拉
 din-li-go yüih gyi yüih teng din z Üô-pah-lah-hen hyiang Heh nying Yi-feh-leng ma-læ tso
 田里个穴。其穴等田是亚伯拉罕向赫人以弗仑买来
 veng-di-go
 坟地个。

[1]Ziu-z Yiæ-gyih nying-go di-k'oh. 就是埃及人个啼哭。（原注）

Iah-seh tsông ah-tia ts'eo teng gyi-go hyüong-di lin væn-pah dong-de zông-ky'i
¹⁴ 约瑟葬阿爹之后，等其个兄弟，连凡百同队上去
 tsông gyi ah-tia go tu kyü-tao Yiæ-gyih
 葬其阿爹个，都归到埃及。

Iah-seh-go hyüong-di k'en-kyin ah-tia yi-kying si-de z-ka wô Iah-seh
¹⁵ 约瑟个兄弟看见阿爹已经死了，是介话：「约瑟
 'ôh-tsia we 'eng ah-lah we-leh ah-lah zin-deo tao gyi-go wä-c'ü iao wæn-pao Ziu
 或者会恨阿拉，为了阿拉前头到其个坏处要还报。」¹⁶ 就
 ts'a ih-go nying tao Iah-seh di-fông ky'i wô Ng ah-tia feh-zing si-go z'eo z-ka
 差一个人到约瑟地方去，话：「尔阿爹弗曾死个时候是介
 coh-t'oh wô Ng-lah hao ky'i teng Iah-seh wô Zin-deo ng-go hyüong-di tao
 嘱托，话：『¹⁷ 尔拉好去等约瑟话：「前头尔个兄弟到
 ng-go wä-c'ü ts'ing ng nyiao-sô gyi-lah ze-ôh Næn-kæn ah-lah ts'ing ng
 尔个坏处，请尔饶恕其拉罪恶。」』难间阿拉请尔，
 kw'un-shü ng ah-tia Jing-ming-go nu-boh keh-go ts'o-c'ü Hyüong-di teng gyi kông-go
 宽恕尔阿爹神明个奴仆箇个错处。」兄弟等其讲个
 z'eo Iah-seh ziu k'oh-de Cong hyüong-di yia tseo-tao gyi min-zin boh-tao wô
 时候，约瑟就哭了。¹⁸ 众兄弟也走到其面前，伏倒话：

Ng k'en ah-lah z ng-go nu-boh Iah-seh teng gyi-lah wô Ng-lah
 「尔看，阿拉是尔个奴仆。」¹⁹ 约瑟等其拉话：「尔拉

fông-sing ngô næn-dao hao dæ Jing-ming ka tso ma Kông-tao ng-lah ng-lah z iao 'æ
放心，我难道好代神明介做吗？²⁰ 讲到尔拉，尔拉是要害
ngô dæn-z Jing-ming i-s z hao-go s-teh pao-djün-hyü-to nying-go sing-ming ziang
我，但是神明意思是好个，使得保全许多人个性命，像
kyih-mih-ts ka Næn-kæn ng-lah hao-vong p'ô ngô we iang ng-lah teng ng-lah
今末仔介。²¹ 难间尔拉好留怕，我会养尔拉，等尔拉
siao-nying Gyi ziu kông hao-hao shih-wô en-ŵe gyi-lah
小人。」其就讲好好说话安慰其拉。

22 Iah-seh teng ah-tia keh-kô deng-læ Yiæ-gyih Iah-seh ziu-shü ih-pah-ling-jih shü
约瑟等阿爹箇家庵来埃及。 约瑟寿岁一百零十岁。

23 Iah-seh k'en-kyin Yi-fah-lin-go ts-seng tao di-sæn dæ Mô-nô-si-go ng-ts Mô-kyih
约瑟看见以法莲个子孙到第三代。 玛拿西个儿子玛吉，
gyi-go ng-nô yia bao-læ Iah-seh-go kyiah-k'o-deo Iah-seh teng gyi hyüong-di wô Ngô
其个儿因也抱来约瑟个脚骹头。²⁴ 约瑟等其兄弟话：「我
kw'a si-de Jing-ming pih-ding we tsiao-kwu ng-lah ling ng-lah tseo-c'ih ts'-di tao Gyi sô
快死了。神明必定会照顾尔拉，领尔拉走出此地，到其所
vah-tsiu s-peh Ŭô-pah-lah-hen Yi-sah Yüô-koh-go di-fông Iah-seh eo
罚咒赐拨亚伯拉罕、以撒、雅各个地方。」²⁵ 约瑟讴
Yi-seh-lih-go ng-ts vah-tsiu wô Jing-ming pih-ding tsiao-kwu ng-lah ng-lah iao dzong
以色列个儿子罚咒话：「神明必定照顾尔拉，尔拉要从
ts'-di ta-leh ngô kweh-deo c'ih-ky'i Ka-ni Iah-seh si-de nyin-kyi ih-pah ling jih
此地带勒我骨头出去。」²⁶ 介呢约瑟死了， 年纪一百零十
shü gyi-lah do hyiang-liao yin gyi læ Yiæ-gyih di-fông loh-lin
岁。其拉驮香料盐其，来埃及地方落殮。